

PHÙ SA SÔNG CỬU

Quân **Ấi Mùi** 2015

HỘI ÁI HỮU VINH LONG - VINH BÌNH - SA ĐÉC

Email: info@dtmanagement.com • Website: www.dttmanagement.com

13480 Veterans Memorial Dr., Suite L. Houston, TX 77014

OFFICE: 281-895-7732 • FAX: 281-667-3239

Management, Inc.

LILY MINH TÂM ĐỖ

Direct: 281-650-4789

do.lily@dtmanagement.com

Realtor Lic. # 617394

Properties Management

Loan Originator Lic. # 327843

**NO Rent Received
NO Management Fee**

**NO Hidden Fees
LOW Cost Solution**

**CHUYÊN: MUA - BÁN - THUÊ
NHÀ - ĐẤT - CƠ SỞ THƯƠNG MẠI**

EXPERIENCE

THÀNH THẬT - TẬN TÂM - KÍN ĐÁO - UY TÍN - CHUYÊN NGHIỆP

LILY MINH TÂM ĐỖ

281-650-4789

KIM SON RESTAURANT

Kim Son một nơi lý tưởng nhất
Món ăn tuyệt hảo nhất

BELLAIRE

10603 Bellaire Blvd
Houston, Texas 77072

HOURS

Monday - Thursday

11:00 am - 10:00 pm

Friday

11:00 am - 11:00 pm

Saturday

10:00 am - 11:00 pm

Sunday

10:00 am - 10:00 pm

JEFFERSON

2001 Jefferson St
Houston, Texas 77003

HOURS

Monday - Thursday

11:00 am - 10:00 pm

Friday

11:00 am - 11:00 pm

Saturday

10:00 am - 11:00 pm

Sunday

10:00 am - 10:00 pm

SUGAR LAND

12750 Southwest Fwy
Houston, Texas 77477

HOURS

Monday - Thursday

11:00 am - 10:00 pm

Friday

11:00 am - 11:00 pm

Saturday

10:00 am - 11:00 pm

Sunday

10:00 am - 10:00 pm

Bảo vệ:

- 1 Chiếc xe
- 2 Căn nhà
- 3 Truong mục ngân hàng

KEN QUACH
Agent

6489 Wilcrest Drive
Houston, TX 77072
Bus: 281-498-1010
www.kquach.com

Tiết kiệm trung bình \$696*

Hãy bảo vệ chính mình

với công ty bảo hiểm ** xe và nhà hạng nhất ở Mỹ.

Xin gọi cho chúng tôi và bắt đầu tiết kiệm ngay trong hôm nay.

Người láng giềng tốt bụng
State Farm™
Statefarm.com

281-498-1010

Tiền tiết kiệm trung bình hàng năm của mỗi gia đình dựa trên thống kê quốc gia năm 2009 cho những người mới có hợp đồng bảo hiểm và đã được báo cáo trong mục tiết kiệm đều có hợp đồng với State Farm®. ** Dựa trên bảo phí A.M.Best soạn thảo. Các hợp đồng bảo hiểm, đơn từ và thông cáo của State Farm được viết bằng Anh Ngữ. Tài liệu này được dịch sang ngôn ngữ khác để tạo thuận tiện cho khách hàng. Trong trường hợp có sự khác biệt trong dịch thuật, bản Anh ngữ sẽ là bản có hiệu lực. State Farm Mutual Automobile Insurance Company- Bloomington, IL; State Farm Lloyds-Dallas, TX. Mỗi công ty bảo hiểm có trách nhiệm tài chính riêng biệt cho các bảo hiểm của họ.
0905027TX

NXCESS

MOTORCARS

(713) 268-1813

5722 South West Freeway, ° Houston, Texas 77057

www.nxcessmotorcars.com

we buy, sell, trade vehicle

BMW, LEXUS, MERCEDES BENZ, JAGUAR, LAND ROVER, PORSCHE

TRUNG TÂM ĐIỀU TRỊ ĐAU NHỨC

GENTLE, EXPERT NON-SURGICAL RELIEF FOR:

LOW BACK PAIN - DISC PROBLEM - PULLED MUSCLES
NECK STRAIN & TENSION - SHOULDER, ARM & WRIST PAIN
TENNIS ELBOW - CARPAL TUNNEL SYNDROME - HEADACHE
HIP, KNEE & LEG PAIN - AUTO ACCIDENT - WORK INJURIES

Prompt care for emergencies

Worker Comp. Ins. accepted

Payment plans

Insurance & many PPO's accepted & filed

Letter of protection accepted

Exercise / Nutrition / Ergonomic counseling

Dr. Thảo Huỳnh, DC

Dr. Laura Trần Lê, DC

WE SPEAK SPANISH & VIETNAMESE

NORTHWEST

10900 NW Fwy, Ste. 115
Houston, TX, 77092
Tel: 713-290-1881
Fax: 713-290-1616

DOWNTOWN

2117 Chenevert, Ste. J
Houston, TX, 77003
Tel: 713-650-6656
Fax: 713-655-1118

SOUTHWEST

7443 SW Fwy
Houston, TX, 77074
Tel: 713-484-6262
Fax: 713-484-6363

OFFICE HOURS

MONDAY - FRIDAY 10 AM - 6 PM   SATURDAY BY APPOINTMENT ONLY

Mừng
Xuân

Ất
Mùi

CUNG nghinh ẤT MÙI niên
CHÚC thế giới bình yên
TẠI cựu đồng phước đức
XUÂN hoan hỷ vớ duyên

Hội Ái Hữu Vĩnh Long - Vĩnh Bình - Sa Đéc kính chúc

PHÙ sinh như giấc mộng
SA bàn khách di dân
SÔNG sâu, dài truyền thống
CỬU Long, đông thi văn

Đặc San Phù Sa Sông Cửu kính tặng

Cung Chúc Tân Xuân

Hòa vào nhịp thời gian, Hội Vĩnh Long Vĩnh Bình Sa Đéc (VLVBSD) đã cùng đồng hương và thân hữu chào đón 31 Mùa Xuân trên đất khách, cũng là quê hương thứ hai từ sau ngày 30/4/1975!

Trọn năm, mãi lo com áo gạo tiền và học vấn cho tương lai các con các cháu. Nay là dịp gặp gỡ hàn huyên tâm sự khi cùng nhau tiễn năm Giáp Ngọ 2014 và đón năm Ất Mùi 2015. Anh Chị Em trong Ban Chấp Hành Hội Ái Hữu VLVBSD, tập trung nhiều thời gian và công sức từ mấy tháng trước, để thực hiện công tác dàn dựng cảnh trí dọc hành lang bên ngoài, trang hoàng sân khấu trong phòng họp, từ ánh sáng đến màu sắc và từ nội dung đến phẩm chất thích hợp với chương trình. Các tiết mục văn nghệ được chuẩn bị trong ý thức góp phần gìn giữ nét đẹp trong văn hóa truyền thống Việt Nam, thể hiện tinh thần gắn bó với quê hương cội nguồn dù xa xôi đến nửa vòng trái đất!

Ăn Tết. Gia đình quây quần sum họp bên nhau, tất cả cùng chúc nhau những điều tốt lành trong năm mới. Chúc ông bà cha mẹ sống lâu trăm tuổi, chúc các con thành công trong xã hội, chúc các cháu thành đạt trong học đường. Ông bà cha mẹ lì xì cho con cho cháu xúng xính trong những bộ áo quần thật đẹp, xem múa lân xong quay về ăn bánh tét với thịt kho dưa giá, với dưa hành củ kiệu, ...

Đặc san Phù Sa Sông Cửu Ất Mùi 2015 đã gói ghém tình cảm của người con tha hương gửi về đất mẹ vùng đồng bằng Cửu Long, với tên gọi thân thương là Miền Tây. Nội dung trong mỗi bài viết chuyển tải nỗi lòng của tác giả sống trên xứ người và nỗi nhớ quê hương mỗi độ Xuân về.

Điểm đẹp nhất của Hội nhà là lòng chân thành của quý Anh Chị và các Cháu trẻ trong Ban Chấp Hành, hết lòng chăm lo gây dựng và đùm bọc cho Hội ngày càng tốt hơn. Đặc biệt là sự gắn bó mật thiết của quý Anh Chị sáng lập Hội, nhất là vị Hội Trưởng đầu tiên là Anh La Minh Sơn, cùng đại gia đình Kim Sơn đã rất nhiệt tình hỗ trợ thiết thực trong những buổi họp mặt Mừng Xuân của Hội.

Hội Ái Hữu Vĩnh Long-Vĩnh Bình- Sa Đéc chân thành tri ân quý vị đồng hương.

Đồng thời tri ân quý vị bác sĩ, nha sĩ, dược sĩ, luật sư, thương gia và quý vị mạnh thường quân, đã ủng hộ và bảo trợ cho mọi sinh hoạt của Hội.

Nhân Mừng Xuân Ất Mùi 2015, kính chúc quý vị đồng hương và quý thân hữu, Một Năm tràn đầy hạnh phúc, dồi dào sức khỏe, và vạn sự như ý.

Trân trọng.

Thay mặt Ban Chấp Hành Hội Ái Hữu VL-VB-SĐ và Nhóm thực hiện Phù Sa Sông Cửu

Hội Trưởng

Đào Lê Minh Khải

Mục Lục Phù Sa Sông Cửu Xuân Ất Mùi 2015

- Các Ân nhân bảo trợ, yểm trợ PSSC
- Lời chúc của Phù Sa Sông Cửu
- Mục lục
- Hình ảnh sinh hoạt năm 2014 - **Hội Ái Hữu VLVBSĐ**
- Lá thư Hội Trưởng
- Sớ Táo Quân
- Xuân Quê Hương - **Quang Thân**
- Xuân Này Con Chưa Về - **Song An Châu**
- Đồng Bằng Sông Cửu Long - **Phạm Bá Hoa**
- Sa Giang Thương Mến Của Tôi - **Trần Bá Xứ**
- Xuân Tha Hương - **Kim Loan**
- Thương Nhớ Hoàng Lan - **Nguyễn Thị Đức Tính**
- Một Thoáng Trà Vinh - **Nguyễn Nhung**
- Hai Trong Một - **Ngô Thị Mỹ Trang**
- Quê Hương Hoài Niệm - **La Nguyễn**
- Phiếm, Tánh Gì Bỏ Được, Tánh Dê Giữ Hoài... - **Dương Lão Già**
- Tôi Làm “DANH CA” - **Người Nha Môn**
- Tháng Mười Hai Chợt Nhớ - **Phan Các Chiêu Hằng**
- Vùng Sâu Hoang Tưởng - **Nguyễn Thị Ánh Sương**
- Sa Đéc Vùng Đất Nhiều Kỷ Niệm - **Nguyễn Thành Sơn**
- Xuân Tha Hương - **Hoàng T Nguyệt Khuyết**
- Ai Về Sa Đéc Nha Môn - **Trần Thị Nha Môn**
- Tình Người Sông Cửu - **Diệu Thảo**
- Vĩnh Long Tình Chờ - **Phạm Tương Như**
- Vào Mùa - **Lê Cần Thơ**
- Xuân Này Gửi Cả Cho Em - **Song An Châu**
- Tử Vi: Hai Phương Trời Duyên Nợ - **Phạm Tương Như**
- Năm Mùi Nói Chuyện Dê - **Hàn Lâm Nguyễn Phú Thứ**
- Hai Tờ Lịch - **Phạm Văn Hòa**
- Ví Dầu tình Bậu Muốn Thôi - **Diễm Phượng**
- Vĩnh Long Những Năm Tháng Khó Quên - **Thân Hạnh**
- Giòng Đời Trôi Giạt - **Ngọc Phương**
- Cái Bóng - **Khánh Hà**
- Thênh Thang Đất Văng - **Phong Vũ**
- Trên Cầu Thiêng Đức - **Songthy & Phạm Tương Như**
- Bất Chợt Quê Xưa - **Ngọc Hải**
- Khói Bếp Quê Nhà - **Ngô Thị Mỹ Trang**
- Dấu “Hỏi, Ngã” Trong Văn Chương Việt - **Cao Chánh Cương**
- Phương Thuốc Nhiệm Màu - **Xuân Diệp**
- Hạ Đì - **Sang Hạ**
- Trà Vinh Quê Tôi - **Nguyễn Trung Kiên**
- Sông Xanh - **Phan Các Chiêu Hằng**
- Xuân Mơ - **Nguyễn Thị Ánh Sương**
- Cách Sử Dụng Dấu Câu Trong Tiếng Việt - **Nhóm PSSC sưu tầm**
- Món Ngon Ba Miền Ngày Tết - **Như Phong sưu tầm**
- Quê Tôi - **Văn Bạch Lan**
- Nét Đặc Thù Của Tết Việt - **Nguyễn Can ghi nhận**
- Tiếng Việt Dễ Thương - **Sang Hạ sưu tầm**
- Những Câu Chuyện Vui - **Thảo Nguyễn sưu tầm**
- Ngẫm Nghĩ Về Cuộc Đời - **An Nhiên sưu tầm**
- Bên Lề Cuộc Đời - **Trần Hoa Việt**
- Phòng Cho Thuê - **Trần Thái Khuê Nghi**
- Mùa Xuân Và Cuộc Biễn Dâu - **Mặc Huy**
- Nửa Tình Em - Nửa Đời Tôi - **Đào Lê**
- Ăn Tết - **Đặng Thúy Định**
- Nem Chua - **HMC sưu tầm**
- Bánh Cóng - **HMC sưu tầm**
- Tuổi Già Hải Ngoại Đón Tết - **Bs Nguyễn Thượng Chánh**
- Vĩnh Long Với Ca Dao Dân Gian - **Người Đất Vĩnh sưu tầm**
- Trăng Vơi Lại Đây - **La Minh Trí**
- Nhạc Thơ Ru Mộng - **Phạm Tương Như**
- Nét Xuân & Lối Hẹn - **Songthy & Lâm Viên**
- Chiếc Xe Đạp Trắng - **Lang Lương**
- Mong Cha - **Minh Tâm Đỗ**
- Vẫn Mãi Là Ước Mơ - **Songthy**
- Hương Nhãn - **Ngọc Hiệp**
- Biển Galveston - **Như Sương**
- Xa Em - **Hạo Nhiên**
- 7 triệu chứng không ngờ của bệnh tim - **An Nhiên sưu tầm**
- Câu chuyện về những đồng tiền may mắn trên thế giới - **Trần Hằng**
- Nỗi Lòng Biển Đông - **Nhạc & Lời Tâm Thọ**
- Vĩnh Long Dấu Yêu - **Nhạc & Lời Dương Thượng Trúc**
- Nắng Về Trên Sông - **Nhạc & Lời Nguyễn Đức Tuấn**
- Ngày Xưa Tìm Lại - **Trang & Khiêm**
- Lời Cảm Ơn - **Phù Sa Sông Cửu**
- Hình Ảnh Sinh Hoạt
- Các Ân nhân bảo trợ, yểm trợ PSSC

Hình bìa “Vườn Hồng Sa Đéc “ từ web “*KhachSanPhuongNamHotel*”

SỞ TÁO QUÂN 2015

Muôn tâu Thánh Thượng
Chúng thần bếp điện
Microwave, lò gas
Miệt Vĩnh, Sa, Trà
Hăm ba tháng chạp
Mượn xích lô đạp
Yết kiến Ngọc Hoàng
Ngọc Hoàng cái mà Ngọc Hoàng...

Thế giới làm than
Ukraine lộn xộn
Nga xô y lớn
Chiếm cứ miền Đông
Hỏa tiễn phòng không
Hạ airline dân sự
Trung Đông nổ bụi

Isil nổi khùng
Bắn giết lung tung
Hô hào thánh chiến
Vô cùng nguy hiểm
Cho khối NATO
Do Thái - Palestine
Trọng pháo - phi pháo
Thả bom bất nháo
Tòa báo - Paris
Hồi giáo giết người
Sợ nhất trên đời
Không gian ô nhiễm
Chất độc sông biển
Nguy hiểm đầu bằng
Lòng người gian manh
Không còn lý trí
Chính trường nước Mỹ
Dân Chủ thua to
Riêng Đảng Cộng Hòa
Chiếm luôn lưỡng viện
Lo là chuyện biển
Hoàng Sa - Trường Sa
Trung cộng gian tà
Dàn khoan áp đặt
Chuyện này mới ngất
Hàng không Mã Lai
Nguyên chuyển máy bay
Hoàn toàn mất tích
Lại thêm chiếc khác
Rớt ngoài biển khơi
Điềm lạ nhất đời
Giá xăng tuột luột
Chuyện cày, chuyện cuốc
Máy quạt, máy xay
Sấm cộ, sấm ghe
Sinh hoạt hội nhà
Đa năng xôm tụ
Mấy ông già khụ
Sắp xi cà que
Hăng say dễ tè
Ba, bốn thế hệ
Hát, ca, kịch nghệ
Báo bố lu bù
Sông Cửu Phù Sa
Phát hành kịp Tết

Thương yêu, đoàn kết
Nhỏ nói... lớn nghe
Picnic mùa Hè
Trong Bear- Creek Park
Góp tiền, góp bạc
Giúp đỡ thầy cô
Còn ở quê nghèo
Chuyện này mới "teo"
Tông xe... xí lắc léo
Nguyễn Huỳnh chưa héo
Xe xịn sầm liên
Quả tạ liên miên
Là Ngài Hội Trường
Nữ binh phóng chương
Long thể tôi bời
Manh giáp rã rời
Xiêu hồn lạc phách
Lạc phách cái mà lạc phách...

Hội nhà hiền hách
Nhờ có quới nhân
Gia Đình Kim Sơn
Nhiệt tình ủng hộ
Vui hơn trúng số
Là được đồng hương
Đến chậ hội trường
Hàng năm vui Tết
Lưng còng, mực hết! (lâu rồi!)
Thần chúc Ngọc Hoàng
Vui như tân lang
Lâm sàng số dzách
Thần hết xí quách
Gối mỗi đường xa
Cúp điện, hết gas
Táo già bái biệt!
Bái biệt cái mà bái biệt!!!

Táo PSSC hí bút

hiu ton

XUÂN

Quê Hương

Xuân Nay Con Chưa Về

*Thêm một mùa xuân nữa
Con chưa về thăm mẹ
Đất khách buồn, ngời vọng tưởng cố hương
Nhang khói lạnh vào chiều 30 Tết
Vì chiều nay con cũng phải lên đường
Lo sinh kế cho chuỗi ngày buồn tẻ.*

*Con không quên những ngày xuân đất mẹ
Cây mai vàng nở rộ trước sân nhà
Cha khéo cắt từng cành, từng nhánh đẹp
Chung vào bình để cúng lạy ông bà
Me lằng xằng chạy lo nôi bánh tét
Để kịp giờ cùng làm lễ với cha.*

*Chiều 30 Tết, cháu con tề tựu
Vang tiếng cười, sau lễ rước ông bà
Hình ảnh đó, ngày nay con không có
Chỉ mơ về đất mẹ bể bờ xa
Ngồi vọng tưởng, rồi buồn nơi xứ lạ
Đón xuân về, chỉ có một mình con
Nhớ quá đi thôi, những tiếng cười giòn
Của con cháu xum xoe màu áo mới
Đã mất đi, bốn mươi năm chẵn rồi
Con buồn, buồn quá! Mẹ Việt Nam ơi!*

Song An Châu

*Nàng Xuân ông ẹo về rồi
Trăm hoa đua nở đón mời reo vang
Phố phường đèn kết, hoa giăng
Xôn xao chim én tung tăng lưng trời*

*Ngày nào còn mãi Xuân ơi!
Cho hoa thêm nhụy, cho đời thêm hương
Ất Mùi về, vạn tình thương
Chúc cho bá tánh an khương thịnh hành*

*Cầu cho vạn sự trọn lành
Mong cho đất mẹ tươi xanh sắc màu
Mừng Xuân Ất Mùi chúc nhau
Chúc cho tuổi thọ thêm cao miên trường*

Quang Thân

ĐỒNG BẰNG SÔNG

Cửu Long

Đồng bằng sông Cửu Long, là vùng cực nam của Việt Nam, được người vùng này gọi một cách thân thương là Miền Tây. Phía Bắc và Tây Bắc giáp với Cam Bốt, Đông Bắc là Sài Gòn, Đông và Đông Nam là Biển Đông, Tây là Vịnh Thái Lan. Ngoài khơi Rạch Giá có đảo Phú Quốc, đảo Thổ Chu, Hòn Khoai, ..v.v.. và những đảo nhỏ không người ở. Với diện tích 39.734 cây số vuông, bao gồm 18 tỉnh (1975), là: An Giang, An Xuyên, Ba Xuyên, Bạc Liêu, Châu Đốc, Chương Thiện, Định Tường, Gò Công, Hậu Nghĩa, Kiên Giang, Kiến Hòa, Kiến Phong, Kiến Tường, Long An, Phong Dinh, Sa Đéc, Vĩnh Bình và Vĩnh Long.

Nam Kỳ lục tỉnh.

Năm 1808 thời Vua Gia Long, Miền Nam có tên là Gia Định Thành bao gồm 5 Trấn (như tỉnh ngày nay) là **Trấn Phiên An** (Gia Định ngày nay), **trấn Biên Hòa**, **trấn Vĩnh Thành** (An Giang và Vĩnh Long ngày nay), **trấn Vĩnh Tường** (Định Tường ngày nay) và **trấn Hà Tiên**.

Năm 1832 thời Vua Minh Mạng, tổ chức lại thành 6 tỉnh: **1. Tỉnh Biên Hòa. 2. Tỉnh Gia Định. 3. Tỉnh Định Tường. 4. Tỉnh Vĩnh Long. 5. Tỉnh An Giang. 6. Tỉnh Hà Tiên.**

Theo bài viết của tác giả Nguyễn Q. Thắng, Vua Minh Mạng sử dụng 6 chữ cuối trong câu thơ 8 chữ thời cổ, để đặt tên cho 6 tỉnh. Trọn câu như sau: Khoái mã gia **biên vĩnh định an hà**, nghĩa là **“phóng ngựa vùng roi giữ yên đất nước”**.

Trong 6 tỉnh trên đây, có 4 tỉnh thuộc vùng đồng bằng sông Cửu Long, là: Định Tường, Vĩnh Long, An Giang và Hà Tiên. **Tỉnh Định Tường** có: Phủ Kiến An gồm huyện Kiến Hưng và huyện Kiến Hòa. Phủ Kiến Tường (Cao Lãnh) có huyện Kiến Phong và huyện Kiến Đăng. **Tỉnh Vĩnh Long** có: Phủ Định Viễn (Vĩnh Long) gồm huyện Vĩnh Bình và huyện Vĩnh Trị. Phủ Hoằng Trị gồm các huyện Bảo Hưu, Bảo An, Tân Minh, và Duy Minh. Phủ Lạc Hóa gồm các huyện Tuân Nghĩa, Trà Vinh, và đảo Côn Nôn. **Tỉnh An Giang** có: Phủ Tuy Biên gồm các huyện Tây Xuyên, Phong Phú, Hà Dương, và Hà Âm (nay thuộc Cam Bốt). **Tỉnh Hà Tiên** có: Phủ An Biên gồm huyện Hà Châu (kể cả Phú Quốc), huyện Kiên Giang và huyện Long Xuyên.

Năm 1858 thời Vua Tự Đức thứ 11, quân Pháp đánh chiếm Đà Nẵng. **Năm 1859**, quân Pháp đánh chiếm Gia Định. **Năm 1861**, tỉnh Định Tường lại vào tay quân Pháp. **Năm 1862**, Thiếu Tướng Bonard đại diện nước Pháp và sứ thần Phan Thanh Giản đại diện triều đình Việt Nam, cùng ký Hòa Ước gồm 12 điều.

Trích ba điều quan trọng:

Điều 2: Việt Nam nhường đứt 3 tỉnh Biên Hòa, Gia Định, và Định Tường cho Pháp.

Điều 5: nước Pháp được tự do ra vào buôn bán.

Điều 7: nước Pháp trả tỉnh Vĩnh Long cho triều đình Việt Nam.

Tuy Hòa Ước đã ký, nhưng Vua Dục Tông muốn chuộc lại nên cử đại học sĩ Phan Thanh Giản - lúc ấy đang giữ chức Tổng Đốc tỉnh Vĩnh Long- đi sứ sang Pháp và I-Pha-Nho thương lượng. Đồng thời cử ông Trương Văn Uyên giữ chức Tổng Đốc Vĩnh Long.

Năm 1863 thời Vua Tự Đức thứ 16. Sứ thần Phan Thanh Giản cùng các quan tháp tùng, lên tàu sang Pháp và đến Pháp vào tháng 8/1863. Một tháng sau đó mới được yết kiến Hoàng đế Napoleon đệ tam. Kết quả chỉ nhận được lời hứa “để đình nghị rồi sẽ trả lời triều đình Huế”. Tháng 12 cùng năm, Sứ thần Phan Thanh Giản và phái đoàn về đến Việt Nam.

Năm 1864, Hoàng đế Pháp cử Trung Tá Aubaret sang điều đình với triều đình Huế về việc chuộc 3 tỉnh Miền Đông. Vua Dục Tông cử Lại Bộ Thượng Thư Phan Thanh Giản, thương nghị với sứ thần của Pháp. Đại diện Pháp cứ quanh co, cuối cùng không đạt bất cứ kết quả nào.

Năm 1866, triều đình Huế nhận được tin quân Pháp sẽ đánh 3 tỉnh Miền Tây, nên cử ông Phan Thanh Giản giữ chức Kinh Lược Sứ vào trấn giữ Vĩnh Long.

Năm 1867 thời Vua Tự Đức thứ 20, quân Pháp đưa quân từ Mỹ Tho sang đánh Vĩnh Long. Kinh Lược Sứ Phan Thanh Giản nhận thấy sức mạnh trong tay không thể chống cự được các loại vũ khí của Pháp, nên Ông ra lệnh các quan đầu hàng, trong khi Ông tự tử bằng cách uống thuốc độc. Thọ 74 tuổi. Cũng từ đó, quân Pháp chiếm trọn 6 tỉnh từ Biên Hòa, xuống đến Mũi Cà Mau bên phía Đông và Hà Tiên bên phía Tây.

Năm 1887, nước Pháp chiếm trọn Việt Nam và chia lãnh thổ thành 3 Kỳ để cai trị: Bắc Kỳ với Trung Kỳ dưới chế độ bảo hộ, còn Nam Kỳ là chế độ thuộc địa. Thật ra bảo hộ hay thuộc địa, chỉ là cách dùng chữ thôi, chứ thực chất thì nước Pháp

thực dân cai trị toàn cõi nước ta. Và có lẽ từ đây mới kết hợp chữ “**lục tỉnh**” có từ năm 1832 vào sau hai chữ “**Nam Kỳ**”, thành nhóm chữ **Nam Kỳ lục tỉnh** rất thân thương của người Miền Tây, cũng là người đồng bằng Sông Cửu Long.

Đồng bằng sông Cửu Long.

Sông Cửu Long (Mekong) rất quan trọng trong suốt chiều dài hình thành vùng đồng bằng này. Bắt nguồn từ xứ Tây Tạng, chảy ngang Trung Hoa, xuôi dòng giữa biên giới Thái Lan với Lào, qua khỏi Cam Bốt chia làm hai nhánh khi vào lãnh thổ Việt Nam. Sông Cửu Long dài khoảng 4.200 cây số. Trong chiều dài đó, hai nhánh Sông Tiền và Sông Hậu dài khoảng 230 cây số từ biên giới Việt Nam-Cam Bốt ra đến Biển Đông. Nhánh Sông Tiền chảy ngang Cao Lãnh, Sa Đéc, Vĩnh Long, Trà Vinh, Mỹ Tho, Bến Tre, Gò Công và đổ ra Biển Đông qua 6 cửa, là Cửa Đại, Cửa Tiểu, cửa Ba Lai, cửa Hàm Luông, cửa Cổ Chiên, và cửa Cung Hầu. Nhánh Sông Hậu chảy ngang Châu Đốc, Long Xuyên, Cần Thơ, Sa Đéc, Vĩnh Long, Trà Vinh, Sóc Trăng, và đổ ra Biển Đông qua 3 cửa, là Cửa Định An, cửa Ba Thắc, và cửa Tranh Đề (Trần Đề?). Rất có thể do 9 cửa sông đổ ra Biển Đông mà sông này được gọi Cửu Long, hoặc Cửu Long là do phiên âm chữ Mekong chăng?

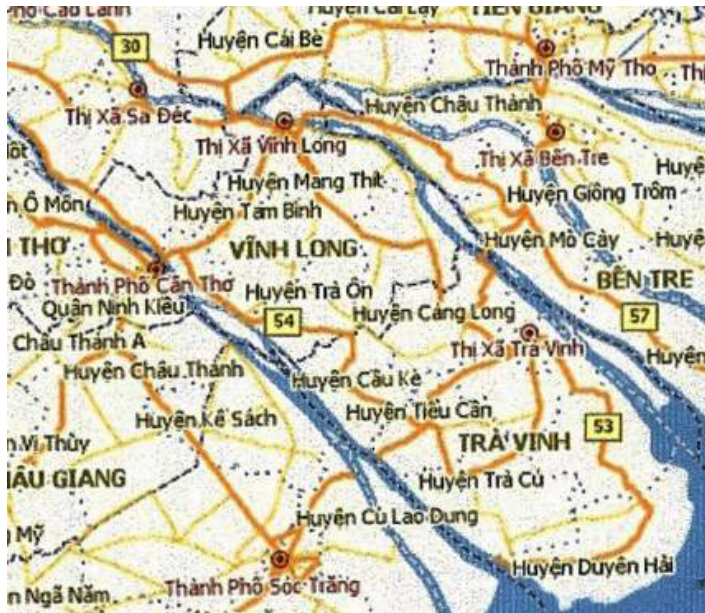
Trong 9 cửa sông đổ ra Biển Đông, thì cửa sông Ba Lai và cửa sông Tranh Đề không còn sử dụng được, vì ven biển bồi lấp tự nhiên đã hình thành những cồn cát nối liền như một dãy đảo cát chắn cửa sông. Như vậy, hiện nay (2014) sông Cửu Long chỉ còn 7 cửa sông lưu thông.

Sông Cửu Long có lưu lượng rất cao do chảy ngang những vùng nhiều mưa. Trung bình lưu lượng trong năm vào khoảng 90.000m³ trong mỗi giây đồng hồ, và cũng trong mỗi giây đồng hồ đó, giòng nước này đã chuyên chở trung bình khoảng 10/10.000 trọng lượng phù sa bồi đắp cho vùng đất hai bên bờ sông, nhất là các tỉnh Sa Đéc, Vĩnh Long, Trà Vinh, trên dãy cù lao giữa Sông Tiền với Sông Hậu duỗi mình theo hướng Tây Bắc-Đông Nam.

Đồng bằng sông Cửu Long, hình thành từ những

trầm tích phù sa bồi đắp nhờ mực nước biển thay đổi qua nhiều thế kỷ, cũng từ đó mà hình thành những giồng cát dọc theo bờ biển như những con đê thiên nhiên. Những hoạt động hỗn hợp của sông và biển, đã hình thành những vạt đất phù sa phì nhiêu dọc theo ven sông, ven biển, tạo nên những đầm mặn và trũng thấp như Đồng Thấp Mười, vùng trũng Cái Sắn, và vùng U Minh. Riêng vùng U Minh và quận Năm Căn, chịu ảnh hưởng của nước biển mặn, tạo nên vùng rừng ngập nước mặn với rừng cây đước và cây mắm.

Những kinh đào chánh.

Thời các Vua nhà Nguyễn, sau đó là thời Pháp cai trị, đã đào những con kinh dọc ngang, vừa dẫn nước từ nhánh Sông Hậu vào vùng trũng Cái Sắn và vùng Cờ Đỏ, vừa đẩy nước phèn từ vùng trũng này ra Vịnh Thái Lan, và từ nhánh Sông Tiền vào vùng Đồng Thấp vừa đẩy nước phèn ra sông Vàm Cỏ Đông. Thời đệ nhất Việt Nam Cộng Hòa từ cuối những năm 1950 và đầu những năm 1960, đã đào Kinh Đồng Tiến nối liền Gãy Cờ Đen giữa Đồng Thấp Mười, ra An Long bên bờ Tiền Giang, giúp đưa giòng phù sa vào trũng Đồng Thấp vừa tháo nước phèn ra Sông Tiền với khối lượng nhiều hơn, nhất là mang nước tưới cho hằng nửa triệu mẫu đất canh tác.

Kinh Vĩnh Tế, từ Châu Đốc dọc theo biên giới Việt Nam-Cam Bốt, đổ vào sông Giang Thành, vũng Hà Tiên, và thoát ra Vịnh Thái Lan.

Kinh Hà Tiên-Rạch Giá, từ vũng Hà Tiên song song với ven Vịnh Thái Lan đến Rạch Giá.

Kinh Tri Tôn, từ Sông Hậu xuống kinh Rạch Giá-Hà Tiên, ngang qua thị trấn Tri Tôn.

Kinh Ba Thê, từ Sông Hậu xuống kinh Rạch Giá-Hà Tiên, ngang qua núi Ba Thê.

Kinh Long Xuyên-Rạch Giá, từ Sông Hậu xuống đến Rạch Giá.

Kinh Rạch Sỏi, từ ấp Rạch Sỏi ra đến Sông Hậu.

Kinh quan lộ Phụng Hiệp, từ Cà Mau đến Phụng Hiệp, theo kinh Cái Côn ra Sông Hậu

Kinh Cà Mau-Bạc Liêu, từ sông Mỹ Thạnh đến Cà Mau, ngang qua tỉnh lỵ Bạc Liêu.

Và rất nhiều con kinh phụ, giúp thông thương giữa những giòng sông nhỏ lân cận. Hầu hết các con kinh này nối Sông Hậu hướng Đông Bắc xuống Vịnh Thái Lan ở Tây Nam. Giòng nước hòa vào những kinh đào và hệ thống sông rạch chằng chịt, tạo nên những giòng màu xanh lớn nhỏ quanh co trên bản đồ rất đẹp mắt. Chính hệ thống kinh rạch này giúp cho người Miền Tây di chuyển thuận tiện bằng những phương tiện thô sơ như xuồng, ghe, tam bản. Từ giữa thế kỷ 20, người Miền Tây sử dụng các loại máy đẩy nhỏ lớn gắn vào phía sau ghe, xuồng, tam bản, giúp cho sự đi lại cũng như chuyên chở sản phẩm xa hơn và nhanh hơn.

Rừng ngập nước Cà Mau.

Cà Mau là vùng đất trũng thấp, dọc theo ven Biển Đông vòng qua Vịnh Thái Lan với chiều dài khoảng 254 cây số. Mũi Cà Mau thường xuyên chìm dưới mặt nước biển. Cà Mau có 5 nhóm đất chính gồm: đất phèn, đất than bùn, đất bãi bồi, đất mặn, và đất sông rạch. Rừng đước ở quận Năm Căn xuống đến Mũi Cà Mau, cây đước là loại cây hầm than tốt nhất trong những loại than. Chen trong rừng đước là cây mắm, là loại cây có sức lấn ra biển và cây đước theo

sau. Diện tích ngập nước mặn của Cà Mau chiếm 2/3 vùng ngập nước mặn của đồng bằng sông Cửu Long. Đầu thế kỷ 20, rừng cây đước và cây mắm có diện tích khoảng 300.000 mẫu tây, nhưng đến năm 2010 (khoảng 100 năm sau) còn khoảng 200.000 mẫu tây, do khai phá bừa bãi, nhất là trong những năm gần đây mực nước biển dâng cao do bầu khí ấm dần lên.

Đồng Tháp Mười.

Đồng Tháp Mười bao quanh bởi biên giới Việt Nam Cam Bốt - sông Vàm Cỏ Đông - làng mạc dọc quốc lộ 1 - và làng mạc ven Sông Tiền. Cho đến nửa đầu năm 1975, Đồng Tháp Mười là phần đất của các tỉnh Long An, Định Tường, Kiến Tường (Mộc Hóa), Kiến Phong (Cao Lãnh). Diện tích khoảng 700.000 mẫu tây mà hầu hết là đất phèn nặng. Từ đầu những năm 1960, kinh xáng An Long giúp đưa dòng nước Tiền Giang vào điều hòa nước tưới cho cánh đồng rộng lớn này chuyển dần sang trồng lúa và các nông sản khác, đồng thời đưa nước phèn thoát ra Sông Tiền.

Những cánh rừng tràm có thể phát triển thành những cánh đồng, vì những cánh rừng tràm nguyên thủy dường như không còn nữa, mà chỉ còn lại rừng tràm tái sinh với diện tích nhỏ so với diện tích Đồng Tháp Mười rộng lớn.

Các giống hoa sen hoa súng của Đồng Tháp Mười rất lớn rất đẹp so với những giống hoa trồng ở ao hồ, có lẽ do ít người cắt hái. Nhưng từ những năm 1990 đến nay, do khai phá bừa bãi cho mục tiêu phát triển kinh tế, đã hủy diệt nhiều động vật sống trong những giồng cao hơn mặt nước vào mùa nước nổi, kể cả những giống chim muông trong những cánh rừng tràm, và hoa sen hoa súng. Vì vậy mà khu bảo tồn Tràm Chim và Láng Sen nhanh chóng hình thành để gìn giữ như thắng cảnh của Đồng Tháp Mười mệnh danh nước.

Thảm họa sông Cửu Long.

Khoảng phân nửa chiều dài sông Cửu Long chảy ngang lãnh thổ Trung Hoa có tên là Lạng Thương

Giang (hay Lạng Tương Giang). Theo đài Tiếng Nói Hoa Kỳ ngày 04/02/2002, Trung Cộng đang thực hiện một chương trình qui mô với 6 đập đập ngang sông Cửu Long ở thượng nguồn, đem nước vào hồ chứa nước khổng lồ tưới tiêu cho vùng Vân Nam rộng lớn, và xây dựng những nhà máy thủy điện loại lớn và thật lớn. Đã xây xong đập Man-wan phiên âm là Mãn Loan, Jinghong phiên âm là Cảnh Hồng, Bashaoshan phiên âm là Đại Trung Sơn. Đang xây đập Nguzadu, Mengsong, và đập Xiaowan phiên âm là Hiếu Loan, đập này cao bằng tòa nhà 110 tầng. Chưa hết, Thái Lan cũng đang xây đập Pak Mun để chặn lại khoảng 8 tỉ thước khối nước đem tưới tiêu cho vùng đông bắc nước này, trong khi nước Lào nhỏ bé cũng có kế hoạch xây các đập Nam Ngum, Nam Thuen, Nam Leuk, Houay Ho, Xayxaburi, và xây dựng các nhà máy thủy điện tại đó.

Với hơn mười đập nước lớn nhỏ trên thượng nguồn sông Cửu Long, là một trong những hiểm họa đối với Việt Nam trong tương lai, vì mực nước Tiền Giang và Hậu Giang sẽ cạn dần, lưu lượng giảm bớt, nguồn phù sa màu mỡ dần dần biến mất làm cho đất đai đồng ruộng cằn cỗi. Và vì mực nước ngọt thấp xuống nên nước mặn từ biển tràn vào, người sẽ thiếu nước ngọt sinh sống, cá sẽ chuyển vùng tìm dòng nước ngọt khác, đồng ruộng vừa mất giồng phù sa vừa ngấm giồng nước mặn. Theo thời gian, tất cả những thứ mất đó gộp lại, sẽ là một tai họa khủng khiếp mà ngay bây giờ cũng hình dung ra được. Đó là chưa tưởng tượng được tình cảnh khi mà Trung Cộng dùng thứ vũ khí bằng cách xả các đập nước cho tràn ngập các quốc gia hạ

lưu, mà Việt Nam chúng ta bị ảnh hưởng nặng nhất, để uy hiếp lẫn chiếm!

Cũng chưa hết. Theo Bộ Tài nguyên & Môi Trường Việt Nam trong bản công bố về biến đổi khí hậu dẫn đến mực nước biển sẽ dâng. Ước tính đến cuối thế kỷ 21, nếu mực nước biển trên quả địa cầu dâng lên trong khoảng từ 57 đến 73 phân tây, thì từ Cà Mau đến Rạch Giá mực nước cao đến 1 thước 5 phân (1.05m). Theo Tiến sĩ Trần Thực, Viện Trưởng Viện Khoa Học Khí Tượng Thủy Văn & Môi Trường cho biết, lúc ấy khoảng 39% diện tích đồng bằng sông Cửu Long bị ngập, và 35% dân số bị ảnh hưởng. Sài Gòn có 20 % diện tích cũng bị ảnh hưởng trực tiếp bởi nước biển dâng cao. Vì theo đánh giá của Liên Hiệp Quốc thì Việt Nam là một trong 5 quốc gia chịu ảnh hưởng nghiêm trọng nhất do biến đổi khí hậu. Trái đất nóng lên sẽ gây nhiều hiện tượng thời tiết như bão tố hoặc nắng nóng, hạn hán, ngập lụt. Nước biển dâng cao sẽ xâm nhập mặn vào các vùng đồng bằng ven biển, ảnh hưởng đến nông ngư nghiệp và sinh kế của nhiều triệu người (trích trong Wikipedia).

Dân cư và đời sống.

Thống kê năm 2011 thì dân số trong vùng đồng bằng sông Cửu Long là 17.330.900 người, sống với những ngành nghề khác nhau, từ nông nghiệp, thủy sản nước ngọt nước mặn, đến kỹ nghệ và dịch vụ, kể cả du lịch miệt vườn.

Nét văn hóa đặc biệt của người dân đồng bằng sông Cửu Long là đại gia đình thường chung sống với nhau trong một ngôi nhà, vì vậy mà những gia đình khá giả thường xây cất những ngôi nhà rất rộng, để gia đình có thêm người làm ruộng làm vườn. Trong năm, những nông dân thường bận rộn việc đồng áng khi vào mùa, thời gian còn lại là chăm sóc vườn tược hay trồng thêm những loại hoa trái, gọi chung là hoa màu phụ. Vẫn còn thời gian nhàn rỗi, có những người già lẫn người trẻ tham gia đờn ca tài tử.

Đờn ca tài tử, là tên gọi của những bạn đàn ca cổ nhạc mời gọi nhau đến nhà một trong số bạn đó,

đôi khi lên chiếc tam bản theo giòng nước lớn trôi vào rồi lại trôi ra lúc nước ròng. Chỉ cây đàn kìm với cây đàn gáo là quá đủ cho một đêm trăng sáng, mang âm thanh tiếng đàn giọng hát theo giòng nước cho bà con hai bên bờ sông thưởng thức. Từ trong những nhóm đờn ca tài tử đó, đã có những người trở thành nghệ sĩ trong các đoàn cải lương của đồng bằng sông Cửu Long khoảng đầu thế kỷ 20, dần dần trở thành nghệ sĩ của các đoàn cải lương ở thủ đô Sài Gòn, vì thuở ấy Sài Gòn chưa có trường dạy âm nhạc.

Kết luận.

Đồng bằng sông Cửu Long là vùng đất trù phú nhất so với đồng bằng Sông Hồng (miền Bắc) và đồng bằng Sông Hương (miền Trung), được ví như vựa lúa của Việt Nam. Vườn tược thì nhiều loại cây trái khác nhau theo hai mùa mưa nắng. Có những khu vườn cây ăn trái rộng hàng mẫu tây hay nhiều hơn nữa. Sông rạch chằng chịt với nhiều loại tôm cá nước ngọt, nhất là Đồng Tháp Mười vừa nhiều vừa lớn, trong khi tôm cá nước mặn dọc theo ven biển Đông từ Gò Công men dần xuống Mũi Cà Mau rồi vòng qua Vịnh Thái Lan là nhiều vô kể. Sau khi cung ứng cho nhu cầu địa phương, lúa gạo với hoa màu phụ, nhiều loại trái cây, nhiều loại tôm cua cá, mà người dân Sài Gòn tiêu thụ, được cung cấp từ đồng bằng sông Cửu Long.

Nhìn chung, người dân đồng bằng sông Cửu Long, tuy không giàu, nhưng đời sống dễ thở hơn những vùng nông thôn khác. “Miệt Vườn” là tên gọi thân thương khác của nông dân đồng bằng sông Cửu Long, một Miệt Vườn mà tình người thể hiện rõ nhất trong những hội hè đình đám đều được mọi người vui vẻ bên nhau, và cùng nhau thực hiện.

Nhưng không biết nhà cầm quyền có chuẩn bị gì để giảm bớt thiệt hại cho những thế hệ mai sau hay không, khi mà bầu khí quyển ngày càng ấm lên thì nước biển ngày càng dâng cao, dẫn đến đồng bằng sông Cửu Long chìm dần dưới nước?

Phạm Bá Hoa

SA GIANG

thường mến CỦA TÔI

ảnh tác giả **TRẦN BÁ XỨ**

Tôi là người con trai út trong một gia đình nghèo gồm 6 người con sinh sống ở tận miệt vườn xã Tân Hưng quận châu thành Sa Đéc. Trước năm 1945, thân phụ tôi vốn thuộc nguyên quán ở huyện Đức Phổ tỉnh Quảng Ngãi ở tận miền Trung Việt Nam. Thuở còn nhỏ, ông thích du lịch đó đây và có khiếu về kỹ thuật nên sau khi tốt nghiệp Tiểu Học ở huyện Đức Phổ, ông đã mầy mò ra tỉnh Quảng Ngãi để theo học Trường Kỹ Thuật tương tự như Trường Kỹ Thuật Cao Thắng ở Sài Gòn lúc bấy giờ. Trong khi ấy, người chị cả của tôi có chồng ở làng Diên Trường, huyện Đức Phổ cho đến năm 1958 thì theo chồng vào miền đông Nam Phần để làm nghề trồng trà và cà phê. Người anh thứ ba có tư chất thông minh từ thuở nhỏ và là niềm tự hào của gia đình, đã tiếp tục theo học hết Tú Tài 2, sau đó được tuyển chọn ra Hà Nội tiếp tục học để lấy được mảnh bằng kỹ sư mà lúc bấy giờ trong cả tỉnh Sa Đéc chỉ có 3 thí sinh tốt nghiệp mà thôi. Người anh thứ tư chuyên lo hành nghề lái xe đồ trong khi bà chị thứ 5 kém may mắn đã mất đi khi còn rất trẻ. Còn lại người chị thứ 6 đã cố gắng theo học lớp y tá để sau này về phục vụ tại Ty Y Tế tỉnh Kiến Phong (Cao Lãnh), sau đó chuyển về hành nghề y tại xã Tam Hà, quận Thủ Đức, Sài Gòn.

Riêng người con trai út duy nhứt, với vóc dáng nhỏ thó nhưng tôi rất ham thích tập dượt thể dục như xà đơn, leo dây, cử tạ nhẹ và tham gia các môn thể thao như chạy đua, bơi lội, nhu đạo, đánh bóng bàn, bóng chuyền, đá banh, v.v... nên sức khỏe cũng ở mức trung bình.

Lúc ban đầu, sau khi tốt nghiệp Trường Kỹ Thuật ở Hà Nội, ba tôi đã chuyển qua làm nghề đầu thầu (entrepreneur) xây cất nhà cửa cũng như các trường học hoặc bệnh viện ở tận bên Ai Lao xa diệu vợi, nhưng sau bao nhiêu năm vật lộn với đời, vận may đã không mỉm cười nên ông bị phá sản phải quay về Sa Đéc và kết duyên với mẹ tôi trong hoàn cảnh gia đình dưới mức trung bình nếu không muốn nói là nghèo nàn.

Thuở bấy giờ, vì hoàn cảnh gia đình túng thiếu nên cha tôi buộc lòng quyết định cho người chị thứ 6 tạm nghỉ học hai năm để phụ giúp việc nhà tạo cơ hội cho một mình tôi tiếp tục bậc Tiểu học. Trong điều kiện kinh tế gia đình xuống dốc thê thảm như thế, vì không có phương tiện di chuyển để đi học nên vào mỗi buổi sáng, tôi phải thức dậy thật sớm để đi bộ đến Trường Làng Tân Vĩnh Hòa cách xa nhà khoảng 3 cây số để đến lớp cho kịp giờ học. Cũng do hoàn cảnh túng thiếu của gia đình nên tôi quyết tâm cố vươn lên học hành rất chăm chỉ để trở thành một học sinh xuất sắc của trường, do đó Ban Giám Hiệu nhà trường đã đặc cách chấp thuận cấp cho tôi một học bổng toàn phần, đồng thời cho phép tôi được ở lại ăn cơm trưa tại trường học và mãi đến xế chiều mới về nhà. Năm ấy cũng là lúc Quân đội Nhật chiếm đóng Sài Gòn và các tỉnh miền Tây nên cả gia đình tôi phải chạy loạn (tàn cư) trên một chiếc ghe tam bản ngày đêm bồng bềnh trên sóng nước, ban ngày núp dưới các tàn cây sum sê để tránh máy bay Nhật oanh tạc, còn ban đêm thì tiếp tục đi lẩn trốn vào vùng xa hơn để mong được an toàn hơn.

Khi lệnh báo động chấm dứt, hòa bình được vãn hồi tạm thời vì phong trào yêu nước (Việt Minh) lúc bấy giờ vẫn còn hoạt động thì gia đình nghèo nàn của chúng tôi cũng gấp rút trở về thành thị để cho tôi kịp chuẩn bị dự thi Sơ Học Yếu Lược. Tôi

luôn ghi tạc trong lòng cái ngày đi thi đầy ắp kỷ niệm hôm đó khi bụng chưa hoàn toàn no vì cảnh bần hàn, tuy nhiên Trời Phật trên cao đã thương xót phù trợ cho tôi có một trí nhớ khá tốt để có khả năng hoàn tất bài thi một cách hoàn hảo và nhanh chóng.

Đình Thần Vĩnh Phước

Tôi làm sao quên được vị giám khảo ngày hôm ấy là người thầy ruột của mình. Tên của thầy là Huỳnh Vĩnh Minh, vị thân phụ của anh Huỳnh Vĩnh Lại, sau này là Đại tá Chỉ Huy Trưởng Trường Sinh Ngũ Quân Đội của Quân Lực VNCH, đã tạ thế tại Houston, TX ngày 19 tháng 3 năm 1998 vừa qua, và cũng là thân phụ của bạn học cùng lớp tôi tên Huỳnh Vĩnh Lộc, sau này là Trung tá Tiểu Đoàn Trưởng Tiểu đoàn Công Binh Chiến Đấu. Tôi hoàn tất bài thi sớm nhất nên thầy Minh đã thu bài của tôi trước tiên và đem lên bàn của Ban Giám khảo.

Mùa thi năm đó, tôi đã ghi được một điểm son cho Trường Tiểu học Tân Vĩnh Hòa Sa Đéc với thành tích là thi đậu Sơ Học Yếu Lực hạng nhất toàn tỉnh Sa Đéc. Ngày phát thưởng được tổ chức rất long trọng với sự tham dự của tất cả quý vị thanh tra tiểu học, quý thầy cô cùng học sinh các trường Tiểu học và phụ huynh học sinh tỉnh Sa Đéc. Phần thưởng danh dự được đích thân ông Tỉnh Trưởng người Pháp trao tặng do chính ba tôi phụ giúp mang về vì phần thưởng cao khỏi đầu của thí sinh đoạt giải.

Ngày ấy, hệ thống giáo dục bậc Tiểu học Pháp gồm các lớp Năm, Tư, Ba, Nhì một năm, Nhì hai năm, Nhất 1 và 2 năm, và lớp Tiếp Liên trước khi thi lên năm thứ nhất trung học, tạm dịch như sau “Cours

Enfantin, Cours Préparatoire, Cours Élémentaire, Cours Moyen 1ère Année, Cours Moyen 2è Année, Cours Supérieur, đôi khi có Cours Supérieur 2è Année, et Cours des Certifiés. Nhờ thành tích nhận phần thưởng danh dự nên nhà trường cho phép tôi học nhảy lên lớp Cours Moyen 2è Année thay vì Cours Moyen 1ère Année.

Nói đến những học sinh cùng những thành tích học tập của họ mà không ghi nhận những công lao giảng dạy của quý thầy cô là một điều thiếu sót rất lớn vì học sinh luôn luôn nhớ nằm lòng câu “không thầy đố mày làm nên”. Vào cuối thập niên 40 và đầu thập niên 50, Ty Tiểu Học Sa Đéc có hai trường học ngoại trừ trường làng. Về phần nam học sinh thì có Trường Nam Tiểu Học ở bên cạnh một bồn chứa nước rất lớn và cao vút của tỉnh giống như một tháp nước mà ngày ấy người dân và cả học trò chúng tôi cũng đều gọi là “château d’eau”. Khuôn viên trường cũng khá rộng rãi mà thuở ấy các bạn tôi và tôi thích nhất là được tự tay trồng trọt và chăm sóc các rau cải và bông hoa trong một khu vườn nhỏ xinh xắn có những luống rau hay hoa quả ngay hàng thẳng tắp trông rất đẹp mắt dành riêng cho những học sinh hay phá phách như chúng tôi khi được vinh hạnh xếp hạng ba sau quý và ma.

Sân Trường Nam Trung Học

Trong trường còn có một sân quần vợt dành cho quý thầy tập dượt ngoài giờ dạy học. Tôi còn nhớ như in là có một lần trong giờ giải lao, khi quý thầy vào phòng hội để nghỉ ngơi thì ở ngoài sân quần vợt, do bản tính tò mò, và lại vì gia đình quá nghèo đâu biết đến chiếc vợt tennis tròn hay méo là gì, nên tôi bèn rón rén đến gần một chiếc vợt của một vị thầy đang để trên sân, nhẹ nhàng cầm một chiếc

vọt lên và bắt chước động tác của thầy thử đánh trái banh bay đi như giao bóng vậy, không ngờ chiếc vợt vượt khỏi bàn tay khẳng khiu của tôi và bay đi xa đến hai ba thước. Với nét mặt tái mét không còn một giọt máu vì kinh hãi tột độ, tôi vội chạy bay đến cầm chiếc vợt lên xem có bị gãy hay trầy trụa gì không thì cũng vừa đúng lúc thầy Nguyễn Văn Lãnh là chủ nhân chiếc vợt từ tốn đi ra, xem xét sơ qua rồi cười vui vẻ, sau đó vò đầu tôi và nói một câu thật dễ thương “Lần sau hãy cẩn thận nghe con, con phải tập dượt nhiều mới có thể giao bóng tốt được”. Nói đến thầy Lãnh, một vị giáo viên dày dặn kinh nghiệm trong ngành sư phạm từng được đánh giá là một trong vài giáo viên xuất sắc nhất của trường nam, nghe nói sau này thầy lên làm Hiệu trưởng Trường Tiểu Học Sa Đéc.

Bên cạnh những vị giáo chức khả kính của Ty Giáo Dục tỉnh Sa Đéc tuyệt nhiên không thể không nhắc đến ông Thanh Tra Liên Tỉnh Sa Đéc -Vĩnh Long - Trà Vinh Nguyễn Văn Thu, thân phụ của anh Nguyễn Trung Sơn, sau này là Đại tá Không Đoàn Trưởng Không Đoàn Yểm Cứ Tân Sơn Nhất, và hai người em là Nguyễn Trung Hải cũng thuộc quân chủng Không Quân và người em út là Nguyễn Trung Nguơn tốt nghiệp trường Chasseloup Laubat và sau này dường như làm Hiệu trưởng của chính trường Mẹ của mình. Kể đó tất cả học sinh không bao giờ có thể quên vị Thanh tra Tiểu học kiêm giáo viên tài ba xuất chúng của tỉnh là thầy Trịnh Quang Lai. Phương pháp giảng dạy của thầy thật là vô tiền khoáng hậu, cộng thêm sự tận tâm cao vời vợi và tinh thần bất vụ lợi đáng được tôn vinh. Vào năm 1948, khi các bạn học cùng lớp và tôi chuẩn bị ráo riết với hy vọng được chấp nhận vào học năm thứ nhất Collège de Vĩnh Long, thầy Trịnh Quang Lai đã tập hợp khoảng chín mươi học sinh khá nhất trường cả nam lẫn nữ để giảng dạy đặc biệt miễn phí với quyết tâm bằng mọi giá phải thi đậu vào trường trung học mới thành lập của tỉnh Vĩnh Long. Kết quả là không có một thí sinh nào phải “xách xe không” chạy về Sa Đéc cả, nghĩa là đã đậu tất cả làm tăng uy tín cho thầy Lai nói riêng, và cho tỉnh Sa Đéc nói chung. Về mặt giáo dục được sáng ngời như thế nhưng vô phúc thay khi phụ nhân của thầy là nữ giáo viên Nguyễn Thị Mỹ (?) vừa xinh đẹp, thùy mị

vừa dạy học giỏi lại bất hạnh qua đời để lại biết bao nỗi tiếc thương cho mọi người. Mẹ của Cô chỉ cách nhà tôi ở khoảng 100 thước nên nhiều học sinh, kể cả gia đình chúng tôi, thường xuyên đến viếng Cô gần như vào mỗi cuối tuần. Thầy Lai có ba người con rất xinh xắn, riêng cô em út học rất giỏi cùng chung lớp với tôi, còn hai người anh theo học Học Viện Hải Quân Pháp ở thành phố cảng Brest, Pháp Quốc mà sau này đều thăng cấp Hải Quân Đại Tá với những chức vụ rất quan trọng.

Tuy bước đường quan lộ và học vấn của các con Thầy theo chiều hướng rất thuận lợi nhưng sau khi Cô mất đi khoảng 5, 6 năm sau đó thì điều bất hạnh ụp xuống gia đình Thầy khi hai người con trai cương quyết không chịu cho Thầy tái giá. Tuy tôi và một học trò ruột cũ của Thầy cũng vào quân đội và giữ chức vụ khá lớn ở Phủ Tổng Thống và Bộ Tổng Tham Mưu, nhưng chúng tôi vẫn luôn luôn giữ lễ “tôn sư trọng đạo” với vị thầy đáng kính có nhiều ơn nghĩa với các môn sinh của thầy bằng cách thỉnh thoảng đến thăm an thầy trong khi thầy vẫn sống lẻ loi một mình trong cư xá Lữ Gia mà hai cậu con trai không bao giờ đến thăm viếng do sự bất hòa năm xưa. Rồi có một hôm hai chúng tôi nhận được hung tin muộn màng qua báo chí cho biết có một xác chết không người nhận vì không có lý lịch trong người nên đã được chôn cất sơ sài tại một ngôi mộ vô thừa nhận mà nửa tháng sau đó mới có người láng giềng trong cư xá của thầy báo tin nên mới biết đến sự mất tích của vị thầy khả kính của các cựu học sinh tỉnh Sa Đéc chúng tôi. Thật không có sự việc nào đáng thương tâm và đau lòng như thế từ nào đến giờ!

Ngoài các thầy kể trên, còn có nhiều vị xuất sắc khác như thầy Đoàn Văn Ban cũng dạy lớp Nhứt hoặc Tiếp Liên, thân phụ của Trung tá Anh sau này làm Tiểu Khu Phó Tiểu khu Sa Đéc và hai bạn học cùng lớp với tôi. Nhắc đến giáo viên nghiêm khắc thì đặc biệt có thầy Nghi mà học trò rất sợ mỗi khi thầy dùng thước gỗ khẽ vào bàn tay học sinh thật đau đớn đến phải bật khóc. Bên cạnh đó còn có thầy Trần Bá Mậu là chú ruột của Thiếu Tướng Trần Bá Di trước đây lớp tôi học là Moyen 2è Année, sau này là Hiệu trưởng Trường Nam Tiểu học, trong khi ấy thì bên Trường Nữ Tiểu Học có Cô Nguyễn Thị Nữ là phu nhân của thầy Trần Bá Mậu làm Nữ Hiệu Trưởng.

Có một điểm hơi trùng hợp là hầu như một số đông quý thầy cô thường cư ngụ phía bên kia cầu sắt trên đường đi Cao Lãnh, trong khi ở phía bên này sông và khu cầu Cái Sơn chỉ có thầy Lai, Thu, Điều, Thời. Về hội họa thì có thầy Huệ dạy rất giỏi, riêng họa sĩ Thủy Tiên rất nổi bật với những bức họa truyền thần làm bằng lụa trông rất đẹp mắt mà hai người con đều nối nghiệp cha, riêng con trai tên Hiếu Độ là một họa sĩ tài danh có một thời sống tại Pháp.

Nhắc đến cây cầu sắt đi qua nhà thương Sa Đéc ở miệt Tân Hưng, tôi có một kỷ niệm thật vui và buồn cười rất khó quên. Khi còn là một cậu bé, mỗi khi đến trường tôi phải đi qua cây cầu sắt này, nếu không có ai đi kèm một bên thì tôi không bao giờ dám ngang nhiên đi bộ trên cầu vì mỗi lần nhìn xuống dòng sông đang chảy cuộn cuộn phía dưới chân cầu là tôi hoảng sợ nên chỉ dám bò qua từng bậc thang một, mãi một hai tháng sau tôi mới hết sợ

và đi đứng tự nhiên hơn.

Về phía bên này cầu sắt cách Trường Nam và Nữ Tiểu Học không xa, quê hương Sa Đéc nhỏ bé của chúng tôi cũng có một vài nhà thuốc tây mà tôi chỉ còn nhớ nhà thuốc Nguyễn Viết Nguơn cùng một số bác sĩ như bác sĩ Ngời, bác sĩ Nghiên ở đường Tổng Phước Hòa, bác sĩ Sanh ở gần Cầu Cái Sơn, v.v.

Chùa Hương

Sa Đéc cũng không thiếu những đặc sản như hủ tiếu Sa Đéc, tiệm mì Chú Dầu ngon nổi tiếng ngay cạnh bờ sông gần cầu sắt, bún cá, nem Lai Vung, lẩu gà nòi, bánh tráng sữa, phở bò, và đặc biệt nhất là bánh phòng tôm Sa Giang mà chủ nhân là người rất quen thuộc với tôi, ông ta là một sĩ quan tốt nghiệp khóa 1 Liên Trường Võ Khoa Thủ Đức từng phục vụ tại TTHL Quang Trung, dường như sau này đã qua định cư tại Pháp.

Sa Đéc cũng là nơi đào tạo nhiều anh tài cho đất nước. Trong quân đội đã có những vị tướng lĩnh như Trung Tướng Tư Lệnh Không Quân Trần Văn Minh, Thiếu Tướng Trần Bá Di, Chỉ Huy Trưởng TTHL Quang Trung, Thiếu tướng Nguyễn Văn Chức, Cục Trưởng Cục Công Binh cùng nhiều Đại tá các quân binh chủng, các Chánh Sự Vụ thuộc Bộ Quốc Phòng, Bộ Tổng Tham Mưu, v.v.. Về phía dân sự phải nhắc đến Thủ Tướng Trần Văn Hữu, Bộ Trưởng Quốc Gia Giáo Dục Nguyễn Thành Giung, Thứ Trưởng Giáo Dục, bạn cùng lớp với tôi là Giáo sư Tiến Sĩ Trần Kim Nở, cùng nhiều Chánh Sự Vụ các Bộ Kinh Tế, Nha Thương Cảng Sài Gòn, v.v...

Đôi dòng về sự ra đời của tỉnh Sa Đéc quê hương tôi.

Về các tỉnh cũ của miền Tây Nam Bộ lúc ấy được gọi là Nam Kỳ Lục Tỉnh với 6 tỉnh sơ khởi là Sài Gòn, Mỹ Tho, Biên Hòa, Vĩnh Long, Châu Đốc và Hà Tiên.

Theo dòng lịch sử, sau khi Nam Kỳ bị chiếm trọn năm 1867, lục tỉnh trở thành thuộc địa của Pháp mà mỗi tỉnh được xem như Tham biện hay Hạt Thanh tra (Inspection).

Ngày 20/12/1899, Toàn quyền Đông Dương Paul Doumer ký Nghị định bãi bỏ chữ Tham biện và gọi là tỉnh (province), chữ Inspecteur đổi thành Administrateur hay Tỉnh Trưởng (Chef de Province), có hiệu lực từ 1/1/1900. Và cũng từ đó, Nam Kỳ thuộc địa có 21 tỉnh mới chính thức được ghi danh theo thứ tự cổ định trong đó tỉnh Sa Đéc đứng hàng thứ 6, mà lúc bấy giờ rất nhiều người thuộc vánh vách như sau: GIA (Định), CHÂU (Đốc), HÀ (Tiên), RẠCH (Giá), TRÀ (Vinh), SA (Đéc), BẾN (Tre), LONG (Xuyên), TÂN (An), SÓC (Trăng), THỦ (Dầu Mọt), TÂY (Ninh), BIÊN,(Hòa) MỸ (Tho), BÀ (Rịa), CHỢ (Lớn), VĨNH (Long), GÒ (Công), CẦN (Thơ), BẠC (Liêu), CAP (Saint Jacques).

Tháp nước trên đường Trung Nữ

Qua các chính quyền của Việt Nam Cộng Hòa, tỉnh Sa Đéc cũng đã trải qua những bước thăng trầm chính yếu như vào cuối năm 1956 tỉnh lỵ bị

giải thể, về mặt hành chánh vẫn thuộc xã Tân Vĩnh Hòa, đóng vai trò là quận lỵ quận Sa Đéc, sau đó vào năm 1966, tỉnh Sa Đéc tiếp tục tồn tại tách ra từ tỉnh Vĩnh Long chỉ gồm phần đất nằm giữa hai con sông Tiền Giang và Hậu Giang. Tỉnh lỵ Sa Đéc khi đó có tên là Sa Đéc, về mặt hành chánh vẫn thuộc xã Tân Vĩnh Hòa; từ 1966-1975 thị xã Tân Vĩnh Hòa vẫn tiếp tục đóng vai trò là quận lỵ quận Châu Thành (sau 1968 gọi là quận Đức Thịnh) và chính thức là tỉnh lỵ Sa Đéc, tiếp tục tồn tại và bị mất tên gọi đơn vị hành chánh cấp tỉnh từ tháng 2 năm 1976 cho đến nay.

Nguồn gốc của danh xưng Sa Đéc

Theo Hội Nghiên Cứu Đông Dương (Société des Études Indochinoises) thành lập ngày 23/2/1883 với chức năng nghiên cứu các vấn đề nông nghiệp, kỹ nghệ, lịch sử, ngôn ngữ, khảo cổ, mỹ thuật, dân tộc. Hội có thư viện riêng, ra tập san Nghiên Cứu Đông Dương (Bulletin de la Société des Études Indochinoises, viết tắt là BSEI) với những sưu tập để ở Viện Bảo Tàng Saigon.

Căn cứ theo Hội, hiện vẫn còn trong quyển Địa Phương Chí (monographie) của từng tỉnh của Nam Kỳ được biên soạn từ những năm đầu thế kỷ 20, trong đó Địa Phương Chí (Monographie de la province de Sa Đéc) ấn hành năm 1903 ghi rõ tỉnh Sa Đéc có xuất xứ từ hai chữ Phsar (có nghĩa là chợ) và Dek là sắt, xem như chợ bán sắt được dịch ra tiếng Pháp là “marché aux fers”, địa danh này được ghi như vậy từ hơn một thế kỷ trôi qua cho đến bây giờ. Tuy nhiên cũng có người cho rằng Sa Đéc là một danh từ đa âm của người Khmer để gọi cái miếu, có đền thờ thủy thần mà theo Ông Nguyễn Hữu Hiếu của Hội Sử Học tỉnh Đồng Tháp nói rõ thêm là ở chợ Sa Đéc có một miếu thờ người con gái họ Thạch (danh từ Miên) nhưng hậu thế không biết tìm kiếm ở đâu sau hơn một thế kỷ trôi qua nên không có căn bản nghiên cứu vững chắc.

Tham chiếu: trích đoạn Sa Đéc (tỉnh) – Wikipedia tiếng Việt.

Trần Bá Xử

Xuân Tha Hương

**Xuân tha hương không Mai Đào đưa nỏ
Thiếu nắng vàng chẳng pháo đỏ reo vui
Thiếu cảnh nêu nghe xa vắng ngậm ngùi
Xuân xứ lạnh cô đơn trong nước mắt**

**Bước phiêu du đếm sầu dằng chất ngất
Thấm nỗi buồn người xa xứ hoài mong
Nhớ ngày xưa Xuân đầm ấm mặn nồng
Tình quê hương chứa chan bao trù mển**

**Đường dù xa nhưng một ngày sẽ đến
Nắng Xuân hồng với mứt ngọt bánh chưng
Cùng người thân ta chúc tụng từng bừng
Say sưa đón mùa Xuân vui đoàn tụ**

Kim Loan

Từ ngày còn nhỏ tôi đã thích hoa Hoàng Lan, dẫu chưa biết mặt mũi hoa thế nào. Có lẽ vì yêu truyện ngắn Dưới bóng Hoàng lan của Thạch Lam. Một câu truyện rất nhẹ nhàng lãng mạn kể về tình cảm chớm nở giữa một chàng trai và cô gái láng giềng ở một vùng quê miền Bắc thời xa xưa. Cả hai sống cạnh nhau từ nhỏ, cùng lớn lên với những kỷ niệm dịu dàng dưới bóng cây Hoàng Lan cổ thụ trước sân nhà. Rồi chàng rời xa quê lên tỉnh làm việc, thỉnh thoảng mới về thăm nhà. Hai người chưa bày tỏ tình cảm và hứa hẹn gì cả, nhưng mỗi mùa Hoàng Lan nở, cô gái vẫn luôn cài một bông hoa lên tóc, để tưởng nhớ mùi hương.

Tôi không sinh ra ở Vĩnh Long, nhưng suốt quãng đời niên thiếu và thanh xuân của tôi trải qua nơi đó. Hồi 7, 8 tuổi nhà tôi ở đường Lê Văn Duyệt* gần Miếu Bảy Bà (lúc ấy còn hoang sơ, um tùm cây cối đầy vẻ huyền bí khiến mấy đứa trẻ như tôi hay bị nhát ma!). Mỗi buổi tối, Ba tôi thường dẫn tôi (là út lại là con gái rệu nên được cưng lắm) lên Cầu Lộ, cách nhà độ nửa cây số để hóng mát.

Tôi cũng chẳng biết sao gọi là Cầu Lộ, nhưng hồi đó là cây cầu đẹp và kiên cố nhất cái tỉnh lỵ vòng vèo toàn sông nước nên rất nhiều cầu này. Cầu nằm trên trục đường chính của thị xã dẫn từ bến xe đến khu phố chợ trung tâm. Sau này, lên Đại học ở Saigon hay đi đâu xa trở về, mỗi lần ngồi xe lòi (ai ở miền Tây trước 1975 thì biết xe này) xuôi theo đường Lê Thái Tổ*, trông thấy từ xa một bóng cây xanh rợp là tim tôi bắt đầu xôn xao nức vì biết sắp đến nhà rồi, dạo ấy nhà tôi ở gần ngã tư *Phan Thanh Giản – Trưng Nữ Vương.

Buổi tối trên cầu mát rượi, gió thổi từ sông lên lồng lộng, thoảng trong gió là hương hoa Hoàng Lan. Tôi nhớ lúc đó hay nhặt mấy cánh hoa rơi ủ trong túi áo cho thơm đến cả vài ngày. Những cánh hoa màu vàng mỏng manh, nghe người ta kêu là bông Dầu thơm. Mãi sau này, tôi mới được biết nó chính là loài hoa Hoàng Lan mình hằng ưa thích!

Đó là một cây Hoàng Lan rất lâu đời, có từ bao giờ chẳng biết. Gốc thân đều thật lớn, tàng lá phủ gần quá nửa thân cầu, mát mẻ quanh năm và tỏa hương thơm ngát vào mùa hoa nở, nhất là sáng sớm, đêm khuya hay giữa những cơn mưa...

Khi gia đình tôi rời Vĩnh long lên định cư tại Saigon, hình ảnh tôi quay lại nhìn lần sau cuối và còn chấp chờn mãi trong tâm tưởng tôi suốt chuyến hành trình về thành phố, là bóng cây Hoàng Lan phủ rợp dưới chân cầu Lộ!

Cách đây hơn hai mươi năm, khi về VL chơi với người bạn thân ở gần Bắc Cổ Chiên (bến phà Đình Khao), tình cờ tôi tìm thấy trong vườn mấy cây Hoàng lan nhỏ xíu do cây lớn rút hột mọc lên, bèn xin về trồng ở khu vườn nhà Thủ Đức. Nay đã nhân được thành hai cây cao lớn, trổ hoa quanh năm, mùa thừa mùa nhặt, tỏa hương thơm nức một vùng chung quanh, khiến nhiều người đi qua ngơ ngẩn “Vườn nhà ai cây Hoàng Lan thơm ngát hương tỏa bay sương khuya nhẹ bay” (nhạc Trần Long Ẩn).

Và tôi, cũng đã nhiều buổi chiều vào tối, ngồi ở ghé đá ngoài vườn dưới bóng lá lấp lánh của cây Hoàng Lan. Cũng nhặt vài bông hoa, nhưng không gài lên tóc, mà chỉ nhẹ nâng niu trên tay, cũng để tưởng nhớ mùi hương! Mùi hương của ký ức về một thời niên thiếu êm đềm, cùng một thuở thanh xuân lãng mạn nơi thành phố ấy những ngày đã quá xa xưa. Yesterday once more...

Cây Hoàng Lan đã không còn nữa nhiều năm rồi. Sau này mỗi khi trở về VL đi qua Cầu Lộ, lòng tôi luôn bỗng dưng dâng lên một nỗi ngậm ngùi, không thể gọi tên!

* Tên cũ của những con đường Vĩnh Long.

Nguyễn Thị Đức Tính

MỘT THOÁNG

Trà Vinh

Như chút duyên lành thăm của một đôi bạn thân giao, mấy chục năm sau tôi lại có dịp về Trà Vinh, kể từ năm 1989, trước khi đi xa, xa hẳn quê hương, tôi đã về Trà Vinh bốc mộ đưa mẹ tôi rời Trà Vinh và không bao giờ trở lại đây nữa...

Cho tôi vài phút ngậm ngùi để nhớ về mẹ tôi, người đàn bà sinh ra ở đất Bắc lại trôi giạt về giềng đất xa xôi miền sông Cửu. Tháng Tư năm 1975

miền Nam tan hàng, mẹ tôi theo người con trai, như bao người lính cũ đều phải tìm cách rời khỏi thành phố, trốn tránh không khí đặc quánh những nghi kỵ của chế độ mới. Chẳng nơi nào hơn là phải hồi hương lập nghiệp, anh tôi đưa gia đình về một xứ đạo miệt vườn Trà Vinh, nơi quê vợ tập cày sâu cuốc bẫm, sống với mảnh vườn nho nhỏ nhưng cây trái không đủ nuôi sống một gia đình lúc nhúc đến sáu miệng ăn.

Đối với anh tôi đó là nỗi khổ tâm lớn nhất, cuộc đời vùng vẫy ngang dọc của người lính... chưa già mà đã phải già từ vũ khí. Đó là lý do mà mẹ tôi cũng phải theo anh tôi về miền quê cách trở đò sông, để rồi cuối cùng cũng gửi tấm thân gầy bên một bờ sông lao xao những bụi dừa nước, và tiếng sóng nhỏ của giòng sông vỗ vào bờ ở một làng quê tỉnh Trà Vinh.

Sau nhiều năm chịu đựng cảnh “tay lấm chân bùn” ở nhà quê, một lần nữa anh tôi lại phải trở lên thành phố vì không sống nổi với mảnh đất hương hỏa của bên vợ. Tôi về quê đem tro cốt của mẹ tôi về Sài Gòn, cứ nghĩ chẳng bao giờ có dịp trở lại Trà Vinh nữa. Thế mà vẫn trở lại, nhân chuyến về Bãi Xan thăm nhà đứa cháu đang dạy học ở đây, cứ nhớ mãi ngày cháu lấy vợ gần ba mươi năm trước tôi lặn lội về dự đám cưới cháu. Con đường cách trở những đường, những sông, nhà trai đi đón dâu thật vất vả vì phải đi bằng ghe, nửa đêm đã lên đường để trưa trưa trật ngày hôm sau mới đến nhà gái. Bây giờ cháu đóng đô ở quê vợ, sự nghiệp cũng đâu vào đấy nên lần trở về VN thăm nhà, tôi lại được tháp tùng cả nhà về Trà Vinh mà hình như không tính trước.

Từ Sài Gòn về miệt lục tỉnh bây giờ xe cộ thông thương ngày đêm như nước chảy, qua khỏi cầu Mỹ Thuận và bến phà Cổ Chiên mênh mông trời nước, cứ thế xe chạy thẳng về tận cửa nhà. Trời vẫn nóng hừng hực, cứ ngỡ nhà quê sông nước bề bề khí hậu sẽ mát hơn Sài Gòn, nằm trên chiếc võng đu đưa sau hè, bao quanh khu vườn nhỏ là những bụi tre, bụi chuối, phố chợ nhà cửa xây dựng khang trang nhưng thấp thoáng phía sau vườn bên kia hàng rào là vài mái tranh trống toác.

Ngày hôm sau sẵn chuyến xe bao, đưa cháu đề nghị về thăm tỉnh lỵ Trà Vinh, thăm lại nơi chốn cũ và ngôi trường Trung Học thời tôi còn độ tuổi hoa niên. Tuy không nói ra nhưng hình như đó cũng là điều tôi nghĩ tới, bao nhiêu năm trôi qua nhiều nơi chốn khác nhau, Trà Vinh êm đềm dường như vẫn nằm trong trái tim tôi, với biết bao kỷ niệm.

Lạ thật nhe, hồi xưa muốn đi từ tỉnh về nhà cháu tôi phải mất gần trọn một ngày đường, bây giờ khi chiếc xe luồn qua những con đường quê rợp bóng cây, có thêm vài cây cầu qua sông thu ngắn lại khoảng cách từ quê ra tỉnh, hoá ra cảnh qua sông qua đò ngày xưa đã không còn nữa. Trà Vinh hiện dần trước mắt tôi, xe quẹo vào Ao Bà Om mà ngày xưa tôi nhớ nằm ở vùng ngoại ô, nay bót về thơ mộng vì nó đã lọt vào thành phố. Ngày nghỉ dăm đứa học trò rủ nhau đạp xe mệt nghỉ mới tới được một cái ao vuông, đặc điểm là những rễ cây chằng chịt nổi lên mặt đất, rễ cây xù xì tạo thành những hình tượng ngộ nghĩnh. Bây giờ thì Ao Bà Om như bé hẳn lại lọt thỏm vào bốn bề bóng cây cao, những mảng rễ cây hình thù kỳ lạ vẫn còn đó, nhưng diêm dúa giữa ao mọc lên một cái nhà con con, màu sắc loè loẹt diêm dúa chẳng làm cho nơi du lịch này đẹp hơn chút nào.

Cùng người thân đi tha thân vòng quanh cái ao vuông lòng tôi lại nao nao nhớ đến những người bạn cũ. Năm 1965 tôi có dịp về thăm Trà Vinh, ghé nhà người bạn cũ thì nó đã về Sài Gòn học, vì vậy được anh của bạn là một sĩ quan địa phương quân, đưa đến thăm đơn vị anh đóng ngay gần Ao Bà Om. Anh chụp cho tôi hai tấm ảnh, đứng giữa thảm lá khô phủ đầy mặt đất. Chiều rơi rớt vạt nắng

buồn trên mặt ao, tuy gần sát với tình lý mà không dám nấn ná thêm vì tình hình an ninh không an ổn. Để rồi hai năm sau về thăm lại Trà Vinh, tôi ghé vào nhà bạn mới biết anh đã bị cụt một chân rồi, người sĩ quan ấy đã trở thành thương phế binh năm anh mới ngoài hai mươi tuổi. Ngồi trong căn nhà lợp ngói âm dương lúc nào cũng ăm ắp mùi trầm nhang, quện vào nhau một nỗi buồn ray rứt.

Xe rời Ao Bà Om bon bon chạy vào thành phố, ngày xưa hai bên đường rợp bóng sao cao ngất, nhớ làm sao nhưng cánh hoa sao màu nâu xoay xoay rơi xuống mặt đường. Bây giờ hai hàng cây sao, cây dầu cũng thưa thớt, chắc cây quá già nên cũng bị đào thải, người ta trồng cây bàng để lấy bóng mát. Cây bàng thấp, lá to như chiếc quạt tròn xoè ra, đi ngang đường Cây Dầu ngày xưa chợt nhớ tới vài đứa bạn cũ học cùng lớp ngày xưa, nhớ Thuỷ Thương, Mai thị Nhung có tiếng hát chim sơn ca rất được ái mộ trong các buổi văn nghệ sân trường. Tuy vậy, nhớ nhất vẫn là ngôi trường Trung Học Vĩnh Bình, đứa cháu bảo bác tải về ngang ngôi trường cũ, chạy thật chậm lại để quay phim. Ngôi trường cũng đổi tên, trường lớp xây dựng lại trông khác xưa hết rồi, xe quẹo vào một con đường vuông góc với ngôi trường, bên kia là trường Trung Học Trần Trung Tiên thuở ấy, con đường Hàng Me vẫn những chiếc lá me li ti xanh mượt rì rào như thuở tôi còn cắp sách tung tăng tới trường.

Con đường kế sau trường học rẽ vào nhà Thừa, cô bạn cũ học rất giỏi sau này là một dược sĩ. Hồi mới gặp hai đứa có vẻ không hợp nhau, nhưng chỉ một thời gian không hiểu sao lại trở thành đôi bạn thân, khi chia tay bạn đề về Cần Thơ, bạn tặng tôi một tấm hình, đôi mắt đỏ hoe làm tôi buồn không ít. Trước khi xa Trà Vinh, tôi có làm một cuốn “Lưu Bút Ngày Xanh”, trong đó có vài tấm hình các giáo sư với đôi hàng ngắn gọn ghi lại chút tình thầy trò thật đầm thắm. Riêng các bạn cùng lớp hay khác lớp, tôi không quên xin mỗi bạn một tấm hình và vài dòng lưu niệm, có đứa viết tràng giang đại hải, có đứa ghi vội vài hàng kèm theo tấm ảnh: “Nhớ nhau nên tặng ảnh này, bạn thân xin giữ mai này đừng quên.”

Trong số các bạn học cùng lớp hồi đó tôi vẫn nhớ đến Xuân Hoa, dù không phải là bạn thân nhưng XH rất hiền và là em của một giáo sư. Trong cuốn Lưu Bút của tôi, bạn không viết gì ngoài một tấm ảnh và chép tặng tôi bản nhạc “Chiều Hành Quân” của nhạc sĩ Lam Phương. Vậy mà sau này mỗi lần ngẫu ngao hát nhạc phẩm này tôi đều nghĩ đến bạn, khi tôi rời Trà Vinh về Cần Thơ, XH cũng theo anh về Sài Gòn. Ai mà tin được sau hơn 40 năm, qua câu chuyện có dính dáng tới đất Trà Vinh, tôi đã gặp lại cô bạn cũ trên diễn đàn Thơ Văn với những bài thơ tình sâu muộn và một bút hiệu khác. Thật mừng biết mấy, nhờ nhịp cầu Thơ Văn mà tìm ra bạn cũ.

Con đường Hàng Me, tôi cứ gọi như vậy vì đó là con đường in đậm nét trong tâm hồn tôi mỗi ngày tới trường thời ở Trà Vinh. Nó còn in bóng hai cô bạn nhỏ, đó là Lê Thoại Hoa (con gái ông tỉnh trưởng Vĩnh Bình hồi đó), và Từ thị Bê, cô bạn có khuôn mặt bầu bầu, hiền hậu nhất trong đám bạn cùng lớp, mỗi ngày khi đi học tôi thường tạt vào nhà đợi Bê cùng đi. Riêng Thoại Hoa thì cũng có vài kỷ niệm vui, tuy là ái nữ của quan đầu tỉnh nhưng Thoại Hoa cũng như bao cô nữ sinh cùng độ tuổi, thích được đi chơi long rong với bạn bè hơn là bị tù túng trong vòng rào có lính gác ngoài cổng, trong dinh từng đàn cò trắng bay về làm tổ tuốt trên những ngọn cây cao, gọi nhau ồn ào chẳng thua gì bọn học trò giờ ra chơi. Có lần tôi rủ Thoại Hoa đi Bàng Đa Giồng Rùm thăm một cô bạn cùng lớp, hai đứa chở nhau trên chiếc xe đạp, có những đoạn đường bị cát lún ịch mãi mới tới nơi một ná thở. Hai đứa vui chơi trên các nẻo đường quê, ăn một bữa cơm ngon ở nhà bạn và khi về phải đi bằng xe đò vì đạp xe hết nổi.

Đây có lẽ là lần đầu Thoại Hoa được theo bạn đi chơi xa, sau đó bạn cũng rời Trà Vinh đi đâu chẳng biết.

Nhắc tới Trà Vinh mà không nhắc tới giòng sông có nhịp cầu Long Bình thì chưa đủ. Bác tài xế chiều khách nên cho xe chạy một vòng quanh phố chợ, tôi chợt nhớ ngày xưa mỗi lần được mẹ sai đi chợ, thế nào cũng phải xin mẹ một tô bún nước lèo, nằm tuốt gần khu chợ cá mà người bán chỉ có đôi giồng gánh với mấy chiếc ghế thấp để quanh gánh bún mà thôi. Sau này có dịp về Trà Vinh, hàng quán có xập và bàn ghế nhưng đâu tìm được hương vị thơm ngon của món bún nước lèo gánh rong ấy. Cứ thông thả dắt xe vào chợ mà dạo qua hàng tôm hàng cá, gạo đong bằng lít và tép cũng đong bằng lít, thuận mua vừa bán xong người bán còn bốc thêm cho một nắm đầy vung thì người mua mới hài lòng.

Bờ bên này đông vui những hàng quán và vừa cây vừa củi. Bờ bên kia chỉ đi quá vào trong đã là cảnh đồng quê, đến chơi nhà nhỏ bạn cùng lớp. Hai đứa đạp xe vô sâu một chút là tới Đầm Bờ, cái tên giản dị chắc là vì nơi này tiếp giáp với vùng nhà cửa cư dân bằng những bờ ruộng thẳng cánh cò bay. Chúng tôi ngồi trên bờ ruộng, hít thở không khí trong lành của đồng quê, có những con cò trắng chúi mỏ xuống thửa ruộng xấp xỉ nước để bắt tôm, cá nhỏ. Sau này, khi chiến tranh kéo theo những hệ lụy của nó, tôi ít qua cầu Long Bình để đến thăm bạn, thỉnh thoảng đạp xe đến ngôi Tịnh xá ven sông, nhìn sông nước mênh mông có những con đò xuôi ngược. Cũng chỉ có giòng sông mới chứa hết những nỗi oan khiên của một thời chinh chiến. Những xác người trôi sông, buổi tối bờ bên kia vọng sang bờ bên này những tiếng súng nổ vu vơ, chuyến đò về quê biết đâu lại trở thành chuyến đò tang, khi chiếc quan tài của người lính trẻ được chở về quê để yên nghỉ ngàn đời trong tiếng róc rách của lượn sóng vỗ bờ nơi giòng sông quê mẹ.

Trở lại với chuyện về thăm Trà Vinh của tôi. Khi xe quành lại một vòng để theo con đường ấy mà ra ngoại ô, đi ngang ty công chánh cũ tôi lại nhớ đến Cúc Hoa, cô bạn nhỏ nhắn dễ thương hình như trên mặt có cái sẹo nhỏ, nhưng không phải vì vậy mà

giảm đi nét duyên dáng vì bạn có đôi mắt biết cười. Cứ thế xe băng băng qua chùa Ông Mệt, hình như bây giờ được sửa sang lại khá nhiều, thành ra lại mất đi vẻ đẹp cổ kính hoang sơ. Cách con đường nhỏ là nhà thờ Trà Vinh, đây mới là nơi ngày xưa gia đình tôi trú ngụ tại đó nhiều năm dài.

Trà Vinh hồi đó mang nét buồn của người cô phụ, những con đường cũng hắt hiu vì tiếng rì rào của rừng sao già, những cô gái tỉnh nhỏ đáng vẻ xinh xắn, hiền hòa, dịu dàng hay e thẹn. Nhà trong khu nhà thờ nên mỗi ngày ba buổi tôi nghe tiếng chuông nhà thờ ngân nga, thời chiến tranh chẳng mấy ngày mà không có lính chết, lời kinh cầu hồn mỗi buổi sớm mai trước khi đưa người Lính về nơi an nghỉ nghìn thu, cứ khắc khoải mãi trong trái tim tôi dù lúc ấy chỉ độ tuổi thiếu nữ. Những người bạn cùng thời thuở ấy, hai bạn Thi và Châm cũng ở trong khu nhà thờ và là bạn hàng xóm của tôi, sau này gia nhập trường Võ Bị Đà Lạt, vậy vùng ngang dọc trên khắp chiến trường miền Tây. May mắn là 25 năm sau tôi đều tìm lại được các bạn ở miền đất tự do, thêm vài người bạn cũ để lâu lâu trong câu chuyện, vẫn là chuyện Trà Vinh nói hoài mà không chán.

Mấy chục năm trở lại với “Một Thoáng Trà Vinh”, chắc là không đủ cho tôi nói chuyện cũ, nhưng không hiểu sao đi đâu thì đi, ở đâu thì ở, mỗi lần gặp người Trà Vinh, tôi vẫn có cảm tưởng như “tha hương ngộ cố tri”, mặc dù chỉ bốn năm thôi nhưng có lẽ đó là thời gian đẹp nhất trong đời người, ở độ tuổi hoa niên “ăn chưa no, lo chưa tới”.

Nguyễn Nhung

Hai Trong Một

*Trong tôi luôn luôn có hai con người
Người này khóc, người kia cười
Người này buồn, người kia vui
Người này mặt trăng, người kia mặt trời*

*Người này tình đầu, người kia tình cuối
Người này muốn nhớ, người kia bảo quên
Người cười ngất trời, người sầu đắm đuối
Người thì tỉnh táo, người lại điên điên*

*Trong tôi vì sao trong tôi nghiệt ngã
Nửa tim yếu mềm, nửa tim hóa đá
Nửa cầu ghét bỏ, nửa xin yêu thương
Nửa ôm địa ngục, nửa với thiên đường*

*Em níu tình anh, con người bên trái
Em dứt tình anh, con người bên phải
Em chạy vòng vòng về lại với em...*

Ngô Thị Mỹ Trang

QUÊ HƯƠNG

Hoài Niệm

(Kính tặng đồng hương Trà Vinh, Vĩnh Long, Sa Đéc)

Bao năm thương nhớ đợi chờ.
Tình cờ ta gặp lại nhau xứ người.
Đổi đời đưa ở một nơi.
Nhớ thời chinh chiến nghẹn lời đón đau

Xa quê mình đánh mất nhau
Đường đời thay đổi bến đời đổi thay
Quê người đất khách chiều nay.
Ngồi ôn chuyện cũ tháng ngày ấu thơ

Nhớ xưa chờ học hết giờ
Đưa nhau vườn ổi vườn dừa vui chơi
Chờ đôi xe đạp hệt hơi
Mặc trời mưa nắng nụ cười vô tư

Hôm vô Trớt bữa Dầu Bờ
Ao Vuông chùa Phường sam Bua ra Vàm
Trà Vinh thắng cảnh danh lam
Ba Động Bến Đáy lúa vàng biển xanh

Trà Vinh trái ngọt cây lành
Sóc Miên làng Việt xóm Tàu chung vui
Bên nhau chia ngọt sẻ bùi
Gặp nhau chào hỏi nói cười hân hoan

Tương thân nghĩa xóm tình làng
Giờ đi trăm ngã lưu vong xứ người
Rưng rưng mình đếm tuổi đời
Đưa hơn sáu chục người ngoài bảy mươi

Phôi pha trong tiếng nói cười
Nhớ ngày đi học nhắc thời đón đưa
Quê mình sớm nắng chiều mưa
Nhớ ngày hò hẹn lệ hòa niềm vui

Có nhân gặp lại cuối đời
Đầy vui tâm sự chuyện người chuyện ta
Bồi hồi trăm nỗi xót xa
Miếng ngon quê mẹ món quà Trà Vinh

Tàn đêm chưa cạn tâm tình
Món ăn thức uống quê mình nhớ thương
Trà Vinh qua các nẻo đường
Hàng bung hàng gánh phố phường đông vui

Mấy mươi năm qua mắt rồi
Chúng mình gặp lại mảnh đời lưu dân
Quê hương thương nhớ nát lòng
Quê người đếm bước lưu vong cuối đời

Ước mơ ngày đó tan rồi
Tìm đâu kỷ niệm một thời tuổi thơ
Chạnh lòng giữa thực và mơ
Ngậm ngùi hoài niệm bến bờ xa xưa.

La Nguyễn

Kỷ niệm ngày đầu tiên đặt chân đến nước Mỹ.

Tánh gì bỏ được, tánh dê giữ hoài...

Năm nay là năm Ất Mùi, mà “những kẻ ngoại đạo” thường gọi xách mé là “năm dê”. Năm của một vật thể có rất nhiều huyền thoại liên quan đến đời sống của chúng ta. Trong văn hóa phương Đông với thuyết 12 con giáp thì dê là con giáp đại biểu cho địa chi Mùi, một chi quan trọng, mang những ý nghĩa triết lý và nhân văn sâu sắc. Dê là loài động vật nhai lại, thuộc họ Bovidae, sống theo bầy đàn khi còn là những sinh vật hoang dã. Sau khi được đưa về thuần hóa và trở thành một trong lục súc: Lợn, gà, trâu, chó, dê, ngựa.

Có nhiều sự kiện lịch sử gắn liền với con dê, chúng tỏ nó rất gần gũi trong cuộc sống của loài người. Như chuyện Tô Vũ, tôi trung nhà Hán được cử đi sứ Hung Nô. Bị đẩy lên phương bắc, chăn một đàn dê đực, với sắc chỉ khi nào dê đẻ mới được tha về. Sau này nhà Hán thực hiện chính sách ngoại giao hòa hoãn nên Tô Vũ được thả về. Và ông là biểu tượng cho lòng trung quân ái quốc.

Rồi đến điển tích năm bộ da dê của Thừa Tướng Bá Lý Hề nước Ngưu. Theo Đại Nam thực lục Chính Biên, dưới triều đại vua Minh Mạng, mùa Đông 1836 năm Minh Mạng thứ 17, nhà vua sai mua 220 dê đực và 100 dê cái, chọn 20 con dê đực giao Tế sinh làm lễ vật tế lễ Nam Giao, đặt tại đàn Thượng có thịt dê ướp dương hải.

Nổi tiếng hơn cả là điển tích Dương xa, tức xe dê kéo. Cụ thể là vua Tấn Võ Đế của Trung Quốc thường dùng xe dê kéo đi mỗi đêm trong cung cấm, hễ dê dừng ở cửa phòng cung phi nào thì đêm ấy nhà vua sẽ ban long ân cho cung phi đó.

Nên mỗi đêm các cung phi đều tìm lá dâu non, loại lá mà dê háu ăn, đặt trước cửa phòng để xe dê dừng lại. Nhưng nếu không được vua đến tìm thú vui, thì người cung nữ cảm thấy cô đơn lạnh lẽo. Và điều này được diễn tả trong tác phẩm Cung oán ngâm khúc:

*Phải duyên hương lửa cùng nhau
Xe dê lọ rắc lá dâu mới vào
Ngán phượng liễn chòm rêu lỗ chỗ
Dấu dương xa đám cỏ quanh co.*

Cách nay hơn 40 năm, khi người viết còn tay súng tay đàn làm lính thú ở miền cao nguyên đất đỏ.

Buổi sáng nọ, tình cờ có dịp kiểm chứng một truyền thuyết đã được phổ biến khá lâu về khả năng tình dục của loài dê.

Khi cửa chuồng vừa mở, chú dê đực to lớn, hai cái sừng cao vút, và bộ râu quặp dòm”rất dê”, khoan thai bước ra đứng trước cửa chuồng, to tiếng kêu be...he...

Rồi lần lượt mấy chục nạng dê cái từ trong đi ra, bất kể lớn nhỏ, mập ốm đều phải “nạp tiền mãi lộ”. Tàn chiến cuộc, thì có tất cả ba mươi hai nạng dê đã được đóng dấu, như một cuộc điểm danh.

“Mèn ơi! Quả là một thành tích đáng nể.”

Phải chăng vì sức sung mãn ấy, nên cụm từ “có máu dê” được đem gán cho những quý ông hay là loi trắng hoa trước phái đẹp. Thật ra đó là bản năng, mà thiên nhiên đã phú cho mọi vật, để làm công việc duy trì và phát triển nòi giống. Nhờ cái đặc tính mạnh mẽ về tình dục, tự lúc nào đó, dê đã được giới mày râu tôn vinh là sư phụ.

Cũng chẳng biết bằng cách nào mà sự phụ nghiêm nhiên hiện diện trong nền văn chương truyền khẩu và chêm chệ cả ở dòng chính khi nữ sĩ Hồ Xuân Hương dùng hình tượng “dê cón” để mắng mỏ những gã nho sinh hợm hĩnh, văn luật chưa thông mà mở miệng là nói chuyện văn chương thi phú.

Khéo khéo đi đâu lữ ngán ngơ.

Lại đây cho chị dạy làm thơ

Ong non ngựa nọc châm hoa rữa.

“Dê cón” buồn sừng húc dậu thừa.

Trong văn chương dân gian thì dê được nhắc đến nhiều hơn cả ở giới đệ tử lưu linh.

Bởi lẽ dê là một nguồn thực phẩm bổ dưỡng, và còn có công dụng khác, mà theo quan điểm bình dân: “Ăn gì bổ nấy”, thì các cơ phận của dê sẽ giúp cho quý “liền ông” tăng thêm sinh lực trên chiến trường.

Nhất là cái món “Ngọc Dương”, không biết tác dụng ra sao, nhưng ở bất cứ quán thịt dê nào, nếu không “oder” trước, thì bạn sẽ chẳng bao giờ có cơ hội thưởng thức đâu. Hãy tưởng tượng hình ảnh một buổi chiều êm đềm, lá Thu vàng rơi xao xác ngoài ngõ. Trong căn phòng ấm cúng, vài tay “Tửu hữu” quây quần bên cái “lẩu dê hầm thuốc bắc” nghi ngút khói, và một chai X.O Hennessy thơm lừng vừa khai nắp, thì thật là khung cảnh của thiên đường.

Có lẽ cũng từ đó mà những vần thơ về sư phụ được hình thành chẳng:

*Thuốc bắc hầm với “ngọc dương”
Bồi bổ sinh lực, chiến trường xông pha.
Bất kể rằng trẻ hay già
Ngọc dương mãi mãi vẫn là thuốc tiên.
Mà dê đâu chỉ có món này là độc nhất.
Lẩu dê nấu chao với củ sen cũng được chăm điểm
rất cao:*

*Lẩu dê hầm với củ sen
Ông ăn mà được bà khen mới kỳ.
Nửa đêm bà lại tỉ tê
Chiều mai em nấu lẩu dê nha mình.*

Dùng phần bụng thịt dê thái mỏng, nặn nhiều chanh vào, nhào bóp kỹ, xong vắt cho hết nước, đến thật khô, trộn thính, mè rang vàng và củ hành tây xắt nhuyễn, chấm với nước mắm gừng ăn kèm các loại phụ gia như: Lá chanh, rau ngổ, rau thơm mùi, khế chua, chuối xanh, dứa xanh, ớt tươi, hạt tiêu thì đúng là tuyệt cú mèo.

Chúng ta hãy nghe những “nhà thơ nhớn” của các thời đại nói về món dê tái chanh nhé:

*Tái dê mà chấm mắm gừng
Ăn vào một miếng bùng bùng như dê
Sáng ra bà xã hả hê:
“Chiều nay mình lại tái dê mắm gừng”*

Tiết canh là món nhậu khoái khẩu đã được lưu truyền từ lâu đời. Nhất là tiết canh dê.

Thời đại inter net bùng nổ, người ta đưa ra những thông tin rất gớm ghiếc về món tiết canh các loại.

Nhưng đối với các đệ tử lưu linh thì rượu sẽ có tác dụng tiêu diệt hết các loại vi trùng vi khuẩn.

Nên phe ta vẫn “nhậu vô tư” với món đặc sản này:

*Đớp vào một miếng tiết canh
Kèm theo củ tỏi, cộng hành, rau om.
Tối về là muốn “tèm tom”*

Lên yên quất ngựa phom phom đường dài

Không thiếu những “đại thi hào” đã cường điệu hóa, thậm chí là thần thánh hóa tác dụng của “nhục thể” sư phụ đối với cánh đàn ông.

Từ đó mới có bài “yết hậu”, nhại thơ của Phạm Thái, một bậc tiên tử, như sau:

*Sống ở trên đời nhậu thịt dê
Chết xuống âm phủ vẫn dê mê.
Diêm vương phán hỏi “Làm sao vậy?”*

Phê...

Dù có bao nhiêu phần trăm sự thực trong cái huyền thoại vẫn lưu truyền về tác dụng của món thịt dê.

Nhưng chúng ta cũng phải chấp nhận một điều là các món ăn cung cấp từ dê rất đa dạng và phong phú.

Từ sữa dê, tiết dê, da dê và thịt dê luôn là món khoái khẩu, không chỉ riêng với dân nhậu nhẹt mà với tất cả mọi người.

Dê nấu cà ri là món truyền thống mà người Ấn Độ luôn tự hào để giới thiệu cùng thế giới.

Và còn một điều rất đáng cho chúng ta lưu tâm hơn: Ngày xưa dê đã là vật tế mạng cho con người trong những lễ tế bái.

Nên mới có thành ngữ “Dê tế thần”.

Một người bạn, tính tình nghệ sĩ phóng khoáng hay đùa cợt bằng hai câu thơ rất tếu. Người viết xin mượn tạm để kết luận cho bài tản mạn này. Mong rằng bước vào đầu năm mới Ất Mùi, sẽ giúp quý vị đồng hương “mua vui cũng được một vài trống canh”:

*Tim tui khắc một lời thề
Tánh gì bỏ được, tánh dê giữ hoài...*

Dương Lão Gia

TÔI LÀM “DANH CA”

(nghề giã cào - đánh tôm hay cào tôm)

Trích từ Hồi ức của Lê Phát Được

Anh Quý, gia đình đang định cư ở thành phố Milwaukee, Wisconsin do tôi vận động bảo trợ, hay tin tôi dời cư, về Port Arthur, Texas mua tàu hành nghề “DANH CA” anh đề nghị cho anh đi cùng. Tôi dùng tiền dành dụm lúc làm việc với Sears và cùng anh chị Quý hùn vốn mua chiếc tàu nhôm 32 feet của anh em ông Phúc- ở Orange (Texas), nay là nhà triệu phú chủ trại cây kiểng Saint Joseph ở Pearland, Texas và bắt đầu vào nghề “ca hát” mà hát quá dở nên bị thất bại triền miên!

Sau hai năm lặn độn trong nghiệp “cầm ca” vì không lành nghề, hát dở quá nên dãi dài... Đủ thứ vắn nạn đeo đuổi chúng tôi! Nạn tàu hư, tàu chìm, không có tiền tu sửa, khổ sở mọi bề! Lúc tồi tệ nhất là chúng tôi bị tai nạn, tàu bị chìm, không có tiền sửa chữa! Tại địa phương có Văn phòng Định

cư người Việt của USCC, có người mách: Ông Giám đốc cơ quan này là người Việt, tốt lắm, thường giúp đỡ đồng bào v.v... Tôi lái xe lên gặp ông, trình bày khó khăn, xin giúp đỡ. Gặp Dr. Châu, ông niềm nở tiếp tôi trong văn phòng, nhưng ông cho biết không giúp gì được và khuyến dụ tôi về làm việc cho ông, tôi lịch sự từ chối vì nôn nóng muốn phục hồi chiếc tàu để tiếp tục nghề đánh tôm còn dang dở. Sau đó, không có lối thoát nào tôi đến phòng Employment Office địa phương tìm việc làm. Tôi được gởi đi phỏng vấn nhiều nơi, hầu hết đều cho tôi một câu trả lời tương tự “sorry, we don’t have job of your qualification” hay “you’re over qualified!”, túng cùng tôi nhận làm nhân công ở hãng Gỗ, người quản lý nơi đây lịch sự và nhân đạo muốn giúp tôi, ông cho biết việc mà ông nhận cho tôi làm chỉ là muốn giúp tôi tạm thời, bất cứ lúc nào tôi tìm được việc thích hợp với khả năng thì cứ tự tiện đi. Tôi thật sự biết ơn người Manager hãng Gỗ. Tôi làm công việc này được một ngày thì may mắn được công ty bảo hiểm gọi đi làm, tôi gặp người quản lý hãng gỗ cảm ơn lòng tốt của ông và xin nghỉ việc. Tôi làm bảo hiểm được một năm, dành dụm đủ tiền sửa tàu, lại tiếp tục xuống nước hành nghề “ca hát”.

Thất bại vẫn chưa buông tha cho những kẻ hát dở này! Trong khi dân làm biển hải ra tiền, tôi và người bạn hùn vốn vẫn triền miên thất bại. “Partner” của tôi là anh Quý, cũng có ý chí “kiên cường” như tôi, chúng tôi bàn với nhau nhất định phải tìm cho ra nguyên nhân thất bại của mình. Dò la từ những người làm nghề giã cào, họ chẳng những không giúp, không chỉ, lại trêu chọc với những lời bình phẩm cay độc khó nghe của dân biển vùng Phước Tỉnh, Vũng Tàu đại khái như: “Đ. M. chúng nó ở bên nhà ăn trên ngai chốc... cứ tưởng bở, thấy người ăn khoai cũng vác mai mà... chạy v.v.... và v.v...”

Một sự thật khác quá phũ phàng mà tôi không thể nào quên được trong sự nghiệp “ca hát” của mình. Đó là: Anh Quý và tôi bàn với nhau tìm hiểu xem chiếc tàu nào thành công nhất trong làng đánh tôm và cứ nom theo chiếc này, họ đi đâu, đánh ở đâu mình đến đó và khi nào họ thả giã (lưới cào),

minh thả theo, như vậy chắc sẽ khá hơn? Chúng tôi rất vừa ý với “phát kiến vĩ đại” này. Chúng tôi biết đoàn tàu đánh tôm xuất hành vào lúc 5 giờ sáng mỗi ngày, chúng tôi thức dậy 2 giờ, lái xe ra bến, dời tàu nhà đậu sát bên tàu của ông Khẩu “ông vua giã cào”, đốt nhang chống muỗi (muỗi biển cắn đau lắm!), chờ đến khi ông Khẩu ra khơi thì chúng tôi xả máy rượt theo. Thấy tàu kia thả giã, chúng tôi liền thả giã theo, cào song song với ông vua cào hơn hai tiếng đồng hồ. Tàu của ông Khẩu kéo giã lên đầy tôm cá; chúng tôi vội vã kéo giã tàu mình lên, mẻ lưới có vẻ nặng khác thường, chúng tôi mừng thầm trong lòng, nghĩ rằng “phát kiến vĩ đại” của mình đã thành công lớn! Anh Quý và tôi dùng máy kéo, kéo giã lên boong tàu một cách hí hửng, tưởng rằng phen này sẽ cho bọn chười xiên chười xéo mình “biết tay”! Nhưng than ôi, giã (lưới) đầy, nặng ít nhất năm, sáu trăm pounds nhưng lại toàn là bùn, cá chết và vỏ ốc vỏ sò, không có tôm!!! Ông bà mình nói “thất bại là mẹ đẻ của thành công” nhưng với chúng tôi mới học được bài học là sự việc không đơn giản như vậy.

Làm gì cũng phải cần có thời gian học hỏi mà đôi khi còn không thành công như mong muốn, chớ không phải chỉ cần “phát kiến vĩ đại” của hai ông Quý-Được là có thể hốt bạc! Sau lần thất bại chiếc tàu nhỏ, anh Quý bỏ cuộc, di chuyển đi nơi khác. Năm 1980, tôi là một trong những người có quốc tịch Hoa Kỳ sớm nên được ông Khẩu “vua giã cào” mời chung mua một chiếc tàu liên bang tên CAPTAIN CIMOSS, dài 72 feet. Luật Mỹ đòi hỏi người làm chủ tàu và thuyền trưởng tàu liên bang phải có quốc tịch Hoa Kỳ, do đó tôi được mời hùn vốn chớ không phải tôi là người thành công trong nghề hay lái tàu giỏi. Thoạt tiên, tôi từ chối lời mời của anh Khẩu, có lẽ do quá chán ngán cái nghề ca hát bắt đực dĩ này. Tôi từ chối hùn vốn mua tàu nhưng hứa với anh Khẩu sẽ sẵn sàng giúp anh mượn tiền ngân hàng và đứng tên làm chủ tàu giúp anh. Anh Khẩu cứ khẳng khẳng muốn tôi phải làm chung với anh, sau cùng tôi thuận. Nhưng vì bận rộn với công việc Cây Xăng, tôi không làm thuyền trưởng cho tàu Cpt Cimoss mà mượn một anh Mỹ da màu đi theo trên tàu ở vai trò Captain cho hợp lệ. Tàu Cimoss là chiếc tàu giã cào lớn nhất đầu tiên của dân giã cào

Việt, kiếm ăn được lắm! Không đầy một năm anh Khẩu và tôi kiếm được khá tiền.

Tôi bận công việc nên thuê Anh Mỹ da màu làm thuyền trưởng (Captain) thay tôi, ông Mỹ màu này thấy chúng tôi cần ông nên yêu sách đủ điều. Thấy vậy tôi quyết định bán cây xăng, xuống tàu làm thuyền trưởng. Cây xăng GULF ở đường số bảy (7th Street, Port Arthur) này của tôi có garage sửa xe và quầy hàng Seafood, nơi đây là trạm xả hơi của Linh mục TVK, ông là LM của Nhà thờ Công giáo VN trên đường Proctor, thường đến truyện trò vui vẻ, rủ tôi làm đài phát thanh với ông. Lm/TVK là một người thông minh trác tuyệt, thích làm chính trị nhưng lại ngại con chiên của ông gây phiền phức cho ông, nên ông muốn tôi “đội” cái mũ Giám Đốc giúp ông. Nhưng việc thành lập đài phát thanh đầu tiên của người Việt tị nạn đã không thành hiện thực, có lẽ do thiếu duyên (?). Ông Linh mục này cũng đi vào ngành kinh doanh hải sản, nhưng thất bại thảm thương! Sau khi bại sản, ông rời Port Arthur, nhà thờ sau đó bán lại và trở thành Chùa Bửu Môn do Thượng tọa HV trụ trì.

Tôi làm công việc thuyền trưởng cho tàu Cimoss không gian khổ như nghề ca hát trước kia. Tôi trang bị thật đầy đủ trong phòng thuyền trưởng, suốt những ngày “hải hành”, có khi cuộc hải hành dài đến hai, ba tuần lễ, viên thuyền trưởng “amateur” như tôi chẳng biết làm gì hơn là nghe nhạc, xem tivi, đọc sách. Công việc lái tàu và vật vãnh đều do anh Khẩu và hai người phụ việc (đi phần) cáng đáng. Thỉnh thoảng tôi phụ mọi người nhặt tôm khi giã kéo lên. Nếu không nói đến cái “dòm” của Captain Được là một thiếu sót lớn: Ông thuyền trưởng này không biết bơi (lội), mỗi khi xuống tàu ông luôn mặc áo phao, dân biển trong vùng “ưu ái” tặng cho ông danh hiệu “Captain Áo Phao”, vì mỗi khi lên tàu, dù ở bến đậu lúc nào tôi cũng cẩn thận mặc áo phao!

Ngoài chuyện chỉ biết “lặn” (rót xuống nước là lặn ‘chìm’ ngay) mà dám làm thuyền trưởng tàu biển. Không biết có ai bắn tiếng với ông cụ thân sinh của tôi ở Vũng Tàu, nói rằng bên nay tôi làm nghề biển, thuyền trưởng tàu tôm. Cha tôi kêu “trời”!:

“thằng Đ. từ nhỏ có biết lội đầu mà đi sông đi biển như vậy!”. Ngoài chuyện bơi lội ra, tôi lại dễ bị say sóng, mỗi khi lên tàu tôi thường mang theo đầy đủ thuốc say sóng. Tôi không thể quên được trong chuyến hải hành nhiều ngày ở vùng biển trong vịnh Mễ Tây Cơ, có ghẹ lớn và xanh, rất ngon, hấp dẫn, tự nhiên tôi thấy thèm “nhậu” món ghẹ luộc với beer. Thế là tôi dặn hai anh giúp việc chọn cho tôi những con ghẹ lớn và thật chắc, rửa sạch cho vô xúng luộc lên, khi ghẹ và beer sẵn sàng thì bất thần trận cuồng phong ập đến, biển đang phẳng lặng sóng bỗng dâng cao đến bảy, tám feet, tôi bị ới đến mặt xanh, không còn tha thiết gì nữa, mang cả xúng ghẹ đổ ụp xuống biển và nằm bẹp cả ngày mới tỉnh!

Một kỷ niệm khác là giữa đêm khuya tàu Cimos của tôi kéo lên một chiếc sọ người, hai người đi phần phụ trên tàu trẻ tánh tỉnh hồn nhiên, quậy phá, cột chiếc đầu lâu vào chiếc giã thăm kéo lê trên mặt nước giữa đêm trông thật ma quái. Thấy vậy, tôi bảo họ chấm dứt trò chơi quái dị, thả chiếc sọ xuống nước trở lại. Không hiểu sao tôi lại phản ứng thiếu suy xét như vậy? Đúng ra tôi phải mang cái sọ người ấy về nộp cho Coast Guard để họ giao chiếc sọ cho thân nhân người xấu số. Vài hôm sau, một chiếc tàu tôm khác vớt được chiếc sọ này và đem nộp cho Coast Guard. Nghe nói, người chủ chiếc tàu đó gốc Hispanic làm ăn rất phát đạt, từ một chiếc tàu sau này ông làm chủ một đoàn tàu lớn nhiều chiếc. Có người nói rằng tôi may mắn mà không biết, vô tình đánh mất cơ may ấy cho nên về sau tôi mới gặp nhiều khó khăn trong cuộc sống; còn người chủ tàu Hispanic kia làm đúng nên được nhiều ân sủng đặc biệt?

Ông Partner của tôi là tay kiệt xuất trong nghề, ít có người sánh kịp, ông có tài nhưng tật của ông cũng không nhỏ, ông thích món đồ đen cho nên thường chênh mảng trong việc làm ăn. Thấy vậy, tôi bán phần nửa chiếc Cimos của tôi cho người khác và vĩnh viễn giã từ cái nghề ca hát bất đắc dĩ này./.

Người Nha Môn

Tháng mười hai,

CHỢT NHỚ...

*Tóc buông bên trời cũ
tóc ủ mộng thanh xuân
tháng mười hai, chợt nhớ
tóc ai xa nghìn trùng*

*Nắng rơi bên thềm gió
địu dàng hôn làn môi
tháng mười hai, chợt nhớ
đã lạ lòng, nắng ơi*

*Nén chao bên rèm phủ
nén rọi bóng vàng phai
tháng mười hai, chợt nhớ
phôi pha những hình hài*

*Mưa giăng như tơ rũ
vẫy chào thuở đón đưa
tháng mười hai, chợt nhớ
áo lộng trời gió xưa
tháng mười hai, tựa cửa
lòng mênh mang gió lửa...*

phan các chiêu hằng

Vùng Sâu HOANG TƯỜNG

Nguyễn Thị Ánh Swong

*Lá phai úa tiễn ta ngày chia biệt
Nay ta về lá mãi vẫn chưa xanh
Một cuộc đời nhiều quá những từ ly
Xin gặp gỡ một lần thôi cũng đủ*

*Mi khép lại ngập tràn bao nỗi nhớ
Mất nhau chưa sao chờ đợi mỗi mòn
Giữa biển đời bao đợt sóng lênh đênh
Quá tĩnh lặng cho lòng say khắc khoải*

*Đêm qua vội sao bình minh chưa đến
Cuối chân trời mờ nhạt bóng hoàng hôn
Mây lang thang bàng bạc sắc thu vàng
Nghe trong gió ngõ ngang hương tình cũ*

*Ta tìm lại trong muôn màng loang vỡ
Thật nhiệm mầu hạnh phúc lẫn niềm đau
Mộng vẫn thở bằng chút tình sương khói
Nên ta về tìm lặng giữa chiêm bao*

*Rồi cũng đến trao nhau lời từ tạ
Kỷ niệm buồn vương luyến nhớ thiết tha
Ngày đã qua đêm cũng đã nhạt nhòa
Mang thao thức đơn côi vì sao lạc*

*Nhật quá khứ kết thành sầu man mác
Gom nhớ thương đan thành sợi tơ buồn
Khao khát tìm vẫn đồng vọng hư không
Nên kẻ đến người đi hoài biệt*

*Hoa thôi nở trên triền đồi xanh biếc
Thì cũng đành góp lại chút tình phai
Có hay không? Đời là giấc mơ dài
Theo trần trở chìm sâu vùng hoang tưởng*

Sa Đéc:

VÙNG ĐẤT NHIỀU

Kỷ Niệm

Tôi sinh trưởng ở một làng quê thuộc tỉnh Vĩnh Long. Hồi còn là học sinh Tiểu học nghe đến Sa Đéc tôi cứ tưởng như vùng nào xa xôi lắm. Đến khi vào Trung học, chung lớp với các bạn người Sa Đéc, tôi lần la tìm hiểu thêm về quê của bạn mới biết Vĩnh Long Sa Đéc cách nhau chỉ hai mươi bốn cây số. Đoạn đường khá dài, khó tới đối với tôi. Đi xe tốn năm đồng mỗi chuyến, muốn đi tôi phải có ít nhứt mười lăm đồng bỏ túi. Tôi tự hỏi đi làm gì, có ai quen biết đâu mà đi, chả lẽ cứ lên xe chạy một hơi tới chỗ, xuống xe ngó quanh quất, vào quán uống ly nước ngọt rồi lên xe về. Học trò ở miền quê lên tỉnh học, mọi nơi, mọi chỗ còn lạ lắm, ngay tỉnh nhà tôi còn chưa biết đầy đủ, thôi tạm gác việc đi Sa Đéc lại sẽ tính sau.

Năm học đệ ngũ, tháng mười có ngày lễ giữa tuần, một người bạn rủ tôi đi Sa Đéc chơi. Tôi đồng ý liền, khỏi đắn đo. Bạn tôi có xe đạp “đâm” còn mới, hai đứa dự tính sẽ thay phiên nhau chạy đi và về. Bạn tôi cho biết đi thăm người anh họ xa. Chúng tôi vừa chạy vừa ngắm cảnh nên đến tỉnh đã mười giờ, hai đứa mua tạm ổ bánh mì ăn đỡ rồi phải đạp xe chừng một đoạn nữa mới tới nhà quen.

Nhà ông anh của bạn tôi ở Tân Quy, cách tỉnh lỵ Sa Đéc hai cây số. Nơi đây vắng vẻ, không xe cộ, đúng là ở miệt vườn. Ông bà chủ nhà đi vắng, chỉ cô con gái tên Tiếp đón chúng tôi. Cô gái gọi bạn tôi là chú. Cô cũng học cùng trường với chúng tôi. Cô vui vẻ, bắt thiệp khiến tôi có cảm tưởng thân quen. Sau khi uống trà (chắc là trà của ba cô uống lúc sáng) theo lời mời của bạn Tiếp chúng tôi ra vườn xem hoa. Vườn khá rộng ước độ cả mẫu tây. Trong vườn trồng vài ba liếp xoài cát, còn lại trồng bông bán Tết. Có lẽ dân miền Tây ai cũng nghe nói đến “Vườn hồng Sa Đéc”. Lúc này là tháng mười âm lịch, vạn thọ cao độ ba phân, theo chị Tiếp cho biết sắp sửa cho vô giỏ. Giỏ bằng tre như cái chậu, vô phân, búng cây con đặt vào đó, tưới nước đợi trở bông, đem ra chợ bán hoặc bán cho lái. Lái buôn chở lên Sài gòn bán vào dịp Tết. Đây là khu trồng Vạn thọ, chỗ khác trồng Mồng gà, Cúc, Thược dược... Chúng tôi chuyện vãn, ăn cơm đến ba giờ thì chào từ biệt ra về. Học cùng trường thỉnh thoảng vẫn gặp nhau, nhưng dường như ai cũng bận rộn không có thì giờ hàn huyên. Mãi lo học hành thi cử tôi như quên người bạn mới vui tính. Thời gian qua mau đến năm 1963 tôi được bổ nhiệm về dạy tại Trung học Chợ Lách. Trong số đồng nghiệp với tôi có chị Tuyết, nhìn gương mặt sao giống chị Tiếp. Tôi tìm hiểu mới biết Tuyết là em chị Tiếp. Lúc tôi đến nhà (năm ấy) chị Tuyết về quê ngoại nên tôi không gặp. Hỏi thăm được biết chị Tiếp theo chồng về Pháp. Anh chồng làm ở tòa Đại Sứ Việt Nam tại Pháp.

Tôi may mắn sau khi tốt nghiệp Sư Phạm được bổ về dạy học ở Vĩnh Long. Đạo đó Sa Đéc là một quận quan trọng của Vĩnh Long. Công chức thời chánh phủ Ngô Đình Diệm lương dư sống nên

dân Sư Phạm như tôi ai cũng sắm xe gắn máy di chuyển. Tuổi trẻ bay bướm, chỉ hai mươi bốn cây số nhằm nhò gì. Ngày nghỉ cùng bạn bè lên miệt Sa Đéc thưởng thức nem Lai Vung, nếu có người đẹp ngồi sau thì bon bon đến Lấp Vò, khi thì Vũng Liêm, lúc Cái Răng (Cần Thơ).

Chúng tôi thường chạy xe trên quốc lộ VL-Sa Đéc và thường ghé qua ăn sáng ở chợ Cái Tàu vì đó là nửa đường đi Sa Đéc. Một chuyện tôi còn nhớ mãi dù hơn nửa thế kỷ trôi qua. Năm đó hình như là 1962, Cái Tàu Hạ trở thành quận tên là quận Đức Tôn. Cầu ngang sông ở thị trấn Cái Tàu còn là cầu sắt, lót ván giống như những cây cầu khác trên trục giao thông. Một vài cầu xa xa bị V.C giật “Mìn” phá sập.

Để phòng ngừa phá hoại, cầu Cái Tàu ngày đêm đều có lính thay phiên nhau canh gác. Quận Đức Tôn mới bổ nhiệm ông quận trưởng “Nhà Binh” về trấn nhậm. Lễ bàn giao đơn giản giữa người cũ và mới chưa phổ biến cho các xã ấp. Ông quận mới, chiều hôm bàn giao xong thay đồ dân sự di hành thăm dân cho biết sự tình. Ông đến cầu thấy có hai binh sĩ gác, mặc đồ “tạp lục”, có lẽ là dân thuộc ấp cắt đặt gác chứ không phải quân nhân. Ông quân H.liền hỏi hai anh dân quân:

- Hai chú làm gì ngồi đây?

Một trong hai dân quân dường như đã có hơi men trả lời:

- Kẹt... Kẹt là dân vệ gác cầu được không?

Ông Quận đáp:

- Thấy lạ nên tôi hỏi cho biết

Anh Dân vệ lỡ mồm lỡ miệng nên tới luôn:

- Ông là ai mà dám hỏi tôi?

Ông Quận trả lời cũng rất lý thú khiến quân nhân, công chức ở Đức Tôn truyền miệng giai thoại vui vui này

- Kẹt... Kẹt là Đại Úy Quận Trưởng mới đổi đến có được không?

Khỏi phải nói hai anh lính tò te nhà ta hồn vía lên mây. Cũng may là Đại úy Quận Trưởng không rầy la mà ân cần dặn bảo hai anh khi gác phải để ý dưới nước có thể V.C thả theo rau mác đặt mìn làm sập cầu.

Về phần tôi, có lẽ tôi có duyên với Sa Đéc, vì trong quân ngũ tôi đi đề lô cho các tiểu đoàn tác chiến thuộc khu Chiến Thuật Tiền Giang, tới tháng ba 1967 tôi đổi về tiểu đoàn 91/PB thuộc Sư đoàn 9 Bộ Binh. Pháo binh của Tiểu đoàn này phải đi tiền sát cho các đơn vị chủ lực như Biệt Động quân, Thiết Giáp, các tiểu đoàn của các trung đoàn 15, 16, 14. Sư đoàn 9 chịu trách nhiệm các tỉnh Sa Đéc, Vĩnh Long, Trà Vinh.

Đơn vị đầu tiên tôi đi đề lô là bộ chỉ huy của trung đoàn 15 và một tiểu đoàn do thiếu tá Lãng chỉ huy. Thiếu tá Lãng, nghe nhiều bạn bè là dân pháo thủ cho biết ông này rất khó chịu. Tôi không đề ý đến lời bình phẩm của họ, cứ làm hết phận sự của mình tới đâu hay tới đó. Với tôi ông Lãng cũng là vị chỉ huy tế nhị biết lo cho lính tráng. Tôi nhớ trong cuộc hành quân giáp tỉnh Kiến Phong, chúng tôi nguyên ngày phải lội dưới nắng gay gắt, bốn giờ chiều trú quân vì phải nghỉ qua đêm. Tôi lo chầm mấy hòa tập tiên liệu đề về đêm V.C tấn công mình cũng giúp bộ binh lên tinh thần. Buổi chiều thiếu tá Lãng mời tôi cùng ăn cơm. Trong lúc ăn cơm, hai chiếc trực thăng chở nước uống lẫn nước tắm, giấy vệ sinh cho các sĩ quan cổ vắn. Ông Thiếu tá Lãng bực mình, nói với tôi lời tâm huyết của ông:

- Anh coi, tụi cổ vắn được phát đủ thứ như dân nhà giàu. Đành rằng họ hành quân theo chế độ của quân đội Mỹ, nhưng làm vậy chắc lính mình từ từ đào ngũ hết vì tủi thân và khó hòa đồng.

Đêm trăng sáng tôi cùng ông nằm hút thuốc nói hết chuyện quân đội tới chuyện trời trăng mây nước. Sau cuộc hành quân tôi về tiểu đoàn thuật lại cách cư xử của Thiếu tá Lãng trong cuộc hành quân vừa qua. Mấy ông bạn nói

- Anh may mắn, chắc hôm nay ông ăn chay nên lịch sự.

Tôi được chỉ định về pháo đội D mới thành lập, pháo đội D đóng ở Vĩnh Long. Ông Pháo đội trưởng người Cần Thơ rất lịch sự. Theo lệnh miệng ngày nào không hành quân tôi được phép về nhà ăn cơm, tối phải vô trại vì binh sĩ có vẻ chưa quen nề nếp nên cần phải huấn luyện nhiều hơn. Tôi khỏi theo các đơn vị tác chiến như trước kia, chỉ khi nào thiếu

đề lô thì mới đi hành quân, lâu lâu thế cho bạn bè đi phép. Tôi nghĩ làm lính như tôi trong thời gian này cũng như công chức. Tận hưởng đến lúc nào mình còn được phép. Chiều ngày 24-12 1967 Tiểu đoàn 43 B.Đ.Q (đóng quân cách thị xã Vĩnh Long chừng hai cây số) cần một đề lô, ông đề lô của họ đi nhậu đâu mất kiểm mãi không được. Thế là 5 giờ chiều tôi mang hia đội mao đến trình diện. Ông ban ba phát cho tôi một phóng đồ hành quân, vùng tôi sẽ “làm ăn” là Nha Môn, cặp theo con kinh (sông) dẫn tới Hòa Tân vì một Tiểu đoàn của Trung đoàn 16 đang đụng địch ở đó. Mấy binh sĩ B.Đ.Q vừa đi vừa chửi thề:

- Đ.M. tụi này (V.C) không biết hôm nay là Noel sao mà bày đặt đánh đấm.

Tội nghiệp lính chỉ cầu nhậu cho đỡ tức, nhưng vẫn theo đoàn quân tiến đều. Quá 7 giờ đoàn quân tới gần địa điểm Tiểu đoàn Bộ Binh đụng nhau lúc chiều. Trời tối đen thêm vào đó màu xanh của vườn cam quýt lúc trời lặn như phụ họa với cảnh đen tối chập chùng, nguy nan đang rình rập chúng tôi. Một ánh lửa do ai đó đốt thuốc, liền tiếp theo là một tràng trung liên nổ giòn, nhánh cam quýt gãy răng rắc. Nhờ súng địch khai hỏa mà Tiểu đoàn chúng tôi nhận định vị trí bọn chúng. Tiểu đoàn đưa quân từ từ tiến lên. Hành quân đêm sợ nhứt là không biết vị trí của địch.

Giờ vị trí địch đã lộ coi như quân nhà yên tâm tiến. Tôi đã bắt liên lạc được với Tiền sát Tiểu đoàn 4/16. Theo báo cáo cho biết V.C quần Tiểu đoàn của anh từ chiều, giờ này mới tạm ngưng. Anh kêu pháo binh yểm trợ cầm chừng sợ bọn V.C trở lại. Bây giờ đã 9 giờ tối, sau những tràng pháo, đơn vị của anh bạn có lẽ tìm chỗ nghỉ ngơi. Tôi chăm những hỏa tập tiền liệu gửi về cho Pháo đội. Lệnh Tiểu đoàn Trưởng cho các đứa con bung rộng ra và chúng tôi ngủ ngời tại vườn quít.

Lối ba giờ khuya thành lính súng lớn nhỏ nổ đồng loạt ở Tiểu đoàn bộ binh. Anh đề lô tiểu đoàn đó chỉ lên máy báo cho pháo binh ở Đám Lác là anh bị tấn công. Tôi theo dõi cuộc điện đàm. Pháo binh

chưa kịp bắn thì anh dứt liên lạc. Cả pháo đội và tôi cố gắng liên lạc, tôi thầm nghĩ chắc anh bị hại rồi. Tôi nhờ pháo đội tác xạ những hỏa tập phòng thủ anh đã cho lúc tối. Pháo đội tác xạ chừng mười tràng rồi ngưng. Bên bộ binh cũng mất liên lạc nên không biết Tiểu đoàn đó di chuyển đến đâu và không dám tác xạ tiếp. Phi cơ thả trái sáng được gọi tiếp viện, nhưng cũng không giúp được gì cho Tiểu đoàn bạn, có lẽ vì vườn cây rậm rạp. Tôi nghĩ cả bộ chỉ huy tiểu đoàn bị giết hoặc bị bắt cho nên không ai lên máy kể cả cố vấn Mỹ. Ban đêm bọn tôi ngủ gà ngủ gật nhưng bây giờ ai cũng tỉnh, chống mắt, sẵn sàng tay súng. Trời tháng này sương mù dày đặc, tầm quan sát bị giới hạn.

Sáu giờ sáng trong máy của tôi phát ra tiếng gọi:

- Hắc Ưng đây Bạch Điền

- Bạch Điền đây Hắc Ưng... cho biết hiện giờ anh ở đâu?

- Gần tới chỗ của anh, nhờ anh cho thăm quyền Hai Râu biết kéo tác xạ làm vào bọn tôi. Tôi đi tới hướng...

Cả ban chỉ huy Tiểu đoàn đều vây quanh chỗ tôi và nhờ tôi hỏi ông Tiểu đoàn Trưởng bên đó hiện ở đâu, sao không lên máy?!

- Anh đề lô cho biết Tiểu đoàn Trưởng bị thương nặng, tiểu đoàn tan rã, anh gom tàn binh dẫn đến Tiểu đoàn B.Đ .Q. Lính tráng về mặt còn kinh hãi, Tam, tên anh đề lô chạy tới ôm chầm lấy tôi, trên nét mặt hoang mang lẫn mệt mỏi, anh thuật lại trận đánh cho ông Tiểu đoàn trưởng B.Đ.Q. nghe. Binh sĩ bị thương được quân y Tiểu đoàn tận tình săn sóc và an ủi.

Chừng mười lăm phút có lệnh cho Tiểu đoàn chúng tôi tiến đến chỗ bộ binh bị đánh hồi gần sáng. Chúng tôi tới nơi, Tam cho biết: sĩ quan bộ chỉ huy Tiểu đoàn và cố vấn Mỹ đều ở trong hai cái nhà bỏ trống cận con kinh. Có lẽ địch lợi dưới nước bắt thần nhào lên tấn công, quân ta không đề phòng nên bị thiệt hại nặng.

Quan sát một hồi, Ông Tiểu đoàn trưởng B.Đ.Q cho lệnh các đại đội bung rộng ra để tìm lính bị thương và tản lạc. Tiểu Đoàn nhờ xã Nha Môn trung dụng độ ba bốn ghe để chở lính tử trận và lính bị thương. Chúng tôi lục soát và di tản xong, đến ba giờ chiều thì lợi về Nha Môn , có công xa đưa về Vĩnh Long

Tôi theo công xa về tới căn cứ Tiểu đoàn B.Đ rồi có xe rước về Pháo đội. Pháo đội vừa có chuyện buồn, mới thành lập, dây điện còn giăng mắc tứ tung. Tự đơn vị cử người tu tạo. Công ty điện lực không thấy phái nhân viên đến. Chính vì thiếu chuyên môn nên gây cảnh chết chóc thương tâm. Trong Pháo đội có anh Pâng người Nùng giặt đồ dưới sông. Thấy dây điện trần anh tưởng như dây kềm, nhảy lên máng Poncho vừa mới giặt, điện giật chết. Thường vụ PĐ đưa thi thể về nhà kế bên Tiểu Đoàn 91PB. Tối đến khoảng 8giờ Ông Pháo đội trưởng và tôi chạy xe lên Sa Đéc thăm và chia buồn với gia đình. Bận đi êm xuôi, khi về mới là điểm gay go đáng ngại, thường ở địa danh Chuồng dê từ Sa Đéc về khỏi Nha Môn chừng non cây số, mé trái V.C. hay núp bắn sê. Chúng tôi đi một chiếc Jeep và chiếc Dodge có gắn đại liên. Xe Jeep do ông Pháo đội trưởng lái, tôi ngồi trưởng xa. Xe Jeep mở đèn pha chạy nhanh. Xe Dodge bám sát. V.C thấy lính tới lui ở Nha môn ban chiều nên chúng rút mất.

Sau Tết Mậu Thân tôi đổi về Đám Lác giữ chức Trung đội trưởng. Đặc biệt ở Sa Đéc họ phối hợp với thám kích chuyên hành quân đêm. Gần như cách đêm đều có hành quân, cứ gần 11giờ tối trung đội tôi được hai chiếc Commando car hộ tống đi hành quân cùng nhau đến quen thân. Khi gióng

súng xong tôi và Đại úy Thọ chỉ huy Commando car cũng uống cà phê chung. Nếu toán thám kích nhảy vào êm ả thì bảy hoặc tám giờ ông Thọ hộ tống tôi và trung đội về “chuồng”.

Tôi đi hành quân liên miên gần như hầu hết các quận và vùng ven tỉnh. Địa danh thì quên hết chỉ còn nhớ vùng Bình Tiên và Tân Phú Trung. Tại Tân Phú Trung có bữa tôi nhận được phóng đồ chỉ định trung đội pháo của tôi đóng ngay phía hông nhà thờ vì ở đó có miếng đất rộng đủ cho pháo xoay trở. Gióng súng vừa xong, ông Cha ra đuổi đi chỗ khác . Xung quanh đó không chỗ nào đặt pháo được, tôi nhỏ nhẹ giải thích, ông Cha không nghe. Tôi đâm lì tới đâu thì tới. Kế bộ binh dụng, hôm đó tôi bắn cỡ năm mươi tràng. Mấy ngày sau lại có lệnh quận gọi lên giải thích vì ông Cha thưa lên tỉnh và tỉnh giao cho quận xử. Thiếu tá Mẫn, quận Trưởng Châu Thành cũng biết tôi không thể vị lệnh được, nên ngồi nói chuyện chơi và ông an ủi tôi. Ông nói

- Toa cứ coi như tai nạn nhỏ.

Sa Đéc với tôi có nhiều kỷ niệm. Thuở đi học cũng như thời binh lửa. Sa Đéc nổi tiếng về ngành trồng bông hoa, bánh phồng tôm, bột Bích Chi , nem nướng... phụ nữ Nha Môn có tiếng đẹp, đảm đang, công dung ngôn hạnh vẹn toàn, mấy chục năm sau tôi còn nhớ xin ghi lại để bạn đọc thưởng lãm.

Nguyễn Thành Sơn

Ai Về Sa Đéc Nha Môn

Xuân THA HƯƠNG

Cuối năm chợt muốn đề thơ
 Trên tờ lịch cũ giấc mơ chưa đầy
 Đầu xuân hoa nở lá bay
 Chắt thêm một tuổi tóc dày lại thưa
 Câu thơ theo gió đông đưa
 Hồn người ly khách như mưa nhớ chiều
 Tà huy nhạt nắng nghiêng xiêu
 Tết về sao lại tịch liêu thế này
 Thì ra xuân thấm bao nay
 Chỉ trong tiềm thức tháng ngày năm xưa
 Thuở trông nồi bánh giao thừa
 Đầu năm hái lộc đoán...bữa tình duyên
 Thuở còn mắt biếc thuyền quyên
 Thương ai thương cả đêm huyền trắng mơ
 Bao năm xuân đến hững hờ
 Lòng người viễn xứ vọng chờ cố hương!

Hoàng T Nguyệt Khuyết

Ai về Sa Đéc Nha Môn
 Nổi danh thôn nữ chẳng cần phấn son
 Xinh xinh má thắm tươi giòn
 Nghiêng nghiêng vành nón cho mòn mắt ai

Mơn man tóc xỏa bờ vai
 Phất phơ bay vạt áo dài đường quê
 Nắng chiều trải nhẹ bờ đê
 Hời người lữ khách dặm về còn xa

Dừng chân ghé lại thăm nhà
 Chung trà chén rượu đậm đà mến thương
 Dẫu mai lưu lạc bốn phương
 Khắc ghi tình nghĩa cố hương nồng nàn

...
 Ai về qua bến Sa Giang
 Xin cho tôi gửi muôn ngàn nhớ nhung.

Trần Thị Nha Môn

Tình Người Sông Cửu

Được biết đặc san Phù sa sông Cửu lại đang chuẩn bị bài vở cho kỳ phát hành năm nay. Là người không có khiếu văn chương, lại bằng đi một thời gian bận rộn không còn nghĩ gì đến việc viết lách, cho nên dù rất muốn đáp lại một chút lòng biết ơn với tình người sông Cửu ở Houston mà tôi được hưởng nhận thật hậu hỉ, nhưng vì không có ý tưởng chi mới lạ, thôi thì xin phép giở lại những kỷ niệm đã được có một lần hạnh phúc mấy năm về trước.

Tháng 8 năm 2012, nhờ cơ duyên kết bạn với một số bạn trong trang web Tổng Phước Hiệp – Vĩnh Long mà tôi có dịp khăn gói ghé thăm Houston, Texas của miền bắc Mỹ, nơi tôi chưa bao giờ nghĩ sẽ ghé chơi vì không quen biết một ai nơi này cả.

Vừa bước xuống phi trường, cô bạn Songthy duyên dáng trong chiếc áo màu cam cùng với dương Hòa và anh Phạm Tương Như tươi cười tiến lại với cánh hoa hồng, với bức tranh hí họa diễn tả nickname của chúng tôi, đã làm chúng tôi quên đi sự xa lạ, ngỡ ngàng của phút đầu gặp nhau (vì chỉ biết nhau qua điện thoại, email và những dòng chữ đùa giỡn trên sân trường TPH mà thôi) để những tay choàng, tay bắt, để những nụ cười nở thật tươi trên khuôn mặt mọi người, cứ như đã quen nhau từ lâu. Kể cũng lạ, chỉ vì cùng tần số thích đùa mà tự dưng người từ những nơi xa xôi ở hai bên Nam và Bắc bán cầu sẵn sàng khăn gói tìm đến gặp nhau!

Ngày ấy, những cái tên như: Phạm Văn Hòa, Linh Phương, Song Thy, Phạm Tương Như, Nguyễn Cao Khải, Đào Lê Minh Khải, Yên Sơn, Túy Hà, Mây Ngàn.... là những nhà thơ, nhà văn hoàn toàn xa lạ với một người vốn chưa bao giờ bước chân vào sinh hoạt của giới này. Thế mà những rụt rè, e ngại

ban đầu đã dần xóa bỏ để có thể tự nhiên, thân thiện hơn, nhờ vào cách đối xử chân tình, nồng ấm của các anh chị cô chú nơi đó dành cho.

Tôi còn nhớ ngày anh Cao Khải, anh Phạm Tương Như và Songthy tổ chức buổi họp mặt cho đồng hương Vĩnh Long và có các anh chị Văn Bút Nam Hoa Kỳ đến tham dự tại nhà hàng Kim Sơn, mà giờ này nghĩ lại còn thấy ngượng, cứ ngỡ mình được đi ăn ké để nghe văn thi sĩ nói chuyện, ngâm thơ, ca hát, để biết thế nào là sinh hoạt của giới cầm bút - í quên, phải là giới gõ bàn phím máy điện toán chứ thời buổi này có ai còn viết tay - có ngờ đâu được giới thiệu và mời lên sân khấu. Tôi ngại ngùng và lắc đầu nguây nguậy vì cho rằng mình chỉ đi theo, chứ có phải là văn thi sĩ chi đâu, mặc dù anh Cao Khải đứng cạnh giục mãi, cho đến khi cô bạn Sang Hạ chạy xuống rí tai, kéo tôi “lên đi chứ kỳ lắm đó!” Thôi thì liều, quả là mán ở rừng, chỉ mấy lời cảm tạ lòng hiếu khách, thân thiện của quý anh chị dành cho người phở núi mà cứ ấp a, ấp úng thiệt là quá sức “xê”! May mà có cô bạn Sang Hạ nhanh miệng, dí dỏm cứu bồ và cô con gái dễ thương của bạn đáp trả bằng một bài hát mà tiếng vỗ tay không ngớt dành cho sự duyên dáng và tài năng của cháu, nhờ đó mà cái “mác” nhà quê của tôi cũng được quên đi!

Nhớ làm sao sự tế nhị của anh Yên Sơn qua việc đối đãi với “mán rừng” tôi; anh Tương Như với thân tình như một ông anh trong nhà; anh Cao Khải – hình như cũng cùng tần số giỡn- với những đối đáp thật thông minh, dí dỏm làm không khí vui nhộn hẳn lên; anh Đào Lê Minh Khải đã thu xếp thì giờ vốn vô cùng bận rộn của anh để đưa chúng tôi đi thăm thành phố; chị Linh Phương, một nhạc sĩ lòng danh với lời ca tiếng đệm đàn Piano thật thanh nhã và những tâm sự cuộc đời khiến chúng tôi như xích lại gần hơn! Thật may mắn, chúng tôi được dựong Hòa cho ở tạm trong những ngày ở Houston, nhớ sáng đầu tiên dựong hăng hái pha món café độc đáo mà dựong đã không tiếc lời ca ngợi trong những lần trao đổi email, để chiêu đãi. Ngờ đâu đĩa nào cũng chỉ biết...“uống sữa” nên chỉ nhăm nháp lấy lệ, khiến dựong thất vọng không ít và chúng tôi thì ái ngại hết sức. Vốn bản tính hiền hòa, rộng lượng như cái tên, dựong đã chăm sóc chúng tôi chu đáo, từ món ăn thức uống đến lái xe chở đến những khu giải trí để mở rộng tầm mắt của những mán rừng thành phố. Còn cô bạn Songthy, dù chỉ mới lần đầu tiếp xúc, đã cho tôi có cảm giác thân thiện, gần gũi vô cùng. Những ngày vui ấy vẫn còn đọng trong tâm tưởng tôi, làm sao mà quên được? Từ những chăm sóc nhỏ nhặt nhưng chu đáo quá sức của Songthy như lựa những chiếc khăn tắm, khăn trải giường theo thị hiếu màu sắc của từng người, hay chiếc nón che nắng, xách tay gọn nhẹ để tránh tai mắt của kẻ động lòng tham khi đi dạo phố... đến những món ăn, những chỗ đi chơi, thậm chí còn đưa chúng tôi đến vũ trường, sông bãi để làm quen với thế giới ăn chơi mà vốn dĩ người xứ down under này còn nhà quê lắm chưa

từng ghé đến. Songthy còn có tài tổ chức nên sắp xếp chương trình thật gọn gàng, hợp lý để không có thời gian buồn chán cho những kẻ xa nhà.

Những buổi sáng khi chuẩn bị đi chơi hay buổi tối họp nhau đùa giỡn trước khi đi ngủ là những kỷ niệm thật đẹp, thật hồn nhiên mà dễ gì tìm được với lứa tuổi này. Các bạn tôi ơi, còn nhớ chăng những ánh mắt “lé” làm tôi té lộn nhào ra sàn nhà vì không nín cười được, những đêm hôm tâm sự của các “vàng trắng thiếu phụ”, những “khám phá” thú vị về nickname của dựong Hòa, “bí mật về tuổi tác” của Sang Hạ. Nhớ lắm phải không các cô bạn sồn sồn?

Nhớ ngày anh Phạm Tương Như và anh Nguyễn Cao Khải “thực hiện bốn phận” do Songthy giao phó, đưa chúng tôi thăm phà “Mỹ Thuận” Galveston - một góc đồng bằng quê nhà trên đất Mỹ - và dạo phố. Những hình ảnh chụp được nơi bến phà và trên con tàu giữa trời mây lồng gió hay giữa phố nắng rất da mùa hè bắc Mỹ, lại là những hình ảnh làm nhà thơ Phạm Tương Như (mà khi thân quen đã chọc anh gọi là “tương ăn phở”) cảm hứng sáng tác thêm những giòng thơ êm ái, dễ thương... Không biết hai anh có còn nhớ những “đấu đá”, à không phải, “đối đáp” giữa anh em mình đã làm cho chuyến đi chơi thêm phần thú vị? Với vài cánh hoa dã quỳ mọc lẻ loi trên dốc đá - hình ảnh đặc trưng cho Phố Núi - được anh Khải ghi lại qua ống kính cũng được các nhà thơ đồng bằng cảm tác để trao đổi cho nhau những vần thơ nhẹ nhàng, cảm xúc mà tôi cũng thấy hãnh diện về đóa hoa vàng mộc mạc chỉ có ở phố núi này cũng tạo được cảm hứng cho các nhà thơ.

Ở được hơn một tuần thì cũng phải chia tay, rời Houston, những cái nhìn lưu luyến, cái xiết tay bịn rịn tiễn đưa nơi phi trường đã phần nào nói lên chân tình của các anh chị dành cho. Đặc biệt làm chúng tôi cảm động hơn, đó là tình cảm của chị Trương Như (mà chúng tôi nghe nói chị ít khi tham dự những sinh hoạt của anh nhà) vậy mà sáng hôm đó, chúng tôi được chị đi theo anh ra phi trường đưa tiễn với những chăm sóc, dặn dò... của một người chị thân thương.

Phù sa sông Cửu - lớp đất mềm mịn, đã tặng thêm chất dinh dưỡng cho cây xanh, là nguồn thức ăn vô tận cho loài thủy sản - phải chăng cũng thấm đậm vào lòng người đồng bằng sông Cửu Long để họ sống tốt với người và để làm đẹp cho đời, nên chúng tôi được hưởng nhận tình người nồng ấm của đất phù sa mà những liên lạc, nối kết vẫn còn cho đến ngày nay?

Nếu nói “đi một ngày đàng, học một sàng khôn” thì với tôi “đi một ngày đàng, nhận một sàng - hay đúng hơn là một bồ - thương mến”. Chỉ biết thu gọn hai tiếng CÁM ƠN gửi đến các anh chị cô chú miền phù sa sông Cửu tại thành phố Houston, Texas. Mong rằng đặc san Phù sa sông Cửu tiếp tục công việc đang làm để phổ biến những tâm tình, những tiếng nói, những thành công của người đồng bằng sông Cửu Long và nhất là truyền đạt những lý tưởng làm đẹp cho người và cho đời qua ngôn ngữ tiếng Việt để các thế hệ sau này biết yêu quý, bảo tồn văn hóa Việt. Mong sao sinh hoạt văn học nghệ thuật ngày càng phát triển mạnh mẽ trên miền Bắc Mỹ, như là cái nôi văn hóa Việt của khắp nơi trên thế giới.

Diệu Thảo

Vĩnh Long

TÌNH CHỜ

*Tôi yêu sông nước, xóm làng
Yêu em vạt áo lượn ngàn gió bay
Tóc hay suối chảy dòng mây?
Hồn tôi đắm đuối, phương này vương mơ*

*Nước trôi sóng đẩy điệu hò
Ca dao dân dã ru lời chân quê
Mục đồng cười ghé bên đê
Hát câu vọng cổ, trâu về hoàng hôn*

*Trái cây chín tới trong vườn
Vàng đồng lúa mới thơm lừng gạo thu
Tôi, em tình chờm giao mùa
Lửa rơm thương nhớ quện mù khói xa*

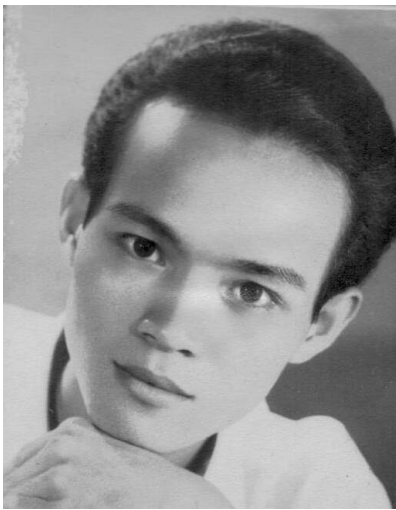
*Tim tôi gõ nhịp thật thà
Yêu em nhan sắc mong ngày tháng qua
Vĩnh Long trai gái hiền hòa
Thầy Cô trường lớp lựa là tuổi thơ*

*Quê hương nắng đợi mưa chờ
Hỡi người xa xứ bao giờ ghé thăm?
Nhớ em tình tự trắng rằm
Nụ cười tre trúc thương thầm đáng ai!!!*

Phạm Trương Như

VÀO MÙA

(ảnh tác giả 55 năm về trước)

Tư Phong bung ly “ực” một cái đúng ngay chỗ “chết đẹo” rồi chia thẳng phần còn lại cho Hai Phước. Anh đưa bàn tay lau nhanh miệng và khà một tiếng thật dài.

- Đợt này “đá bông, đá bỏ” nghe Phước!
- Sao kỳ vậy anh Tư?
- Tại “khoái” mây, được không?
- Hoan hô anh Tư...

Bàn tiệc cả thầy bảy người, ngồi quanh chiếc bàn kê giữa nhà Chín Khá càng lúc càng xôm lên. Trên bàn bẻ bộn chén đĩa nhưng thức ăn gần cạn. Chị Chín Khá mới đem thêm một đĩa gỏi có đầu giò cánh cẳng mà chồng chị trước khi bắt đầu bữa tiệc đã căn dặn “để dành sau chót”. Ánh đèn măng-sông sáng trưng treo giữa nhà, toả qua mặt cáo đàn thành nhiều ô vuông ngoài khoảng sân rộng làm chỗ phơi lúa. Tiệc kéo dài từ lúc trời chưa nhá nhem tối, bây giờ đã chín mười giờ đêm. Cả xóm yên ngủ mà nhà Chín Khá còn ồn ào, rình rang. Ban đầu giao ước mỗi người làm “chủ xị” một vòng, nếu ai rót rượu và mời sai sẽ bị phạt uống gấp đôi. Về sau đã phá lệ, Hai Phước đề nghị anh Tư Phong làm “chủ xị” luôn. Cả bàn đồng ý, nhưng thay vì phạt hai ly “xây chừng”, anh em đề nghị “không cho uống” ly nào. “Rượu giờ này quý lắm, phạt như vậy phí phạm”.

Một ý kiến cho là hay nên tất cả lại đồng ý. Từ khi nhận lấy chai rượu, Tư Phong cũng phá lệ là không rót theo vòng tua. Mà đưa “xom lươn”, muốn đưa ai cũng được, miễn giáp vòng thì thôi. Nhưng anh

cũng đề nghị, ngoài việc uống xoay vòng, ai có cần “đá ngang” với ai thì có quyền mượn ly để làm, anh sẵn sàng rót rượu. Nhờ ý kiến đó mà bàn tiệc mỗi lúc một vui lên. Đi dứt ba chai để để trên góc bàn thờ, anh em định “dứt điểm” thì nghỉ, nhưng Chín Khá chệnh choạng đứng dậy:

- Kính thưa quý vị... tui trình, tui xin lấy nước trong mình... đem ra!

Anh em vỗ tay đồng ý. Thay vì Chín Khá bước ra sân để đi tiểu, anh lại lọ mọ vào buồng. Một chút sau trở ra, tay cầm can mủ cỡ bốn lít, đưa cao:

- Kính thưa quý vị... tui trình, tui xin rót nước trong bình vô chai!

Mọi người ngạc nhiên. Không hiểu Chín Khá chắt mót ở đâu mà có được cả can rượu đầy như vậy, kể từ khi có lệnh hạn chế nhậu nhẹt trong bà con “tập đoàn”? Bữa tiệc hôm nay, anh em đã chạy đôn chạy đáo khắp nơi cũng chỉ tìm được có ba chai, vậy mà...

- Bộ định “tự sát” luôn sao mấy cha? Bấy nhiêu đây là đã quá rồi, uống nữa làm sao nổi?

Ba Tân vừa nói vừa giằng lấy can rượu từ tay Chín Khá. Tư Phong lưỡng lự một chút, đứng lên kéo can rượu về mình, tay còn lại vỗ vai Chín Khá:

- Để “chủ xị” giải quyết. Yêu cầu tất cả im lặng...

Rồi không đợi ai lên tiếng, Tư Phong nói một hơi: “Mình có bảy người, mỗi người uống thêm một “chết đẹo” nữa thôi rồi nghỉ. Số còn lại, mình gởi Chị Chín “ngâm thuốc nhức mỏi” để dành có ai bị trật chân trật tay mà cần tới thì mình cho. Hôm nay uống như vậy cũng đủ rồi. Say sưa không nên đâu. Đã khuya khoắt lắm, còn giải tán về ngủ, ngày mai lo vạ đất cát nữa...”.

- Phản đối anh Tư. Tui... tui là chủ nhà, bây giờ... tui có quyền. Làm hết cái này rồi nghỉ!

Nhưng ý kiến của chủ nhà không được anh em đồng ý. Bữa tiệc phải chấm dứt theo đề nghị của Tư Phong. Chị Chín châm đầy bình nước trà nóng, đem ra cho các anh uống, với đĩa bánh men để trên bàn thờ từ lúc cúng đến giờ bị hơi gió mềm xèo. Uống chưa hết bình trà, anh em lần lượt ra về. Tư Phong và Hai Phước còn ở lại với Chín Khá. Phải nói Tư Phong và Hai Phước hôm nay uống nhiều rượu nhưng vẫn còn tỉnh. Chín Khá hơi “ba cườm” nhưng vẫn ngồi tiếp khách đàng hoàng:

- Hồi nãy, Sáu Ri có đề cập đến phần đất của Năm Đỗ chưa chịu vào “tập đoàn”, anh Tư thấy thế nào?

- Tình hình phức tạp lắm chứ không dễ dàng giải quyết đâu. Làm gì cũng phải có tình có lý... Biết rằng Năm Đỗ có dựa hơi, có ý lại sự quen thân với vài cán bộ chức quyền bên trên, thêm vào đó... gia đình anh ta cũng “có công với cách mạng”. Dựng vào chưa biết ra sao?

Chín Khá gật gật đầu rồi buông chuỗi thở dài. Hai Phước hớp một ngụm nước thấm giọng:

- Theo tôi, những lý do đó không thể chấp nhận được. Anh “có công với cách mạng”, anh có thân quen với cán bộ cấp cao hơn... thì anh cần phải gương mẫu chấp hành tốt “chính sách” hơn người khác mới phải. Đã hai mùa rồi, bà còn xúm nhau lại để lo cho tập đoàn thì gia đình anh ấy vẫn đứng bên ngoài. Bà con có than phiền, có so đo... Là kế toán tập đoàn, tôi thấy khó xử quá. Hồi còn chiến tranh, bà con tứ tán, ai muốn làm gì thì làm. Ngày nay lệnh chánh quyền phải theo kiểu cách của miền Bắc hợp tác làm ăn sẽ có nhiều thuận lợi cho nông dân, chúng ta chưa đồng lòng thì kẹt lắm. Anh Sáu Ri nói phải. Phần đất của Năm Đỗ nằm trong khu quy hoạch thí điểm của tập đoàn thì không thể để ảnh hưởng ngoài lề được. Việc cày ải, việc thủy lợi, bơm, xả nước để ổn định mặt bằng đất ruộng có hệ thống với nhau. Còn phân bón, thuốc trừ sâu, giống lúa... Nói chung, ảnh không thể làm riêng được.

- Việc đó ai cũng biết. Chúng ta sẽ cố gắng thuyết phục xem anh ấy có thay đổi ý định không? Tư Phong ôn tồn góp ý.

Dù nói mạnh như vậy, nhưng Hai Phước thấy có chút gì ray rứt trong lòng. Chẳng qua là chuyện giữa anh với Bảy Lầu, con gái của Năm Đỗ. Hai người có ý thương nhau nhưng chưa đi đến việc cưới xin vì Bảy Lầu còn đang mang tang mẹ ba năm. Theo tập quán ông bà, thời gian mang tang cha mẹ, con cái không được cưới gả. Hai Phước biết vậy nên không dám tiến tới gia đình Năm Đỗ để đàm hỏi. Anh chờ khi Bảy Lầu xả tang, sẽ nhờ cha mẹ đến xin hỏi cưới cho anh. Bảy Lầu cũng thương Hai Phước, nhưng cô không nghĩ rằng Hai Phước sẽ cưới mình. Theo cô, Hai Phước lớn hơn cô tới mười tuổi, và trước kia anh là Trung Sĩ trong chế độ miền Nam chưa chắc ba cô bằng lòng. Nhưng

cô vẫn thấy thương, vì Hai Phước rất hiền, có tác phong đạo đức, làm việc giỏi giang, siêng năng; nhất là cô chưa bao giờ nghe ai than phiền hoặc có điều tiếng gì xấu đối với anh.

Từ khi địa phương nhận lệnh phải theo vào hợp tác làm ăn dưới dạng tập đoàn - một cách làm quá mới mẻ mà trước đây ở đồng ruộng nơi này không có, chỉ có vạ vãn công đổi công từ thời cha ông

truyền lại, Bảy Lầu dường như có mặc cảm với Hai Phước, vì ba cô không chịu vào, trong khi bà con trong ấp ai cũng vô hợp tác để tránh bị xem là chống lại chủ trương nhà nước. Hai Phước được bà con bầu làm kế toán bởi anh có trình độ văn hoá, biết làm toán cộng trừ nhân chia giỏi... Khi nghe tin Hai Phước nhận chức kế toán tập đoàn thì Năm Đỗ đã có cái nhìn hơi lệch về Hai Phước. Năm Đỗ có ý không muốn con gái mình giao du thân thiện với Hai Phước. Có một lần ông nói với bạn bè: “Ôi, thằng này muốn lập công, lấy điểm. Trước sau gì thì cũng là “ngụy”, làm sao xoá được cái lý lịch lòng thông đó!”.

Về tuổi tác, Năm Đỗ chỉ hơn Hai Phước một con giáp. Hai Phước đã quen gọi Năm Đỗ bằng anh, gọi từ hồi Bảy Lầu còn bé tí tẹo... nên bây giờ dù muốn làm “con rể” Năm Đỗ, Hai Phước cũng chưa có dịp đổi lại cách xưng hô. Mà chắc gì đổi cách xưng hô thì cưới được vợ đâu? Thật tình thì Bảy Lầu là con gái lớn của Năm Đỗ, nhưng nghe nói hồi mới sinh ra khó nuôi sao đó, mới cho người cô nhận nuôi đỡ đầu. Cô có mấy người con “xấu háy” nuôi không được, khi nhận Lầu, cô tính ra là thứ Bảy, nên tên Bảy Lầu được gắn liền từ đó. Bảy Lầu có sắc vóc diễm đạm, nước da ngăm màu bánh mật nhưng khuôn mặt thật có duyên. Năm nay Lầu mười chín tuổi. Cái tuổi mà người con gái cho là

thần tiên nhút trong đời: Có vui, có buồn, có xao xuyến, băng khuâng...; cũng có giận hờn, mơ mộng. Bảy Lầu theo vai về xóm giềng, cô gọi Hai Phước bằng chú. Cũng do cách gọi đó mà ở những nơi đám tiệc, khi có mặt cô và Hai Phước, có người vui miệng nói “đừng gọi anh bằng chú”, ngầm ý trêu chọc cả hai người. Bảy Lầu có khi gọi Hai Phước bằng “chú”, có khi lại gọi bằng “anh”... Cách xưng hô đó đã là dịp may tốt cho Hai Phước đi đến ý nghĩ “yêu” Lầu. Tình yêu chớm nở khi Lầu tròn tuổi mười bảy - nói đúng hơn là tình yêu đơn phương của Hai Phước dành cho Lầu. Bảy Lầu có “cảm tình” với Hai Phước chớ chưa thể nói là yêu, vì chính cô gái cũng chưa xác nhận được đúng nghĩa của chữ “yêu” trong cuộc sống của mình... Cuộc sống tình cảm mới nhen nhúm trong lòng thì Lầu phải chịu tang mẹ. Hai Phước như bị hụt hẫng đi một khoảng trống sau khi vợ Năm Đỗ chết. Hôm đưa đám vợ Năm Đỗ, nhìn dáng Lầu thiếu nảo trong bộ đồ tang, Hai Phước nghe lòng nao nao. Anh đã tìm cách thổ lộ với Lầu. Cô gái sụt sùi khóc mà không nói được câu gì - Cô cũng không có ý phản đối - Hai Phước nói “Anh sẽ chờ đợi sau ngày mãn tang...”, Bảy Lầu trả lời lí nhí “Nếu ba chịu...”, rồi cô chạy đi. Từ đó, hai Phước yên tâm là Bảy Lầu đã ngầm hứa hẹn với mình rồi.

Sau khi vợ Năm Đỗ chết, ngay mùa ruộng năm đó địa phương anh đã theo lệnh phải quy hoạch đất đai để vào tập đoàn như bà con nông dân miền Bắc. Năm Đỗ không đồng ý ngay từ buổi họp đầu tiên. Anh viện dẫn lý do, là đất không bao nhiêu mà cũng là đất hương hỏa lâu đời, không thể hợp tác chia manh mún được. Hơn nữa, dù gia đình chỉ còn hai lao động chánh và ba lao động phụ, nhưng cũng thừa khả năng để canh tác hai mẫu ruộng. Hai Phước được bầu làm kế toán tập đoàn... và có trách nhiệm thường xuyên vận động Năm Đỗ cùng vào tập đoàn. Năm đầu tiên không kết quả. Sang mùa lúa thứ hai, Hai Phước bám sát theo Năm Đỗ. Mùa này anh Năm Đỗ trong một buổi chiều nhàn rỗi, đã trả lời thẳng với Hai Phước:

- Nói mày đừng giận, tao dứt khoát không vào tập đoàn tập thể gì hết, bao nhiêu công lao của tao đóng góp cho cách mạng, làm sao mày hiểu được... Khi tao làm thì mày là “ngụy”. Dù bây giờ người ta tin tưởng giao cho mày làm kế toán này nọ... nhưng

liệu mày có che giấu cái đuôi lòng thông của mày không? Tao cấm không cho mày dạy khôn tao!

Như bị tát nước lạnh vào mặt, Hai Phước không ngờ Năm Đỗ lại quá nghiêm khắc, đồ kỵ cái lý lịch của mình như vậy. Đành rằng trước kia anh có tham gia trong quân đội Sài Gòn, nhưng đã hơn mười năm rồi, thời gian dài như vậy cũng chưa đủ để đánh giá một con người trong lao động sản xuất hay sao? Bà con trong ấp, chưa nghe ai nhắc nhở đề cập đến quá khứ của anh, kể cả Ba Tân là cán bộ tập kết trở về, trong khi Năm Đỗ lại thẳng thừng như vậy?

- ... Còn việc này nữa. Nghe nói mày thương con Lầu, tao không cấm cản gì mày, nhưng... tao không thể gả con gái cho ai có cái “đuôi lòng thông” được. Đừng để tao ngăn cản, nghe không?

Hai Phước ngồi như pho tượng, không trả lời chống chế được câu nào. Anh không ngờ cuộc diện lại ngã ngũ thật quái ác như vậy. Ngoài trời sắp đổ cơn mưa. Đám mây đen như xuống thấp. Luồng gió lạnh thoảng qua. Hai Phước nghe tiếng sấm ầm ầm kéo theo chớp loé bên kia sông. Thấy năm Đỗ đang cơn giận, anh đứng lên chào rồi bước ra sân đi thẳng về trạm bơm của tập đoàn. Khi tới con lộ, Hai Phước nhìn lại. Anh bắt gặp bảy Lầu ngồi gục mặt bên vách nhà. Có lẽ cô đã nghe rõ những lời day nghiền của Năm Đỗ?

Trạm bơm của tập đoàn cất trên vuông đất tại vàm mương kinh. Nó là cái chòi lá mười hai thước vuông đất, bên trong đặt chiếc máy bơm nước nhưng từ lâu không sử dụng vì thiếu nhiên liệu. Bên cạnh đó, chiếc máy cày sơn đỏ đã tháo dàn chảo, được đặt lên bằng tấm cao su. Giờ này tại trạm bơm không có ai. Thường thì buổi tối mới có chia người đến ngủ và giữ. Hai Phước buồn bã bước vào ngã lưng trên chiếc chõng tre. Chỉ trong buổi chiều mà anh cùng lúc bị hai cái thất bại: việc chung và việc riêng. Bây giờ thì Hai Phước lại trách Tư Phong. Tại sao anh lại giao cho mình việc “bám sát” và thuyết phục Năm Đỗ, trong khi Năm Đỗ có ý nể nang Tư Phong nhiều hơn. Buổi họp tập đoàn tuần rồi đề ra việc sử dụng “sức kéo” để cày ải toàn cánh đồng của tập đoàn.

Nhiều ý kiến khiếu nại việc hai mẫu đất của Năm Đỗ nằm chắn ngang, làm trở ngại cho đường cày; nhất là bờ mương bao bọc quanh đất anh. Bờ mương này cũng gây trở ngại cho việc bơm nước

vào ruộng chung của tập đoàn. Hơn nửa ngày giờ bước vào mùa vụ gần kề, anh Năm Đỗ làm riêng lẽ sẽ gây ảnh hưởng không thuận lợi cho bà con trong ấp. Hai Phước suy nghĩ miên man. Giá như anh Năm Đỗ chịu cùng bà con hợp tác làm ăn thì mối dây liên hệ giữa Hai Phước với anh chắc không đến nỗi căng thẳng như thế này. Cái dấu ấn sâu đậm về Hai Phước có “cái đuôi lòng thông” sao mà chua cay, nghiệt ngã quá! Hay là... tại hai năm nay mình làm kế toán tập đoàn đã trở thành cái gai đối với Năm Đỗ, khiến anh quyết lòng đứng bên ngoài? Ranh giới nghĩa tình giữa Năm Đỗ và Hai Phước hệt hăng đến trầm trọng như lời nói thẳng vừa rồi, cứ mãi kéo dài đến bao giờ?

Cơn mưa ập đến. Nước xối xả trút xuống mái lá. Từng đợt gió hắt qua, nước mưa lất phất bay vào chiếc chõng tre, Hai Phước nghe lạnh. Sau trận mưa này, ngày mai đất mềm, chiếc máy cày mặc sức xới tung khắp cánh đồng ấp Trường Thuận. Bà con trong ấp đã bắt đầu vào mùa vụ rồi đây. Mấy hôm nay trông mưa như trông nước uống khi cơn khát kéo dài. Nghe nói anh Năm Đỗ chưa mượn được trâu để cày phần đất mình, bởi đôi trâu của Bảy Vạn ở cách xa hai cánh đồng, mà phải đưa qua để cày hai mẫu đất, ông ta không chịu đi. Nếu chấp nhận giá gấp đôi, gấp ba thì ông ta mới đưa trâu sang, nhưng phải cày thả chớ không trực. “Đổi để thì phát cỏ rồi cày như hồi xưa, nhằm nhò gì!”. Năm Đỗ đã nói như vậy với con gái mình. Bảy Lầu có ý muốn ba mình vào tập đoàn, mà không biết nói sao để ông xiêu lòng. Tính Năm Đỗ cứng rắn như vậy, thì việc “Tao không thể gả con gái...” chắc còn cứng rắn hơn nhiều. Bất chấp cái lạnh, Hai Phước nằm co lại, suy nghĩ mông lung... rồi để mặc cho giấc ngủ cứ đến với mình.

Trong cơn mơ chập chờn, Hai Phước thấy chiếc máy cày sơn đỏ được thằng Liêm gắn dàn chảo, chạy băng băng trên cánh đồng ấp Trường Thuận. Sau cơn mưa, đất như mềm nhũn ra. Lưỡi cày lướt qua đâu, mặt đất xộp toai bật lên, cỏ ngả ngang rồi bị chôn vùi xuống dưới. Thằng Liêm lái máy cày rất khéo, nó chặt góc “hết sảy”, không bị cù sót một xẻo đất nào. Nó thả dàn cày luôn hai mẫu đất của Năm Đỗ. Bảy Lầu đứng bên ranh đất khóc mùi mẫn. Khóc vì xúc động. Khóc vì thấy ba cô đã thay đổi, không ra đồng ngăn cản mà ngồi

trong nhà uống trà, nói chuyện vui vẻ với bà con, với anh Tư Phong. Hai Phước bước lại an ủi Bảy Lầu. Anh dùng những lời lẽ dịu ngọt để cho Bảy Lầu nguôi đi cơn xúc động đang dâng tràn, và anh cũng gọi lại chuyện tình của hai người. Bảy Lầu ngồi xuống bên cạnh Hai Phước. Cô bảo: “Ba em biết được chuyện mình. Bây giờ ba không ngăn cản. Ba bảo anh coi ngày lành tháng tốt, nhờ người mỗi mai sang, ba sẽ chấp thuận. Ba nói, anh không được gọi ông bằng “anh” nữa, phải gọi bằng “ba” cho quen”. “Chưa có lễ gì chánh thức, kêu ầu vậy “ba” nổi quạu “nện” cho một trận, không chừng mắt vợ cũng nên!”. “Không có đâu. Ba thương anh chớ không giận hờn gì đâu. Ba nói, anh làm ăn giỏi giần, siêng năng, cả tập đoàn ai cũng mến thì làm sao ba ghét cho được?”. Thằng Liêm sau mỗi vòng quay, nó chạy ngang hai người đang ngồi, đưa tay vẫy vẫy... Thằng thiệt vô tư và vui tính. Nó cứ xúi Hai Phước “Sớm làm đám cưới đi cha nội, để bà con tập đoàn trong ấp có thêm chức “bà phó kế toán” chớ!”.

Bởi vậy khi thấy hai người ngồi bên nhau có vẻ tình tứ, nó cứ tìm cách tăng tốc độ để vòng cày nhanh hơn, sớm vượt qua chỗ hai người rồi vẫy tay, rồi cười nói huyên thiên. “Bảo đảm đất của “ba vợ” ông năm nay trúng, trúng lắm... không chừng ông giao khoán cho ông luôn đó!”. Tiếng máy cày xình xịch, xình xịch..., lúc lớn, lúc nhỏ tạo cho cánh đồng sáng nay có âm vang rộn ràng, hưng phấn kỳ lạ. Nắng như mát dịu hơn. Gió như phe phẩy lướt qua từng chập. Bỗng... thằng Liêm rú lên một tiếng. Chiếc máy cày chao qua, chao lại rồi chúi đầu xuống ruộng rãnh. Một tiếng nổ khủng khiếp phát ra phía sau máy cày. Thằng Liêm gục trên tay lái. Bảy Lầu vụt đứng lên rồi lao đảo chạy về hướng phát ra tiếng nổ. Hai Phước thấy trước mắt mình bị nhoà đi... nhoà đến độ không còn trông thấy gì nữa. Anh phát la lên. Nhưng tiếng la bị tắt nghẽn bởi có cái gì đè nặng lên ngực anh, đau nhói, trong khi tay chân tê cứng không còn cử động được...

Sau một hồi ú ớ, cự quây, Hai Phước mới mở mắt ra được. Anh chợt nhớ mình đang nằm ở trạm bơm. Giờ này đã hết mưa. Trời tối đen như mực. Anh ngồi bật dậy. Có tiếng động phía máy cày đang đậu. Hai Phước hướng mắt về đó, miệng nạt lớn: “Ai?”. Một bóng người vụt thoát chạy trong bóng đêm. Hai Phước bàng hoàng, rồi như phản xạ tự

nhien, Hai Phước vụt rượt theo, nhưng bóng người chìm mất trong màn đêm âm u của vạt cây vườn sầm uất. Quay trở lại, Hai Phước đánh keng báo động. Tiếng keng tạo bởi âm vang của thanh sắt treo lủng lẳng trước trạm bơm, lan xa rồi mất hút. Hai Phước bật lửa, đốt ngọn đèn dầu rồi cầm ra chỗ máy cày rọi tìm, xem kẻ gian đã làm gì nơi máy cày đang đậu. Vẫn miếng cao su phủ lên đầu máy. Nó nằm sừng sững, bất động. Anh cố soi tìm, nhưng không phát hiện dấu hiệu khả nghi nào. Tại sao lại có bóng người vụt chạy khi nghe ai hỏi? Hay là kẻ gian mới đến, chưa kịp ra tay?

Loay hoay một lúc để tìm thêm dấu vết, thì Tư Phong, Chín Khá, Hai Tân, thằng Liêm... chạy đến kêu hỏi xôn xao. Tư Phong rọi đèn pin, tia sáng xẹt qua xẹt lại, bất chợt anh dừng lại chỗ máy cày. Một bàn chông sắt có ngạnh nhọn hoắt chĩa thẳng vào gai cao su. Bốn mũi chông như thách thức, trêu chọc mọi người. Ai cố tình gài hoặc chưa kịp đâm thủng vỏ máy cày? Sáng mai đã bắt đầu đưa chiếc máy cày ra đồng, nếu bị đâm thủng, công việc sẽ trì trệ, phải sửa chữa; mà vạ vò ruột lúc này đâu thể nhanh chóng được, phải tháo ra gọi tàu dò ra chợ quận, mất ít nhất hai hôm mới mang về ráp lại. Thằng Liêm vói tay kéo bàn chông sắt ra đưa Tư Phong cầm. Nó mượn đèn pin trên tay Tư Phong rọi từng chỗ trên chiếc máy cày. Lại thấy nắp bình chứa dầu bị mở ra, trên miệng còn dính mấy cục muối hột. “Chết rồi, bình dầu bị bỏ muối!”. Tất cả mọi người sừng sốt. Có bàn tay nào phá hoại “sức kéo” của tập đoàn? Đã hai vụ mùa, chưa có hiện tượng nào xảy ra như thế này đâu?

Tư Phong mời tất cả anh em vào trạm bơm. Ngọn đèn dầu được vắn lên. Ánh sáng vàng vọt không đủ toả sáng từng khuôn mặt đang ngồi chồm hổm dưới nền đất đã ẩm, hăng hắc mùi cỏ. Những ý kiến về sự việc xảy ra, có nhiều anh em đóng góp, nhưng chưa ai khẳng định được, tại sao phải phá hoại? Tại sao lại muốn trì trệ không cho máy cày hoạt động ngay sau trận mưa to đầu mùa? Bởi vì “xi” vò hay bỏ muối vào bình dầu... anh em thợ máy có thể giải quyết trong đôi ba ngày? Nhưng ai đã nhúng tay vào? Cá nhân hay tổ chức nào? Với cương vị là tập đoàn trưởng, Tư Phong không đưa ra một danh sách “ngghi ngờ” nào, trong khi Ba Tân gay gắt với tên Năm Đỗ. Người phản bác đầu tiên lại là Hai

Phước. Anh viện dẫn lý do, “Năm Đỗ dù đang đứng bên ngoài tập đoàn, dù đã có thành kiến gay gắt..., nhưng với bản chất đạo đức một con người “ăn chắc mặc dày” gắn bó đất đai trong ấp này mấy chục năm nay, anh Năm Đỗ không bao giờ nhúng tay làm như vậy!”.

Ba Tân vẫn bảo vệ ý mình. Anh nói “Năm Đỗ không chịu vô tập đoàn, trong khi bà con cả ấp đều cùng nhau chia sẻ gian lao cực nhọc đã hai mùa qua trong công việc làm “thí điểm”kiểu tập đoàn

ở miền Bắc mà những năm còn tập kết ngoài đó, tôi đã từng chứng kiến và thấy được. Nếu không nhúng tay vào làm trì trệ công việc của chúng ta, thì ai vào đây?”. Thằng Liêm ngồi im không nói lời nào. Nó đang suy nghĩ, tìm cách giải quyết làm sao cho máy cày không nằm ỉ, để kịp đưa ra đồng, mà không có nghi vấn gì với việc đã xảy ra. Sau cùng, nó đề nghị: “Anh Chín Khá cho em mượn chiếc đèn măng-sông, em sẽ tháo gỡ, xem lại bình dầu, nếu cần sẽ xúc rửa, để ngày mai đưa máy ra cày. Đã vào thời vụ rồi!”. Tất cả những người có mặt trong lòng nao nao khi nghe Liêm nói “Đã vào thời vụ rồi”.

Cuối cùng thì thằng Liêm đã thắng. Nó đưa máy cày ra đồng ngay buổi sáng. Tiếng máy xình xịch, nhả từng búng khói giữa nắng mai dịu dịu. Sau trận mưa rào kéo dài mấy tiếng đồng hồ, cánh đồng cỏ như xanh hơn, đất như mềm ra. Những đường cày lướt qua, màu đất đen phơi lên xông mùi hăng hăng. Mấy cháu bé chạy theo sau đàn chào, cầm cây đập chuột. Chúng vui la ới ới. Tư Phong và Hai Phước đứng ở ranh đất của Năm Đỗ, nhìn theo chiếc máy cày mà lòng nghe rộn ràng, vui vui.

- Anh Tư à, tôi thấy anh Năm Đỗ có thành kiến với tôi nhiều quá. Hôm qua, tôi đến gặp và bị ảnh

“bữa” một trận quá mạng. Ảnh nói tôi là “nguy”, có “cái đuôi lòng thòng”... Còn cấm không cho tôi “thương” con gái của ảnh nữa!

- “Căng” như vậy sao?

- Cũng tại anh. Ảnh nể nang anh mà anh không đến bàn bạc, lại giao cho tôi... Hay là, tôi từ chức kế toán, anh giao lại người khác.

- Đừng có suy nghĩ bậy như vậy chú. Việc gì thì cũng từ từ giải quyết. Anh biết mỗi “quan hệ” của chú với Bảy Lầu, mới định đưa chú làm công việc “dàn xếp”, hy vọng tình huống xoay chiều tốt, không ngờ Năm Đỗ lại thành kiến quá đáng như vậy. Hai năm nay dù đứng bên ngoài, anh đâu nghe thấy ảnh chống đối gì mình đâu? Riêng chú, anh thấy thật xứng đáng làm kế toán chứ không thay ai làm tốt hơn được đâu. Đã hơn mười năm rồi, sau cái ngày đòi đòi oan nghiệt đó, bà con nông dân mình phải chấp nhận cuộc sống..., thời gian đó cũng đủ để đánh giá tâm huyết của một con người... Để anh gặp gỡ với Năm Đỗ. Còn hy vọng lắm.

- Bà con trong tập đoàn mình nói chung đều tốt với tôi. Nhưng nếu thay một người nào khác làm kế toán có lẽ vẫn hay hơn. Tôi đề nghị ta tổ chức họp để bà con bình chọn lại anh Tư à! Biết đâu thay người khác, anh Năm Đỗ sẽ hợp tác với mình? Theo tôi..., lẽ lỗi làm ăn của tập đoàn mình còn có cái gì chưa ổn lắm, dù bên ngoài thuận thảo như vậy, nhưng...

Hai Phước ngáp ngừng một chút rồi ngưng hẳn. Tư Phong cố vận dụng trí nhớ để tìm xem cái úp mở của Hai Phước. Anh nhớ từng người, từng gia đình trong ấp. Anh điểm lại từng người trong ban quản lý tập đoàn. Chín Khá, Ba Tân, Hai Phước, Út Liêm, Bảy Cao, Sáu Ri, Năm Vinh, Tư Nghĩa, Tám Sơn... Mỗi người một công việc, mỗi người một vị trí thích hợp khó mà thay thế. Bà con thì nhiệt tình với ruộng đồng. Dù tập đoàn chỉ mới ở giai đoạn làm “thí điểm” chưa áp dụng ăn chia theo định mức như kiểu ở miền Bắc phổ biến (?), nhưng với việc phân chia diện tích đất đai, với cách “khoán sản phẩm” như hai năm nay, bà con âm thầm làm mà không nghe ai phản kháng gì. Ngoài vụ mùa lúa là chánh, bà con còn làm thêm vụ màu phụ để tạo thêm thu nhập gia đình như trồng khoai lang, bắp cải, đậu, cà... Ba Tân là cán bộ hồi kết, đáng lý “bên trên” gợi ý để anh đốc cử chức tập đoàn

trưởng, nhưng qua cuộc họp bỏ phiếu thì số thăm của anh quá ít so với Tư Phong, có lẽ bà con thấy anh thường nóng tánh, ưa nói thẳng, có khi xảy ra mịch lòng với lỗi xóm. Nhờ bà con quen sự nhẫn nhục chịu đựng, những vụ việc va chạm đều được giải toả êm xuôi.

Chín Khá là tập đoàn phó, tính trầm lặng, ít có ý kiến trong các buổi họp, nhưng rất chính chắn trong mỗi lời nói, việc làm nên bà con tin tưởng. Năm Vinh và Tám Sơn cùng lo chạy vật tư, giống má, thuốc trừ sâu, phân bón, xăng dầu..., bên cạnh có Út Liêm lái máy cày và biết về máy móc nhờ trước đây anh đi lính công binh ở ngoài tỉnh Phong Dinh. Ban đầu khi được lệnh “quy hoạch đất đai”, Ba Tân do số người lao động trong gia đình, đã dư ra khá nhiều đất, phải cắt chia cho những gia đình thiếu đất. Anh cay cú, so bì với Năm Đỗ... nhưng rồi cũng hoà mình với bà con suốt hai năm qua trong vai trò “tư vấn” của tập đoàn. “Rót” chức tập đoàn trưởng, Ba Tân được đề nghị làm “tư vấn”, vì nghĩ rằng dù sao anh cũng là một cán bộ hồi kết, có kinh nghiệm sống ở ngoài Bắc, biết kiểu cách làm ăn “tập đoàn tập thể” để anh giúp đỡ ý kiến cho bà con, và cũng để tiếng nói của anh với chánh quyền được lợi hơn!

Nhưng Ba Tân rất hiểu “tư vấn” là một từ ngữ dùng hạn chế trong một tổ hợp, nhằm phát biểu ý kiến về những vấn đề được hỏi đến, nhưng không có quyền quyết định, có nghĩa là vai trò “ngồi chơi xơi nước” trong ban quản trị tập đoàn! Nếu ai tinh ý, cứ mỗi lần bà con họp bàn, Ba Tân đều đem hình ảnh “bất hợp tác” của Năm Đỗ ra để làm đề tài nhắc nhở. Ba Tân biết Hai Phước thương Bảy Lầu, nên những lần gặp gỡ riêng, anh đều xúi Hai Phước làm sao kéo Năm Đỗ vào tập đoàn, trong khi chính anh không nhận làm việc đó! Hai Phước ngờ ngợ vai trò Ba Tân trong tập đoàn mình, muốn nói ra ý nghĩ đó... nhưng anh lại thôi. Còn Sáu Ri phụ trách về đo đạc diện tích đất đai và công tác thủy lợi của tập đoàn, trong bữa tiệc tại nhà Chín Khá có đề cập tới năm Đỗ, nhưng dường như... trước đó Ba Tân có kẻ tai nói nhỏ, để Sáu Ri nêu ý kiến, như vậy là hàm ý gì? Tại sao Ba Tân không chính mình nói ra?

Chạy ngang chỗ hai người đang đứng nói chuyện thì thằng Liêm dừng máy, bước xuống. Nó đến bên cạnh rồi hỏi:

- Sẵn dịp ta cày luôn đất chú Năm Đỗ được không?

- Đâu được. Phải hỏi ý ảnh trước chứ, làm ngang như vậy là có chuyện với ảnh à nghe!

- Mình cày giùm, đâu có ăn tiền!

- Đâu được. Bà con khiếu nại...

Út Liêm tiu ngưu quay đi. Tư Phong kêu vói lại:

- Liêm, trở lại hút thuốc cái đã!

Nói xong, anh rút trong túi ra gói thuốc Samit đầu lọc, đưa Hai Phước và Út Liêm mỗi người một điếu. “Hôm nay hút một điếu “có cán” cho thơm râu!”. Vừa nói vừa cười, Tư Phong bật chiếc hộp quẹt mỗi thuốc. Đề nghị của Út Liêm có phần hợp lý đây. Anh định lát nữa sẽ ghé nhà Năm Đỗ, sẵn dịp bàn bạc với anh việc mời vô tập đoàn. Anh ấy mà vô tập đoàn thì có lợi cho bà con, biết đâu sự có mặt của anh cũng là dịp may tốt cho cả tập đoàn làm ăn khấm khá lên..., mà cũng là cái cớ để Hai Phước đến gần với gia đình Năm Đỗ! Anh nói với Út Liêm, mà cũng muốn cho Hai Phước nghe rõ từng lời:

- Cháu cứ cày phần đất chung của tập đoàn. Chú sẽ qua gặp Năm Đỗ bàn bạc lần nữa xem sao? Nếu được ta sẽ cày giúp anh ấy để kịp vụ mùa này. “Đã vào thời vụ rồi!”.

Tư Phong lặp lại câu nói của thằng Liêm đêm qua, lòng nghe rộn ràng. Anh và hai Phước nhìn theo dáng đi của Út Liêm. Nó bước lên, rồ máy. Bụng khối theo ông “xẹt măng” tuôn ra ra đen ngòm, cuồn cuộn... một lúc, rồi khối trắng hiện ra, in trên nền trời trong xanh, không gợn một áng mây.

- Hôm nay nắng đẹp quá!

Hai Phước đột nhiên nói lên câu đó. Tư Phong nghĩ “thằng này đang mơ mộng gì đây!”.

Cuộc diện xoay chiều không ai có thể tưởng tượng được. Ban quản lý tập đoàn triệu tập bà con đến dự buổi họp đặc biệt để công bố quyết định “xin vô tập đoàn” của Năm Đỗ. Bà con đến dự thật đông. Chương trình họp dự trù hai phần. Phần đầu công bố của ban quản lý tập đoàn và giải quyết việc Hai Phước muốn từ chối làm kế toán của mình. Hôm nay trong thành phần ban quản lý tập đoàn vắng mặt “tư vấn” Ba Tân. Khi Sáu Ri, thư ký tập đoàn đến báo mời họp, Ba Tân bảo bận đi thành phố Cần Thơ có việc riêng không dự được. Tất cả ngồi quanh

khoảng đất trước trạm bơm để nghe Tư Phong trình bày. Từng tràng pháo tay rộ lên khi nghe Tư Phong đọc “đơn tình nguyện xin vào tập đoàn” viết tay của Năm Đỗ. Năm Đỗ đứng lên xin phép nói thêm nguyên do mà anh quyết định đột ngột như vậy. Phía góc trạm bơm, Bảy Lầu vẫn đáng ngồi gục mặt xuống đầu gối..., dường như mỗi lần cô ngược lên, có giọt nước mắt lăn dài trên đôi gò má. Hai Phước khẽ nhìn trộm, lòng lâng lâng niềm thương cảm mà không sao nói ra được.

Anh nghe Năm Đỗ đề cập tới mình. “Hôm đó nóng nẩy quá, tôi có “xúc phạm” với Hai Phước. Thật tình đêm đó tôi không làm sao ngủ được. Tôi biết Hai Phước rất buồn và giận tôi đã nói thẳng thừng những câu mà đúng ra tôi không có quyền nói như vậy. Nhưng suy nghĩ lại, tôi thấy dường như có cái gì “lấn cấn” trong vấn đề đoàn kết của tập đoàn. (Năm Đỗ ngừng nói, đưa mắt nhìn quanh bà con một lượt). Thú thật, thời gian qua, tôi rất phân vân về một câu nói “nếu có dịp, tôi làm cho tụi nó một vô cho cho bỏ ghét!”. Xin phép bà con cho tôi được giấu tên, vì nói ra không lợi ích gì đâu..., để từ từ mình hàn gắn lại. Đến khi nghe con Bảy Lầu bảo “máy cày bị phá hoại” thì tôi bàng hoàng... Chính vì cái tin “sét đánh” đó mà tôi quyết định vô tập đoàn. Hôm anh Tư Phong đến đề cập việc vô tập đoàn, tôi đã viết đơn xin vô trước đó rồi, tôi lấy từ trong tủ ra cho anh Tư Phong coi, bà con hỏi anh Tư Phong có đúng như vậy không? (Năm Đỗ lại nhìn thẳng Hai Phước). Tôi cũng xin phép bà con, cho tôi được xin lỗi Hai Phước, dù biết rằng sớm muộn rồi đây, Hai Phước cũng là con rể của tôi, nhưng bổn phận và trách nhiệm một con người, tôi phải nhìn nhận là mình có lỗi với Hai Phước”...

Năm Đỗ nói nhiều, nhiều lắm. Hai Phước lại nghe cay cay nơi mi mắt. Anh khóc thật rồi sao? Không ngờ Năm Đỗ lại thay đổi thái độ một cách nhanh chóng ngoài tưởng tượng như vậy. Năm Đỗ đề nghị, chương trình họp khi qua phần thứ hai “tự kiểm điểm” của ban quản lý tập đoàn xong, đừng nên thông qua việc từ chức kế toán của Hai Phước. Anh nói “Hai Phước xứng đáng làm kế toán, đừng thay ai cả”. Bà con lại vỗ tay từng chập theo lời nói của Năm Đỗ. Hai Phước bước lại ngồi cạnh bên Tư Phong và Chín Khá. Anh muốn nói gì đó nhưng chần chừ. Chín Khá kề tai Hai Phước:

- Ta đã chớm nghĩ ra nguồn gốc sự việc. Phải nghiêm khắc “xử lý” kẻ đồ kỵ trong tập đoàn chúng ta. Phần chú, mọi việc đã xong rồi... Tập đoàn mình đã đi vào thời vụ, mà chú cũng đã vào thời vụ thật sự rồi.

Vừa nói, Chín Khá vừa hướng mắt nhìn Bảy Lầu bên góc trạm bơm. Hai Phước rạng lên niềm vui. Tai vẫn nghe giọng nói hừng khởi của Năm Đổ... Anh liên tưởng câu nói của Chín Khá, có lẽ cũng của anh Tư Phong: “Tại sao hôm nay lại vắng mặt Ba Tân?”.

Những lời cuối truyện:

Tập đoàn là một hình thức áp dụng đối với bà con nông dân miền Bắc. Sau năm 1975 chính quyền đưa vào miền Nam cách làm ăn đó. Ban đầu lấy một vài nơi làm “thí điểm”, như ấp Trường Thuận quê tôi. Bà con nông dân là người yêu mến ruộng đồng, họ không thể rời bỏ đồng ruộng, nên phải cố chịu đựng trước bao thay đổi của xã hội. Chuyện viết trên đây xảy ra năm 1985-1986, nghĩa là sau 10 năm VNCH bị mất. Người dân miền Nam biết sức mình trước cuộc đổi đời oan nghiệt nên phải “an phận” trong cái hiện tại mà mình có được cho yên thân. Nhưng, kiểu mẫu “tập đoàn” sau mấy năm thực hiện tại một số địa phương phía Nam đã không thành công. Cái tập đoàn ở ấp tôi cũng như nhiều nơi khác không còn tồn tại. Tôi muốn ghi lại hình ảnh khó quên trong đời sống của bà con nông dân nghèo khó của quê tôi qua bài viết ngắn này, để nhắc nhở rằng, chính thể của một chế độ có thể đổi thay, chủ trương, chính sách của nhà cầm quyền hiện hữu có thể xóa bỏ do thực tế của xã hội trong một giai đoạn, nhưng tình yêu bẩm sinh trong sáng của con người, tình dân tộc vẫn mãi mãi trường tồn, và nhất là đối với người nông dân thật thà chất phác thì tình làng nghĩa xóm không thể tách rời nóm ruột quê hương. Xin gửi nén tâm hương đối với bà con thôn xóm quê tôi đã vĩnh viễn nằm xuống và xác thân đã mục rữa trong lòng đất ngàn đời của ông cha dày công khai phá. Xin chúc phúc đến những người còn sống và còn lam lũ trên đồng ruộng thấm đậm phù sa đồng bằng sông Cửu miền Nam.

Houston, tháng 4/2003

Lê Cần Thơ

Xuân Này Gửi Cả

CHO EM

*Thư gửi em từ nửa vòng trái đất
Chở ngàn thương từ xứ sở đất lành
Qua Đông rồi cây lá nảy mầm xanh
Xuân hy vọng gửi về cho em đó.*

*Gửi em vẫn thơ thơm mùi hoa cỏ
Nắng Xuân về hoa lá trở đầy sân
Gửi đến em lời thăm hỏi ân cần
Ngàn thương nhớ với đôi lời tình tự.*

*Gửi cho em hương nồng thay ngôn ngữ
Của yêu thương và nhạc khúc mừng Xuân
Gửi cho em lời thương mến chúc mừng
Trong vị ngọt cùng vòng tay nồng ấm.*

*Gửi cho em cảnh hoa Xuân hồng thắm
Tượng trưng tình nồng ấm với niềm vui
Gửi cho em lời thương nhớ không nguôi
Ngàn cánh hoa trong giòng sông tình ái.*

Song An Châu

Hai Phương Trời

Điện thoại di động lại rung. Điệu nhạc tình với lời lẽ nhớ-nhung mong-đợi, như dấy lên cảm giác chân thật ở cõi lòng Nàng, đang phát ra từ cái máy điện thoại nhỏ, màu hồng nhạt nằm trên mặt gối. Trong hơn hai tiếng đồng hồ qua Chàng đã gọi Nàng đến năm lần... và lòng Nàng òa vỡ, đóa hoa tim rưng nhụy rã đài, hương hoa nhạt mùi héo úa! Anh ơi! Em muốn gọi tên anh trăm ngàn lần cho vui bớt nhớ thương đó anh. Những khi trò chuyện với anh lòng em thật bình yên thanh thản. Ở phương trời xa

anh có nghe tâm sự của em không? Anh đi từ bữa tối giờ, lá trong vườn cũng bơ phờ hắt hiu. hình như em đợi buổi chiều, nhìn mưa nặng hạt, nhớ nhiều về anh, tận mưa con bướm vờn quanh, nhớ ai bướm trắng lá xanh lục loài. Mình em ánh mắt u hoài, làm sao giấu được tháng ngày nhớ thương, trong lòng có sợi tơ vương, nhện ơi chớ dệt trăm đường yêu mơ. Nhớ anh em đọc tình thơ, thương mây, khóc gió, nói chờ, nói mong. Trong vườn em nhớ ngoài đồng, qua sông em nhớ mênh mông bến chờ. Trốn buồn em cứ thần thờ, anh đi em ở bơ vơ giữa đời. Anh ơi! Anh ơi! Anh ơi! Yêu anh em giữ một trời ngóng trông... Sao bây giờ tình tan tác như đóa hoa trong mùa bão tố, mặc dù đã cố nén những cảm xúc xôn xao, xuôi ngược giày xéo tim gan. Nàng định tâm sẽ không bao giờ trả lời điện thoại của Chàng nữa....

Phải rồi! Đã gần một năm rưỡi hai người mới có dịp gặp lại nhau. Khoảng cách không gian và thời gian nhiều khi làm Nàng đuối sức, hằng hà những đêm mất ngủ vì nỗi cô đơn làm nhức nhối cõi lòng. Có khi thức giấc nửa khuya vì tiếng gió hay điệu mưa chẻ ngọt tim óc, rụng rơi nỗi niềm làm đôi mắt nàng ướt đầm, bờ môi khô đắng thương đau. Giọt thương giọt nhớ ứa ra từ đôi mắt đã mòn mỏi mong chờ và làm mẩn má môi tường chừng đã son tan phấn rã! Nàng với tay kéo cái gối ôm, nén sát vào lòng mình như thể đang cần sự nương tựa dù mong manh chẳng nữa. Khi lòng Nàng bứt chao đảo, sự trầm lắng đủ để nhận ra âm thanh của đêm chảy vào hồn mình, màu đen của bóng tối đang quấn từng sợi tóc, hương hoa trong vườn đã bị gió cuốn đi từ thuở nào, không còn len lén vào phòng và ủ hương trong ngực áo. Son phấn vẫn thờ ơ vì chiếu chán chỉ là băng giá! Lẽ sống đã cạn kiệt niềm vui, hy vọng xanh cũng tím màu lá úa.

Có những buổi chiều Nàng ngồi một mình bên bờ sông, nhìn những khóm lục bình lênh đênh theo dòng nước và so sánh kiếp lục bình với thân phận long đong của đời mình, một đặng trôi đi mà xem chừng thanh thản; còn nàng ở lại một nơi mà mông mênh không bến bờ! Nàng ước mình được là áng mây kia, thả đời rong chơi cùng nắng gió để khỏi phải buồn tủi, giày vò thân phận nữ nhi khi quá

đổi yêu người! Nhiều khi ra chợ, dự đám tiệc, dạo phố đêm... nhìn những cặp tình nhân âu yếm bên nhau, lòng Nàng dâng lên nỗi buồn mênh mông, có khi làm Nàng tối mắt.

Nàng với tay lấy mấy miếng khăn giấy nơi đầu giường lau nước mắt và tự giận mình yếu đuối với tình yêu. Người ta bảo phụ nữ càng lụy tình, càng đáng yêu. Sao Nàng không thể yêu cái nông nổi của mình được? Sao Nàng không đủ can đảm thay đổi cuộc đời mình? Nàng liếc mắt nhìn tấm phong trên tường với hình Chàng và Nàng bên nhau. Nàng dựa sát vào ngực chàng, môi nở nụ cười mãn nguyện, nụ cười tươi của một người đang hưởng hạnh phúc. Còn chàng nữa! Chàng cũng choàng ôm lấy người nàng như sợ sẽ mất khi nói lỏng vòng tay. Nét phong sương của một người đàn ông từng trải, rắn rỏi, thông minh... như thừa sức bảo vệ hạnh phúc

và tình yêu của hai người. Nụ cười mới có duyên làm sao! Chính nụ cười đó đã hớp hồn Nàng khi lần đầu mới gặp.

Nàng nhớ lại mùa Xuân cách nay đã tám năm, khi nàng đến thăm Vy Vy, cô em họ con người cậu và cũng là một trong số năm cô gái đang trọ ở căn nhà rộng khá sang trọng, có bốn phòng ngủ, phòng khách và phòng ăn riêng. Họ là những nữ ca sĩ phòng trà, bán tiếng hát hằng đêm để đổi lấy áo cơm, hy vọng mai kia bước vào vùng ánh sáng. Họ sống phóng khoáng, ăn mặc không biết tiên liệu túi tiền. Nhà họ bao giờ cũng âm vang tiếng hát, luyện giọng ca, tập bản đàn, ngâm điệu thơ, hò lơ

hò lá... Tiếng nhạc có khi làm Nàng chán nghe vì cứ lặp lại hoặc chưa điêu luyện. Họ cười nói vui tươi dễ dàng mà cũng thật mau nước mắt. Họ thật dễ hiểu qua lời ca tiếng nhạc nhưng cũng khó khăn khi chân bước lên đời! Chạm vào đời thì mỗi nàng đều có góc trời riêng, đầy mây đen tâm sự.

Nàng quyết định ở lại Sài Gòn ba ngày Tết! Có thể vì chàng chăng? Nàng không biết và chưa đủ can đảm tự hỏi lòng mình. Nàng nhận ra những món quà Xuân mà cả bọn được Chàng tặng là nước hoa và những chậu hoa lạ, nàng không biết tên và hình như chưa thấy bao giờ. Nàng ngầm hiểu là mình chưa hề được Chàng lưu ý vì quà tặng của mình cũng gần giống của các bạn thôi! Mà làm sao mình trách được người ta chứ?! Chàng thường ngồi một mình trên sân thượng ngắm trăng sao, hong nắng gió. Những bài thơ, bài ca vọng cổ cũng được Chàng cảm tác từ ánh trăng, luồng gió... và có khi cả những cơn mưa nữa. Nàng chưa biết ai tự nguyện ngồi dưới mưa, nhìn ngó tận đầu đầu trong làn mưa bụi mỏng, ướt cả áo quần... kể bên căn phòng ẩm cúng bao giờ!

Chàng là khách quen về từ phương xa. Công việc của Chàng ở Sài Gòn thường kéo dài bốn, năm, sáu tuần rồi Chàng lại bay đi (giống như hồi còn trai trẻ, nghe nói chàng là một phi công trong Tân Sơn Nhất vào thời chiến tranh, thuở Nàng chưa được sinh ra) và căn nhà này là của cơ xưởng thuê cho chuyên viên kỹ thuật về tạm trú. Sự quyết định ở lại Sài Gòn đón Tết của chàng cũng làm nàng lo sợ! Hay là chàng ở lại đây chỉ vì mình?!

Chàng gửi tiền cho đám con gái mua đủ thứ thức ăn, nước uống để cả bọn thưởng thức ba ngày Tết. Những ngày Tết ở Sài Gòn thật trống vắng, đường phố rất thưa người, hàng xóm hình như cũng về quê với ông bà, cha mẹ nên cả dãy phố yên ắng lạ thường. Ngày mừng một Tết cả bọn cùng nhau nấu nướng, Chàng biết làm nhiều món ăn lạ làm cả nhóm phải ngạc nhiên. Ăn uống, ca hát, ngâm thơ, chèo, quan họ, vọng cổ gần suốt cả ngày... Hình như ai cũng mên cái bình dị, lặng lẽ mà đầy tài năng; cái khiêm tốn, hiền từ mà giải quyết vấn đề rất chi tiết, sâu sắc của Chàng.

Trúc Hương, bạn văn nghệ của Vy Vy đề nghị nhóm chơi bài lấy hên đầu năm. Có thể trò chơi là sự sắp đặt có dụng ý của Trúc Hương vì rõ ràng cô bé giả vờ mệt mỏi, nằm vắt ngang đôi chân đang duỗi của chàng. Trò chơi rồi cũng kết cuộc vì đa số đám con gái bị thua sạch túi. Cả bọn âu sầu vì túi rỗng mà những ngày Tết còn dài, Chàng cũng tỏ ra buồn bã như sẽ chia nỗi niềm của đám con gái thua cuộc và hát gheo “Đường vào nhà tui có một người vui, có bốn người buồn...”, rồi hỏi từng đứa một số tiền thua trong sòng bài và trả lại cho mỗi cô. Nàng là người cuối cùng nên chàng trao hết số tiền còn lại trong tay mà chẳng hỏi han gì! Vậy là Nàng ứa nước mắt! “Ừa! Sao Thúy khóc?” “Em thua hết tiền mà nhận ít hơn mấy bạn nữa...” “Anh đã giao lại cả tiền thắng lẫn tiền vốn cho mấy đứa rồi mà”. Chàng mở ví tặng Nàng tờ bạc chẵn và bất ngờ đặt một nụ hôn lên má nàng. Nàng thật vui! Hình như có những cánh bướm đậu xuống môi mình! Vòng eo cũng được quấn bằng đôi nhánh hoa thơm ngát. Nàng vui hơn đứa trẻ được quà Tết, được Mẹ may áo mới để mừng Xuân... nhưng cũng hoang mang vì lòng chàng bao la rộng rãi quá thì làm sao nàng có khả năng làm chật được trái tim kia chứ!

Quãng đời màu hồng ru mộng bay bay trong cõi địa đàng, nàng thật sự đặt những bước chân êm đềm vào miền hoang vu hạnh phúc. Màu biển xanh hy vọng, màu của tình yêu và tương lai thành lượn sóng dạt dào hôn mãi bờ cát trắng như những đóa hoa thơ lá tả rơi trên lối đời Nàng.

Mũi Né của biển Bình Thuận ơi! Thơ và Anh hẹn em ở biển để cùng thức trắng đêm dạo trăng

trên cát, nghe sóng ru đời! Thơ đã vì em nên ngóng trông, hồn thơ rung động sóng muôn trùng, em như cánh gió xa xôi quá, biển chờ hồn anh nên mênh mông. Thơ ở lòng anh thủy triều dâng, lang thang cồn cát dấu chân trần, đã trảng xe cát từ muôn thuở, có chờ tình yêu em với anh? Bãi biển chiều nay vọng tiếng đàn, biển không buồn nên biển cô đơn, áo trắng gió lùa hương tóc rối, em ở đâu về nhẹ gót son. Em đến chiều nay nắng chan hoà, bọt sóng chồm lên biển nở hoa, hải âu tung cánh vui lễ hội, tìm thì thăm sóng hát tình ca. Em đến hồn anh như biển xanh, bước chân lên nắng, nắng trong lành, em đưa gió thoảng từ đâu đến, mở cửa vườn yêu động lá cành. Sóng biển hoà theo tiếng hát em, hồn thơ anh dệt mộng êm đềm, em thay áo mới trời xanh ngát, có muốn cùng anh thức trắng đêm? Em thức

dệt đôi thông, anh dệt mộng, ru tình gió hát ở trên không. Cùng nhau nơi Thung Lũng Tình Yêu, hoa và em hương sắc diễm kiều, anh là cây cầu, con dốc đá, nâng gót chân son dáng mỹ miều. Hai đứa lang thang dạo phố đêm, trời se sắt lạnh gió sương êm, em lạnh anh ôm vòng eo nhỏ, nghe lòng vời vời với trăng nghiêng. Cung điện Hoàng Gia* đón mỹ nhân, tán phong Hoàng hậu với Cung tần, áo mão Vua ban em gửi lại, muốn là cô gái ở thơ văn...

Có phải anh là loài chim di bay về phương nam mỗi mùa đông tuyết lạnh để rồi cất cánh cao bay khi nắng gió thay mùa?

Ừ thôi! Em đã nhớ ra rồi! Anh vốn là một phi công, cánh chim bay của bầu trời rộng, chân mây cũng chỉ là ảo giác trong mắt em thôi. Mây cứ trôi đi mãi,

bàn tay em bé nhỏ làm sao níu được áng mây bay hờ anh? Mây vẫn bay đi mặc dù đã tám năm em là chót núi bơ vơ chôn chân đứng đợi Chàng về! Tám năm với bao mùa mưa nắng, cây rừng cũng bao lần thay sắc lá, đá núi có mòn, màu đá có rêu phong... nhưng tình yêu em dành cho anh vẫn đầy hương lửa. Môi em khô chờ giọt nước môi anh, mắt em thăm chờ ướt tình hội ngộ, hồn em vời chờ hạnh phúc rót đầy; đời trống vắng chờ tình anh khóa lấp... Giấc ngủ cô miên ơ! Mi đừng đến với ta nữa. Ta sẽ thức trắng để là bạn của đêm dài, ngắm trăng sông như cội lòng ta vắng vặc, nhìn sao rơi chẳng ước một điều gì! Xin gió đừng ru và mưa đừng trôi nhạc để tiếng thơ Chàng đừng chìm chết cội tim ta và tiếng giun để bót đi lời buồn thảm.

Nàng vẫn mở máy điện thoại, pin đầy, để trên mặt gối ao ước, nóng lòng chờ Chàng gọi... và định tâm sẽ không bao giờ trả lời chàng nữa...

Vài vạt nắng vàng đang len lén vào phòng, nằm chung trên mặt gối với máy điện thoại, ngọn gió sớm qua sông đang thổi điệu sáo bên hiên nhà, xuyên song cửa nhẹ lay tấm màn nhung phòng ngủ. Mấy cánh bông giấy màu đỏ như son môi bay vào khung cửa sổ như những cánh bướm chưa biết tìm phương hướng tình duyên. Nàng vén màn nhìn qua bên kia con lộ. Hàng trăm chậu hoa đủ màu sắc xếp thành hàng treo dọc theo những giàn cây kiểng song song. Đó chính là một trong những vườn hồng Sa Đéc đang đợi mỗi lái phân phối đi các tỉnh và thành phố Sài gòn để trang điểm mùa Xuân và mang may mắn đến mọi gia đình. Bất chợt hình ảnh Chàng đóng trong khung kỷ vãng của những ngày Tết tám năm về trước, lung linh rung rung lẫn từ

Năm Mùi

Nói Chuyện Dê

(Ất Mùi từ 19-02-2015 đến 07-02-2016)

(Trích dẫn tác phẩm Tử-Vi & Địa-Lý Thực-Hành của Gs Hàn Lâm Nguyễn-Phú -Thứ)

Sau năm Giáp Ngọ chấm dứt, thì đến năm Ất Mùi được bàn giao từ giờ giao thừa bắt đầu giữa đêm thứ tư, 18-02-2015 để cầm tinh đến 24 giờ đêm 07-02-2016. Năm Ất Mùi này thuộc hành Kim và mạng Sa Trung Kim, năm này thuộc Âm, có can Ất thuộc mạng Mộc và có chi Mùi thuộc mạng Thổ. Căn cứ theo luật thuận hạp hay khắc kỵ của Ngũ Hành, thì năm này “Can khắc Chi” tức Trời khắc Đất. Bởi vì: Mạng Mộc = Ất khắc mạng Thổ = Mùi (mạng Mộc tức Trời được khắc xuất, mạng Thổ tức Đất bị khắc nhập). Do vậy, năm này xem như là năm xấu nhứt tổng quát, không thể thực hiện gì kết quả như ý. Trường hợp này, giống như những người có: mạng Mộc gặp năm mạng Kim - mạng Kim gặp năm mạng Hỏa - mạng Hỏa gặp năm mạng Thủy

và mạng Thủy gặp năm mạng Thổ. Được biết năm Mùi vừa qua là năm Quý Mùi thuộc hành Mộc, nhằm ngày thứ bảy, 01-02-2003 đến 21-01-2004.

Căn cứ theo Niên Lịch Cổ Truyền Á Đông xuất hiện được minh định quảng bá từ năm 61 của đời Hoàng Đế bên Tàu, bắt đầu năm 2637 trước Công Nguyên, cho nên chúng ta lấy $2637 + 2015 = 4652$, rồi đem chia cho 60 năm, thì có kết quả Vận Niên Lục Giáp thứ 77 và số dư 32 năm bắt buộc rơi vào Vận Niên Lục Giáp thứ 78 bắt đầu từ năm 1984 đến năm 2043. Do vậy, năm Ất Mùi 2015 này là năm thứ 32 của Vận Niên Lục Giáp 78 và năm Mùi kế tiếp sẽ là năm Đinh Mùi thuộc hành Thủy, nhằm ngày thứ bảy tính từ 06-02-2027 đến 25-01-2028.

Năm Mùi tức Dê cũng là Dương, cho nên trong bản dân thiên hạ cũng thường nhắc nhở luôn trong sinh hoạt xã hội hằng ngày, từ đó mới có những từ ngữ liên quan, xin trích dẫn như sau:

- Mùi là con Dê đứng hạng thứ 8 của 12 con vật trong Thập Nhị Địa Chi, nó đứng sau con tuần mã oai hùng đã từng xông pha ra trận mạc đánh đuổi ngoại bang phương Bắc xâm chiếm đất nước chúng ta. Trong ngôn ngữ Pháp thường dùng Le Bouc n.m = Con Dê đực - Le Chevreau n.m = Dê đực con và La Chèvre n.f = Con Dê cái (Chữ La chèvre n.f để chỉ con Dê rất đúng vì Dê thuộc âm).

- Giờ Mùi: là giờ bắt đầu từ 13 giờ đến đúng 15 giờ xế trưa.

- Tháng Mùi = là tháng sáu của năm âm lịch. (Bởi vì, tháng Giêng là tháng Dần, tháng hai là tháng Mão (Mẹo), tháng ba là tháng Thìn, tháng tư là tháng Ty, tháng năm là tháng Ngọ và tháng sáu là tháng Mùi).

Ngoài ra, còn có tên như sau:

- Dương = Con Dê.
- Sơn dương = Con Dê rừng.
- Linh dương giác = Con Dê này, có cặp sừng có ngắn như khu ốc, thường dùng để trị bệnh ban, trái.

- Dâm dương hoắc = Loại cây rau cỏ, thường dùng trị bồi bổ và tăng cường cơ thể .v.v.

Trong dân gian cũng có câu: “Treo đầu Dê bán thịt Chó” ngụ ý nói không thành thật.

Viết đến đây, tôi nhớ lại sự tích Dương Xa, được truyền khẩu như sau: Thời xa xưa vào đời nhà Tần bên Tàu, có vua Vũ Đế là một trong những vua có nhiều cung phi mỹ nữ nhút, không biết mỗi đêm chọn ai để chung vui, nên bèn sắm một chiếc xe khảm vàng ngọc rất sang trọng do một đoàn Dê kéo cho vua đi một vòng trong cung thành, xe này được đặt tên Dương Xa, hễ xe Dê này ngừng nơi nào, thì vua sẽ nghỉ đêm nơi đó. Các cung phi mỹ nữ biết ý nhà vua, nên trước cửa phòng thường treo lá Dâu, để cho Dê đến ăn, bởi vì loài Dê bên Tàu thích ăn lá Dâu, còn ở Việt - Nam loài Dê lại thích ăn lá So Đũa hơn. Có phải chăng, từ đó hễ nói đến con Dê thường gọi ông thầy?

Nhân đây, xin trích đoạn liên quan trong tác phẩm “Cung Oán Ngâm Khúc” của Ôn Như Hầu Nguyễn Gia Thiều như sau:

*... Trên chín bệ mặt trời gang tác
Chữ xuân riêng sớm trực trưa chiều
Phải duyên hương lửa cùng nhau
Xe Dê lọ rắc lá dâu mới vào.*

Ngoài ra, khi nói chuyện Dê có rất nhiều, đặc biệt chuyện: “Vợ chồng Bá Lý Hề và năm bộ da Dê” đã

được truyền khẩu trong dân gian, xin trích dẫn sơ lược như sau: Ông Bá Lý Hề tự là Tỉnh Bá, quê quán nước Ngưu, trên 30 tuổi mới cưới vợ là Bà Đỗ Thị và sanh được một đứa con trai, Ông vốn có học cao, nhưng vận bất phùng thời, lại có chí lớn, vì thế sống rất đạm bạc. Đỗ Thị biết ý chồng, nhưng chưa có cơ hội tiến thân, nên khuyên chồng nên tạm thời dẹp tình riêng mà ra đi để tìm đường tiến thân. Trước khi đi, Bà còn bắt con gà độc nhút để nấu cháo thiết đãi Ông, nhưng khô thay nhà quá nghèo, không có củi để nấu, Bà bèn gỡ tấm vách nhà làm củi. Khi ăn xong, Ông ra đi để lại nhà nghèo, vợ con bơ vơ, qua thời gian ít lâu mẹ con Bà cũng bỏ quê hương tìm đường tha phương cầu thực. Trong khi đó, Ông cũng long đong lận đận đi khắp nơi, cuối cùng gặp Tàn Mộc Công cho người sang nước Sở mang theo năm bộ da Dê tức ngũ dương bì làm lễ mọn để chuộc Ông và cuối cùng còn phong bá chức Thượng khanh nắm giữ quyền bính trong nước. Riêng vợ con của Ông cũng trôi giạt sang Tần làm nghề giặt thuê. Cứ mỗi lần xe Ông Bá Lý Hề đi ngang, Bà Đỗ Thị thường tránh né không dám nhìn. Một hôm trong dinh Ông thiếu người giặt thuê, cho nên Bà xin vào làm, rồi từ đó Bà lân la với phường ca nhạc và cuối cùng Bà được khảy đàn, ca hát rất bi ai, kể lại cuộc đời nghèo khó đau khổ của gia đình cho Ông nghe. Ông nghe xong, rất sùng sốt vì đúng gia cảnh Ông thuở hàn vi, Ông bèn cho gọi Bà lại gần thì nhận ra Bà chính là người vợ của Ông, vợ chồng Ông ôm nhau khóc than thật bi ai, khiến mọi người đều xúc động. Từ đó, gia đình Ông được sum họp sống trong hạnh phúc giàu sang phú quý.

Có người còn cho biết thịt Dê ăn rất bổ và tráng dương, nhút là lấy Dòn Bín hầm với thuốc Bắc ăn sẽ bổ thận, mấy bà vợ sẽ hài lòng, từ đó nhút là mấy Ông nghe có lý, nên đua nhau tìm mua thịt quý này để ăn, bởi vì: “Ông ăn Bà khen “. Do vậy, những con Dê từ từ trong tương lai sẽ bị diệt chủng và sau cùng được thay thế Ngẫu Bín Bò hay Dòn Bín Trừu, nhưng nghe đâu không hiệu nghiệm bằng? Không biết có đúng vậy hay không?

Nhân đây, nói về Tết năm con Dê cảm tình, xin trích dẫn một trong những món ăn liên quan đến con

Dê, trong dịp Bà Từ Hi Thái Hậu, đòi nhà Thanh Trung Hoa, khoản đãi phái đoàn sứ thần thuộc các quốc gia Tây Phương, nhân dịp mừng Xuân Canh Tý 1874. Tiệc được chuẩn bị 11 tháng 6 ngày trước, có 1750 người phục vụ, tốn kém 98 triệu hoa viên thời bấy giờ tương đương 374 ngàn lượng vàng ròng, gồm 400 thực khách và kéo dài suốt 7 ngày đêm bắt đầu giờ giao thừa Tết nguyên đán năm Canh Tý.

Đó là món Sơn Dương Trùng như sau:
Sơn dương là Dê núi, trùng là con dòi.

Tương truyền rằng: Bà Tây Dương Thái Hậu xuống chiếu đòi các thợ săn chuyên nghiệp tỉnh Hồ Bắc vào rừng phải tìm cho được một cặp Sơn Dương thật lớn. Sau thời gian băng rừng trèo núi cả tháng ở Thiểm Tây, đoàn thợ săn mới bắt được ba cặp Sơn Dương, trong số có ba con cái đều mang thai, nên được Bà Từ Hi Thái Hậu, trọng thưởng 50 lượng vàng mỗi con. Dê núi (Sơn Dương) sau đó được thả trong một khu vườn rộng đầy cỏ non xanh tốt. Cỏ lạ nuôi dê có được chất bổ dưỡng gan thận được vận tải đến mỗi ngày từ Vân Nam và Quảng Tây, cỏ này tên là “Đông Trùng Hạ Thảo” bởi mùa Hạ cỏ mịn như nhung còn sang mùa Đông thì trong cỏ quý có được tính cùng với cỏ non, lá cây thuốc... nên sinh con khỏe mạnh và to lớn khác thường.

Đầu bếp làm thịt 14 con Dê Núi tuổi chưa quá hai tháng, cạo lông, bỏ hết tim gan phèo phổi rồi cho mỗi con vào thùng gỗ để ngâm rượu quý và nước gừng trong một ngày. Ngày thứ hai mang ra, rồi bỏ ngâm chúng nó vào thùng sữa tươi và nước sâm nhưng khác. Ngày thứ ba dùng dùi vàng để đâm xuyên lưng qua gương sen và cuống hoa quỳ trắng (Phan Bạch Quỳ = Hoa Sen trắng của Đại Hàn thường nở vào mùa Đông) để cắm hoa vào mình Sơn Dương rồi tiếp tục ngâm như vậy đến ngày thứ mười thì tự nhiên xuất hiện lúc nhúc những con dòi trắng nõn. Đầu bếp lấy dòi ấy chế biến thành món ăn sơn dương trùng, món này trị các bệnh bán thân bất toại, tê liệt và lao phổi đại tài. (tài liệu này do Một Sách sưu tầm và tường thuật).

Trong mấy mươi năm gần đây xuất hiện bệnh

thường gọi chung là Bò điên, nhưng thật ra bệnh này có thể truyền nhiễm từ giống vật như: Bò, Trâu, Dê... và cuối cùng sang người ăn các giống vật bị điên. Bệnh này có tên khoa học là ESB = Encéfalopathies Spongiformes Bovines, là một bệnh truyền nhiễm do một vi thể không phải là vi trùng (microbe, bactérie) hay siêu khuẩn (virus), mà do một phân tử là Protéin Prion = PrP tạo thành để phá hủy trong não bộ.

Bệnh này do các nhà thực phẩm gia súc biến chế từ xác các gia súc đem nghiền nát làm bột thực phẩm, để đem trở lại nuôi các gia súc. Nhưng vì muốn lợi lộc nhiều, nên giảm bớt độ nung nóng và khử trùng từ 130 độ C xuống còn 80 độ C, làm cho không thể tiêu diệt được vi thể Prion truyền nhiễm. Từ đó, tạo nên chứng bệnh Bò, Trâu, Dê... điên và đưa đến tác hại sanh mạng con người, cho nên việc tìm Dòn Bín càng ngày càng khó khăn hơn.

Khi bàn đến tuổi Dê, chúng ta nên nhớ rằng Dê nằm trong nhóm tứ mộ là: Thìn, Tuất, Sửu, Mùi, chúng nó khắc kỵ nhau, cho nên gọi là nhóm tứ xung. Tuy nhiên, nếu chúng ta xét cho kỹ thì chúng nó khắc kỵ trực tiếp từng cặp: Thìn & Tuất và Sửu & Mùi. Trái lại, còn nhóm nhị hợp là: Ngọ Mùi và tam hợp là: Hợi, Mão, Mùi (xin xem trở lại ở trước đã dẫn).

Bởi vì, trong Thập Thiên Can có 5 can dương là: Giáp, Bính, Mậu, Canh và Nhâm phải lần lượt kết hợp với 6 chi dương là: Tý, Dần, Thìn, Ngọ, Thân và Tuất.

Ngoài ra, 5 can âm là: Ất, Đinh, Kỷ, Tân và Quý phải lần lượt kết hợp với 6 chi âm là: Sửu, Mão (Mẹo), Ty, Mùi, Dậu và Hợi.

Năm Quý Mùi có can âm. Vậy, chúng ta thử tìm hiểu trong 5 can âm kết hợp với chi âm để được tương sanh?

Trước hết, chúng ta tìm xem trong 5 can âm thuộc hành gì? Xin trích dẫn bảng kê như sau:

5 Can Âm thuộc Hành Gì?

Can Ất thuộc Hành **Mộc**
Can Đinh thuộc Hành **Hỏa**
Can Kỷ thuộc Hành **Thổ**
Can Tân thuộc Hành **Kim**
Can Quý thuộc Hành **Thủy**

Và 6 chi âm thuộc hành gì? Xin trích dẫn bảng kê như sau đây:

6 Chi Âm thuộc Hành Gì?

Chi Sửu thuộc Hành **Thổ** (*)
Chi Mão (Mẹo) thuộc Hành **Mộc**
Chi Tỵ thuộc Hành **Hỏa**
Chi Mùi thuộc Hành **Thổ** (*)
Chi Dậu thuộc Hành **Kim**
Chi Hợi thuộc Hành **Thủy**

(*) thuộc nhóm Tứ Mộ, nên có cùng hành là Thổ.

Chúng ta đã biết 5 can âm và 6 chi âm thuộc hành gì rồi. Từ đó, chúng ta áp dụng luật Ngũ Hành để có được tương sinh hay bị tương khắc, thì thấy các can âm kết hợp với các chi âm được tương sinh như sau:

Can Ất (Mộc) + Chi Tỵ (Hỏa) = **Ất Tỵ** (1)
Can Đinh (Hỏa) + Chi Sửu hay Mùi (Thổ) = **Đinh Sửu** (2)
Can Kỷ (Thổ) + Chi Dậu (Kim) = **Kỷ Dậu** (3)
Can Tân (Kim) + Chi Hợi (Thủy) = **Tân Hợi** (4)
Can Quý (Thủy) + Chi Mão (Mộc) = **Quý Mão** (5)

Bởi vì,

- (1) Mạng Mộc sinh mạng Hỏa
- (2) Mạng Hỏa sinh mạng Thổ
- (3) Mạng Thổ sinh mạng Kim
- (4) Mạng Kim sinh mạng Thủy
- (5) Mạng Thủy sinh mạng Mộc

Riêng năm hay tuổi Quý Mùi hay Ất Mùi không nằm trong 5 cặp tương sinh, thì nó rớt vào 5 cặp

tương khắc, đúng như đã dẫn khởi đầu bài “Năm Mùi Nói Chuyện Dê” cho nên trong dân gian thường nói:

*“Người ta tuổi Tí tuổi Mùi,
Sao em lận đận một đời tuổi Thân”*

thì không đúng lắm, bởi vì mỗi tuổi đều có 5 tuổi tốt và 5 tuổi xấu, ví như năm hay tuổi Quý Mùi hay Ất Mùi đã dẫn. Ngoài ra, có người cho rằng người tuổi Mùi ưa mùi mẫn, nên rất thanh thoi, còn người tuổi Thân có đồng âm với tui thân, nên phần số phải vất vả, cơ cực lắm than cho cuộc đời, giải thích ngang xương như vậy có tánh cách trào lộng cho vui chứ không có chứng minh khoa học chính xác của nó.

Trước khi tạm kết thúc bài này, tôi xin trích dẫn thời gian 10 năm những năm con Dê vừa qua và sắp tới có Hành như thế nào? để cống hiến quý bà con đồng hương nhân lãm hoặc xem mình có phải sinh đúng năm Mùi hay không như dưới đây:

Tên Năm	Thời Gian	Hành Gì?
Đinh Mùi	13-02-1907 đến 01-02-1908	Thủy
Kỷ Mùi	01-02-1919 đến 19-02-1920	Hỏa
Tân Mùi	17-02-1931 đến 05-02-1932	Thổ
Quý Mùi	05-02-1943 đến 24-01-1944	Mộc
Ất Mùi	24-01-1955 đến 11-02-1956	Kim
Đinh Mùi	09-02-1967 đến 29-01-1968	Thủy
Kỷ Mùi	28-01-1979 đến 15-02-1980	Hỏa
Tân Mùi	15-02-1991 đến 03-02-1992	Thổ
Quý Mùi	01-02-2003 đến 21-01-2004	Mộc
Ất Mùi	19-02-2015 đến 07-02-2016	Kim

Nhân dịp bước sang năm Ất Mùi kính chúc tất cả quý bà con đồng hương được An Lạc và mọi nhà được Thịnh Đạt Như Ý.

Hàn Lâm Nguyễn Phú Thứ

Một năm qua.

Có muốn hay không các chuyện đến đi cũng đã rồi. Vương mặc chỉ làm khổ thân thôi. Hãy “let-it-go” như ông Mục sư Joel Osteen đã thuyết giảng trên đài truyền hình địa phương vào ngày Chủ Nhật vừa qua, cũng như “buông-xả” trong thuyết nhà Phật. Một tờ lịch cuối năm chấm dứt những biến động nội tâm, những biến chuyển quanh mình, những điều may, những tai họa trong năm qua, giờ được xếp vào dĩ vãng: tôi cất giữ làm kỷ niệm. Và tờ lịch năm mới được bóc rời khỏi cuốn lịch dày cộm hứa hẹn nhiều biến số bất định sang năm. HAI TỜ LỊCH, hai chu kỳ: một chấm dứt và một bắt đầu! Thì ra cuộc sống nhân loại là những chu kỳ được nối kết, mơ hồ không biết bắt đầu từ đâu và chấm dứt lúc nào. Vậy hãy sống cho hiện tại, làm điều thiện, giữ lòng trong sáng. Let-go và buông-xả điều phiền muộn. Cầu mong năm mới nhiều hứa hẹn hơn năm qua. Đó là niềm tin là hạnh phúc để con người vui sống.

Nhớ hôm qua, tờ lịch cũ, khi màn đêm vừa buông, khi tiếng pháo đi đùng lác đác là lúc giao thoa giữa hai chu kỳ. Tôi bị thôi thúc không phải chờ đợi nghe con gì ra đời như đạo còn nhỏ ở quê tôi ăn Tết, nhưng vì biết rằng bóng đêm hôm nay là môi trường để các cuộc vui bắt đầu, niềm ray rứt, nao nức được dịp bộc phát. Còn tôi, vẫn căn nhà này, vẫn tâm trạng này, tìm sự an bình cho tâm hồn để hồi tưởng kỷ niệm năm qua.

Tôi chờ đợi xem quả cầu ở New York lung linh theo tíc-tắc thời gian count down vào nửa đêm giờ miền Đông Hoa Kỳ, mọi người háo hức đếm ngược 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1. Rồi vỡ òa như tiếng pháo đại tiễn đưa năm cũ, đón mừng năm mới.

Tôi cũng chờ được hưởng ké chút dư hương của người hàng xóm vào lúc nửa đêm tụ tập ăn mừng, huyền ảo, xe cộ đậu nghẽn lối đi. Cả xóm chẳng ai phàn nàn mà còn hưởng ứng, túa ra đường thưởng lãm. Bên này khung cửa sổ, tôi tắt TV, đốt cây nhang trên bàn thờ Phật và bàn thờ gia đình cầu mong được cùng tôi chứng giám giây phút giao thời. Đốt điều ci-gà, mùi thuốc khen khét, thơm

Hai Tờ Lịch

Bốn giờ sáng tôi thức giấc. Bên ngoài trời còn tối thui. Bấm tay nhắm tính thì ra mới ngủ chưa được ba tiếng đồng hồ, vậy mà đầu óc tỉnh như sáo. Trăn trở cố ngủ thêm nhưng đành chịu thua. Ra khỏi giường vươn vai, làm mấy động tác quen thuộc. Ngọn đèn ngoài vườn sau sáng choang. Mấy chậu trúc lay động cho biết bên ngoài gió mạnh. Trời lạnh! Gió to! Buổi sáng đầu năm 2015. Phía trước nhà, xác pháo rải rác khắp lối đi vì đêm qua xóm tôi đốt pháo ăn mừng năm mới. Trong nhà những tia nắng đầu ngày, đầu năm soi rọi từng góc cạnh như xua đuổi bóng tối năm cũ, mang niềm tin yêu cho năm mới.

thơm, cay nồng, vị ngọt đầu môi, đốm lửa lập lòe theo từng hơi rít. Cay đắng mùi đời tôi có đủ trong khoảnh khắc. Bên ngoài náo nhiệt. Trong này phòng um khói thuốc. Tiếng Champagne nổ giòn đánh tan bầu không khí yên tĩnh thay tiếng pháo giao thừa. Trăm ngàn bọt rượu li ti sủi tăm từ đáy cốc đua nhau tìm không khí, uơm đầy miệng ly như điều thầm kín bị dồn nén lâu ngày được dịp bộc phát. Các tia bọt thoát khỏi dung môi màu vàng cam cho tôi cảm giác mơn man khi hớp ngụm rượu đầu tiên mừng năm mới, lúng búng trong miệng như pháo.

Happy New Year!

Tôi nói trống không. Nghe rõ mồn một tiếng nói của chính mình.

Cũng rượu, cũng thuốc... nhưng không có đàn bà.

Vừa lúc điện thoại reo, câu chuyện với người bạn kéo dài cả hai năm! Chiều nay tôi được mấy người bạn phương xa gọi thăm, bốn phương Đông, Tây, Nam, Bắc, trong nội địa, ngoài lục địa, có đủ. Chúc nhau điều lành năm mới, tổng cựu nghinh tân theo như các cụ, tôi cũng cụ đây mà, tiễn xui đi chờ hên tới.

*Hên đâu chẳng thấy đâu hên
Chờ hoài chỉ thấy buồn tênh thôi hà...*

Cảm ơn bạn bè nhớ mình trong giờ phút này, món quà vô giá cho tôi niềm vui thầm lặng đêm giao thừa. Ngoài kia cuộc vui náo nhiệt thâu đêm bắt đầu.

Tờ lịch cuối năm để cạnh tờ lịch đầu năm, nằm im trên bàn. Một đánh dấu sự bắt đầu và một cho sự chấm dứt. Phải rồi cuộc sống chúng ta cũng phải có bắt đầu, mới có hồi kết thúc, và bao nhiêu biến cố đến rồi đi trong suốt chặng đường đời như cuốn lịch kia. Tôi có thói quen giữ hai tờ lịch cuối năm và đầu năm từ ngày xa quê hương. Để làm gì! Có lẽ vì muốn ôm giữ kỷ niệm! Muốn biết đường đời đi được bao lâu, bao xa và còn bao lâu bao xa

nữa mới đến đích điểm. Không sách vở nào dạy tôi phải làm điều này, nhưng có lẽ vì trân quý những gì đi qua đời mình. Bù lại, có người vứt bỏ kỷ niệm như xé tờ lịch vứt vào sọt rác, vô tình đến tàn nhẫn.

Có vết cắt nào không đau. Có vết thương nào không để sẹo. Có kỷ niệm nào không cho ta nhung nhớ. Let-it-go, buông-xả nghe sao quá dễ, giản dị như cách phát âm, nhưng mông mênh khôn cùng. Thực tế khác hẳn, khó khăn vì sự giằng co giữa các đối lực: tình cảm, gia đình, xã hội, lý trí làm cuộc sống con người trở thành phức tạp. Ngọn đời bên kia cỏ lúc nào cũng xanh tươi, trong khi cuộc sống hôm nay mùa Đông lạnh cắt da cỏ màu vàng úa.

Có ai cho tôi bị quan hay không? Nhưng thực tế là vậy. Niềm vui, đôi khi chỉ sượng sùng giả tạo để rồi khi ánh đèn phụt tắt ta trở về với ta. Có khi nào mình tự kiểm thảo đã làm điều gian dối để đạt được mưu cầu. Xã hội là cái nôi cho bất công. Người hành khất bên đường ăn xin biết đâu có trái tim Bồ Tát mà không ai nhận biết chỉ vì lớp khoác bên ngoài tả tơi.

Tôi đọc câu chuyện người vô gia cư được một phóng viên tài tử cho một trăm dollars để coi anh này làm gì với số tiền. Với thiên kiến rằng anh ta sẽ dùng số tiền để rượu chè nghiện ngập khi thấy anh vào tiệm bán rượu. Nhưng ngạc nhiên thay, người hành khất đã trở ra với bị to đầy nhóc thực phẩm, mang đến công viên san sẻ cùng bè bạn đồng cảnh ngộ. Đây là viên ngọc quý trong chốn bụi hồng.

Có lẽ tôi có cảm giác chán chường ảnh hưởng khi mùa Đông đến chẳng! Hiện tượng winter blues mà các nhà phân tâm nhận xét con người thường mắc phải khi đêm dài, ngày ít, đông hàn rét mướt. Không sao, chưa khủng là được. Tôi vẫn còn biết tên mình, biết nguồn gốc và luôn hãnh diện là người Việt Nam, thì sá gì:

*Tôi là hạt bụi, bụi hay tôi
Tháng tháng năm năm ngẫm sự đời
Tóc bạc, da môi, chân xiêu bước
Trở về cát bụi một mai thôi*

Năm mới mà.

Nắng đã lên cao. Khác hẳn hôm qua... cả ngày không ánh sáng. Xếp mớ quần áo vừa giặt xong còn nằm hỗn độn trong phòng. Thay khăn giường mới mua vào chiều cuối năm ở tiệm Bed Bath and Beyond, giá rẻ mạt. Sắp xếp lại phòng học, vì chiều nay đưa con Út ghé qua đặt cho ba nó hồ cá. Cơ khổ! Từ ngày nhà bị trộm, mấy đứa con xúm lại muốn ba nó nuôi chó. Thuyết phục không được, giờ chúng mang cái hồ cá to tướng sang đây. Tôi vẫn không thuận. Nhưng chúng muốn tôi có cá-bậu-bạn! *Khổ nỗi, ba nó muốn có người-bậu-bạn*, chó đâu muốn nuôi cá làm gì!

- Ba nuôi cá con nào chết con nấy. Đã mua mấy lượt. Bây giờ cái hồ to thế này làm sao ba lo cho xuê!

Thằng Út vẫn không lắng nghe tiếng cha cảm râm. Và hai cha con mất cả buổi chiều mòng Một Tây cho cái hồ cá. Sau khi “set-up” xong, thằng Út ra chiều thích thú, giải thích mấy rong cảnh trong hồ nó mua, là thứ thiệt chứ không phải là plastic. Thì ra ngoài việc nuôi cá tôi còn phải nuôi rong! Phế thải từ cá sẽ nuôi sống rong, rong thải hóa chất... và ôi thôi nhiều giai đoạn của một chu kỳ tái tạo. Lại chu kỳ tái tạo! Nghe nó kể tôi phát khùng, bởi xưa nay tôi chỉ nuôi cá thia-thia đâu cần biết những thứ này. Nghĩ vậy, nhưng “*cái-cày-con-cá (4-c) đã đặt trước con-ngựa-già-hơn bảy-bó*” nên tôi phải đành học bài học vỡ lòng nuôi cá kiểng vào đầu năm này. Nếu không, mớ cá thằng Út mua cho, sớm muộn gì cũng được vào bồn cầu giựt nước. Đây là nguyên văn tìm trên internet mà tôi không đủ can đảm dịch, xin gởi kèm cho bạn đọc nếu cần làm tài liệu:

How to cycle a fisk tank: The nitrogen cycle (also known as the nitration cycle) is the process that breaks toxic nitrogen waste products in an aquarium into less harmful components. For this cycle to develop, beneficial bacteria that feed on these waste products need to grow in the aquarium's filter system. Introducing fish to an aquarium without a healthy nitrogen cycle in place is a bad idea

— *buildup of waste chemicals can put major stress on the fish, even potentially killing them. Thus, “cycling” is something that every new aquarium owner needs to do to ensure the health and safety of her fish.* (<http://www.wikihow.com/Cycle-a-Fish-Tank>)

Thảo nào, xưa nay tôi nuôi cá chết là phải! Cuộc chơi nào cũng lắm công phu.

Quá đủ cho đầu năm mới Tết Tây 2015.

Tờ lịch năm cũ và tờ lịch năm mới vẫn còn nằm im trên bàn.

Đứa con rời nhà từ lâu.

Lúc mới sang Hoa Kỳ, thằng Út vừa bảy tháng, chưa biết gì. Khi còn trên đảo tị nạn ở Mã Lai, vợ chồng tôi phải bồng, chần dặt từng chút, vì hờ ra là nó bốc cát bỏ vào mồm. Nay nhà tôi không còn. Thằng Út thì dạy tôi cách nuôi cá. Còn tôi thì lại vừa lục lọi cả nhà, tìm xâu chìa khóa không biết để đâu! Hai thế hệ, HAI TỜ LỊCH, một cho quá khứ và một cho tương lai. Cả hai đều nằm trên bàn, nhưng một tờ bị vò nát được ủi phẳng, còn một tờ vẫn còn thơm mùi mực./.

Phạm Văn Hòa

VÍ DẦU TÌNH BẬU

muốn thôi

Ngồi trước vị thẩm phán già là đôi vợ chồng trẻ, có thể nói còn rất trẻ và đứa con gái khoảng sáu tuổi hơi ốm yếu gầy gò. Từ lúc theo mẹ bước chân vào căn phòng, con bé vẫn đứng khép nép yên lặng, dường như có một linh cảm nào đó khiến cho con bé đoán hiểu được sự hiện diện của gia đình nó ở đây. Dù có đủ ba, mẹ cũng không phải là điều hạnh phúc.

Bà thẩm phán cầm cúi bên xấp giấy tờ, gọng kính hơi trễ xuống sống mũi tạo cho khuôn mặt bà có nét hơi trang nghiêm pha chút giễu cợt. Anh con trai tự nãy giờ vẫn chú mục nhìn xuống đôi bàn tay, chợt ngẩng lên một thoáng đưa mắt lạnh lùng ném về phía cô vợ và đứa con, đôi môi anh hơi bĩu ra khó chịu. Đột nhiên, giọng bà thẩm phán vang lên phá tan bầu không khí yên lặng đến ngột thở:

- Đã hai lần hoà giải phường mời anh chị đến làm việc, cố gắng thuyết phục hai bên hàn gắn để đi đến giải pháp sum họp mà vẫn không thực hiện được. Bây giờ ở dưới đưa lên đây, anh chị tính thế nào? Có giải toả những mâu thuẫn được không? Theo những biên bản đính kèm, tôi đã đọc và nghiên cứu kỹ, thấy rằng anh chị còn rất nông nổi...

Đưa đôi mắt qua làn kính nhìn về phía đôi vợ chồng, bà thẩm phán nhếch môi cười khế:

- ... Anh thì khẳng khái buộc tội chị khinh rẻ gia đình bên chồng, thiếu lễ độ; còn chị thì cho là chồng ngoại tình, thủ đoạn, giả dối... nhưng toàn là những lời buộc tội thiếu cơ sở, không đủ lý lẽ để hình thành một tội trạng. Do đó, tốt hơn hết tôi khuyên anh chị một lần nữa hãy trở về suy nghĩ thật chín chắn, tự mình nhìn lại bản thân của mỗi người, cố gắng dung hoà sửa đổi lại cho tốt đẹp và nhất là anh chị hãy nghĩ đến đứa con!

Đưa tay sửa lại gọng kính cho nó nằm ngay ngắn trên sống mũi, bà thẩm phán đăm đăm nhìn con bé:

- ... Anh chị có thể mỗi người đi mỗi ngã, nhưng con bé dù ở với cha hay ở với mẹ đều bị mất mát và thiệt thòi... Tôi thật tâm khuyên anh chị hãy nghĩ đến con, nó “vô tội”!

Người mẹ trẻ hơi cúi đầu nhìn xuống đất. Bàn tay chị ôm lấy vai con bé, khuôn mặt buồn bã đến thần thờ. Anh con trai sửa lại dáng ngồi cho thẳng lưng lên, khẽ tăng hắng mấy tiếng. Bà thẩm phán mỉm cười:

- Anh cứ nói... Anh có thể nói tất cả những điều anh suy nghĩ, nhưng tôi vẫn giữ lời khuyên đó đối với anh!

Ánh mắt đưa qua chỗ ngồi của vợ, và chột nhìn lại rất lâu trên khuôn mặt thơ ngây của con gái, một chút cau mày nhưng anh chồng vẫn không che giấu sự lạnh lùng:

- Đối với cô ấy tôi không thể chung sống thêm nữa

ích kỷ, hẹp hòi, xem thường chồng, coi rẻ gia đình chồng..., tôi muốn ly hôn! Còn bé Trang, nếu cô ấy đồng ý cứ giao cho tôi. Về tài sản tôi hoàn toàn không đòi hỏi bất cứ một thứ gì, cho cô ấy hết! Tôi ra đi mình không. Tôi sẽ tạo lập lại tất cả...

Đôi môi cô vợ thoáng chút run rẩy, nhưng chị không nói gì. Bà thẩm phán lặng lẽ quan sát con bé. Khi anh con trai nói, con bé có vẻ chăm chú với đôi mắt buồn buồn pha lẫn nét sợ hãi. Bà thẩm phán quay qua cô vợ:

- Còn chị thế nào? Anh ấy đã nói như thế chắc chúng tôi phải giải quyết cho ly hôn thôi!

Cô vợ hơi giật mình. Chị vội ngược nhìn lên như sững sờ:

- Tôi còn thương chồng... Tôi không muốn ly hôn... Anh ấy nghe lời gia đình nên muốn bỏ vợ. Xin bác hãy khuyên can anh ấy giúp con. Nếu con có lỗi, con sẽ sửa chữa. Còn anh ấy phải “dứt khoát” với cô gái đó, thực tình đúng như lời bác nói, con không muốn bé Trang mất cha!

- Chị muốn được hàn gắn nhưng liệu chị có đủ sức chịu đựng để níu kéo anh ấy về với chị không? Tôi muốn nói chị có đủ kiên nhẫn chịu đựng thái độ và cư xử của chồng chị không?

Cô gái mím môi, gật đầu:

- Được. Con sẽ cố hết sức!...

Anh con trai nhìn vợ gắt gỏng:

- Không! Cô ta làm bộ để có dịp hành hạ tôi, cô ấy sống ích kỷ... không bao giờ biết thương chồng. Cô ấy chỉ chờ dịp là “bêu xấu” tôi đủ điều...

Bà thẩm phán ôn tồn:

- Cô ấy bêu xấu anh điều gì?

- Nói tôi cặp bồ bịch và dẫn người tình đi dạo thai...

- Thế... anh có “bồ” không?

Anh con trai lắc đầu:

- Cô ấy “ghen” bậy. Chúng tôi chỉ quan hệ trong bạn bè. Nói chung đôi lúc buồn tôi có đi chơi chung vậy thôi...

Bà thẩm phán nhìn thật nghiêm khắc:

- Như vậy vợ anh “ghen” không phải là vô lý. Một người đàn ông có vợ không thể đi chơi “lung tung” với các cô gái khác được.

- Dù thế nào cô ấy cũng không được “hỗn láo” với cha mẹ tôi!

- Vợ anh “hỗn láo” ra sao?

- Có lẽ cho là gia đình bao che chuyện “bồ bịch” của tôi nên cô ấy lên tiếng oán trách ba mẹ tôi rất nặng lời. Khi bị tôi tát tai thì cô ta chửi tôi “vô giáo dục”. Nói tôi “vô giáo dục” là đã chửi cha mẹ tôi không biết dạy con. Đó là chuyện không thể chấp nhận ở vai trò người vợ của cô ấy được...

Bà thẩm phán hóm hỉnh cười:

- Khi anh tự đặt mình vào vị trí cô ấy, thì theo anh phản ứng đó như thế nào?

- Chịu đựng và khuyên lơn chồng, đó là điều rất cần thiết mà bất cứ người vợ nào cũng phải hiểu!

Xoay qua cô vợ, bà thăm phán hỏi:

- Thế chị có lần nào khuyên lơn chồng chưa?

Người vợ khẽ gật đầu buồn bã:

- Con đã nhiều lần khuyên lơn anh ấy, và cũng có khi con đem chuyện “méc” với ba má anh thì gia đình giữ thái độ lặng im. Quá bức tức nên có lần không dần được con đã cư xử thiếu lễ độ với ba má chồng... Bây giờ vịn vào duyên có đó anh ấy đòi “ly hôn”!

- Sống không có hạnh phúc sao chị không chịu ly hôn?

Tránh ánh mắt tò mò chăm chú của bà thăm phán, cô vợ cúi đầu nhìn vào khuôn mặt con bé, thờ dãi:

- Thân con đã gặp những nỗi bất hạnh của một đứa con không cha rồi, con không muốn một đoạn đời như vậy xảy đến cho bé Trang nữa. Con hy vọng vì tương lai của con, anh ấy sẽ thay đổi...

- Nhưng... như chị thấy đó, chồng chị nhất quyết đòi ly hôn!

Một thoáng sững sờ trong đôi mắt đẹp u hoài, cô vợ đáp khẽ:

- Nói mãi không được thì đành chớ biết làm sao bây giờ!

Bà thăm phán cúi xuống, hí hoáy ghi chép một lúc, đoạn đẩy tập hồ sơ sang hai người:

- Anh chị ký tên vào tờ biên bản này. Độ vài tuần sau có kết quả chúng tôi sẽ gửi thư thông báo cho biết.

Đội họ đặt bút xuống bàn xong, bà thăm phán đứng lên rời khỏi bàn làm việc, bước lại xoa đầu con bé:

- Thôi, mẹ con về đi...

Anh con trai lạnh lùng đi nhanh ra cổng, cúi xuống mở công tắc xe, dẫn đi. Lúc đó cô vợ đang nắm tay con đứng ở bậc thềm. Tiếng máy nổ giòn và chiếc xe lao nhanh. Hai mẹ con im lặng nhìn theo. Bất chợt, cô vợ đưa tay ôm lấy mặt sợ hãi kêu lên, cô bé cũng hoảng hốt bầu cứng vào mẹ hét to: “Ba ơi!”.

Ngay lúc đó tại ngã tư cách cơ quan Tư Pháp không xa, một tai nạn xe gắn máy đâm vào nhau. Anh con trai đòi “ly hôn” ban nãy bị hất văng lên lề đường trước sự chứng kiến của cô vợ trẻ và đứa con gái ngây thơ.

Cơn gió mang chút ẩm ướt của trận mưa vừa dứt lất phất qua cánh màn cửa sổ. Dững chống tay ngồi dậy. Anh hơi nhăn mặt cố gượng giữ thăng bằng cho cánh tay bị thương treo tòn teng trước ngực không bị va chạm. Từ hôm xảy ra tai nạn. Dững nằm viện hơn một tháng. Anh bị thương ở đầu và gãy tay trái. Mặc dù vết thương lành dần, luôn mê man, nhưng có đôi khi tỉnh táo Dững vẫn cảm nhận được sự hiện diện và nỗi lo toan vất vả của Trâm; cùng với cơn đau đớn của thể xác có cả sự ân hận dày vò trong anh đến tê dại. Đâu rồi những cuộc mua vui suốt sáng bên giọng kèn tiếng uyển? Đâu rồi những mặt hoa da phấn cho má tựa vai kè? Chung cuộc rồi cũng chỉ có riêng Dững nằm bất động trong căn phòng lạnh lẽo với mùi ê te hăng hăng khó chịu, và một gánh nặng oằn vai người vợ trẻ.

Từ hôm xuất viện về nhà cho đến nay gia đình Dững thường xuyên lui tới thăm anh, chia sẻ phần nào trách nhiệm với bé Trang và đối với Trâm, những người thân của anh cảm thấy như mình có lỗi. Cho đến bây giờ Dững mới thật sự rút ra từ trong cuộc sống tình cảm của anh một chân lý sống về tình yêu! Đúng như vậy, tình yêu không phải là món đồ trang sức, phải biết trân trọng và nuôi dưỡng nó mới tồn tại và xanh tốt trong mỗi con người.

Dững đưa mắt nhìn ra ngoài. Sau cơn mưa bầu trời đã trở nên quang đãng. Tia nắng chiều yếu ớt thấp thoáng trên ngọn cây. Bé Trang từ cổng rào chạy vào đưa cho anh giấy mời của ban Tư Pháp

giải quyết về “ly hôn” của vợ chồng Dũng - Trâm. Mâm mê tởm giấy trên tay, anh hỏi con gái:

- Ai đưa con vậy?

- Cô Bảy tổ trưởng biểu đem về cho mẹ.

Dũng dùng cánh tay còn lại choàng qua vai con, dặn nhỏ:

- Thôi, đừng cho mẹ biết. Để mai ba lên đó làm việc với Bác Tư.

Bé Trang đưa mắt thờ ngây nhìn Dũng. Không hiểu từ trong ý nghĩ nó đã đoán biết những chuyện gì mà tự dưng con bé ôm lấy anh, nức khóc:

- Đừng bỏ mẹ, bỏ con nghe ba? Con thương ba lắm...

Dũng nghe ghen đắng nơi cổ họng. Anh vuốt tóc con trều mến, nói với nó cũng như muốn nói với lòng mình:

- Không, ba đã có lỗi với mẹ con... Không bao giờ ba còn có ý định rời bỏ mái ấm gia đình này nữa... Hãy tha thứ cho ba, Trang ơi! Hãy tha lỗi cho anh, Trâm ơi...

Tiếng động nơi bậc cửa làm cho cha con Dũng giật mình quay lại. Trâm đứng lặng yên nhìn chồng con. Nơi khoé mắt chị dường như hơi ngân ngấn nước. Dũng thoáng bối rối. Anh lọng cọng nhét vội tờ giấy mời vào túi áo, nhưng vẫn không qua được sự phát hiện của Trâm. Trâm nhìn sâu vào ánh mắt

chồng ràn rụa:

- Giấy mời ra Ban Tư Pháp phải không anh?

Dũng yên lặng. Quên lời dặn của ba, bé Trang đột ngột:

- Mẹ ơi, cô Bảy gởi giấy mời...

Con bé lại bắt gặp cái nhìn của Dũng, nó vội khựng lại. Trâm cũng đã hiểu. Vậy là chuyện gì đến nó phải đến. Chị buồn bã quay đi, nhưng Dũng kịp nhoài tới giữ cánh tay vợ:

- Trâm! Mai anh lên Bác Tư xin rút lại hồ sơ. Tất cả tại anh, em hãy tha lỗi cho anh...

Trâm im lặng cúi đầu. Nước mắt từ trong sâu thẳm đột nhiên chảy ra ràn rụa, khiến Trâm nấc lên đến tội nghiệp.

Đã chiều rồi mà giọng hát ru con của nhà hàng xóm còn văng vẳng đưa sang, khiến cho cả Trâm và Dũng nghe cay đắng, sững sờ; trong khi bé Trang hết nhìn cha lại nhìn mẹ bằng ánh mắt thờ ngây, khờ dại...

*“Ấu ơ..., vì dầu tình bậu muốn thôi
Bậu gieo tiếng dữ cho rồi bậu ra...
ờ...”*

Diễm Phượng

Vĩnh Long

những năm tháng **KHÓ QUÊN**

Vĩnh Long là tỉnh nằm ở khu vực trung tâm đồng bằng sông Cửu Long thuộc miền Nam Việt Nam; cách Sài Gòn 136 km về phía đông bắc và cách thành phố Cần Thơ 40km về phía nam. Vĩnh Long ngày nay là một phần của Long Hồ Dinh xưa, nằm giữa hai bến phà nổi tiếng, ngày xưa quen gọi là bắc Mỹ Thuận và bắc Cần Thơ. Từ những năm 1930, xe cộ và khách bộ hành phải dùng phà để qua hữu ngạn, thuộc tỉnh Vĩnh Long, và bến phà được gọi với cái tên quen thuộc là bắc Mỹ Thuận. Từ “bắc” có lẽ bắt nguồn từ tiếng Pháp. “Bac” có nghĩa là chiếc phà. Người Pháp gọi những chiếc phà qua

lại sông Tiền ở bến Mỹ Thuận là “les bacs de My Thuan.” Người dân miền Tây do nghe quen tai nói quen miệng nên cũng gọi phà Mỹ Thuận là “bắc Mỹ Thuận”, và cách gọi này được nghe mãi đến sau này. Như vậy từ “bắc” trong bắc Mỹ Thuận hay bắc Cần Thơ không phải để chỉ phương hướng về phía bắc.

Nhớ lần đầu chúng tôi từ Sài Gòn về Vĩnh Long phải đi qua bến phà Mỹ Thuận, nối liền hai tỉnh Tiền Giang và Vĩnh Long. Sau này có dịp nghe đài Á Châu Tự Do (RFA), tôi mới biết Mỹ Thuận là tên của một ngôi làng nhỏ nằm bên tả ngạn sông Tiền. Tôi thật ngạc nhiên với những hàng quán buôn bán dọc hai bên đường dẫn đến bến phà ở cả hai bên tả ngạn và hữu ngạn sông Tiền. Không khí ở đây thật ồn ào náo nhiệt. Tiếng xe cộ, tiếng người nói chuyện, tiếng rao hàng, tiếng cãi nhau inh ỏi, tất cả âm thanh hòa trộn với mùi xăng dầu, mùi mồ hôi, mùi da thịt và mùi nắng làm cho cái nóng của buổi trưa hè càng thêm khó chịu. Những chiếc xe nhỏ bán nước giải khát như nước dừa, nước mía, nước rau má, nước sinh tố, chè sâm bổ lượng. Những nhà hàng bán thức ăn và rất nhiều các tiệm bán các đặc sản hoặc các đồ lưu niệm để du khách mua về làm quà hay làm kỷ niệm. Đáng chú ý nhất là những người bán hàng rong. Những em bé chạy lui chạy tới rao bán những lọn mía ghim, những trái ổi hay cóc xanh được gọt vỏ rồi tĩa thành một bông hoa nhiều cánh ngậm trong nước đường, những bịch thơm xẻ thành miếng hay những bịch chùm ruột chua ghê răng kèm một gói muối ớt nhỏ. Biết bao gia đình đã kiếm sống nhờ bến phà này và cả bến phà Cần Thơ nối liền tỉnh Vĩnh Long và thành phố Cần Thơ. Từ khi cầu Mỹ Thuận được khánh thành vào tháng 5 năm 2000, bến phà Mỹ Thuận ngưng hoạt động. Và bến phà Cần Thơ cũng cùng chung số phận ở thời điểm năm 2010. Sau này thỉnh thoảng tôi lại thầm hỏi không biết bây giờ không còn bến phà nữa thì những người dân ở con đường dẫn đến bến phà làm gì để sinh sống nhỉ? Con đường đó ngày xưa thật là tấp nập và náo động hầu như 24/7. Thế mà bây giờ giống như con đường chết, vắng vẻ và yên tĩnh biết bao. Những món quà vật dụng trong những túi ni lông nhỏ của các em bé nhà nghèo kiếm tiền để phụ giúp cha mẹ đóng tiền cho các em đi học hoặc để mưu sinh cũng đã trở thành quá khứ.

Mấy tháng đầu về Vĩnh Long, chúng tôi được gia đình của người chị chồng cư mang. Tôi còn nhớ trước mặt nhà chị là một con lạch nhỏ, nước đục ngầu do phù sa sông Cửu Long. Hàng ngày cư dân ở quanh đó xuống lấy nước về lóng phèn để nấu ăn. Và cũng trên giòng nước đó, người dân giặt giũ, rửa chén bát, làm thức ăn như tôm cá gà vịt; còn trẻ con thì tắm rửa và đùa giỡn suốt ngày. Hai con tôi lúc đó còn nhỏ cũng được học bơi trên giòng nước đục ngầu này. Ban đầu tôi thường nhăn mặt khi phải sử dụng nguồn nước đó trong sinh hoạt hàng ngày nhưng dần dần rồi cũng quen đi vì thực sự lúc đó tôi không có lựa chọn nào khác. Buổi chiều nhân lúc rảnh rỗi, tôi thích đứng ngắm những đám lục bình trôi lững lờ trên giòng nước, đôi khi phủ tím cả một khúc sông vì hoa có màu tím với điểm chấm màu lam và một đốm vàng trên cánh. Hoa lục bình mang vẻ đẹp bình dị, mong manh và người ta ví vẻ đẹp của hoa như vẻ đẹp của người con gái miền Tây; cũng cái đẹp bình dị, mong manh ấy nhưng rất đỗi dịu dàng và rất đỗi thân thương. Tôi thích mấy câu thơ miêu tả hoa lục bình mà tôi không rõ tác giả:

*Màu hoa tím tím cánh mong manh
Lá biếc nghiêng mình dưới ánh dương.
Xuôi giòng nước xiết lênh đênh mãi
Bờ bến nơi đâu một kiếp hoa?*

Phải chăng vì cánh hoa lục bình quá mỏng, quá mong manh nên hoa đành chịu kiếp bèo nổi trôi không bờ không bến và không được cắm trong lọ để chưng ở phòng khách hay không được nâng niu trong các chậu xinh đẹp để làm cảnh như các loài hoa khác? Hay vì ở dạng tự nhiên, loại bèo này có tác dụng hấp thụ những kim loại nặng và vì thế có thể dùng để khử trừ ô nhiễm môi trường, nhất là ô nhiễm nguồn nước nên hoa đành hy sinh làm kiếp bèo vừa trôi vừa nở trên giòng nước đục vì phù sa nhưng cũng vì rác rến con người vô tình thải xuống sông, ao hồ hay kinh rạch? Tôi thương những đám lục bình với những bông hoa tím trôi ngẩn ngơ trên mặt nước và liêu xiêu trước gió. Có đúng là lục bình cam chịu số phận “bèo giạt mây trôi” trên sông để hoàn thành sứ mạng cao cả là giúp cho nước sông được trong sạch phần nào như tôi nghĩ hay không

nữa, nhưng cái màu tím tím của hoa trong ánh nắng yếu ớt của buổi hoàng hôn làm lòng tôi dịu lại và bất chợt tôi cảm nhận một nỗi buồn mênh mang vô cớ. Có lẽ vì thương nhớ về một nơi chốn hoặc một quê hương bây giờ đã xa....

Cũng trong những tháng đầu tiên sống nhờ nhà anh chị, tôi được nghe những bài vọng cổ như Võ Đông Sơ- Bạch Thu Hà, Sơn Nữ Phà Ca, những tuồng cải lương như Chuyện tình Lan và Điệp, Hoa Mộc Lan hay những bài tân cổ giao duyên từ những chiếc máy thu thanh của nhà hàng xóm. Vì nhà anh chị tôi ở trong một con hẻm nhỏ, chung quanh là những người dân lao động nên việc mở máy thu thanh của người dân không có quy định giờ giấc gì cả và hầu như không ai quan tâm đến tần số âm thanh cao thấp. Họ hầu như không để ý đến lời nhắc nhở của phát thanh viên: “Bây giờ là 10 giờ tối. Xin quý vị vui lòng mở âm thanh vừa đủ nghe để khỏi làm phiền hàng xóm đang cần giấc ngủ sau một ngày làm việc vất vả.” Nhiều buổi trưa đi làm về mệt lã người tôi thật sự mong được yên tĩnh đôi chút nhưng mấy vở cải lương và bài vọng cổ cứ tiếp tục vang lên. Thoạt đầu tôi thấy nhưc đầu quá đỗi, có cảm giác bị tra tấn vì những âm điệu trầm bổng đó. Tôi cứ phàn nàn hoài là ai muốn thưởng thức âm nhạc hay gì gì đó thì hãy thưởng thức một mình, sao cứ bắt người khác phải cùng nghe, cùng thưởng thức. Tôi thật sự rất bức bối. Cứ những câu vọng cổ đó cứ được phát đi phát lại mãi. Nghe riết rồi cũng quen đến mức có thể thuộc lòng hồi nào không hay. Và tôi bắt đầu chú ý đến ca từ của những bài vọng cổ. Những bài vọng cổ thật sự có những giai điệu truyền cảm, du dương, mượt mà hơn cả những bản tân nhạc. Nội dung cũng chuyển tải đủ khía cạnh của cuộc sống, nhưng bằng bạc nhiều những mối tình đơn phương hay không thủy chung của những người con gái đẹp. Lời lẽ thật giản dị, mộc mạc nhưng rất hình tượng, đôi khi lồng những câu ca dao vào nghe rất thân thương. Tôi thích những câu trong Tình Anh Bán Chiêu của cố soạn giả Viễn Châu, do cố nghệ sĩ Út Trà Ôn, người con của huyện Trà Ôn, tỉnh Vĩnh Long trình bày như:

Hồ hơ... Chiêu Cà Mau nhuộm màu tươi thắm.

*Công tôi cực lắm mưa nắng dãi dầu.
Chiều này tôi ch ẳng bán đâu.
Tìm em không gặp, hò hơ... tôi gói đầu mỗi đêm.*

hay những tình cảm lãng mạn rất dễ thương trong Hoa Tím Bằng Lăng cũng của cố soạn giả Viễn Châu:

*Con rạch Cái Thia chảy về Tắc Cậu,
Con sáo qua sông con sáo đậu hiên nhà.
Trời tháng tư em mặc áo hoa cà.
Qua ngõ nhà anh em kéo nghiêng vành nón,
Giả bộ vô tình làm rớt cánh bằng lăng.
Anh rón rén lượm cát cẩn thận trong gói áo.
Đêm đêm nghe tiếng quốc gọi hè.
Anh có nhớ em vuốt ve cánh bằng lăng cho đỡ
nhớ.*

Nói đến Huế, người ta thường nhắc đến màu tím Huế, “màu tím đậm không ngả qua đen, không tía qua đỏ mà chỉ đủ đậm như màu mực học trò trên giấy trắng” (Phạm Đăng Trí), nhưng ở miền Tây sông nước người ta lại có màu tím nhạt hơn, dịu hơn nhưng cũng không kém phần làm say đắm lòng người, đó là màu tím của hoa lục bình và màu tím của bằng lăng.

Nhắc đến bộ môn sân khấu, Vĩnh Long có nhiều nhân tài đặc sắc. Ông Tống Hữu Định được biết đến như người có công đầu trong việc sáng tác tuồng và cũng là người đầu tiên đưa vở tuồng cải lương lên sân khấu trình diễn. Những năm cuối thế kỷ 19 đầu thế kỷ 20, các tỉnh Nam bộ có phong trào đờn ca tài tử, là thể loại nhạc thính phòng đặc thù của miền Nam, cũng giống như ca trù của miền Bắc và ca Huế của miền Trung. Ông là người sáng chế ra điệu

ra bộ, (ca có động tác kèm theo) mở đầu cho nghệ thuật sân khấu cải lương— một hiện tượng cải cách tân kỳ trong giới ca nhạc tài tử. Ông Tống Hữu Định còn có công đứng ra vận động trùng tu. Văn Thánh miếu Vĩnh Long, làm tăng vẻ cổ kính, tôn nghiêm của một di tích lịch sử văn hóa. Những người đi sau mãi nhớ đến công ơn của ông trong việc bảo vệ và phát huy truyền thống văn hóa dân tộc của tỉnh nhà nói riêng và của Nam Bộ nói chung. Tên ông còn khắc rõ trong bia đá trên lối vào Văn Thánh Miếu.

Bên cạnh đó, còn có ông Trần Quang Quờn, nổi tiếng là bậc ưu tú về cổ nhạc, sáng tác rất nhiều bài vọng cổ nổi tiếng. Thuở ấy, ông giữ chức Kinh lịch (Lettre), người chuyên dịch những văn bản của tòa án từ chữ Hán ra chữ Việt, nên người ta còn gọi ông là Kinh lịch Quờn. Ông là một tài hoa xuất chúng về cầm, kỳ, thi, họa. Ông chơi được đủ thứ đàn cổ: kìm, tỳ, tranh, nhất là tỳ bà. Ông nổi tiếng với tiếng đàn tuyệt hảo và công trình nghiên cứu sáng tác âm nhạc dân tộc của ông khiến mọi người khắp nơi hâm mộ.

Có thể nói, Vĩnh Long là “cái nôi” của nghệ thuật ca kịch. Các nghệ sĩ ở Vĩnh Long cùng với các nghệ sĩ ở Sa Đéc, Mỹ Tho đã đẩy mạnh sân khấu cải lương phát triển. Ngoài ra, có thể kể đến nữ sĩ Bảy Ngọc, soạn giả Năm Mẫn. Thế hệ sau này có Út Trà Ôn, Lệ Thủy, Trường Xuân; Thanh Bạch, Tòng Sơn, Lý Huỳnh, Bạch Lê, Thành Lộc, Bạch Long, Chí Tâm, Út Hậu... Tất cả đã góp công tô điểm nền ca kịch nước nhà nói chung và Vĩnh Long nói riêng.

Những năm tháng khi hai con tôi còn nhỏ, do tình hình kinh tế suy yếu, đồng lương của chúng tôi không đủ sống, chúng tôi đã phải chăn nuôi để tăng thêm thu nhập. Từ nhỏ đến lớn tôi chưa biết chăn nuôi là như thế nào, vậy mà sáng nào tôi và con gái cũng dậy sớm đi vớt lục bình về xắt nhỏ ra cho gà vịt và heo ăn. Có một thời tôi nuôi được cặp ngỗng. Ngỗng ăn lục bình để sống nên ngỗng ốm tong teo, giống các thành viên trong nhà tôi vậy. Rồi tôi nuôi heo, lúc đầu là heo thịt, nhưng người ta nói nuôi heo nái có lời hơn. Thế là chúng tôi lại mở rộng chuồng để cho heo đẻ. Lúc đó con gái lớn của tôi

học lớp tám và con trai học lớp năm. Ngày heo sắp đẻ, tôi lại lên con suyễn nặng phải nằm bệnh viện. Chồng tôi lo chăm sóc cho tôi ở bệnh viện. Thế là nửa đêm heo đẻ, hai đứa bé chưa bao giờ thấy heo đẻ lại phải đỡ đẻ cho heo. Sau việc này, tôi đành phải bỏ kế hoạch nuôi heo nái vì thực sự sức khỏe của tôi không được tốt. Tôi thường bị bệnh phải nhập viện và tôi không muốn hai con tôi lại phải đỡ đẻ cho heo và nuôi heo đẻ.

Tôi nằm bệnh viện mỗi năm ít nhất hai lần, nhiều đến nỗi tôi quen hết tất cả nhân viên bệnh viện, từ bác sĩ, y tá, đến y công. Con gái thì ở nhà lo cơm nước giúp mẹ. Con trai thường phải ôm cặp vào bệnh viện vừa học bài và làm bài vừa cho mẹ đỡ buồn. Chính nhờ sự săn sóc tận tình của các y bác sĩ trong những lần tôi nằm bệnh viện đã là động cơ thúc đẩy cho con trai tôi theo học ngành y sau này. Thật sự tôi đã từng mong ước các con tôi học hành giỏi giang, thành những người giúp ích cho xã hội, ít ra chúng có thể tự hào khi nói rằng chúng được lớn lên và học hành ở Vĩnh Long, một vùng đất được mệnh danh là đất học, đất sản sinh nhân tài.

Theo Địa phương chí tỉnh Vĩnh Long, Vĩnh Long xưa vốn là một dinh, một trấn lớn, bao trùm một góc miền Tây. Biết bao danh nhân kiệt xuất đã làm rạng danh đất Vĩnh để bây giờ con cháu tự hào là vùng đất “Địa linh Nhân kiệt.” Nhìn lại quá khứ, lịch sử của Vĩnh Long luôn gắn liền với lịch sử đấu tranh, xây dựng và bảo vệ đất nước của ba dân tộc Kinh, Hoa, Khmer và đã sản sinh nhiều nhân vật lịch sử, chính trị, văn hóa nổi tiếng của một thời mở mang bờ cõi đất phương Nam. Những khai quốc công thần đã dày công khai phá Long Hồ Dinh xưa như Nguyễn Cư Trinh và Trương Phúc Du; vị quan

cai quân đầu tiên Dinh Long Hồ là Quốc công Tổng Phước Hiệp; Cử nhân Nguyễn Thông; Lâm thao Quận công Châu Văn Tiếp; Kinh môn Quận công Nguyễn Văn Nhơn; Cai bộ Long Hồ Dinh Nguyễn Khoa Thuyên; Nam Kỳ kinh lược đại thần Phan Thanh Giản; Học giả Trương Vĩnh Ký, vang danh trong và ngoài nước nhờ biết và sử dụng thông thạo 27 ngoại ngữ, trở thành nhà bác học biết nhiều thứ tiếng nhất ở Việt Nam, và đứng vào hàng những người biết nhiều ngoại ngữ bậc nhất trên thế giới.

Để ca ngợi hai danh nhân của vùng đất Nam bộ là nhà thơ Bùi Hữu Nghĩa và Phan Tuấn Thần tức Phan Thanh Giản, trong dân gian truyền miệng hai câu ca dao nổi tiếng:

Vĩnh Long có cặp rồng vàng

Nhất Bùi Hữu Nghĩa, nhì Phan Tuấn Thần

Bùi Hữu Nghĩa (1807-1872) là quan thời nhà Nguyễn, là nhà thơ và là nhà soạn tuồng. Ông từng được ca tụng là một trong bốn “rồng vàng” của vùng đất Nam bộ. Ông đỗ Thủ khoa kỳ thi Hương, vì vậy nhân dân thường gọi ông một cách thân mật là Thủ khoa Nghĩa. Ông từng làm Tri huyện Trà Vang, tức Trà Vinh bảy giờ thuộc tỉnh Vĩnh Long. Với triều đình, ông là một vị quan thanh liêm chính trực. Với dân tộc, ông là một công dân yêu nước, luôn lấy dân làm gốc.

Còn Phan Thanh Giản (1796-1867) là một đại thần triều Nguyễn, là người đỗ Đại khoa tiến sĩ đầu tiên của đất Nam Kỳ. Ông còn là nhà văn, nhà văn hóa, nhà sử học lớn của dân tộc. Ông cùng Nguyễn Thông đã có công xây Văn Thánh Miếu và lập Văn Xương Các ở Vĩnh Long. Ông làm quan trải qua ba triều vua: Minh Mạng, Thiệu Trị và Tự Đức. Phan Thanh Giản được nhiều người kính trọng vì tính cương trực, khẳng khái, hiếu nghĩa và thanh liêm. Với hiểu biết và tầm nhìn của một đại quan triều đình, ông chấp nhận giải pháp tuân tiết để tránh đổ máu vô ích cho binh sĩ và nhân dân trong hoàn cảnh của đất nước lúc bấy giờ. Nhiều người nhìn nhận rằng đó là cách giải quyết tốt nhất của một bậc đại trí chứ không phải ông hèn nhát trước sức mạnh của quân thù.

Trong công cuộc phát triển Vĩnh Long giai đoạn 1938-1960 còn có sự đóng góp của Giám Mục Ngô

đình Thục, anh của cố Tổng Thống nền đệ nhất Cộng Hòa. Ngoài những hoạt động xây dựng về mặt đạo, Đức Cha còn có những hoạt động về văn hóa và xã hội như xây dựng 6 trường tư thục Trung học, thâu nhận học sinh Công giáo và không Công giáo, xây cất đường đường Á Thánh Minh, xây nhà Xã hội tại thị xã Vĩnh Long làm nhà đọc sách, diễn thuyết, sinh hoạt và trùng tu nhiều cô nhi viện của giáo phận.

Vĩnh Long tuy không phải là nơi phát tích nhiều vua như Hà Nội, Thanh Hóa, cũng không phải là nơi có Ngũ Phụng Tề Phi (2) như tỉnh Qu ảng Nam nhưng người dân Vĩnh Long có thể tự hào là đất sản sinh ra nhiều Thủ tướng. Thử hỏi có vùng đất nào trên đất nước chúng ta trong vòng chưa được 100 năm đã sản sinh ra nhiều Thủ tướng như ở Vĩnh Long không? Ba vị Thủ tướng của Việt Nam Cộng Hòa. Đó là Nguyễn Văn Lộc, Trần Văn Hữu và Trần Văn Hương. Đó là lý do tại sao có người còn gọi Vĩnh Long là “Đất lương thần trung tướng” (3). Điều đặc biệt là ông Trần Văn Hữu sống cùng làng với ông Trần Văn Hương, do vậy trong dân gian có hai câu ca dao theo thể thơ lục bát rằng:

Long Hồ là xứ địa linh.

Đất sinh nhân kiệt, người sinh anh hùng.

Những gương mặt điển hình kể trên và còn nhiều nhiều người nữa đã làm rạng rỡ quê hương Vĩnh Long qua các thời đại lịch sử.

Bên cạnh các danh nhân, Vĩnh Long có nhiều di tích lịch sử như Đền Cổ Chiên, Chùa Phước Hậu, Chùa Di Đà, đình Đình Khao, miếu Quốc Công, Công Thần Miếu, Miếu Bảy Bà Cây Da Cửa Hữu. Di tích cổ xưa nhất là Văn Thánh Miếu. Miếu được

hình thành do Đề học Nguyễn Thông và Kinh lược sứ Nam kỳ Phan Thanh Giản vận động. Năm 1866, Văn Thánh Miếu được xây dựng hoàn thành tại làng Long Hồ, nằm trên đường Văn Thánh, thuộc thuộc tỉnh lỵ Vĩnh Long. Nơi đây thờ Đức Khổng Tử. Bên cạnh là Văn Xương Các, thờ cụ Phan Thanh Giản và các đại thần, các đại học sĩ.

Tết đầu tiên ở Vĩnh Long, tôi đi chợ mua cam sành về cúng Tết. Cam sành là đặc sản của Vĩnh Long, nổi tiếng do chất lượng ngon. Đặc trưng của cam là vỏ sần, da xanh, múi cam có màu vàng tươi, rất đẹp. Tam Bình là một trong những vùng chuyên canh cam sành. Tôi thích mua cam sành vì ngon và một phần vì vào mùa Tết cam rẻ hơn ngày thường. Hàng xóm, bạn bè, đồng nghiệp ngạc nhiên và bảo tôi đừng mua cam vì cam có nghĩa là cam chịu, không tốt cho năm mới. Lúc đó tôi mới hiểu ra cam rẻ vì hầu như không có ai mua cam về chưng trong mâm ngũ quả. Mâm ngũ quả của người Vĩnh Long nói riêng và người miền Nam nói chung gồm mãng cầu Xiêm, sung, dừa hay dưa, đu đủ, xoài, với ngụ ý “cầu sung (túc) dzừa đủ xài” (4). Đôi khi thêm trái dưa và người Nam gọi là “thơm”. Và thường xuyên nhà nào cũng phải có một cặp dưa hấu để riêng bên cạnh. Người miền Nam cũng thường kiêng kỵ chưng trái có tên mang ý nghĩa xấu, kể cả khi đọc trại như chuối (đọc trại là chúi, chúi nhủi, ngụ ý thất bại); cam (ngụ ý cam chịu); lê (ngụ ý lê lét); sầu riêng (ngụ ý buồn khổ) ; bom (ngụ ý chiến tranh) ; lựu (ngụ ý lựu đạn)... và không chọn trái có vị đắng hoặc cay.

Vĩnh Long là một vùng đất có sông ngòi kênh rạch chằng chịt, dập dềnh xuống ghe và nổi tiếng có nhiều khu vườn cây ăn trái nặng trĩu quả , bốn mùa cây xanh lá, mang lại một cảm giác ngọt ngào và bình yên. Tỉnh Vĩnh Long nằm giữa hai nhánh sông chính của sông Cửu Long là sông Tiền và sông Hậu và được bồi đắp phù sa từ hai con sông này nên đất đai nơi đây rất màu mỡ, thích hợp với các loại cây ăn trái, nhất là loại cây trái vùng nhiệt đới. Tại đây, hầu như mỗi vùng đất thường có thể mạnh về một loại trái cây nên khi người ta nhắc đến tên loại quả nào thường kèm theo cả địa danh như chôm chôm Tân Phong, cam sành Tam Bình, sầu riêng Lục Sĩ

Thành, bưởi Năm roi (5) và thanh trà Bình Minh, nhãn da bò An Bình, cam xoàn Trà Ôn, quýt đường và xoài Hòa Lộc, Cát Chu. Ngoài ra còn có các loại quả như bòn bon, ổi, xoài, mận, dâu, sa bô chê, vú sữa, v.v.. Nghe nói những loại trái cây đặc sản như chôm chôm tróc, măng cụt, sầu riêng, xoài cát, bòn bon là do Đức Giám Mục Ngô Đình Thục du nhập từ Nam Dương (Indonexia) về.

Trong gia đình chồng, tôi thương nhất là ba tôi. Ông quê ở Phú Cam, Huế nhưng theo Đức Cha Thục vào Vĩnh Long sinh sống từ năm 1938. Dù ở Vĩnh Long lâu năm nhưng ông nói rất tiếng Huế. Ông nấu ăn giỏi vì theo hầu Đức Cha nhiều năm. Tôi được ba tôi cho thưởng thức nhiều món ăn dân dã của người miền Tây sông nước như rau đắng nấu với cá trê, canh chua điên điển cá linh, rau càng cua trộn thịt bò, bông bí luộc chấm với mắm kho, cá lòng tong kho tiêu hoặc lăn bột chiên giòn... Vào những ngày có họp ở trường, sau buổi họp, chúng tôi thường kéo nhau đến một quán ăn nhỏ gần trường nhâm nhi món ốc bươu hay ốc gạo hấp cải bẹ xanh. Đôi khi để thay đổi không khí, nhất là những hôm vừa được lãnh lương, chúng tôi kéo nhau đi ăn cháo vịt xiêm. Ngoài ra tôi còn thích ăn món chuối trái bọc nếp nướng, khi ăn chan với nước cốt dừa trộn bột bán được bày bán ở con đường phía sau lưng Ty Giáo dục, gần nhà máy nước; và còn món bánh bò, bánh tiêu, hoặc bánh da lợn được bày bán ở ngã tư rạp hát Lê Thanh, dưới chân cầu Lộ, gần miếu Bảy Bà và tòa Giám Mục Vĩnh Long. Những món ăn tuy rẻ tiền nhưng đã để lại trong tôi những ký ức sâu đậm không thể nhạt nhòa theo thời gian.

Vĩnh Long còn có những món ăn nổi tiếng như cá lóc nướng trui, cá tai tượng chiên xù, chuột đồng nướng lá chanh, bánh xèo, lẩu mắm... mà du khách có thể thưởng thức ở các điểm du lịch như cù lao An Bình- Bình Hòa Phước,

*Vĩnh Long cảnh đẹp người xinh
Quyện lòng du khách, gợi tình nước non.*

Vĩnh Long cũng nổi tiếng vì có con gái đẹp. Học phi Nguyễn thị Hồng của vua Tự Đức cũng là người Vĩnh Long. Thử nghe 2 câu ca dao ca tụng người đẹp huyện Nha Môn, trước đây thuộc Vĩnh Long:

*Gà nào hay bằng gà Cao Lãnh
Gái nào bảnh bằng gái Nha Môn*

Hiện tại tôi đang ở một nơi cách trường Trung học Nguyễn Thông nửa vòng trái đất và tôi không còn cơ hội đứng trên bục giảng nữa. Tôi yêu Vĩnh Long từ chiếc áo bà ba của cô gái hay câu hát ví dầu của những bà Mẹ ru con trên cánh võng đong đưa cho đến các hàng cây, con đường, góc phố. Tôi yêu mái trường Nguyễn Thông. Tôi đã nhận được rất nhiều ở đó. Bạn bè đồng nghi ệp, hàng xóm láng giềng, học trò nhiều khóa. Những điều không thể nào quên. Cảm ơn Vĩnh Long, miền Tây thân thương, nơi đã nuôi tôi qua bao năm tháng. Phải! Nơi đã nuôi một người con gái Huế về làm dâu đất Vĩnh, một người mà trước đó không có khái niệm gì về con nước ròng, nước lớn; không biết đến cây bần hay cây điên điển; không biết qua cầu khi gặp ghềnh, không biết nấu món canh chua truyền thống miền Nam. Rồi bây giờ người con dâu là tôi lại bạo gan viết về những điều mà tôi không chắc là mình biết đúng về về nơi chốn mà tôi xin nhận làm quê hương thứ hai, một quê hương mà tôi yêu mến bằng những tình cảm nồng nàn trong tận cùng sâu thẳm trái tim tôi. Do đó mong những ai đọc bài viết này bỏ qua cho nếu có điều gì không phải. Thật vô cùng cảm ơn.

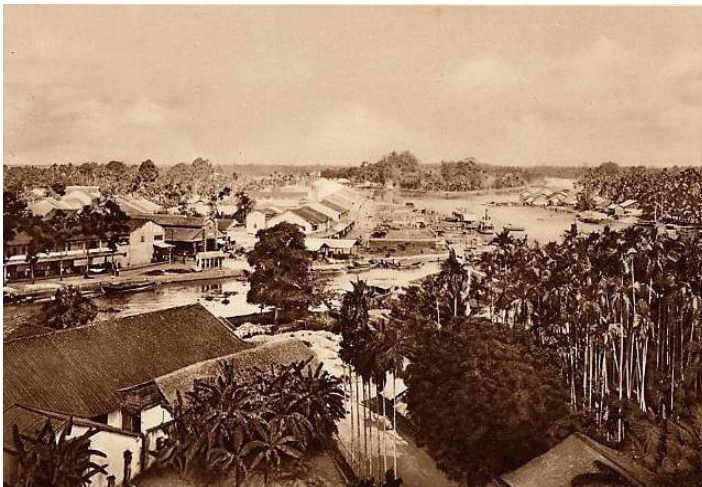
Thân Hạnh

biết ông ngoại, ông nội hay bà nội là ai. Ngoại rất thương yêu chiều chuộng cháu, cũng vì Chân mà bà ngoại phải chịu nhiều lời trách móc từ các cậu mợ trong gia tộc.

Dù lúc đó Chân còn rất nhỏ nhưng cũng nhớ được những kỷ niệm vui buồn của thời thơ ấu. Chân không thể nào quên được lần bị rấn cắn ở đầu ngón chân cái và lần chết đuối hụt dưới giòng sông Nha Môn.

Năm ấy Chân mới hơn 5 tuổi, một buổi trưa hè oi bức, Chân ra sân trước nhà nơi có cái chum (lu) nước, mức nước đùa nghịch thì bị một chú rắn nước dưới đất trong kẹt lu cắn. Ở miền quê Hậu giang, hầu như nhà nào cũng có một hay nhiều cái chum đặt trước hoặc sau nhà hứng nước mưa chảy xuống từ máng xối chứa để dùng suốt năm. Người miền Nam gọi cái chum là cái lu. Lúc Chân đứng bên cạnh lu nước, dùng cái gáo dừa để mức nước từ cái lu, vô tình để bàn chân sát vào kẹt đáy lu, chú rắn nước nằm sẵn từ lâu rình mồi nào ai biết! Có lẽ chú rắn ngỡ rằng ngón chân cái của Chân là con nhái nên đã mổ vào làm cho ngón chân bị sưng da, chảy máu. Chân khóc rống lên, bà ngoại điếng hồn tìm thầy đắp thuốc lấy nọc độc ra. Rất may, con rắn chỉ là rắn nước nên không có nọc độc nguy hiểm. Từ ngày đó cho đến trưởng thành Chân rất sợ và ghét rắn, thường so sánh những hạng tiểu nhân trên đời với loài rắn.

Còn chuyện chết đuối của Chân cũng rất ly kỳ: Chỉ vì “hảo ngọt” mới ra nông nổi này! Hôm đó, người bạn thân của bà ngoại là bà Tám bơi chiếc xuồng bách hóa đi buôn từ xóm trong về, ghé lại thăm bà ngoại. Bà Tám thường khi cùng đi buôn dạo với đứa cháu gái của bà là Giang. Giang cũng trạc tuổi với Chân. Nhưng hôm nay bà Tám chỉ đến một mình. Bà cột xuồng bên cạnh chiếc cầu cây bắc ra sông, bên con đường sỏi dọc hàng me trước nhà bà ngoại. Chân biết trên ghe bà Tám có đường hột xoài, một loại đường làm bằng kết tinh của nước cốt thốt nốt (loại dừa nước có nhiều trên đất Miên), rất thơm ngon. Chân ao ước có được một hai thê đường ăn cho sảng miệng nhưng không biết làm cách nào để... lấy. Dịp may đã đến với Chân.

Giòng Đời

Trôi Giạt

Từ thuở sơ sinh đến năm 7 tuổi Chân sanh ra từ một ngôi sao xấu. Ngay từ lúc mới lọt lòng mẹ đã gặp nhiều gian truân bất hạnh!

Vì thói tục mê tín dị đoan của xã hội Việt Nam thời bấy giờ, cha mẹ Chân tin vào lời bần của chiêm tinh, bói toán cho rằng tuổi của Chân kỵ với tuổi của mẹ. Và nếu nuôi Chân trong gia đình thì một trong hai hoặc mẹ hoặc Chân sẽ phải chết? Do đó, cha mẹ mới phải giao Chân cho bà ngoại nuôi. Chân sống gần với bà ngoại, chưa bao giờ được

Mới chừng ấy tuổi mà cũng “mánh mung”, nhân lúc bà ngoại bận nói chuyện đời với bà Tám, Chân nói với ngoại “để con đi xách nước tưới trâu cho ngoại”. Chẳng cần biết bà ngoại có đồng ý hay không, Chân xách đôi tìn nước mắm dùng rồi, bỏ ngoài vườn trâu của bà, đi thẳng xuống bờ sông. Nhìn xuống xuống thấy thúng đường thẻ của bà Tám mà thêm chảy nước miếng. Trong bụng nghĩ thầm thế nào mình cũng “đớp” được vài ba thẻ ăn cho đã... thêm Nhưng mọi việc xảy ra không như mong ước, thúng đường không nằm trong tầm tay Chân có thể lấy được từ trên cầu cây, Chân phải chồm người để với tới thúng đường. Khi Chân cố chồm người ra thì sức đẩy từ trên xô chiếc xuồng dưới mặt nước chao hắt ra xa làm cho Chân rơi trót lọt xuống dòng sông. Có lẽ lúc rơi xuống nước gây tiếng động nên bà ngoại và bà Tám hay được, hai bà vội bơi xuồng ra cứu Chân.

Kể ra thì số của Chân cũng lớn, sau khi bị chìm xuống nước, Chân bị nước cuốn dần ra chỗ sâu. Lúc bị chìm tận đáy sông thì Chân cố trồi đầu lên khỏi mặt nước lần thứ nhất và lần thứ hai, nhìn thấy xuồng bà ngoại đang tìm cách đến gần mình. Có lẽ số Chân còn phải sống để kéo lê cuộc đời bất hạnh sau này nên đến lần thứ ba Chân trồi đầu lên thì chiếc xuồng bà ngoại và bà Tám đã ở ngay đó, bà ngoại nắm được tóc và vắt vắt lăm mồi Chân lên khỏi mặt nước. Sau lần nổi thứ ba này nếu không được cứu, chắc chắn Chân đã theo hà bá về châu Diêm vương rồi! Khi được vớt lên thì bụng Chân đã phình to vì uống quá nhiều nước. Mãi đến bây giờ hình ảnh hãi hùng của lần chết hụt dưới sông Nha Môn vẫn còn ám ảnh Chân.

Bà Tám và Giang sau này trong một chuyến đi buôn như vậy ở miệt trong vườn Hòa Thiên bị bọn người Miên cướp và giết chết.

Chân là một đứa trẻ sống không có tình thương cha mẹ. Người mẹ mà Chân ít được gần gũi, có bệnh tim nên thường khi đau ốm. Chân khó quên được lúc má vĩnh viễn từ giã cõi đời. Hôm đó, Chân còn nhớ má đang ngồi trên bộ ván ngựa ở giữa nhà chuyện trò vui vẻ với bà ngoại trong khi bà đang làm cá ngoài sân cạnh gần vườn trâu. Đang khi trò

truyện vui vẻ, bỗng nhiên một tiếng động rất mạnh vang lên từ trong nhà như có một vật nặng đập xuống sàn ván và bà ngoại không còn nghe tiếng nói của má nữa! Ngoại vội vã chạy vào nhà thì thấy má đã ngã gục đầu xuống bộ ván và đã tắt thở! Chân không nhớ rõ vì sao hôm nay má lại ở nhà bà ngoại vì thường khi má không có mặt ở đây.

Suốt cuộc đời Chân, đó là lần duy nhất Chân có chút kỷ niệm về má. Chân còn nhớ lúc đám tang má diễn ra, các em của Chân là Nhiên, Tiên và cả Ngọc Lợi khóc thương thảm thiết. Riêng Chân, dường như không có cảm xúc gì, trái lại còn đi méc bà ngoại rằng tại sao mấy đứa em Chân lại khóc? Có lẽ vì Chân không được sống gần mẹ như các em nên đã không xúc cảm trước cảnh mất mẹ. Đầu óc Chân lúc đó trống rỗng, đờ đẫn, không cảm nhận được điều mất mát lớn lao này.

Sau ngày má mất, lúc này Chân được hơn năm tuổi, người cậu thứ bảy của Chân là con út của ngoại, rất hiếu thảo, không muốn bà ngoại lớn tuổi mà phải đa mang Chân mãi, nên cậu đã áp lực trả Chân về với ba và các em. Lúc đó gia đình ba ở vùng Bàn Cờ, khu Vườn Chuối sau này. Chân về với ba không được bao lâu, không chịu ở với ba đòi trở về với bà ngoại. Ba dù rất thương con, nhưng gạt nước mắt để Chân về với bà ngoại. Sau đó, ba bị tù đầy vì tham gia hoạt động chống thực dân Pháp. Lúc này Ngọc Lợi cũng đã qua đời, Nhiên và Tiên phải sống với bà kế mẫu.

Năm Chân lên bảy, cậu Bảy không muốn bà ngoại tuổi già phải cực nhọc vì cháu, lại áp lực không cho bà ngoại nuôi Chân, bắt Chân về ở với cậu trên

đồn điền cao su Mimot ở Cao Miên, nơi cậu là một viên chức lớn. Lúc này hoàn cảnh gia đình ba rất đen tối, các em Chân lam lũ, khổ cực vì sống với bà kế mẫu phải buôn tảo bán tần do cuộc sống khó khăn, còn cha Chân thì trong cảnh tù tội.

Mười bốn (14) năm trên xứ Chùa Tháp.

Thời gian dài sống với cậu mợ tại Mimot, Cam Bốt. Cậu Bảy là một người tốt bụng lại có hiếu với mẹ và thương con cháu. Gia đình cậu mợ không giàu mà cũng không nghèo. Cậu mợ Bảy có đến chín người con. Sự có mặt của Chân trong gia đình đông con này quả là một điều bất hạnh.

Cuộc đời Chân bắt đầu rẽ qua một khúc quanh khác. Từ một đứa cháu được nuông chiều, thương quý trở thành cậu bé mồ côi cơ cực! Bà mợ bề ngoài, trước mặt cậu cũng như mọi người, bà tỏ ra nhân từ, thương cháu như con ruột của bà. Nhưng thực tế thì khác hẳn, bà đối xử với đứa cháu chồng trong tình thương “con là máu, cháu là mủ”! Tánh tình bà lại khó khăn, thường tạo ra những cảnh có nói không, không nói có làm cho Chân bị ông cậu “nện” cho những trận đòn khốn khổ! Nhà có người giúp việc, nhưng mợ cư xử với Chân đôi khi còn tệ hơn đối với người ăn kẻ ở trong nhà. Ông cậu hiền hậu, đạo đức của Chân làm sao thấu hiểu cảnh đời đen bạc như vậy!

Gia đình cậu mợ vào hạng trung lưu, có kẻ ăn người ở nhưng không vì thế mà Chân được sung sướng và được đối xử với tình thương của một đứa cháu. Cuộc sống của Chân chẳng khác một kẻ tôi đòi!

Hàng ngày Chân phải giúp mợ nhiều công việc trong nhà. Nào tắm rửa cho các em, rửa chén, giặt giũ quần áo trong gia đình... Điều tốt là cậu mợ cũng cho Chân được đi học. Trường Nhà Dòng cách nhà không xa, giờ ra chơi, các bạn Chân chơi đùa thỏa thích thì Chân phải lăm lủi về nhà để mợ sai bảo công việc như vo gạo nấu cơm hay làm những công việc vặt vãnh khác trong nhà. Hôm nào Chân mê chơi, không về làm việc nhà thì xem như “ôm đòn” với mợ.

Sáng ra, trước khi đến trường, Chân phải đi chợ mua những gì đêm trước mợ đã dặn bảo, Chân tuân tự theo mảnh giấy ghi chép đêm qua mua từng món hàng về cho mợ, từ cá thịt, rau cải, bầu bí v.v...

Đêm đến, trước giờ đi ngủ, thường khi Chân phải tắm quất cho ông cậu; phải ghi chép trước những món hàng nào bà mợ muốn mua ở chợ vào sáng ngày hôm sau.

Hai đứa con lớn của của cậu mợ là Quốc và Thủy thì được gửi về Sài Gòn ăn học còn Chân thì cam chịu cảnh đời hắt hiu của một đứa trẻ mồ côi. Dù thương cháu, nhưng ông cậu luôn bận việc với sở nên không có nhiều thì giờ ở nhà. Cậu là người tốt nhưng ông rất nghe lời mợ và nóng tánh, cứ mỗi lần bà mợ không hài lòng về Chân, bà “tâu bệ hạ” một đôi điều là Chân được ông cậu cho “ăn” những trận đòn oan nghiệt vô cùng đau đớn! Có lần, Định, một người bạn cùng lứa tuổi chứng kiến cảnh Chân bị hành hạ đau đớn như vậy đã khuyên Chân nên thoát ly khỏi gia đình cậu mợ.

Làm con nuôi cho một gia đình bạn của cậu mợ.

Một hoàn cảnh éo le khác lại đến với Chân: Ông bà Mười Đang là chỗ quen biết với cậu mợ, hai người lập gia đình nhiều năm mà không sinh được mụn con nào, bà đã nhiều lần bị hư thai, ngó ý xin Chân về nuôi để “đỡ đầu con” cho ông bà. Từ ngày đó Chân trở thành đứa con nuôi của một gia đình xa lạ. Đứa trẻ mồ côi bắt đầu có cha mẹ! Nhưng Chân không may mắn như phần đông những đứa trẻ mồ

côi khác có được cha mẹ nuôi. Ông bà Mười Đàng không thương yêu “con” như các bậc làm cha mẹ thông thường. Ông bà rất nghiêm khắc, có lúc đối xử với Chân vô cùng khắc nghiệt. Chân khó quên được, một lần, Chân trèo lên chiếc ghế bố mà quên lau chân, để lại dấu chân trên ghế bố, ông Mười cầm chiếc kéo, cắt toạc chiếc ghế bố làm đôi và đánh Chân một trận nên thân!

Ở với gia đình ông bà Đàng được một thời gian vài ba tháng, ông bà Mười Đàng nói rằng Chân rất khó dạy, xin trả Chân lại cho cậu mợ. Định mệnh đã an bài cuộc đời truân chuyên của Chân như thế! Chân trở lại với cậu mợ, tiếp tục cuộc sống như ngày nào....

Chân là một đứa trẻ khá thông minh nhưng lại có tính hay nghịch ngợm. Người dạy học Chân là Thầy (Frère) Michel, tánh tình ông lạnh lùng đến độ như hung ác. Thông thường các bậc tu hành nhân từ khả ái nhưng thầy Michel là một ngoại lệ. Những lúc nghịch ngợm Chân bị thầy trừng trị bằng nhiều trò quái đản, có lúc thầy bắt Chân nằm thẳng dưới sàn đất, dùng chiếc ghế chận giữa người và thầy ngồi trên ghế dùng roi đánh túi bụi đến chán mới thôi. Nhưng hình phạt này không kinh hoàng bằng lúc thầy nắm hai chân của Chân treo móc ngược lên giá bằng đen và thầy đứng bên cạnh dùng roi mây khê vào hai chân của Chân. Đòn đau điếng, Chân phải cắn răng chịu đựng không dám giẫy giụa, sợ rơi xuống gãy cổ! Chân còn nhớ, cứ mỗi lần Chân mở miệng van xin thầy tha “con lạy thầy”! thì thầy Michel đáp lại “thầy lạy con” và cứ thế diễn ra một thời gian cho đến lúc Chân mệt nhoài và thầy chán mới chịu tha.

Hình phạt mà thầy Michel “ưu ái” với Chân chưa rùng rợn bằng lần thầy trừng phạt trò Chuyên. Chuyện xảy ra vào một buổi trưa hè nóng bức, lúc thầy Michel nằm nghỉ trưa trong phòng của thầy ở phía sau nhà thờ. Trưa hôm đó, sau buổi học, Chuyên không về nhà, ở lại trường và đi vòng vòng phía sau nhà thờ. Khi bắt gặp con rắn lục nhỏ, Chuyên rượt nó, nó chạy thụt mạng và chui ngay vào phòng ngủ của thầy Michel. Rắn bò qua mình thầy, thầy rất bình tĩnh cầm lấy chiếc khăn tay trắng, chụp ngay đầu con rắn và vuốt một cái rồi liệng con rắn vào góc tường, và tiếp tục nghỉ trưa như không hề có chuyện gì xảy ra. Đến giờ vào lớp học, thầy Michel hỏi ai ở phía sau nhà thờ vào giờ nghỉ trưa đuổi rắn để rắn chui vào phòng ngủ của thầy? Trò Chuyên nhận tội, xin thầy tha thứ!

Thầy Michel chẳng nói chẳng rằng, cho kê một cái bàn và trên bàn bắt thêm một chiếc ghế rồi Thầy kêu Chuyên leo lên bàn. Kế đến, thầy nắm hai chân của Chuyên giơ lên cao, đầu trút xuống đất, thầy đứng trên ghế móc chân Chuyên vào cây đà gác ngang trên trần nhà nơi nơi chứa tàng lọng, cò quạt cho các dịp lễ lạc của nhà thờ. Cảnh tượng thật rùng rợn. Nếu vì đau đớn, hai chân Chuyên không kèm giữ được sẽ bị rơi từ trên trần nhà cao xuống đất thì chắc chắn sẽ có án mạng! Hình phạt đối với Chuyên thật quái đản kinh khiếp nhưng chưa rùng rợn kinh khiếp bằng lần thầy trừng phạt trò Tý: Một hôm, vào giờ chơi, vì ghét tánh kênh kiệu của Ly, đứa học trò gái được thầy Michel cưng quý, Tý leo lên chẳng ba cây mít bên cạnh trường, ngồi trên cây, trích quần xuống và ngồi trong tư thế... “đại tiện”, chờ lúc Ly đi ngang qua cây mít cất tiếng gọi “Ly ơi... Ly...”. Ly bắt thần nhìn lên, mặt đỏ như trái gấc, vừa mắc cỡ vừa giận đến tột độ, ôm mặt khóc rống lên như cha vừa mới chết, chạy một mạch vào mách thầy Michel. Thầy theo Ly ra xem chuyện gì đã xảy ra và tận mắt chứng kiến cảnh tục tằn được Tý “diễn xuất” một cách tài tình và ngoạn mục...

Vẫn với vẻ mặt lạnh lùng, không ai biết chuyện gì sắp xảy ra, Thầy gọi Tý xuống và bắt đầu “màn” trừng trị. Tý lúc này mặt không còn chút máu, miệng lải nhải, “con lạy thầy” “xin thầy tha cho con”! Thầy Michel mặt lạnh như tiền, tay cầm con

dao chặt thịt lớn sắc bén, sáng quắc đáp lời đũa học trò ngổ ngáo “thầy lạy con” như thường lệ. Cảnh tượng này kéo dài khoảng 30 giây, thầy Michel cầm con dao liếc qua liếc lại một hồi, rồi phập thẳng vào phía trên đầu gối Tý, dẫu đứt dài khoảng, 8 cm, máu tuôn xối xả.... Thật là khủng khiếp!!!

Trường nhà Dòng này thuộc giáo hội Công giáo vùng Kompong Cham, tỉnh lớn hàng thứ hai của xứ Chùa Tháp, được sự bảo trợ của đồn điền cao su Mimot. Lâu lâu mới có một Linh Mục về địa phương làm lễ cho giáo dân. Dân cạo mũ cao su hầu hết được tuyển mộ từ miền Bắc vào, đa số theo đạo Công giáo, tuyệt đối tin vào sự giáo huấn và nể sợ các Thầy, Cha nên những chuyện như vậy xảy ra cha mẹ học sinh không dám có phản ứng. Phía người Pháp họ cũng chẳng cần để ý đến sinh hoạt của đám cu-li này. Do đó tình trạng tệ hại này tiếp diễn triền miên từ năm này đến năm khác.

Trường học của Chân có một vị Thầy như vậy nhưng lại cũng có một tên học trò “ác ôn” không kém. Đó là trò Vũ Văn Quý, không biết anh này có còn sống sót sau cuộc đổi đời 1975 hay đã ra người thiên cổ?. Thời chiến tranh quốc-cộng, Quý là một quân nhân, có một người em gái tên là Vũ Thị Hoa, cùng lứa tuổi với Chân, có chồng là một quân nhân Hoa Kỳ quê quán ở Texas. Thập niên 1970, Hoa theo chồng về Texas.

Vào những ngày nghỉ học, Quý thường vào rừng tìm những bụi tre rế có gốc lồi ra như cái hèo chặt về phơi khô và đem đến tặng cho thầy Michel. Thầy dùng những cây hèo này “trị” đám học trò “ngoan” của Thầy. Đôi khi Quý lại cũng là nạn nhân của

Thầy. Chân và các bạn rất oán hận Quý mỗi khi nhận những đòn thù do “vũ khí” giết người của Quý mang về nạp cho Thầy.

Sau này, Thầy Michel đổi đi nơi khác, Thầy Thông về thế nhiệm. Thầy Thông, người nho nhã và rất thương học trò. Lúc học với Thầy Thông, học trò không đến nỗi khổ sở như trước. Thời kỳ này, Chân là một vấn nạn của lớp học. Câu “nhất quỷ, nhì ma, thứ ba học trò” rất hợp với Chân. Bù lại, Chân học khá giỏi, nên được Thầy rất thương quý. Bốn đũa học trò giỏi “cung” của thầy Thông là Lạc, Mát, Hương và Chân (hai nam hai nữ). Dường như Thầy Thông có cảm tình sâu đậm đối với Mát, nên lúc nào Mát cũng được Thầy cưng chiều và cho điểm cao hơn. Sau này về Sài Gòn nghe các bạn nói Thầy Thông và Mát đã trở thành vợ chồng. Năm 1961, sau khi hồi hương Chân gặp lại Lạc, lúc này Lạc là một thợ máy giỏi ở Biên Hòa, gặp lại Hương và hai người anh của nàng là Hoàng và Côn ở Bến Cui, Cầu Chữ Y.

Lúc học với Thầy Thông, Chân ở tuổi sắp trưởng thành, quậy phá như quỷ. Chân đúng là một “con quỷ” trong lớp học. Thầy Thông đã nhiều lần quở phạt nhưng vẫn tánh nào tật đó, như một con ngựa bất kham. Sau này Thầy Thông thay đổi cách “trừng phạt” đặt Chân ngồi chung với ba học trò nữ là Mát, Diệp và Hương. Chân bị “kìm kẹp” bởi những người đẹp mà hạnh kiểm vẫn không khá hơn chút nào. May là Thầy Thông không dữ dằn như thầy Michel nếu không Chân chỉ có nước... chết!

Giai đoạn đi làm việc để có tiền giúp cha của Chân nuôi các em ăn học

Năm 1954, sau Hiệp định Genève, đất nước chia đôi, Chân đã khôn lớn, được người cậu đưa vào làm thợ ký cho đồn điền cao su Mimot (Sociétés Indo-chinoises des Plantations Reunies de Mimot). Chân làm nhân viên nơi đây đến đầu năm 1960. Chân được việc này là do ông cậu đưa vào, ông là Giám đốc Nha Nhân viên nên có quyền hạn rộng lớn.

Cậu Chân là một người nhân từ đức hạnh, rất có tình với gia đình, thương con thương cháu. Hơn

năm năm dài làm việc, tiền lương của Chân được cậu giữ lại, chỉ cho Chân một khoản tiền nhỏ tiêu vặt và không cho mợ tính tiền ăn, tiền ở. Cậu dùng số tiền còn lại của Chân gửi về giúp đỡ cha Chân ở Sài Gòn.

Ở lứa tuổi trưởng thành, lòng Chân lúc nào cũng hướng về quê hương đất nước. Chân rất muốn được hồi hương càng sớm càng tốt nhưng cậu không đồng ý, khuyên nên chịu khó làm một thời gian để có tiền giúp cha nuôi các em ăn học.

Nhân lúc đưa em lớn của Chân là Nhiên tốt nghiệp Trung Học, Chân thấy cuộc sống của ba Chân lúc này cũng dễ chịu hơn. Chân quyết định xin hồi hương. Mùa xuân năm 1960 Chân lặng lẽ làm đơn gửi lên Tòa Đại Diện Việt Nam Cộng Hòa ở thủ đô Phnôm Pênh xin hồi hương. Giai đoạn này, ông Ngô Trọng Hiếu là Đại Diện (hai nước Việt, Miên không có quan hệ tốt nên không có Sứ Quán mà chỉ có Văn Phòng Đại Diện). Mùa hạ năm đó, Chân nhận được giấy tờ hồi hương, Cậu Bảy vô cùng ngạc nhiên và tức giận vì Chân đã tự ý quyết định mà không cho cậu hay biết. Chỗ làm của Chân rất tốt, lương cao nhiều người mơ ước không được thể mà Chân tự ý bỏ ngang. Chân trở về Việt Nam giữa năm 1960, đi học lại, bị động viên năm 1962.

Cuộc đời quân ngũ

Vào thời điểm cuộc chiến quốc cộng mỗi lúc thêm ác liệt. Dù muốn theo đuổi việc học cũng không được vì tuổi của Chân nằm trong lứa tuổi bị động viên. Chân rất thù ghét chiến tranh và thấy cuộc sống quân ngũ khó thích hợp với mình nên chọn một ngành thích hợp với khả năng và bản tính của mình. Không đợi bị động viên, Chân gia nhập ngành Thông Dịch Viên đồng hóa. Chàng thư sinh nho nhã này được gọi lên Trung Tâm Huấn Luyện Quang Trung học căn bản quân sự 21 ngày, và sau đó về Trường Sinh Ngữ Quân Đội học thêm từ ngữ quân sự không đầy một tháng trước khi được bổ nhiệm về đơn vị phục vụ. Đơn vị đầu tiên của Chân là Ban Đại diện 32 Biệt Động Quân trong Sư Đoàn 7 Bộ Binh thuộc Khu Chiến Thuật Tiền Giang ở Mỹ Tho.

Tánh tình bướng bỉnh của Chân tạo nhiều khó khăn lúc ở đơn vị. Chân thường gây gỗ với Cố vấn Mỹ mỗi khi bị gọi đi hành quân. Chân hay lý luận “cùn” là tôi chỉ ký giao kèo với Bộ Tổng Tham Mưu QLVNCH làm thông dịch viên chứ không có đi tác tác chiến. Vì chỉ là lính biệt phái nên vấn đề kỷ luật quân đội khó áp dụng đúng mức. Chân cứ lè phè chờ đến cuối tháng về Đơn Vị 3 Quản Trị Địa Phương lãnh lương và ngheu ngao bất tận....

Lúc đó chương trình bình định phát triển lan rộng, quận Gò Công trở thành tỉnh, Bộ chỉ huy Cố vấn MACV gọi một toán Cố vấn đến đó cố vấn cho Tỉnh và Tiểu Khu, viên sĩ quan hành chánh MACV muốn “nhỏ” cái gai ra khỏi mắt anh ta, hẳn gọi Chân vào và nói rằng Chân được bổ nhiệm làm trưởng toán Thông dịch ở Gò Công. Lúc đầu Chân làm “chef” chỉ một mình Chân nhưng sau đó nhiều anh em thông dịch khác được Bộ Tổng Tham Mưu gọi về. Lúc này, Chân bớt ngông nghênh nhờ công việc có vẻ thích hợp với mình hơn.

(Khi có dịp, Phương sẽ tiếp tục công hiến độc giả giai đoạn kế tiếp từ năm 1968 – 1975 và cuộc sống lưu vong trên đất Mỹ của Chân.)

Ngọc Phương

CÁI BÓNG

*anh để lại cái bóng
trong khu vườn mùa xuân
cỏ hoa anh thảo rực rỡ
mỉm cười tinh nghịch
có vật nắn rất non
trên thảm cỏ chớm xanh
anh nghe không anh
chim riu rít trên cành
hai con quạ lẳng xăng
tha rác về xây tổ
anh cũng lẳng xăng
cào rong quét lá trải phân tưới nước
hào hứng như ba mươi năm trước
ta chạy lanh quanh tìm mướn một căn nhà*

*giữa Sài Gòn khói bụi
và buổi mai nào nắng mới vừa lên
trên bờ cỏ còn sương long lanh
bóng anh trong khu vườn thơ ấu
ngát hương cây cỏ*

*những nơi mình đi qua
anh để lại cái bóng
khi anh không còn đó nữa
em vẫn nhìn thấy anh*

Khánh Hà

Con đường vạn dặm, quốc lộ 1A đến đây rẽ làm hai - ngã phải về Sa Đéc, Long Xuyên, Cao Lãnh, Mộc Hoá. Ngã trái rẽ về quê tôi; vùng đất Văng thên thang ngày xưa cũ.

Phía sau lưng tôi là con sông Tiền Giang lặng lẽ uốn khúc bên dưới gầm cầu Mỹ Thuận cao vợi vợi. Người dân Vĩnh Long và cả nước đã hãnh diện về công trình kiến trúc đồ sộ này. Đây là một trong các chiếc cầu treo lớn nhất Đông Nam Á, do Úc Đại Lợi và Việt Nam hợp tác xây cất trong hai năm trời.

Xe chạy loang loáng qua các hàng dây cáp to lớn sơn màu da trời nhạt. Tôi thấy có nhiều người đi bộ dọc theo thành cầu. Họ là những khách nhàn du hóng mát, và cả những người bán dạo từ đó nhìn xuống mặt nước thấy ghe xuồng bé nhỏ chạy ngang.

Qua khỏi cầu, có chút gì đó bồi hồi khiến tôi ngoái nhìn lại. Trên mặt nước, lác đác trôi những đám lục bình trông buồn bã. Mặt sông im lắng, đây đó những chiếc thuyền, ghe lặng lẽ xuôi giòng. Tôi nhận ra nỗi bồi hồi vừa thoáng qua - những con phà Mỹ Thuận năm xưa nay đã vắng bóng. Không còn nữa cảnh náo nhiệt của hai bờ sông ngày trước. Đã mất hút vào cõi xa xăm, cảnh hàng đoàn xe đồ, xe vận tải, và khách bộ hành lũ lượt lên phà, hay xuống bến. Bến xưa im lìm, những hàng quán bỏ hoang, mái vách tôi tả theo nắng gió thời gian.

Trong ký ức ôi vẫn còn vang rõ những tiếng chào hàng inh ỏi, của đám người bán dạo ào ạt vây quanh những chuyến xe vừa dừng lại, chờ tới phiên qua phà. Trong làn không khí nóng bức buổi trưa quyen lẩn mùi khói nướng thịt nồng nàn, của các quán cơm dọc theo con lộ trên bến. Bắc Mỹ Thuận thuở trước vang danh với các loại chim vỗ vế được ướp sả, muối, ngũ vị hương, rồi nướng trong các chiếc vỉ kẹp trên bếp than đỏ rực, ngay trước hàng ba quán. Khách về từ Sài Gòn, dẫn bụng chút nem chua ở ngã ba Trung Lương - đường rẽ vào Mỹ Tho. Đến khi xe dừng lại chờ phà ở Mỹ Thuận thì bụng đã đói mềm, bèn vào quán gọi một đĩa cơm gà rô-ti, hay món chim nướng vàng rộm, còn nóng

Thên Thang

Đất Văng

*Có ai về đến Vĩnh Long
Cho tôi nhắn gởi đôi dòng nhớ thương!
Nhớ Long Hồ, nắng hai sương
Nhớ thuyền đủng đỉnh ngược đường Cổ Chiên...*

(Thượng Tọa Giác Huệ)

hồi vừa gỡ ra từ vĩ. Thêm một chai bia 33 nữa là nhất hạng, hay các bà các cô thì một ly nước mía còn vun tràn bọt, gọi từ chiếc xe ép mía ngay trước cửa.

Lúc trước làm việc ở Sài Gòn, tôi thường về thăm nhà hàng tuần. Con bác Mỹ Thuận đã vô cùng quen thuộc với chàng thanh niên trẻ, cỡi chiếc Honda 67 màu đỏ gấc, mặt quần khăn tay che bụi, đeo cặp kính râm to bẹt. Người ấy là hình ảnh của tôi gần bốn mươi năm về trước...

Ngọn gió lồng lộng thổi tốc vào cửa sổ xe, khiến tôi như sực tỉnh khỏi các hình ảnh về bến phà ngày xưa. Xe đã ra khỏi giao lộ nối với cầu Mỹ Thuận, và đang vùn vụt chạy về hướng Vĩnh Long. Tôi ngỡ ngàng nhận thấy cảnh vật chung quanh thấy vô cùng xa lạ. Đâu còn cảnh ruộng vườn xanh ngát dọc hai bên con lộ. Đâu rồi các thửa mạ mướt non, và các con trâu nằm nhơi cỏ bên dưới các rặng tre. Từ cầu Mỹ Thuận về Vĩnh Long, đoạn đường dài bảy cây số. Ngày xưa nơi đây trống trải, hai bên đường là những cánh đồng kéo dài đến các bờ vườn xa xa. Bây giờ hai bên toàn là nhà cất ra tận đến mé lộ. Nạn nhân mẫn đã biến các thửa vườn thanh thang, mát mẻ ngày nào trở thành các xóm nhà thấp cao đủ loại. Có những ngôi biệt thự, tường vôi trắng xoá với mái ngói đỏ au, chen chút kề bên căn nhà lá lụp xụp. Tôi cảm tưởng đó là những bức tranh lập dị, đủ những tầng khối màu, tương phản, nằm chồng chất lên nhau.

Những chiếc xe gắn máy chạy vùn vụt trên đường. Họ uốn lách, vọt lên rẽ xuống khiến tôi thấy

chóng mặt. Có những chiếc Honda chạy thản nhiên giữa trung tâm con lộ, mặc cho người tài xế xe hơi nhẩn còi inh ỏi. Cái âm thanh hỗn độn của còi xe, máy nổ, khói mù không phút nào ngơi trên suốt con đường chiếc xe chở tôi chạy qua.

Đến một chiếc cầu đúc, mà bảng tên trước dốc cầu đề “Cái Côn” khiến tôi chợt nhận ra đây là ngôi chợ Trường An ngày xưa, nhờ vào hàng chữ kẻ trên mặt tiền nhà lồng chợ. Chợ thật náo nhiệt kẻ bán người mua tấp nập, vì đây là giao điểm của con kinh chạy ra từ những xã Tân Hạnh, Phú Quới hay An Phú Thuận, sâu xa trong thôn quê.

Ngôi chợ này đã được đưa vào thi ca qua vở tuồng cải lương “Ông Cò Quận Chín” do đệ nhất danh ca vọng cổ Út Trà Ôn thủ vai chính khi xưa. Câu chuyện kể người vợ chung thủy bơi xuồng đưa chồng qua sông cái, để lên Sài Gòn làm ăn. Và chinh chiến xảy ra đã chia cách hai kẻ yêu nhau mãi mãi. Cho đến khi gặp lại, thì tóc đã pha sương muối thời gian. Hai người con nhỏ tên là Lê Thị Trường An, và Lê Long Hồ đã gặp lại cha mình trong một hoàn cảnh trái ngang đầy nước mắt...

Xe qua khỏi Trường An, chạy một đoạn nữa thì đến cầu Cái Cam. Tôi nhận ra con kinh này, vì gần cầu vẫn còn ngôi nhà máy xay lúa đồ sộ khi xưa. Tôi nhìn thấy dưới bến sông trước nhà máy, ghe xuồng đậu san sát của những người đi chà gạo. Nơi đây cảnh vật không thay đổi mấy. Vẫn các hàng cây um tùm mọc hai bên bờ, vẫn con lộ đá nhỏ chạy len lỏi theo bờ sông.

Xe vẫn vùn vụt chạy qua khỏi cầu. Tôi tiếc rẽ phải chỉ được dừng lại để đi xuống thăm lại bến sông cũ. Biết đâu gặp lại cô bạn học nhỏ năm xưa, sống với cha mẹ trong ngôi nhà ngói đỏ nơi khúc quanh của con kinh đổ ra vàm sông cái Tiền Giang. Những đêm trăng sáng ngày xưa, tôi hay đến chơi. Cùng cô bạn gái đi bộ ra bờ sông cái, nhìn trăng rọi bóng rùng rục xuống mặt nước mênh mông. Trong gió sông lồng lộng thổi mát, dưới ánh sáng mơ màng, tóc cô gái bay bay như trong các truyện liêu trai.

Một tượng đài Đức Mẹ đứng dang tay bác ái thật

cao, giữa những hàng bạch đàn và dương liễu nằm dọc theo bên trái con lộ. Tôi nhận ra đây là trung tâm Đức Mẹ Fatima. Ngày trước trong những dịp lễ hội, tín đồ Công giáo các nơi về đây hành hương thật đông đúc. Xe chạy ngang phi trường quân sự ngày xưa, giờ chỉ còn dấu vết qua con đường thẳng tắp chạy từ cổng vào nội khu. Đây là căn cứ phi đoàn trực thăng võ trang, yểm trợ của hải quân Hoa Kỳ trước năm bảy mươi lăm trú đóng. Tôi nhớ mỗi buổi chiều đi ngang đây đều thấy cảnh hàng trăm nhân viên dân sự Việt Nam, phần lớn là phụ nữ, đang xếp hàng dài chờ ra cổng..

Thương cảng Vĩnh Long vẫn còn, chắc đã được kiến thiết thêm vì tôi thấy nhiều cần trục nhô cao. Đoạn đường này ngày xưa rất đẹp. Hai bên là những rặng thùy dương xanh, và một ngôi nhà nguyện Tin Lành nằm sau con đường lát gạch đỏ. Tôi nhìn thấy bờ sông cái rì rào gió thổi. Sóng lãng tằng vổ vào bờ đá xây dọc thương cảng. Lên một dốc cao của cầu Tân Bình là đã vào nội vi Vĩnh Long.

Lòng tôi bồi hồi khi nhìn thấy lại bùng binh Phan Thanh Giản. Nơi đây xe chạy vòng tròn quanh một bồn trồng cỏ và hoa trước khi xuôi theo hướng về Cần Thơ hay trở lên Sài Gòn. Phố đã vào đêm, những cột đèn dọc theo con đường Lê Thái Tổ bật sáng. Con đường mang đầy kỷ niệm của gia đình tôi.

Vĩnh Long được thành lập từ những năm 1732. Nhóm người đầu tiên đến khai phá vùng đất hoang vu này là các người Việt Nam từ đảng ngoài vào đây khai hoang lập ấp theo chính sách của triều đình nhà Nguyễn. Cộng thêm các nhóm người Minh Hương đã bỏ đi từ bên Trung Hoa, sau khi

nhà Minh bị nhà Thanh lật đổ.

Khi ấy vùng đất trù phú nằm giữa châu thổ Cửu Long này còn bị vua Chân Lạp cho là một phần lãnh thổ của mình, nên hay bị thổ dân Miên cướp phá, gây rối. Chúa Nguyễn Phúc Chu phải ra lệnh cho tướng Trương Vĩnh Phúc mang quân triều đình vào trấn áp. Sau những cuộc đánh nhau, vua Cao Miên là Nặc Tha phải thần phục và nộp hai vùng Mỹ Tho (tên Miên là Nặc Tha) và đất Long Hồ (sau này là Vĩnh Long) cho triều đình nhà Nguyễn.

Tôi còn nhớ gần trung tâm thị xã có một gò đất cao như một quả đồi nhỏ. Trên đó mọc những cây gừa, cây đa cổ thụ với rễ nhánh đầy rong rêu. Dưới các cội gừa là một chiếc cổ miếu to. Chắc lâu rồi, di tích này đã bỏ hoang không người chăm sóc. Trên bàn thờ trong miếu, chiếc lư nhang còn đỏ nhưng không có tượng thờ. Khắp miếu nhện giăng tơ đầy, nhiều mảnh ngói đã rơi rớt mất.. Không biết tại sao dân quanh vùng gọi di tích này là miếu Bảy Bà. Tương truyền ngày xưa, nơi đây là một góc của thành Long Hồ.

Những ngày còn ở trung học, các buổi sáng lạnh lẽo tôi và vài người bạn đạp xe đi học sớm. Ngang gò đất này, chúng tôi dựng xe dưới chân đồi, rồi theo nhau leo lên gò. Ngồi trên các rễ gừa nổi vòng trên mặt đất, có thể nhìn được các ngõ đường chung quanh bên dưới. Chúng tôi tập tành hút thuốc lá như người lớn. Đâu biết rằng chiến tranh đã gần kề, những ngày bút nghiên đèn lớp sẽ không còn bao lâu.

Con lộ Lê Thái Tổ hình như hẹp hơn hình ảnh tôi nhớ trong ký ức. Các ngôi nhà lầu đúc hai bên đường hầu như đều mang một màu xám mệt mỏi, và loang lổ với thời gian. Ngã ba Nguyễn Viết Cảnh rẽ trái đi xuống cầu Cái Cá. Nơi đây có nhiều hàng me rắc lá bay bay theo gió. Cầu bắt ngang nhánh kinh trở vào từ sông Cổ Chiên và chạy dài ngang cầu Lộ, cạnh biệt thự Tổng Giám Mục. Con đường này không dài lắm, chỉ đến ngôi nhà thờ và trường trung học Nguyễn Trường Tộ thì chấm dứt tại bờ sông cái. Đây là một thánh đường đẹp với lối kiến trúc Pháp. Tháp chuông cao, đứng soi bóng cạnh

bờ sông Cổ Chiên bát ngát gió lộng.

Những đêm đi trực theo toán Nhân Dân Tự Vệ trong phường, chúng tôi ngủ dưới mái hiên của ngôi trường trung học nằm kề bên thánh đường. Đến khuya đói bụng, toán bèn tổ chức câu cá dưới bờ sông. Chúng tôi hay câu được những con cá ngát to, lóng lánh ánh bạc dưới trăng đêm. Thêm vài nhánh bạc hà, chút muối và chùm me hái từ cây trước sân trường. Toán Nhân Dân Tự Vệ đã có một nồi canh chua to tướng bốc khói. Chúng tôi quay quần ngồi húp canh nóng, và cùng thức đêm để canh gác với nhau.

Tôi cũng nhớ một mái tóc dài, đen huyền thả xuôi trên vai áo dài trắng. Mỗi ngày nàng ôm cặp sách trước ngực, đi bộ đến trường học. Tôi khi ấy đã là một quân nhân vừa ra trường, thường chạy xe theo sau một khoảng để ngắm cái dáng thon với những bước khoan thai. Thỉnh thoảng nàng đưa bàn tay nhỏ nhắn ra gỡ những chiếc lá me vừa theo gió cài lên tóc. Ôi, thuở ấy sao tôi quá nhút nhát, không dám đến nhìn vào mắt nàng, và nói đôi câu làm quen. Dù rằng nhà nàng chỉ cách nhà tôi một con đường, và đi vào một hẻm nhỏ. Bây giờ thì cái dáng khoan thai ấy không biết đã tắt bật, hay phải vật vã với đời nghiệt ngã...

Sông Cổ Chiên là một nhánh của Tiền Giang chia hai bờ cù lao An Bình. Dọc theo hai bờ sông là các lò gạch, nhìn xa xa giống như các tháp Chăm với màu gạch nâu đỏ, và lò hầm cao nóc tròn. Sông Cổ Chiên chảy xuôi xuống Trà Vinh rồi đổ ra hai cửa bể Cổ Chiên và Cung Hầu.

Vào năm 1785, khi bị đại bại ở trận Rạch Gầm – Xoài Mút, tàn quân của Nguyễn Ánh và quân Xiêm phải dùng thuyền chạy trốn xuống miền tây. Khi đoàn thuyền đến giòng sông này bị thủy quân của Tây Sơn đuổi theo gần phía sau, quan quân của Nguyễn Ánh phải quăng bỏ đồ vật, trống và chiêng xuống sông cho thuyền được nhẹ hơn, dễ bề chèo chống (Cổ là trống, Chinh là chiêng). Từ sự kiện này, nhân dân địa phương gọi sông Cổ Chiên. Còn tên gọi đất Vĩng, thi theo người xưa đó là cách kỵ ụy. Họ muốn tránh gọi tên tộc “Vĩnh” của dòng họ vua Nguyễn thời ấy.

Một lần về quê, tôi theo các người em đi ghe máy xuống thăm bà mợ ở Vũng Liêm. Lúc buổi sáng đi thì xuống ghe ở bờ Kinh Phú Quới (Bà Lang) cạnh nhà đưa em trai tôi. Ghe theo các giòng sông len lỏi giữa những cánh đồng xanh lúa, hay ngang các ngôi chợ quận, xã. Tôi thích thú ngồi trước mũi ghe, dong đưa chân trần đón giòng nước mát lạnh chạy ngược lại. Thôn xóm hai bên bờ đông đúc. Những hàng dừa cao ngát ngưỡng theo gió thổi. Các gốc bần sum sê, đưa tàng ra che khuất một phần sông. Thỉnh thoảng những đám cò trắng dang đôi cánh lặng lờ đáp xuống các ngọn mù u, đang trở hoa trắng muốt, hương thơm dịu dịu bay thoảng theo bờ.

Xế trưa ghe đến nhà mợ tôi. Một ngôi nhà lá đơn sơ nằm cạnh con kinh nhỏ rẽ vào ruộng đồng xa xa. Chúng tôi vào nhà thăm mợ, và ăn buổi cơm với gà xé phay trộn bắp chuối ngon lành. Những ly rượu đế chuyển tay quanh bàn khiến tôi thấy lâng lâng sau bữa ăn. Tôi lẩn thẩn một mình đi ra nằm lên chiếc võng ai cột sẵn, dong đưa giữa những thân tre già mọc cạnh bên nước. Gió trưa thổi hiu hiu mát, tôi nằm mơ màng nhìn chiếc xuồng chài đang bập bênh thả trôi theo nước. Một người đàn ông da sạm nắng, đứng trước mũi xuồng đang quăng chài xuống sông. Sau vài phút, ông lại chậm rãi kéo lên; trong mẻ lưới một ít cá nhỏ đang vẫy vùng...

Đến chiều chúng tôi xuống ghe trở về, và lần này theo ngã sông Cổ Chiên. Mặt trời đang xuống thấp trên các cánh đồng xa xa. Những đàn chim về tổ, chúng bay theo nhau và tạo thành hình chữ “V”

trên nền trời chiều. Cùng lúc ấy, trên các ngọn bần, ngọn mù u mọc ven sông, tiếng chim kêu nhau xao xác. Có lẽ chúng đang kể lại những gì đã trải qua, sau một ngày săn mồi mệt mỏi.

Ghe về tới vàm sông Cổ Chiên gần đầu cù lao An Bình. Nơi đây giòng sông rộng ra, bát ngát gió lộng. Tôi ngồi trên mũi ghe ngắm mặt nước rừng rực màu tím đỏ của hoàng hôn. Cả giòng sông như trộn lẫn với mây hồng. Sóng lượn lơ xô đầy màu trời ngả dần sang tím. Tôi nghĩ người ngắm cảnh đất trời tuyệt vời đó của quê hương...

Vĩnh Long có nhiều cầu quanh thành phố. Ngày mai tôi sẽ xuống nhìn lại cầu Thiêng Đức, bắc qua sông Long Mỹ. Ngày xưa đây là một cây cầu sắt, và mặt cầu lót ván dầu. Mỗi khi có xe chạy ngang, ván kêu lên rầm rập như những lời than van của chiếc cầu cũ kỹ hơn nửa thế kỷ. Cầu rất cao tính từ mặt nước. Thế mà lúc còn học tiểu học, có lần tôi và lũ bạn đã thách thức nhau, cởi trần mặc chiếc quần cộc ngắn cùng nhảy từ cầu xuống sông để lội vào bờ. Cái cảm giác ruột gan hột hăng trong tình trạng vô trọng lượng, khi rơi từ trên cao xuống khiến bọn trẻ chúng tôi đam mê trò chơi này. Từ cầu Thiêng Đức con đường sẽ chạy xuống Cái Sơn Lớn và Cái Sơn Bé. Những địa danh quen thuộc trong vài tập truyện của Hồ Trường An. Dẫn đến phà Cổ Chiên, chạy qua bên kia cù lao Chợ Lách, Cái Môn, Bến Tre. Con đường chạy ngang những vườn cây ăn trái xanh rậm, tươi tốt bởi phù sa bồi đắp. Cạnh bên Thiêng Đức lại có cầu Lầu bắc ngang con sông kinh Cút. Con đường tỉnh lộ chạy ngang cầu Lầu để xuống Long Hồ và xa hơn nữa là Vĩnh Bình, Trà Vinh với biển Ba Động ầm ì sóng gió. Năm đọc

theo bờ sông Long Mỹ là khu Văn Thánh, trang nghiêm và cổ kính. Khu đền nằm yên tĩnh tịch mịch bên dưới bóng mát của hai hàng cây sao cổ thụ dẫn vào từ cổng. Có những cuối tuần, chúng tôi trong hội Hướng Đạo vào đây tổ chức cắm trại phía sau đền. Chúng tôi căng lều trong thửa vườn um tùm như một khu rừng nhỏ.

Văn Thánh Miếu được Đề Học Nguyễn Thông xây cất để thờ Đức Khổng Tử và các bậc hiền triết. Khởi công từ năm 1864, Văn Miếu được hoàn tất vào năm 1866. Văn Thánh Miếu được ngăn làm ba điện. Chánh điện thờ Đức Khổng Tử, với hai bên Tả Ban và Hữu Ban thờ Tứ Phối và Thập Triết. Hai điện nhỏ hai bên gọi là Tả Vu và Hữu Vu, thờ thất thập nhị hiền. Điện thứ ba gọi là Văn Xương Các nằm gần cổng. Nơi đây trên lầu thờ Văn Xương Đế Quân, dưới lầu thờ Võ Trường Toản và cụ Phan Thanh Giản.

Từ bên ngoài có đôi câu liễn khắc trên đá:

*“Hoàng phong xử sĩ thanh cao lão,
Tự hiệu thư sinh tiết liệt thân”*

Hai câu liễn này nói về Võ Trường Toản là một cụ già thanh cao, không chịu ra làm quan, ở ẩn dạy học, được vua Gia Long cho là “Sùng Đức Xử Sĩ.” Câu dưới nói về cụ Phan Thanh Giản, một vị quan thanh liêm, khi gần chết dặn người nhà chỉ ghi câu “lão thư sinh” (học trò già) mà thôi. Lúc sinh tiền, khi làm Kinh lược Sứ tỉnh Vĩnh Long, cụ Phan Thanh Giản thường cùng Đề Học Nguyễn Thông tổ chức các văn cuộc tụ hội nhân thi sĩ tại Văn Thánh Miếu. Họ cùng bàn luận chữ nghĩa văn chương, thi phú.

Thượng Thư Bộ Học, có viếng Văn Thánh Miếu, và nhân đó có để lại bốn câu thơ:

“Xuân Thu hà đẳng càn khôn, đạo tại ngũ kinh song nhật nguyệt,

Thù Tứ biệt thành vô trụ, đồ qua lục tỉnh nhất cung tường.”

(trích trong “Vĩnh Long Quê Hương” của GS Nguyễn Thanh Liêm)

Bờ sông bên kia thuộc về hai làng Long Thanh và Long Mỹ. Giòng sông Long Hồ nước trong, chảy lững lờ giữa bờ cây xanh mát. Có nhiều dừa nước mọc ven bờ, nên khi trước nơi đây có nhiều trại chằm lá để lợp nhà. Tôi thường đạp xe dọc theo con đường lát đá, bên dưới những cành tre ngắt ngửng, vào đây chơi trong những lúc lớp có giờ nghỉ. Gia đình bạn tôi có ngôi nhà ngói đỏ, tường vôi nằm cạnh bờ sông. Chung quanh là các cây vú sữa tím, tàng lá rộng sum sê. Tôi thích không khí êm ả của những buổi trưa gió dịu. Chúng tôi ra ngồi trên ngôi nhà thủy tạ cất trên bến sông. Ăn những trái vú sữa ngọt lịm, hay dói bụng thì vào bếp đem ra tô cơm nguội, kèm theo đĩa mắm cá sặc, và đôi trái ớt. Cơm nguội phải nhón ăn bằng tay, kèm theo miếng mắm sặc xé nhỏ. Cắn vào miếng ớt cay xè, rồi sau đó chiêu một chút rượu nếp. Ôi món ngon đâu cần phải cao lương.

Có những đêm trăng sáng, tôi ở lại chơi với bạn. Gió mát thổi rười rượi theo triền sông. Chúng tôi rủ thêm vài người bạn quanh xóm, tổ chức đờn ca tài tử. Cũng chỉ cây đờn guitar lục huyền cầm, thêm chiếc đàn mandoline đệm thêm, chúng tôi thay phiên nhau hát những bản nhạc thời trang lúc đó. Trăng lung linh bên sân nhà thủy tạ như góp vui theo bọn thanh niên trẻ. Chúng tôi hát, uống rượu, rồi ngâm thơ. Lệnh động viên đã ban hành. Nếu không vượt qua kỳ thi tú tài đời này, sẽ có lắm kẻ phải giã từ bạn bè, bỏ lại cuộc vui, lên đường nhập cuộc chiến chinh. Những tàu dừa cũng gập gù đồng tình trong gió đêm...

Tôi định bụng, ngày một sẽ chạy xe xuống thăm lại ngã ba Chiều Tím. Cái tên nghe lãng mạn quá. Sao lại là Chiều Tím? Có phải tại hai con đường giao nhau gần một bờ sông thơ mộng. Mỗi hoàng

hôn, nắng chiều tím lịm rọi bóng xuống nước, khiến cảnh vật cũng lan tím theo. Nơi này có nhiều quán cà phê, với bàn ghế đặt ngoài hiên. Khách ngồi nhâm nhi cà phê, ngắm trời chiều thắm dần sang tối. Rồi sao hôm mọc lung linh, và nếu ngồi nán lại thêm chút, khách sẽ có thể thấy được dãy sông ngâu rừng rực chảy ngang bầu trời. Nếu là tháng Bảy, với chút mưa bụi nhẹ nhẹ bay, kẻ đa sầu đa cảm lại tưởng đó là những giọt lệ của đôi vợ chồng Ngư Lang Chúc Nữ đang khóc mừng hội ngộ...

Con đường ngày xưa đông đảo nhất tỉnh, xe cộ xuôi ngược không ngớt, giờ biến thành con đường một chiều, buồn hiu trước cảnh ngăn cách hai bờ. Bước chân tôi lững đờn vô định, mơ hồ trong tiềm thức đã đưa tôi đến trước sân nhà cũ. Cây trướng cá rậm tàng ngày nào không còn. Chỉ trơ lại bức tường rào im lặng. Hàng song sắt sứt rỉ vì mưa gió. Khi xưa tôi từng ngồi tản mạn sơn nô hàng giờ màu xanh nhạt biển. Hai chậu mai trắng hai bên cũng không còn vết tích. Khung cửa sắt kéo đóng chặt. Hình như không ai bên trong.

Tôi đi chậm chậm theo con ngõ hẹp bên hông nhà ra sau. Nơi này khi xưa tôi thường dựng xe ở đây. Tôi vẫn nhớ những chiếc xe đạp của các em tôi nơi này. Các cánh cửa sổ lá sách khép hờ. Tôi nghiêng đầu nhìn vào, như nhìn lại quá khứ một thuở nào của gia đình tôi. Tôi tưởng tượng nghe tiếng cười nói của cha tôi. Tôi như thấy nét mặt nghiêm trang của mẹ. Và con chó nhỏ hai màu đen trắng chạy ra vẫy đuôi mừng rỡ, mỗi khi tôi từ đơn vị đi phép trở về. Trong chập chờn nắng trưa, tôi nghe có tiếng đàn mandoline của em tôi văng vẳng... Nhưng tôi thất vọng. Bên trong ngôi nhà trống rỗng, bàn ghế đồ đạc biến mất. Không một tiếng động nào ngoài tiếng thở dài của chính tôi. Tất cả kỷ niệm giờ chỉ là những bóng hình mờ nhạt trong lòng.

Đâu rồi những đêm xưa khi trăng sáng tỏ, chúng tôi thường quây quần trên sân thượng để hóng mát. Đâu rồi những giọt sương đọng ướt mền chiếu, mỗi khi tôi ngủ quên đến sáng trên ấy. Đâu rồi cái góc nhỏ, cô bạn gái tôi thường ngồi nhìn xuống đường đêm chiều. Có lần nàng bảo - những lúc tôi vắng nhà, nàng hay đến chơi với các em gái tôi. Cô hay

lên ngồi trên một góc khuất của sân lầu, và nhìn xuống ngã ba dẫn vào thành phố. Nàng cho rằng, nếu tôi có về thì nàng sẽ thấy ngay. Tôi đùa - nếu anh không về nữa? Nàng tròn xoe mắt ngơ ngác - Thì em sẽ thành đá phải không? Bây giờ thì cô gái ấy nơi đâu, ở phương trời nào? Hay trái tim cô đã hóa thạch vì những khổ đau của cuộc sống!

Gần nhà tôi là ngôi nhà thờ Chính Toà Vĩnh Long. Một ngôi thánh đường đồ sộ bắt đầu xây cất từ những năm cuối thời Đế Nhất Cộng Hòa. Công trình bỏ dở đến những năm sau này mới hoàn tất. Hàng cây bạch đàn lất phất cành lá trong gió, như vẫy tay chào đón những con chiên đến lễ sáng lễ chiều. Những bậc thang cao dẫn từ sân cỏ lên chiếc sân rộng, với tượng Đức Mẹ từ bi đứng chấp tay triu mến nhìn xuống đàn con vẫn còn lao đao trong cuộc sống.

Tôi vẫn nhớ mẹ tôi mỗi Chúa Nhật mặc áo dài nghiêm trang đi lễ với hai cô em gái. Còn đứa em trai của tôi thì đang học những năm đầu trung học trong chủng viện Thánh Minh. Riêng tôi thì theo “đạo dòng” có nghĩa là khi đến nhà thờ thì... đi lòng vòng ngoài sân khi Cha đang giảng trên bục. Chỉ vào khi rước lễ. Mẹ tôi vẫn thường quở trách tôi chuyện này, nhưng thanh niên mà, làm sao ngồi im hàng giờ một chỗ được.

oOo

Mùi hương trầm phảng phất trong gió. Tôi cúi mình cắm ba nén nhang vào chiếc lư đá trước hai ngôi mộ của cha mẹ. Ông bà nghiêng đầu nhìn tôi mỉm cười bao dung trong hai chiếc ảnh cần trên

bia. Hàng trúc xòe lá bên bờ rạch lao xao bóng trên mặt nước. Một đời người tranh đấu, lên đông xuống đoài, rồi cuối cùng cũng về yên nghỉ một chỗ trong góc vườn nhà. Tôi tự an ủi lòng, cha mẹ tôi chắc hạnh phúc khi được nằm cạnh bên nhau. Cùng ngắm nhìn hoàng hôn lung linh rọi bóng nắng lên con sông trước mặt. Cùng đón gió mát những đêm trăng thanh, bóng dừa rũ lò xoà như quét bột ánh trắng lan tràn trên mặt sân. Và cùng chờ con cháu trở về thăm viếng...

Con sông lượn vòng chảy về xóm xa trên kia. Cây ô môi từ thời thơ ấu của tôi vẫn còn đó, còm cõi nghiêng nhánh bên bờ. Con sông như hẹp lại so với hình ảnh trong ký ức. Từ thuở nào, tôi đã tập lội bằng cách ôm thân cây chuối, bì bõm quanh chiếc cầu dừa. Tôi vẫn nhớ gốc mù u nở hoa trắng muốt ven con đường đất. Và đêm đến cành lá sáng rực, lấp lánh hàng vạn ánh sáng nhấp nháy từ những con đom đóm, bay lượn nhả nhả như bao nàng tiên bé nhỏ trong truyện cổ tích thần tiên!

Ngày mai tôi lại đi xa, bỏ lại sau lưng một miền đất Văng thênh thang trong trí nhớ.

Phong Vũ

Trên Cầu Thiêng Đức

Thơ Hoa

Ngày xưa khi còn bé
Mỗi lần mình đi chơi
Phải qua cầu Thiêng Đức
Em sợ quá eo ơi!

Mặt nước sông lồng lộng
Cầu cây lại gập ghềnh
Đốc cao cao ngất ngưỡng
Em thấy mình lênh đênh

Nhìn xuống thì chóng mặt
Không nhìn sợ lọt chân
Em muốn rơi nước mắt
Đứng giữa cầu tần ngần

Bao nhiêu năm xa xứ
Ký ức chẳng nhạt mờ
Nhớ cây cầu Thiêng Đức
Nhớ tháng ngày ấu thơ.

Songthy

Hồi đó nhìn cô Bé
tóc dài thả rong chơi
áo bay ngang Thiêng Đức
dễ thương mộng tình ơi!

nước lớn, sông gió lồng
ngõ cô qua thác ghềnh
gió chao nghiêng nón lá
áo thả buồm lênh đênh

nắng vàng hôn ấm mặt
nước cuốn chờ níu chân
tình hồng trong khóe mắt
hồn son chớm ngại ngần

cô Bé giờ bỏ xứ
sông xưa sương giăng mờ
ta về qua Thiêng Đức
ngọn gió đầy hương thơ

Phạm Tương Như

Bắt Chợt Quê Xưa

Thương má một đời tần tảo
Con mưa chiều tháng bảy chảy qua sân
Bắt chợt quê xưa
Tuổi thơ ký ức trào dâng

Thương má sớm hôm bên trái bí, vườn cà, bờ
mương, con rạch...
Nuôi chúng con lớn khôn
Chúng con xa quê
Mang nụ cười ra phố chợ

Tập nếp sống cư dân thành phố
Quên tháng ngày trơn trượt đường quê
Má dặt tay từng đứa dẫn đến trường
Xa khuất quê xưa

Chúng con bay khắp nẻo đường đời
Lúc vui ít khi nào nhớ má
Khi buồn một mình
Tủi hờn lỡ một ai ức hiếp

Thèm được kêu hai tiếng «Má ơi!»
Bắt chợt quê xưa như một giấc mơ
Gặp lại mình chân trần, áo rách
Rổ rau tập tàng đầy ắp

Nói hết tình hương quê?
Bắt chợt quê xưa tỉnh giấc con mê
Một phút thôi,
một phút cho con nghĩ về nơi có má

Nhớ bến sông
những đêm hè khoả trắng giỡn nước
Xa khuất nẻo về
Ngõ vắng rộn tiếng chim

Bắt chợt quê xưa
Tóc trắng má lại thêm
Lẳng lẳng giấu nổi lòng sau khói bếp
Chiều chiều ngóng đợi những đứa con

Bắt chợt quê xưa
Nhớ lắm má ơi!
Bờ ruộng, liếp rau
Thương má một đời tần tảo
Con mưa chiều tháng bảy chảy qua sân

Ngọc Hải

KHÓI BẾP quê nhà

Đôi khi tôi nghĩ, những ai đã từng lớn lên trong khói bếp quê nhà mới đúng là một người Việt Nam hạnh phúc. Mình xa xưa già cỗi quá chẳng, nhưng biết làm sao đây khi màu khói bay bên vách bếp ấm lửa hồng là hình ảnh đẹp nhất, sống động nhất của thời thơ ấu. Bàng bạc trong khung cảnh êm ả của làng quê, khói bếp bay lên như điểm xuyết vào bức tranh thanh bình hiền hậu.

Dù cho khi lớn lên những đứa con có phiêu bạt phương nào thì những món ăn thân thiết và khẩu vị quen thuộc của bếp lửa gia đình từ nhỏ sẽ mãi không bao giờ thay đổi. Đi đâu, đến đâu, ăn những món cao sang quyền quý nào thì khi trở lại quê nhà được thưởng thức lại hương vị cũ luôn thấy rằng đó mới chính là những gì mình mong đợi.

Mỗi lần về quê, tôi lại mang tâm trạng của một đứa bé hồn nhiên, rũ bỏ hết những phiền toái lo toan của cuộc sống thị thành thường nhật. Thật may mắn biết bao khi có một chốn để tìm về, để nhớ rằng mình có một cội nguồn và đó mới chính là nơi mình thật lòng gắn bó. Trong tâm trạng của trẻ thơ tôi cũng đã được người nhà nấu cho những món ăn thân quen cũ. Nói theo kiểu thời thượng thì là “hàng hiệu, hàng độc” không đụng với ai. Từ những con ốc bươu vớt dưới ruộng vườn nhà ướp muối tiêu nướng chấm nước mắm sả ớt đến món cháo hến nấu với nước cốt dừa đậm đà béo ngậy. Từ món gà xào lá cách thơm tho đến món bánh xèo vàng ươm giòn tan ăn kèm với lá cách, lá xòai non và cả lá điều.

Trong lần về quê gần đây chúng tôi lại được ăn món bánh xèo đặc biệt của nhà tôi. Vui biết bao khi mọi người lăng xăng đi hái dừa, nạo dừa, vắt nước cốt, pha bột. Nhóm còn lại ra vườn hái rau, hái chanh làm nước mắm. Tiếng cười nói rộn ràng, tiếng nồi chảo khuấy lách cách... Và cuối cùng thì bếp lửa được nhóm lên. Củ cháy tí tách, khói bếp bay lững lờ trong buổi sáng mùa hè tươi đẹp.

Bên chiếc bếp ấm áp, những cái bánh xèo giòn rụm ra đời, trở mình trong bàn tay mềm dẻo của người đổ bánh. Mùi mỡ thơm, tiếng bột đổ vào chảo với tiếng “xèo” vui tai. Rồi từng cọng giá trắng, từng nhúm củ sắn xắt sợi được thêm vào bên màu đỏ hồng của tôm, màu mỡ màng của thịt, màu vàng của bánh. Bao nhiêu hình ảnh của ký ức bỗng chợt đến như một khúc phim quay chậm. Những kỷ niệm ấu thơ ấm áp hiện về, thương yêu tràn ngập và nước mắt rung rung.

Bánh xèo quê nhà – có nơi nào ngon hơn nữa? Mộc mạc, bình dị mà đậm đà, ngon miệng đứa nhà quê. Để rồi khi già biệt lại thấy lòng đa mang thương nhớ, bước chân lang thang nào cho hạnh phúc lang thang?

Ngô Thị Mỹ Trang

Dấu “Hỏi Ngã”

Trong Văn Chương Việt Nam

Văn hóa Việt Nam của chúng ta vô cùng phong phú.

Một trong những nguồn phong phú vô ngàn mà trên thế giới không ai có, đó là ý nghĩa về dấu hỏi ngã. Thật thế, dấu hỏi ngã trong tiếng Việt đóng một vai trò quan trọng.

Viết sai dấu hỏi ngã sẽ làm đảo ngược và có khi vô cùng tai hại cho văn chương và văn hóa Việt Nam.

Chúng tôi xin đơn cử một vài trường hợp như sau.

1. Danh từ **nhân sĩ**, chữ sĩ phải được viết bằng **dấu ngã** để mô tả một vị chính khách có kiến thức văn hóa chính trị..., **nhưng nếu** vô tình chúng ta viết **nhân sĩ**, chữ **sĩ** với **dấu hỏi** thì ý nghĩa của danh từ nhân sĩ sẽ bị đảo ngược lại, vì chữ sĩ với dấu hỏi có nghĩa là nhục sĩ và như vậy sẽ bị trái nghĩa hoàn toàn.

2. Một chữ thông thường khác như là hai chữ **sửa chữa**, nếu bỏ đi dấu hỏi ngã sẽ có nhiều ý khác nhau: sửa chữa (**sửa dấu hỏi, chữa dấu ngã**) tức là chúng ta sửa lại một cái gì bị hư hỏng, thí dụ sửa

chữa xe hơi. **Nhưng nếu** cho dấu ngã vào thành chữ sửa và dấu hỏi trên chữ chữa tức có nghĩa là sửa của những người đàn bà có thai nghén.”Sửa chữa“.

Người sai lỗi nhiều nhất về viết sai dấu hỏi ngã là người miền Nam và Trung (người viết bài này là người miền Trung). May mắn nhất là người thuộc miền Bắc khi sinh ra là nói và viết dấu hỏi ngã không cần phải suy nghĩ gì cả. Nhưng khôn nổi có khi hỏi họ tại sao chữ này viết dấu hỏi chữ kia lại đánh dấu ngã thì họ lại không cắt nghĩa được mà chỉ nở một nụ cười trên môi...

Bài viết này nhằm mục đích đóng góp một vài qui luật về dấu hỏi ngã của tiếng mẹ đẻ Việt Nam chúng ta. Dấu hỏi ngã được căn cứ vào ba qui luật căn bản: Luật bằng trắc, chữ Hán Việt và các qui luật ngoại lệ.

A. Luật Bằng Trắc

Qui luật bằng trắc phải được hiểu theo 3 qui ước sau.

1. Luật lập láy

Danh từ lập láy tức là một chữ có nghĩa nhưng chữ ghép đi theo chữ kia không có nghĩa gì cả. Thí dụ: vui vẻ, chữ vui có nghĩa mà chữ vẻ lại không nghĩa, chữ mạnh mẽ, chữ mạnh có nghĩa nhưng chữ mẽ lại không hề mang một ý nghĩa nào hết, hoặc chữ lặng lẽ, vẻ vang...

2. Luật trắc

Không dấu và dấu sắc đi theo với danh từ lập láy thì chữ đó viết bằng dấu hỏi (ngang sắc hỏi).

Thí dụ:

Hớn hở: chữ hớn có dấu sắc, thì chữ hở phải là dấu hỏi.

Vui vẻ: chữ vui không dấu, thì chữ vẻ đương nhiên phải dấu hỏi.

Hỏi han: chữ han không dấu, như thế chữ hỏi phải có dấu hỏi.

Vớ vẩn: chữ vớ là dấu sắc thì chữ vẩn phải có dấu hỏi.

Tương tự như mắng mỏ, ngớ ngẩn, hờ hang, ...

3. Luật bằng

Dấu huyền và dấu nặng đi theo một danh từ lập láy thì được viết bằng dấu ngã (huyền nặng ngã).

Thí dụ:

Sẵn sàng: chữ sàng có dấu huyền thì chữ sẵn phải là dấu ngã.

Ngõ ngang: chữ ngang với dấu huyền thì chữ ngõ phải để dấu ngã.

Mạnh mẽ: chữ mạnh có dấu nặng, do đó chữ mẽ phải viết dấu ngã.

Tương tự: lạng lẽ, vững vàng,...

B. Chữ Hán Việt

Văn chương Việt Nam sử dụng rất nhiều từ Hán Việt, chúng ta hay quen dùng hằng ngày nên cứ xem như là tiếng Việt hoàn toàn. Thí dụ như các chữ: thành kiến, lữ hành, lãng du, viễn xứ,... tất cả đều do chữ Hán mà ra.

Đối với chữ Hán Việt được sử dụng trong văn chương Việt Nam, luật về đánh dấu hỏi ngã được qui định như sau:

1. Tất cả những chữ Hán Việt nào bắt đầu bằng các chữ D, L, V, M và N đều viết bằng dấu ngã, cá chữ Hán Việt khác không bắt đầu bằng năm mẫu tự này sẽ được viết bằng dấu hỏi.

Thí dụ:

Dĩ vãng: hai chữ này phải viết dấu ngã vì dĩ vãng không những là hán tự mà còn bắt đầu bằng chữ D và V.

Vĩ đại: vĩ có dấu ngã vì chữ vĩ bắt đầu với mẫu tự V.

Ngẫu nhiên: chữ ngẫu dấu ngã vì áp dụng qui luật Hán Việt nói trên.

Lẽ phải: lẽ dấu ngã vì chữ L, phải dấu hỏi vì có chữ P.

Tư tưởng: chữ tưởng phải viết dấu hỏi vì vần T đứng đầu.

Tương tự như: lữ hành, viễn viễn,...

Để thể nhớ luật Hán tự dễ dàng, chúng tôi đặt một câu châm ngôn như thế này: “Dân Là Vận Mệnh Nước” để dễ nhớ mỗi khi muốn sử dụng qui luật Hán tự nói trên.

C. Các Quy Ước Khác

1. Trạng từ (adverb)

Các chữ về trạng từ thường viết bằng dấu ngã.

Thí dụ:

Thôi thể cũng được. Trạng từ cũng viết với dấu ngã.

Xin anh đừng trách em nữa. Trạng từ nữa viết với dấu ngã.

Chắc anh đã mệt lắm rồi. Trạng từ đã viết với dấu ngã.

2. Tên họ cá nhân và quốc gia

Các họ của mỗi người và tên của một quốc gia thường được viết bằng dấu ngã.

Thí dụ:

Đỗ đình Tuấn, Lữ đình Thông, Nguyễn ngọc Yến...

Các chữ Đỗ, Lữ, Nguyễn đều viết bằng dấu ngã vì đây là danh xưng họ hàng.

Nước Mỹ, A phú Hãn,...

Các chữ Mỹ và Hãn phải viết bằng dấu ngã vì đây là tên của một quốc gia.

3. Thừa trừ

Một qui ước thừa trừ ta có thể dùng là đoán nghĩa để áp dụng theo luật lập láy và bằng trắc nói trên.

Thí dụ:

Anh bỏ em đi lẻ một mình. Chữ lẻ viết dấu hỏi vì từ chữ lẻ loi mà ra, chữ loi không dấu nên chữ lẻ viết với dấu hỏi.

Anh này trông thật khỏe mạnh, chữ khỏe ở đây có dấu hỏi vì do từ khỏe khoắn mà ra, khoắn dấu sắc thì khỏe phải dấu hỏi.

D. Kết Luận

Văn chương là linh hồn của nền văn hóa, viết sai dấu hỏi ngã có thể làm sai lạc cả câu văn, đó là chưa kể đến nhiều sự hiểu lầm tai hại cho chính mình và người khác cũng như các việc trọng đại. Không gì khó chịu cho bằng khi đọc một cuốn truyện hay nhưng dấu hỏi ngã không được chỉnh tề. Một ký giả người miền Nam trong câu chuyện thân mật tại một quán phở thuộc vùng thủ đô Hoa Thịnh Đốn đã thành thật công nhận điều thiếu sót và tầm quan trọng của dấu hỏi ngã trong văn chương Việt Nam.

Và cũng chính vị ký giả lão thành nói trên đã khuyến khích chúng tôi viết bài này trong mục đích làm sống lại sự phong phú của nền văn chương, văn hóa Việt Nam chúng ta, nhất là đối với những thế hệ trẻ hiện đang lưu lạc trên xứ người.

Cao Chánh Cương

Phượng Thuốc

Nhiệm Màu

Ra đi từ độ thu tàn
Quạnh hiu một bóng hành trang bên đời
Đời vui đời vẫn mỉm cười
Ừ thôi! Thì để kiếp người cuồng quay
Nay đen, mai trắng là đây
Hồng trần phút chốc từng ngày đảo điên
Buông tay xóa hết ưu phiền
Từ bi là thuốc thần tiên nhiệm màu...

Xuân Diệp

Hạ Đi

Hạ còn rớt lại đâu đây
Dệt từng sợi nắng giăng đầy nhớ mong
Chiều rơi theo cánh phượng hồng
Nhớ ai thu rớt vào lòng bơ vơ

Về sâu ngưng hát vườn mơ
Con mưa tiễn bước thần thờ hạ đi
Gió mây xuôi cánh thiên di
Nỗi buồn ở lại nói gì cùng thu!

Đường xưa mưa đổ mịt mù
Hàng cây lặng đứng tương tư đợi người
Thoảng bên tai tiếng em cười
Tình anh bám nhẹ trên môi nồng nàn

Xưa về chung chuyển đò ngang
Giờ ngàn con sóng lỡ làng gọi nhau
Mình anh đứng lặng sầu đau
Chờ em mòn mỏi bạc đầu thu qua

Hạ đi bỏ lại tình xa
Thu về nấn nủ đôi tà áo bay
Phượng xa có nhớ nơi này!
Nhớ em ngọn gió lay lay thu buồn...

Sang Hạ

Trà Vinh **quê tôi**

(Kính tặng tất cả cựu học sinh, đồng hương Trà Vinh. Đặc biệt tặng cựu học sinh Trần Trung Tiên. Công lập Vĩnh Bình và trường Thánh Gioan Quang Trung).

*Quê hương cách núi ngăn sông
Xứ người đếm bước lưu vong cuối đời
Lạnh lùng ngày tháng dần trôi
Quê hương nỗi nhớ bao giờ phai*

*Nhớ hôm trở lại quê nhà
Về thăm cố quán Kinh Chùa năm xưa
Về thăm Dừa Đỏ Rạch Dừa
Rạch Rô Long Thuận nắng mưa hôm nào*

*Bãi san gác Thánh lâu cao
Hồi chuông xóm đạo sớm chiều còn không?
Đường xưa lần bước băng khuâng
Lối về xóm cũ làm tìm ngu ngơ*

*Lần tìm ngày tháng ấu thơ
Ngày mưa tháng nắng theo ta đến trường
Quốc Nam Minh Hạnh Chiêu Dương
Thầy Thơm Thầy Thuận mái trường xưa đâu*

*Cầu tre ngày đó qua cầu
Rạch Đon tron trọt chân son bám bùn
Đong đưa kỷ niệm nhớ nhung
Hằn trong kỷ niệm nhớ thương vô bờ*

*Đâu rồi bóng mát tuổi thơ
Hồn quê còn đó ước mơ chôn vùi
Chốn xưa người cũ ngậm ngùi
Quê hương đối diện mắt rồi quê hương*

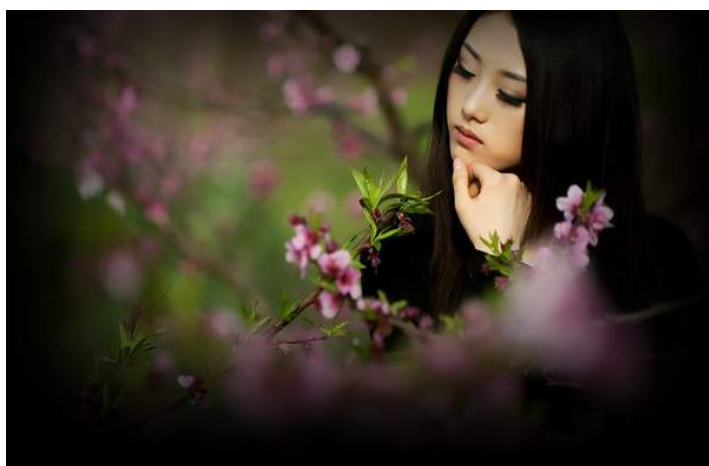
*Ta về tìm lại nhớ thương
Quê mẹ Dừa Đỏ quê cha Rạch Dừa
Hai mùa mưa nắng đong đưa
Còn đâu hạt nắng giọt mưa năm nào*

*Còn đâu hương bưởi hương cau
Còn đâu ngày đó ngọt ngào dư hương
Trà Vinh ơi! Những con đường
Còn đâu ngày đó vui buồn Trà Vinh.*

Nguyễn Trung Kiên

Sông Xanh

Mỗi ngày hai bạn cô đi về ngang qua nhà anh. Mỗi chiều anh đứng tựa người bên khung cửa rào trước nhà nhìn cô ôm cặp đi ngang lúc tan trường. Cô không biết là anh đứng đó vì muốn chờ đợi để nhìn riêng một ai, hay cũng như bao nhiêu chàng thanh niên khác, anh chỉ muốn hưởng cái thi vị chiều chiều đứng nhìn những tà áo trắng tan trường tha thướt lượn bay. Nhà anh nằm sát bên khúc quanh ở dốc cầu, trên con đường chính đi vào thành phố. Phía trước nhà có một khoảng sân nhỏ nằm sau hàng rào thấp sơn màu vỏ trứng, đủ để người qua ngang nhìn được thấp thoáng một góc băng xi măng cần đá lẻ loi nằm phía bên dưới cửa sổ và vài ba khóm hồng mọc dựa theo bờ tường loang lổ những mảng rêu xanh mịn màng. Cô không biết anh từ đâu đến, nhưng bỗng một ngày kia anh có mặt bên khung cửa đó mỗi ngày. Nhìn riết rồi thành quen, cô thấy sự có mặt của anh cũng bình thường như hàng rào màu vỏ trứng, như khóm hồng rung rung trong gió chiều, như băng ghế đá nằm im lìm bên khung cửa mở.

Ngay từ trên dốc cầu, cô có thể trông thấy dáng dấp cao lêu khêu của anh lơ lửng trong sân, nghĩa là trên khoảng đường mấy chục thước từ dốc cầu qua ngang nhà anh, cô chịu đựng tia nhìn vừa tò mò, vừa lém lỉnh của anh dõi theo từng bước chân cuồng quýt của cô. Cô không có vẻ thuộc vào hàng yếu điệu nhu mì “cắn hạt cơm không bể làm hai”, nhưng hình như khi không có bạn bè nào đi cùng trên quãng đường này cô cũng đánh mất đi phần nào cá tính ngang tàng phách tấu. Cô cố tình che giấu sự bối rối của mình bằng cách hay hắt mặt kênh kênh khi đi ngang qua nhà anh. Chừng vài tuần thôi, rồi cô cũng quen dần, cô bắt đầu ngó anh nhưng nét mặt cứ lạnh tanh như nước đá không biểu lộ chút tình cảm lớn nhỏ nào. Anh tỉnh bơ, nhếch mép cười và kín đáo khẽ nghiêng đầu như chào hỏi hàng xóm với cô.

Rồi đến một ngày... đẹp trời, anh xích gần lề đường hơn một chút, don đả chào cô, nói năng rất lịch sự và mềm mỏng:

- Tôi thấy cô đi học về ngang mỗi ngày, như vậy cũng đã gần như là người quen. Tôi tên Thiên. Còn cô nhớ tên gì vậy?

Cô giật mình sững sốt, đứng lại nhìn anh, hơi ngần ngừ một chút rồi cúi đầu nói nhỏ:

- Tên tui là Sông.

- Song như là “hai đường thẳng song song không bao giờ gặp nhau”? Anh hỏi.

Cô ngẩng đầu lên, ngó thẳng vào đôi mắt neho neho trêu chọc của anh, giọng hơi cong cớn:

- Không phải, Sông như là “chàng ở bên này sông, thiếp ở bên kia sông, cùng uống nước một giòng...”

Anh vận vẹo:

- Ô!... Mà Sông Dài, Sông Sâu, hay là chỉ Sông trơ trụi thôi?

Cô cười chúm chím:

- Chỉ Sông... khơi khơi vậy thôi, không dài, không sâu, không trong, không đục gì hết!..

Anh nhìn cô, vẻ mặt thật thà dễ tin:

- Tên ngộ ha! Nghe không được... văn chương cho lắm, nhưng mà ngộ.

Cô gục gặc đầu đồng ý với anh:

- Ba tui không thích cái gì rườm rà khó hiểu, nghĩa đen nghĩa bóng tùm lum. Người Nam chính hiệu mà! Tui sanh ra ở đây, cái xứ sông ngòi chằng

chặt, nên Ba tui đặt tên như vậy luôn cho dễ nhớ. Cũng may cho anh, chớ Ba anh mà giống như Ba tui thì tên anh chắc hơi... khó nghe.

Anh nhìn cô, nhướn mày dò hỏi. Cô nhún vai:

- Vậy chớ anh tưởng tượng coi, mỗi lần ai muốn gọi anh là phải kêu “Trời ơi, Trời à...”, anh không thấy nghe nó hơi kỳ cục quái đản sao?

Anh ngẩn người, nghĩ đến bao nhiêu hoàn cảnh khác mà thiên hạ có thể kêu “Trời ơi...”, rồi bật cười, đồng ý với cô là mình may mắn không có một người cha với đầu óc giản dị như Ba cô nhỏ Sông. Cô nhìn anh, tủm tỉm cười, ra chiều đắc ý với sự nhận xét của mình.

Cô nhìn anh cũng với cái nhìn đó, ra chiều đắc ý với sự... lường gạt của mình trong một chiều khi hai người đứng tán nhảm bên hàng rào nhà anh và vài người bạn gái của cô tình cờ đạp xe đi ngang, với tay vẫy chào và gọi tên cô ơi ới, “Hà, ê Bích Hà...” Anh nhìn cô, làm ra vẻ ngỡ ngàng sững sờ:

- Ủa, tên em không phải là Sông sao? Em dám nói dối với tôi mấy tuần nay...

- Vậy chớ anh không thấy tên Sông dễ nhớ hơn hay sao? Nhà anh nằm bên dốc cầu, giáp mé sông, anh thấy nó mỗi ngày... Một người ngồi bên kia sông trông theo nước chảy về đâu, một người ngồi đây trông hoa trôi theo nước chảy phương nào...

Cô trả lời thật ngon lành, hát nho nhỏ vài câu một cách rất tinh tuông, rồi mau mau đánh trống lảng sang chuyện khác:

- Mà anh có kịp nhìn mặt con nhỏ bạn của Sông hồi nãy không? Con nhỏ mặt tròn tròn, tóc dài dài ngồi đằng yên sau, không phải con nhỏ hì hục còng lưng đạp xe leo dốc cầu...

Anh lắc đầu, chăm chăm nhìn cô không nói tiếng nào. Cô thao thao tiếp tục câu chuyện như không có gì lạ xảy ra:

- Nói cho anh biết, con nhỏ đó thích anh, không chừng dám tương tư nặng nữa là khác. Anh nghe chắc là khoái chí tử rồi há?... Anh muốn thì Sông giới thiệu cho.

Anh ậm ừ, ra vẻ hơi lạnh lùng với cô:

- Tôi đã có người yêu ngoài Đà Lạt... Tôi kể cho em nghe rồi!

Cô chun hai cánh mũi, thở khì một cái, nói như người sành đời:

- Thôi đi anh Thiên ơi!... Người yêu mà ở mịt mù

xa lắc như vậy thì kể như... hết yêu mấy hồi! Bộ anh không nghe người ta nói “xa mặt cách lòng, loin des yeux, loin du coeur”. Mà Sông thấy hình như mấy bài thơ anh làm cho người ta, thơ nào cũng có hơi hướm... thất tình trong đó, chắc không xong rồi!..

Anh nhíu mày, nhìn cô với vẻ mặt lăm lì. Cô nghiêng đầu, nhìn trả lại anh với đôi mắt tròn xoe tình nghịch:

- Á à..., anh còn sùng về cái vụ Sông với Biển! Thôi mà, đừng giận hờn làm chi cho... phí tuổi xuân thì. Sông hay Hà gì thì cũng như nhau. Tên gọi chỉ là cái tên để gọi. Anh không thấy Sông là người quân tử hay sao, Sông chưa thềm giận anh về cái tội dám nghĩ Ba người ta là dân... nhà quê, đặt tên con kiểu đó!..

Rồi cô cứ tiếp tục xưng tên Sông với anh. Mà anh nghe riết rồi cũng quen tai không còn thấy gì lạ lùng nữa, nên anh cũng không thềm nhớ đến tên tộc trên giấy khai sinh của cô. Có lẽ tên nào thì cũng chỉ là cái tên để gọi, để còn nhìn được người quen với nhau là tốt lắm rồi, như cô đã lý sự nhì nhằng với anh.

Cô vẫn đứng lại trước hàng rào nhà anh mỗi lần đi học về ngang, nói vài ba câu chuyện băng quơ trên trời dưới đất. Chuyện lớp học, chuyện bạn bè, chuyện cô gần đứng chót trong lớp về môn Toán trong kỳ thi lục cá nguyệt, chuyện cô chưa nghĩ ra được sẽ học ngành gì ở đại học sau mùa thi sắp đến. Cô cười ha ha với anh, “Nếu không nhờ một đứa trong lớp đầu ban phải nghỉ học ba tháng thì chắc Sông đội sổ luôn về môn Toán. Bữa đó Sông ngủ quên, không học bài”. Cô nhíu mày tư lự với anh, “Sông nghĩ chắc mình không thích đại học đâu anh Thiên. Đại học chắc không vui bằng ở trung học đâu, anh Thiên hả? Sông ở tỉnh nhỏ quê mùa quen rồi, nghĩ tới chuyện mai một phải xa nhà lên thành phố học sao ớn quá!..” Cô đọc qua những bài thơ thất tình anh làm cho người bạn gái nào đó nơi thành phố anh từng sống, lên giọng bình phẩm về cách anh dùng chữ, gieo vần, rồi chê anh rậm rề, “Anh làm thơ nghe cũng đường được dù không mấy rung động... đây, nhưng mà anh viết chữ... hơi xấu. Mai một anh có muốn viết thư tán tỉnh cô nào thì năn nỉ Sông viết giùm cho!” Anh chịu đựng cái tính hay nổi hứng hát hò ngêu ngao bất tử của cô,

làm bộ lắng tai nghe, rồi phê bình là tiếng hát cô không tròn, giọng ngân không dài, lên cao thì rè, xuống thấp thì... tắt. Cô và anh, hai người không ai chịu thua ai trong chuyện tìm đủ đề tài để chê bai chọc ghẹo nhau. Hình như cả hai đều không muốn phân tích sâu xa hơn về sự liên hệ tình cảm với nhau, vì trong mọi hành động và cử chỉ trong cách đối xử với nhau, cô và anh đều kiên trì giữ đúng vị trí lửng lơ của mình.

Rồi anh đột ngột quyết định bỏ đại học luật, thi vào trường võ bị. Tức là anh muốn quay trở lại thành phố cũ, cô nghĩ. Anh nói với cô:

- Hình như đời sống sinh viên không thích hợp mấy với tôi, mà làm nghề luật sư càng dị ứng với tôi hơn, tiếp tục học Luật chỉ tốn phí thì giờ.

Rồi anh cười:

- Nói theo kiểu dao to búa lớn thì tôi muốn gác bút nghiên để đi theo... tiếng gọi của non sông.

Cô cũng cười theo anh:

- Ủ, nghe nó oai hơn là đi theo tiếng gọi của... con Sông, anh Thiên há?...

Ngày anh đến chào từ giã, cô nhận ra đây là lần đầu tiên anh đến nhà cô, trong lòng cô chợt thoáng buồn. “Em hỏi anh, em hỏi anh bao giờ trở lại. Xin trả lời, xin trả lời mai một anh về..” Cô không hỏi, vì thật ra trong thâm tâm cô đã biết chẳng có gì ràng buộc anh với thành phố này. Chỉ là một nơi tạm dừng chân trong cuộc đời trôi nổi của anh, như một lần tình cờ thăm viếng. Cô thoáng buồn, nghĩ đến chiều tan trường qua ngang những nhịp cầu quen thuộc, rồi mai đây sẽ không còn dáng dấp cao lớn của anh đứng lẫn quần đẩu đó trong khoảng sân nhỏ, lần la đợi chờ để chào đón và trò chuyện vu vơ với cô. Cô thoáng buồn, nghĩ đến hôm anh bắt ngờ tặng cô chiếc áo len trắng trong ngày sinh nhật mười tám tuổi. Anh cười tươi thích thú nhìn vẻ mặt sững sờ ngạc nhiên của cô khi mở gói quà, giọng cô xôn xao, “Trời ơi! Hay quá vậy ta! Làm sao mà anh biết ngày sinh nhật của Sông?...” Rồi cô riu rít, “A, áo len trắng! Như vậy là Sông có áo ấm mặc đi học khi trời trở lạnh lúc gần Tết. Cảm ơn anh Thiên nhiều lắm lắm...” Cô nhìn anh với đôi mắt biết cười. Anh nhìn cô và thấy cả một bầu trời xanh cao trong đó. Anh nói với cô, “Em dễ bị cảm, mà tôi thì sợ nếu quá lạnh thì ngày nào đó chắc em sẽ

biến thành... Blue Danube”.

Blue Danube. Trong những lá thư anh viết về cho cô từ cao nguyên sương mù, anh hay gọi cô như thế. Đây Blue Danube trong phố nhỏ. Cô viết thư trả lời, nói anh khéo tưởng tượng quá, sông ngòi quanh đây lúc nào cũng đục ngầu phù sa từ mùa nước cạn cho tới mùa nước lũ, không phơn phớt nổi một chút màu xanh ngay cả trong những ngày trời trong vắt không một gợn mây. Anh tả cảnh sương mù, đồi thông, dốc cao, mưa bụi..., cảnh những buổi sáng trời đục vẫn khói sương của miền cao nguyên, những buổi chiều lắt rắc mưa bụi về ngang không đủ thấm ướt má môi. Cô không tưởng tượng được tiếng thông reo, thầm nghĩ, cây gì mà lại biết reo? Chẳng biết nó có khác hơn tiếng chuông leng keng của ông già bán cà rem trước cổng trường hay không. Cô cũng không tưởng tượng được những sườn đồi thoải thoải trải dài ngút mắt, chắc phải đẹp đến lạ lùng. Ngày ngày cô đi học ngang qua cầu, nhìn xuống mặt nước đục lờ lờ với từng đám lục bình trôi thư thả, nhìn những dãy nhà sàn lợp lá nghèo nàn chen chúc hai bên ven sông mà nghe xa lạ vô cùng với những điều anh kể lể. Cô thầm nghĩ, không lẽ đi bắt chước tính thơ thần của anh, ăn cắp đại một vài câu thơ nào về sửa chút đỉnh rồi gửi cho anh đọc để nói lên tâm sự? “Sao anh không về thăm... cầu khỉ, nhìn nắng hàng cau nắng mới lên...” Anh tỉ mỉ viết cho cô về “một buổi chiều họp mặt sinh hoạt ở ngôi trường con gái Bùi thị Xuân, có một cô nữ sinh tóc bím đã dám đứng lên hát Bên Cầu Biên Giới, bài hát “ruột” của em, làm tôi bỗng nhớ lạ lùng... Lần đầu tiên tôi lắng nghe từng chữ một của bài hát, từng nốt nhạc, từng tiếng ngân... rồi nghĩ lại, giọng hát của em thật ra cũng... đâu đến nỗi nào!...” Cô đọc thư, thoáng bối rối với giọng điệu phảng phất chút ngọt ngào cố giấu giếm của anh. Nhưng anh đã không nói gì thêm, và vài ngày sau, bận rộn với sách vở và thi cử, cô cũng thôi nghĩ ngợi bâng quơ.

Anh về phép, tìm đến thăm cô, hai người lang thang đi qua vài con đường gần nhà anh. Anh mặc quân phục thẳng thớm trang trọng, coi già dặn và lạ lẫm. Cô nhìn mái tóc húi cua ngắn cùn cứng gắt sát da đầu của anh, bĩu môi phê bình:

- Coi anh... ngáo chịu không nổi!..

- Đừng tưởng bở, anh bật cười, em mà thấy được

cánh tôi lên xuống những con dốc ở Đà Lạt trong bộ đồ này mới cảm nhận được hết cái.... oai vệ của nhà binh.

Cô phì cười, ra vẻ không lấy gì làm thần phục địa vị mới của anh, gọi anh là nhà binh... giả hiệu:

- Anh mới là sinh viên, chưa ra trận ngày nào, chưa cầm súng ngày nào, sợ còn chưa đủ kinh nghiệm quân đội bằng mấy ông... nhân dân tự vệ trong xóm! Anh mặc quần áo nhà binh chỉ để làm dáng giựt le với mấy cô sinh viên, nữ sinh nhẹ dạ trên đó.

Anh trừng mắt nhìn cô gằm gù đe dọa. Cô cười hăng hắc như bao nhiêu lần đã trêu chọc anh, tiếng cười lạnh lốt hồn nhiên vang vọng trong chiều tàn.

- Anh thấy đó, cô đổi giọng thật thà, còn ở đây thì mọi thứ vẫn y nguyên như vậy từ ngày anh đi, không có gì đáng nói hay đáng nhớ hết.

Anh cũng biết vậy. Cô vẫn ngoan ngoãn đến trường ngày hai buổi, ngôi trường con gái với những lối đi rợp bóng mát dưới hai hàng phượng vàng nở từng chùm hoa rực rỡ. Cô vẫn tiếp tục đi qua những con đường nhỏ bé rất đỗi thân quen và gần gũi. Cô vẫn chiều chiều đạp xe hóng gió với năm ba cô bạn gái trên con đường chạy dài theo bờ sông gần trường học, đôi khi ghé lại ăn chè, ăn kem ở những hàng quán ven sông. Anh biết cô không mơ tưởng đến vùng trời nào xa xôi hơn nữa ngoài những ngày đơn giản và bình yên cô đang sống.

Hai người dừng lại một chút trên cầu trước khi ghé qua nhà anh. Thành cầu xi măng ướt lạnh khi bàn tay anh chạm đến. Anh hít sâu vào buồng phổi mùi hương hoa hoàng hậu bay phảng phất trong gió từ bên dốc cầu đưa qua. Cây hoàng hậu nằm ngang đường trước cửa nhà anh, không biết ai trồng từ bao giờ mà thân cây đã lớn dễ chừng bằng vòng tay ôm và tàn lá xoè rộng che mát cả gần nửa chiều ngang lòng đường. Anh thờ nhẹ, băng khuâng nhắc lại ngày đầu tiên làm quen với cô và được cô giới thiệu tên... giả, rồi dịu dàng cười:

- Em có biết là sông nào, dù nhỏ đến đâu, rồi cũng có lúc sẽ chảy ra biển cả bao la hay không?

Cô nhìn anh, tự dưng có vẻ buồn rầu tư lự:

- Sông thích sông hồ hơn biển cả. Sông hồ coi hiền lành hơn, hả anh? Biển rộng lớn quá, dễ làm mình cảm thấy lạc loài, Sông nghĩ vậy.

Lần đầu tiên cô nói chuyện có vẻ người lớn với anh,

lại vương vẩn chút âu sầu trong giọng nói và chút u uẩn thấp thoáng trong đôi mắt tròn. Anh nhìn cô, trầm ngâm không nói gì thêm. Lúc trở lại sân nhà anh, anh hái tặng cô một nụ hồng vừa hé nụ. Anh nhìn mái tóc cô xoa hờ hững một bên vai, nói nhỏ nhẹ:

- Em đem về kiếm cái bình nho nhỏ nào chưng trên bàn học để ngắm cho vui. Hoa nở ở ngoài sân này thì cũng đâu ai ngắm, phí của trời.

- Tức là phí của anh Thiên... Nụ cười tìm về trên môi cô.

Hôm anh hết phép phải trở lại trường, cô không đến chào đưa tiễn. Cô nói với anh từ chiều hôm trước, Sông là một trong những người không thích nói chuyện từ giả, không thích cảnh tiễn đưa, thôi anh... cảm phiền. Buổi sáng, bước xuống phà trong cái ẩm ướt nặng nề của không khí mùa mưa, anh băng khuâng nhìn lại phía bờ sông bên kia, thành phố nơi cô đang sống, thành phố anh lần nữa rời xa. Anh tự hỏi, như mỗi lần ra đi, không biết bao giờ lại quay trở về chốn này.

Người bạn của anh hỏi tên, rồi trao cho cô xấp thư cột cẩn thận bằng mấy sợi thun cao su, nói, “Tôi đoán là cô muốn giữ lại những món này...” Buổi trưa nghỉ trang chột chìm xuống trong sự im ắng bất ngờ. Những lời kinh cầu nguyện đã ngưng nghỉ từ lúc nào và mọi người đã lần lượt tản mác ra về. Nhưng cô vẫn đứng im lìm dưới tàng cây râm mát, ngơ ngác nhìn khoảng đất vừa được đào xới rồi lấp bằng vôi vữa sau khi quan tài đã được hạ huyệt. Mắt cô ráo hoảnh thần thờ. Lòng cô thênh thang trống vắng.

Cô thờ ơ nhìn xuống những phong thư với nét chữ quen thuộc của mình đang nằm gọn trong tay, hít thở mùi hương lãng đãng trong không khí. Nhớ tới mùa

thu năm nao gửi nhau phong thư ngào ngạt hương, nét bút đa tình lả lơi, nhớ tới ngày nào cùng bước đến cầu ngời xỏa tóc thề... Tim cô đứng không chột nghe đau thắt. Mùi hương, cô đã biết, không phải tỏa ra từ những phong thư với nét chữ học trò non nớt này, mà là mùi nhang khói còn lững lờ quyện lại trong bầu không khí ẩm đậm chung quanh. Bao nhiêu năm rồi, cô không nhớ rõ, dễ chừng mười bốn, mười lăm năm... Những lá thư này đã theo anh qua bao nhiêu thành phố, bao nhiêu dặm đường, bao nhiêu đổi dời tai biến trước khi tìm về... khổ chủ. Mùi khói thuốc lá cay nồng của anh như còn phảng phất vương vấn đâu đó trên từng góc giấy cong cong. Người bạn nói với cô, Thiên vẫn nghĩ nó chỉ cần kiên nhẫn chờ ngày cô lớn thêm chút nữa rồi tỏ bày với cô vẫn không muộn, đâu ai ngờ... Cô gục gặc, méo máo, muốn nói một cái gì đó mà không thành lời. Chính cô còn không ngờ được là có ngày cô bỏ lại sau lưng thành phố êm đềm thân quen ấy để vượt trùng dương đi đến nơi này. Chính cô còn không ngờ được có những nhánh sông nhỏ bỗng dưng hổi hả đổ dồn ra biển cả nghìn trùng, để cát bụi phù sa rồi cũng tản mạn lạc mất dấu nhau đời đời. Như cô và anh.

Đứng giữa những hàng mộ mới cũ thẳng tắp vây quanh, cô mơ ước tìm lại được buổi chiều hôm qua, khi mọi chuyện còn rất đổi bình thường trong đời sống phẳng lặng của mình. Buổi chiều đi làm về, sau buổi cơm tối vội vã với gia đình, cô đã ngồi vào lòng ghế nệm ở phòng khách và thư thả đọc qua tờ báo ai đó bỏ lại trên một góc bàn. Cô còn nhớ rõ cảm giác hụt hẫng chao đảo khi nhìn thấy tên anh nằm trên nửa trang cáo phó. Trời ơi. Thiên ơi. Cô thẳng thốt gọi tên. Buổi tối, ngồi một mình trong căn phòng riêng sau khi mọi người đã yên ngủ, cô ôm siết cái áo len trắng đã ngả sang màu cháo lòng từ lâu, áp nhẹ lên má. Cô nhắm mắt, trong bóng đêm tịch mịch không cùng, cô lắng nghe từng đợt sóng cuộn cuộn trào dâng trong hồn, từng giọt nước mắt lặng lẽ chảy dài trên đôi má. Cô nghĩ, một cách muộn màng, có những điều người ta nên nói hết với nhau trước khi... sân khấu hạ màn, thay vì cứ tiếp tục những trò chơi cút bắt lững lờ kéo dài quá lâu, như anh và cô ngày nào.

Phan Các Chiêu Hằng

X

U

Â

N

Mơ

**Nguyễn
Thị
Ánh
Sương**

*Xuân mơ về tình nhỏ
Hồn rục rờ như mây
Cây già cây thương lá
Hẹn hò và chia xa*

*Nay ta về qua lối
Mộng tình xanh bao la
Sao lòng sâu mấy đổi
Hoa lá đã thay mùa*

*Hồn ru tình phai lãng
Sắt se niềm hoài mong
Hoàng hôn buồn nhớ nắng
Nên lạnh lòng trắng sa*

*Phố nhỏ vẫn mưa qua
Âm thầm đời phiêu lãng
Hồi tình xưa bỗng lạ
Cách chia người với ta*

*Bên thềm phai sắc tím
Hong tóc ướt ưu phiền
Ta chờ vàng trắng muộn
Xin mộng đời bình yên*

*Mây không về nẻo cũ
Lãng du vùng trời xa
Một đời mong với nhớ
Cho tình buồn thiết tha*

*Thôi-người là cát trắng
Ta tựa dòng suối trong
Ra trùng khơi ngát sóng
Cát sông vẫn nguyện lòng*

CÁCH SỬ DỤNG DẤU CÂU TRONG TIẾNG VIỆT

Dấu câu là một trong những phương tiện ngữ pháp (thay cho ngữ điệu khi nói).

Nó có tác dụng làm cho nội dung của câu văn mạch lạc, khúc chiết; ngăn cách các thành phần trong cấu tạo câu.

Dùng dấu câu không chuẩn xác hoặc dùng dấu câu không phù hợp trong văn bản sẽ làm cho câu sai hoặc có nội dung mơ hồ.

Có một giai thoại khá lý thú vì không sử dụng dấu câu như sau:

Để quảng bá cho chính sách sinh đẻ có kế hoạch, một huyện nọ ở miền bắc trưng cao tấm biểu ngữ
Mỗi gia đình có hai con, vợ chồng hạnh phúc.

Nhưng chẳng hiểu đỉnh cao trí tuệ trình độ cỡ nào,

mà không dùng dấu phẩy, lại xuống hàng vô tội vạ, nên câu khẩu hiệu được mọi người lưu truyền trên mạng như sau:

Mỗi gia đình có hai con vợ chồng hạnh phúc.

Đúng là sai một ly đi một dặm.

***

Trong tiếng Việt có các dấu câu thường sử dụng sau đây:

- Dấu chấm - Dấu chấm hỏi - Dấu chấm than - Dấu chấm lửng - Dấu hai chấm - Dấu gạch ngang - Dấu phẩy - Dấu chấm phẩy - Dấu ngoặc đơn - Dấu ngoặc kép.

1. Dấu chấm: dùng để kết thúc câu tường thuật (câu kể) trên văn bản.

2. Dấu chấm hỏi: dùng trong câu nghi vấn (câu hỏi) nhất là trong trường hợp đối thoại.

Cần chú ý:

a/ Dấu chấm hỏi có thể dùng trong câu tường thuật, đặt trong dấu ngoặc đơn để biểu thị sự nghi ngờ.

b/ Không dùng dấu chấm hỏi trong trường hợp có từ nghi vấn trong cấu tạo của câu ghép với nghĩa nêu lên một tiền đề cho ý kiến tiếp theo.

c/ Nếu muốn tỏ thái độ khinh bỉ, mỉa mai, đồng thời hoài nghi thì dùng dấu chấm than và dấu hỏi trong một ngoặc đơn.

3. Dấu chấm than:

Thường được đặt cuối câu cảm thán, câu cầu khiến, khuyên ngăn, mệnh lệnh.

4. Dấu chấm lửng: Khi nói được thay thế bằng từ vân vân. Khi viết cũng có thể dùng từ này (viết tắt "v.v...") hoặc dùng 3 dấu chấm (...).

Dấu chấm lửng dùng để:

a. Đặt cuối câu khi người nói không muốn nói hết ý mình.

b. Đặt cuối đoạn liệt kê khi người nói không muốn liệt kê hết sự vật, hiện tượng,... trong một chủ đề.

c. Đặt sau từ, ngữ biểu thị lời nói dứt quãng.

d. Đặt sau từ tượng thanh để biểu thị sự kéo dài âm thanh.

e. Đặt sau đoạn biểu thị sự châm biếm, hài hước.

5. Dấu hai chấm:

a/ Liệt kê thành phần vị ngữ của câu đơn có động từ là hoặc trong thành phần vị ngữ có các từ biểu

thị sự liệt kê ở sau các từ: sau đây, như sau, đề,...

b/ Đánh dấu (báo trước) phần giải thích, thuyết minh cho một phần trước đó

c/ Đánh dấu (báo trước) lời dẫn trực tiếp (dùng với dấu ngoặc kép) hay với lời đối thoại (dùng với dấu gạch ngang)

6. Dấu gạch ngang dùng để:

a/ Chỉ ranh giới của thành phần chú thích

b/ Đặt trước những lời đối thoại

c/ Đặt ở đầu những thành phần liệt kê.

d/ Đặt giữa hai, ba, bốn tên riêng, hay ở giữa hai con số ghép lại để chỉ một liên danh, một liên số

e/ Dùng trong trường hợp phiên âm tiếng nước ngoài.

7. Dấu phẩy:

a/ Dấu phẩy được dùng để chỉ ranh giới bộ phận nòng cốt với thành phần ngoài nòng cốt của câu đơn và câu ghép.

Thành phần ngoài nòng cốt có thể là các thành phần than gọi, chuyên tiếp, chú thích, tình huống, khởi ý.

b/ Dấu phẩy dùng để chỉ ranh giới giữa các yếu tố trong liên hợp, nhất là liên hợp qua lại.

c/ Dấu phẩy dùng để chỉ ranh giới giữa các vế trong câu ghép (song song hay qua lại)

d/ Dấu phẩy có thể dùng để chỉ ranh giới giữa phần đề và phần thuyết trong những trường hợp sau đây:

e/ Khi phần đề làm thành một đoạn khá dài.

f/ Khi lược bớt động từ là trong câu luận.

g/ Khi phần thuyết được đặt trước phần đề

h/ Dấu phẩy còn dùng vì lẽ nhịp điệu trong câu, nhất là khi nhịp điệu có tác dụng biểu cảm.

j/ Khi đọc, phải ngắt đoạn ở dấu phẩy. Nói chung, quãng ngắt ở dấu phẩy tương đối ngắn, so với những dấu đã nói trên.

8. Dấu chấm phẩy:

a/ Dấu chấm phẩy thường dùng để chỉ ranh giới giữa các vế trong câu ghép song song, nhất là khi giữa các vế có sự đối xứng về nghĩa, về cả hình thức.

b/ Dấu chấm phẩy cũng có thể dùng để chỉ ranh giới giữa các yếu tố trong một liên hợp song song bao gồm những ngữ.

c/ Khi đọc, phải ngắt đoạn ở dấu chấm phẩy; quãng ngắt dài hơn, so với dấu phẩy, nhưng ngắn

hơn, so với dấu chấm.

9. Dấu ngoặc đơn:

a/ Dùng để ngăn cách thành phần chú thích với từ ngữ trong thành phần chính của câu.

b/ Sự khác nhau giữa dấu gạch ngang và dấu ngoặc đơn có khi không được rõ. Theo thói quen, người dùng dấu này, người dùng dấu kia đối với thành phần chú thích. Tuy vậy, cũng có thể nhận giữa hai loại dấu này có sự khác nhau như sau:

- Khi thành phần chú thích có quan hệ rõ với một từ, một ngữ ở trước nó, thì thường dùng dấu gạch ngang; nếu quan hệ đó không rõ thì thường dùng dấu ngoặc đơn.

- Một trường hợp đáng chú ý là dấu ngoặc đơn có thể dùng để giải nghĩa cho một từ hoặc một yếu tố ngôn ngữ không thông dụng.

10. Dấu ngoặc kép:

a/ Dùng để chỉ ranh giới của một lời nói được thuật lại trực tiếp. Trước dấu ngoặc kép, trong trường hợp này, thường dùng dấu hai chấm.

b/ Dùng để trích dẫn một danh ngôn, một khẩu hiệu. Trong trường hợp này không dùng dấu hai chấm trước đó. Chữ cái đầu âm tiết của từ trong danh ngôn, tục ngữ, lời dẫn... cần được viết hoa.

c/ Dùng để biểu thị thái độ mỉa mai, chế diễu của người viết hoặc trích dẫn từ, ngữ của người khác hoặc đánh dấu một từ được dùng với nghĩa đặc biệt, khác với nghĩa thông thường.

Khoảng cách sau các dấu câu bao giờ cũng là một (1) khoảng trắng, sau đó bắt đầu đến ký tự đầu tiên của câu (vế) tiếp theo.

Sau dấu chấm câu thì viết ký tự in hoa. Sau dấu phẩy (,), dấu chấm phẩy (;) ngăn cách các vế của một câu thì không viết hoa.

Đầu mỗi câu viết hoa ký tự đầu tiên. Tên riêng thì viết in hoa ký tự đầu.

Nhóm Phù Sa Sông Cửu

Sưu tầm và Tổng hợp từ các nguồn:

*tangthuvien.com

*TrangVanHocDaiHocTayBac.com

MIỀN NAM

Ở vùng Nam bộ nói chung, ngày Tết là dịp để mọi người được bận rộn. Sự bận rộn ấy thể hiện một mối quan hệ khăng khít trong làng xóm và gia tộc. Chỉ nói riêng việc ăn uống, Nam bộ đã là một vùng đất mang nhiều phong vị rất riêng, trong nếp ẩm thực ngày xuân

Bánh tét

Từ những ngày trước Tết (khoảng ngày 27 đến 29 Tết), ở những vùng quê lẫn thành thị, nhà nào rộng rãi và điều kiện đều nấu một nồi bánh tét để làm quà biếu hàng xóm. Ở Nam bộ bánh tét được dùng khá phổ biến để thờ cúng tổ tiên, ông bà. Bánh tét có rất nhiều loại, bánh tét nhân mặn, nhân ngọt và có cả bánh tét chay. Nếu so với bánh tét chay không nhân, chỉ có đậu đen, dừa nạo trộn với nếp hay bánh tét ngọt có nhân làm bằng đậu xanh xào đường hoặc nhân chuối, thì đòn bánh tét mặn được chế biến công phu hơn nhiều. Người ta trải gạo nếp trên lá chuối, rải lớp đậu xanh, rồi mới đặt một miếng thịt mỡ to gần bằng ngón chân cái chạy dài suốt đòn bánh. Sau đó cuộn tròn lại, buộc lạt thật chặt rồi đem nấu. Khi bóc ra, khoanh bánh tròn trịa nằm gọn trong đĩa, nhân đậu xanh chín vàng ươm, miếng thịt heo đỏ hồng thơm cả mỡ trông rất đẹp mắt. Món này thường được ăn kèm với kiệu chua hoặc củ cải ngâm nước mắm thì ngon tuyệt.

Dưa giá

Dưa giá là món ăn không thể thiếu trong những ngày Tết dùng để ăn chung với thịt kho hoặc cuốn bánh tráng. Đây là món ăn kèm giúp cho các món ăn chính trong ngày Tết thêm hương vị, mà cũng là thể hiện sự thông minh vô cùng trong việc kết hợp món ăn của ông cha ta. Vì ngày Tết món ăn nào cũng nhiều dầu mỡ, món dưa giá đơn sơ này sẽ có tác dụng làm “cân bằng”. Vì thế, món dưa giá từ lâu đã trở thành món ăn quen thuộc trên bàn tiệc ngày Tết ở miền Nam.

Dưa cải chua

Là món ăn phổ biến trong mọi gia đình, nhất là vào dịp Tết. Món ăn này không cầu kỳ chỉ cần làm sạch cải (cắt rễ), phơi héo, trộn sơ và để ráo, sau đó xếp vào khay hoặc hủ sành, rồi cho hỗn hợp

Món Ngon

Ba Miền Ngày Tết

Không chỉ để no lòng, món ăn ngày Tết còn là một nếp văn hóa thể hiện qua dấu ấn ẩm thực của đất nước ta. Tùy vào mỗi vùng miền khác nhau, thói quen ẩm thực cũng có nhiều điều không giống nhau. Tuy nhiên sự khác biệt ấy chỉ góp phần mang thêm phong vị đầy đa dạng của mỗi nơi, để khi có dịp thưởng thức qua, người ta lại có cảm giác như tìm thấy một vùng đất mới, của những tinh hoa trời đất và bàn tay chăm chỉ, sáng tạo của con người.

nước muối, đường, phèn chua là được. Khi ăn, cho dưa cải ra đĩa, ăn kèm với thịt kho trứng và cơm nóng thì tuyệt vời. Cái vị chua chua giòn giòn như còn đọng lại trên đầu môi mỗi khi nhắc đến.

Củ kiệu ngâm chua

Bên cạnh hai món dưa giá và cải chua, củ kiệu là món không thể thiếu trong mọi gia đình, người ta có thể mua ở chợ, siêu thị, nhưng ngon nhất vẫn là do tự tay làm lấy. Trước hết, kiệu phải được ngâm nước tro khoảng 1 đêm cho bớt mùi hăng, sau đó làm sạch rễ và lá, phơi héo khoảng 4 giờ rồi ướp đường, cho vào keo thủy tinh sạch. Nếu muốn lọ kiệu thêm đẹp, bạn có thể trang trí thêm củ cải đỏ cắt hoa. Sau đó cho nước giấm nấu đường để nguội vào. 10 ngày sau là dùng được.

MIỀN TRUNG

Bếp lửa miền Trung thường náo nức chào Xuân với hương thơm của bánh tét, của dưa món, của nem chua, của tré, của thịt giằm bên cạnh mai vàng sắc nắng. Không những vậy, đến vùng đất kinh thành Huế, du khách còn có dịp thưởng thức món bánh tét Huế, mang màu xanh thắm và dậy hương nếp cái nhờ nước cốt lá ngót ngâm gạo. Ngoài ra còn có món bò bấp giằm nước mắm xắt lát, ăn kèm với dưa món chua chua, ngọt ngọt.

Giò heo hon miền trung

Được làm từ thịt chân giò (giò heo), có màu vàng nghệ, hương thơm đặc trưng, là món rất được ưa dùng trong những ngày Tết ở miền Trung. Thịt giò cắt miếng vuông bằng đốt tay cái, ướp chung với nghệ tươi giã nát, nước mắm, muối, đường và nhất là không được thiếu chút ruốc Huế cho đậm đà. Rồi cứ việc đảo cho săn, cho chút nước xâm xấp, kho riu riu đến khi thịt mềm, cho thêm đậu phộng luộc chín, bóc vỏ. Ai thích ăn cay có thể gia thêm chút ớt bột, hay trái ớt giã nhuyễn, và đừng quên cho vào một ít sả giã nhuyễn để nồi thịt thêm thơm nồng.

Tôm chua Huế

Tôm chua có ở nhiều nơi, nhưng ngon vào bậc nhất phải kể đến món tôm chua xứ Huế. Khi chế biến, người ta chuẩn bị đầy đủ các nguyên liệu như tôm, măng, tỏi xắt lát mỏng, củ riềng, ớt trái xắt lát

dài. Đối với tôm, phải chọn loại tôm tươi, cắt râu, rửa sạch để ráo, ngâm với rượu cho đến khi hết mùi rượu, vớt ra, sau đó trộn đều tôm, măng, tỏi, ớt, riềng, nước mắm ngon hoặc muối, cho vào lọ thủy tinh hoặc lọ men, lấy vài thanh tre mỏng gài lại và đậy nắp, để nơi có nắng ấm độ 3 ngày rồi đưa vào nơi khô ráo và mát. Từ 5 đến 7 ngày, bạn đã có một lọ mắm tôm rực màu đỏ hồng, thơm phức. Gói trọn trong món tôm chua Huế là vị ngọt bùi của tôm, vị béo của thịt, vị cay, thơm của riềng, tỏi ớt, vị chua của khế, vị chát của vả, hương thơm của rau... tất cả sẽ mang đến cho bạn hương vị một ngày Tết rất Huế, rất ngon.

MIỀN BẮC

Bên cạnh hai loại bánh truyền thống là bánh chưng và bánh dày. Món Tết miền Bắc rất đa dạng. Trong đó, phải kể đến các món như dưa hành, thịt đông, thịt bò kho quế...

Dưa hành

Đây là món ăn khá phổ biến trong ngày Tết, và đi vào kho tàng ca dao “Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ. Cây nêu, tràng pháo, bánh chưng xanh” mỗi khi nhắc về ngày Tết. Trước hết, bạn cần lựa loại hành già, củ chắc, cắt bỏ phần đuôi chỉ chừa lại phần rễ. Sau đó, ngâm hành vào trong nước tro có pha hàn the trong khoảng thời gian 2 ngày 2 đêm. Tiếp theo, vớt hành ra, cắt bỏ rễ, lột vỏ chỉ còn lại khoảng 5cm rồi xếp hành vào khay, rải muối, bỏ một lớp mía cỡ mỏng, rồi đến lớp hành gài lại bằng những vĩ tre. Sau 2 tuần, bạn có thể lấy hành ra cho vào keo thủy tinh, rồi nấu nước dấm đường để nguội cho vào. Khoảng 3 ngày là ăn được.

Thịt đông

Thịt đông là món riêng có của mùa xuân Bắc bộ. Trong là không khí lạnh, thịt đông trở nên ngon hơn. Món này được làm từ thịt heo ba chỉ, đôi khi được sử dụng cả gà, cộng thêm một mảng bì lợn. Tất cả đều được ninh nhừ. Sau khi nấu xong, bạn lấy khỏi bếp và đặt nồi thịt ra ngoài sân, đập kỹ cho nó ăn gió uống sương, thu lấy cái rét ngọt từ trời cao và đất thấp vào mình để sớm hôm sau, nhà ta đã có nồi thịt đông kỳ diệu. Trên mặt của nồi thịt đông là lớp ván mỡ có màu trắng như tuyết pha sắc vàng mịn như mặt hồ không gợn sóng. Một miếng thịt đông kèm một củ dưa hành, thì thật đúng nghĩa Tết bắc.

Thịt bò kho quế

Thông thường, món này được chuẩn bị từ ngày 29 Tết để kịp cúng trưa 30 và mấy ngày Tết. Để làm món này, người ta chọn loại thịt bò nạm. Sau đó ướp với chút nước cốt tỏi, chút mắm muối rồi cho thịt ba chỉ cắt mỏng vào giữa, cuộn tròn lại, dùng lạt buộc chặt rồi chiên sơ trước khi cho vào nồi kho. Tiếp theo bạn có thể thả miếng thịt bò vào nồi nước sôi đã có sẵn nước tương, chút đường và một miếng quế nhỏ rang thơm, nấu cho đến khi thịt mềm thì vớt ra, để nguội. Gỡ bỏ những cọng lạt và cắt thịt thành khoanh, miếng thịt bò mềm mà chắc chứ không nát, lẫn vào màu nâu của thịt bò là màu trắng của mỡ heo. Món này bạn có thể ăn kèm với bánh chưng hay cơm nếp vào ngày Tết thì tưởng như không có gì ngon bằng.

Như Phong sưu tầm

QUÊ TÔI

*Quê tôi còn đó tuổi thơ
Cánh diều lộng gió nhớn nhơ bầu trời
Giòng sông Cừu vẫn êm trôi
Tiếng hò man mác à ơi hữu tình
Ngọt ngào lắm buổi bình minh
Xôn xao chim hót thanh bình quê tôi
Những chiều tầm tã mưa rơi
Ôi! Sao thương quá những người nông dân
Bàn tay chai sạn chuyên cần
Chăm lo ruộng lúa thêm phần xanh tươi
Đem no ấm đến cho đời
Đem niềm vui đến người người hoan ca
Bây giờ đã ngàn trùng xa
Nhưng tình quê vẫn đậm đà trong tim*

Văn Bạch Lan

qua bốn mùa xuân – hạ – thu – đông... Đó là những ngày khởi đầu một năm âm lịch mới mà mỗi năm cầm tinh một con vật trong 12 con giáp theo chu kỳ.

Nét Đặc Thù

của Tết Việt

Tết Nguyên Đán là lễ hội lớn nhất trong các lễ hội truyền thống Việt Nam từ hàng ngàn đời nay, là điểm giao thời giữa năm cũ và năm mới; giữa một chu kỳ vận hành của đất trời, vạn vật cỏ cây.

Tết nguyên đán Việt Nam từ buổi “khai thiên lập địa” đã tiềm tàng những giá trị nhân văn thể hiện mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên, vũ trụ

Cũng như mọi ngày, nhưng ngày Tết đối với người Việt Nam rất linh thiêng, dù trải qua bao nhiêu giai đoạn khác nhau, ít nhiều phong tục Tết có thay đổi, từ vấn đề kiêng cử, tập tục cho đến sinh hoạt, ăn uống, sắm Tết đều có những nét Việt rất riêng. Tết Việt Nam mang đậm nét tâm linh, đoàn tụ và gắn gũi nên dù cho cuộc sống có thay đổi, phát triển đến mức độ như thế nào, Tết là dịp để mọi người Việt Nam dù ở bất cứ phương trời nào đều dành thời gian tưởng nhớ, tri ân tổ tiên, nguồn cội; giao cảm nhân sinh trong quan hệ đạo lý “ăn quả nhớ kẻ trồng cây” và tình nghĩa bà con, xóm giềng...

Ngày Tết của dân tộc Việt Nam có nhiều những “thuần phong” đáng được duy trì và phát triển như khai bút, khai danh, hái lộc, chúc Tết, du xuân, mừng thọ...

Tục tiễn Ông Táo về trời

Ông Táo hay Thần Bếp là người mục kích việc làm ăn của mọi nhà. Theo tập tục hàng năm, ông Táo phải thu xếp về trời vào ngày 23 tháng chạp để tâu bày mọi việc dưới trần thế với Ngọc hoàng. Ngày ông Táo về trời được coi như ngày đầu tiên của Tết nguyên đán. Sau khi tiễn đưa ông Táo về trời, người ta bắt đầu dọn dẹp nhà cửa, lau chùi đồ cúng ông bà tổ tiên, treo tranh, câu đối và cắm hoa ở những nơi trang trọng để đón Tết.

Bàn thờ tổ tiên

Tết trên bàn thờ tổ tiên của mỗi gia đình, ngoài các thứ bánh trái đều không thể thiếu mâm ngũ quả. Mâm ngũ quả ở miền Bắc thường có nải chuối xanh, bưởi, cam, quýt, hoặc hồng, quất. Còn ở miền Nam, mâm ngũ quả là dừa xiêm, măng cầu, đu đủ, xoài xanh, nhành sung... Ngũ quả là lộc của trời, tượng trưng cho ý niệm khát khao của con người vì sự đầy đủ, sung túc.

Cách sắp xếp bàn thờ, cách định hướng hay việc quyết định thờ cái gì tất cả đều ở tâm hướng thiện.

Người Việt Nam mong muốn hướng tới cuộc sống tốt lành, thịnh vượng và bày tỏ sự thành kính của người sống với người đã khuất. Đó là vẻ đẹp văn hoá thấm đẫm chất nhân văn của con người Việt Nam.

Cành đào, cây mai

Cùng với tranh dân gian, cây cảnh là yếu tố tinh thần cao quý và thanh khiết của người Việt Nam trong những ngày đầu xuân. Miền Bắc có hoa đào, miền Nam có hoa mai. Cành đào và cây mai tượng trưng cho phước lộc đầu xuân của mọi gia đình Việt Nam. Ngoài cành đào, cây mai, người ta còn “chơi” thêm cây Quất chi chín vàng mọng đặt ở phòng khách như biểu tượng cho sự sung mãn, may mắn, hạnh phúc.

Lễ trừ tịch (Lễ giao thừa)

Trừ tịch là giờ phút cuối cùng của năm cũ và khởi đầu của năm mới. Người dân Việt Nam theo cổ lệ làm lễ Trừ tịch với ý nghĩa đem bỏ hết những gì xấu xa trong năm cũ (còn gọi là lễ “khu trừ ma quỷ”) và đón nhận những điều tốt đẹp của năm mới sắp đến. Lễ Trừ tịch cử hành vào lúc giao thừa nên còn gọi là Lễ Giao thừa. Lễ Giao thừa được cúng ở ngoài trời.

Các cụ ta tin rằng mỗi năm có một ông hành khiển coi việc nhân gian, trong lúc bàn giao công việc vào lúc giao thừa quan quân sẽ không kịp ăn uống gì nên đặt đồ cúng lễ ngoài trời với lòng thành tiễn đưa người nhà trời cai quản năm cũ và đón người nhà trời xuống hạ giới cai quản năm mới.

“Tổng cự nghênh tân”

Cuối năm quét dọn sạch sẽ nhà cửa, trang trí bàn thờ. Con cháu trong nhà từ giờ phút giao thừa trở đi được nhắc nhở kiêng không được cãi cộ, nghịch ngợm... anh chị, cha mẹ không quở mắng, tra phạt con em. Ai nấy đều tay bắt mặt mừng, vui vẻ niềm nở, chúc nhau những điều tốt lành nhất.

Hái lộc, xông nhà, chúc Tết, mừng tuổi

Ai ai cũng hy vọng một năm mới tài lộc dồi dào, làm ăn thịnh vượng, mạnh khỏe, thành đạt hơn năm cũ. Nhiều nhà rủ nhau đi hái lộc ở đình, chùa. Gia

chủ tự xông nhà hay dặn trước người “nhẹ vía” mà mình muốn đến xông nhà. Sau giao thừa có tục mừng tuổi Tết.

Trước hết, con cháu mừng tuổi ông bà, cha mẹ. Ông bà cũng mừng tuổi con cháu và họ hàng thân thích, bà con láng giềng. Mọi người chúc nhau bằng những lời chúc sức khỏe, phát tài phát lộc. Những người năm cũ gặp rủi ro thì chúc “tai qua nạn khỏi” hay “của đi thay người”, trong hoạn cũng tìm thấy cái phúc, hướng về sự tốt lành. Kiêng cử nói tới điều rủi ro hoặc xấu xa.

Khai trương Mở tiệm

Cũng như xưa, vào dịp đầu xuân là người có chức tước khai ấn, học trò, sĩ phu khai bút, nhà nông khai canh, người buôn bán mở hàng lấy ngày. Sĩ, Công, Nông, Thương của dân tộc ta vốn cần cù, ai cũng muốn năm mới vận hành thông, làm ăn suôn sẻ. Ngày nay, sau ngày mừng Một, dù có mãi vui tết nhưng bà con làm ăn buôn bán ai cũng chọn ngày “Khai trương Mở hàng” để tiếp tục một năm mới cần cù, chịu thương, chịu khó như bản chất của người Việt Nam

Nguyễn Can ghi nhận

Tiếng Việt

Đồ Thương

Bắc bảo Kỳ, Nam kêu Cọ (gọi là Kỳ Cọ)

Bắc gọi lọ, Nam kêu chai

Bắc mang thai, Nam có chữa

Nam xẻ nửa, Bắc bỏ đôi

Ôi! Bắc quở Gậy, Nam than Ôm

Bắc cáo Ôm, Nam khai Bệnh

Bắc định đến muộn, Nam liền la trễ

Nam mần Sơ Sơ, Bắc làm Lầy Lẹ

Bắc lệ tuôn trào, Nam chảy nước mắt

Nam bắc Vạt tre, Bắc kê Lều chông

Bắc nói trống Thê Thôi, Nam bâng quơ Vây Đò

Bắc đan cái Rọ, Nam làm giỏ Tre

Nam không nghe Nói Dai, Bắc chẳng mê Lải Nhải

Nam Cãi bai bãi, Bắc Lý Sự ào ào

Bắc vào Ô tô, Nam vô Xế hộp

Hỏi hộp Bắc hăm phanh, trợn tròn Nam đập thẳng

Khi nắng Nam mở Dù, Bắc lại xoe Ô

Điên rồ Nam Đi trốn, nguy khốn Bắc Lánh mặt

Chưa chắc Nam nhắc Từ từ, Bắc khuyên Gượng lại

Bắc là Quá đại, Nam thì Ngụ ghê

Nam Sợ Ghê, Bắc Hãi Quá

Nam thừa Tía Má, Bắc bầm Thầy U

Nam nhủ Ưng Ghê, Bắc mê Hài Lòng

Nam chối Lòng Vòng, Bắc bảo Dối Quanh

Nhanh nhanh Nam bẻ Bắp, hấp tấp Bắc vật Ngó

Bắc thích cứ vồ, Nam ưng là chụp

Nam rờ Bông Búp, Bắc vuốt Tường Vi

Nam nói: mày đi! Bắc hô: cút xéo!

Bắc bảo: cứ véo! Nam: ngắt nó đi.

Bắc gửi phong bì, bao thơ Nam gói

Nam kêu: muốn ới, Bắc bảo: buồn nôn!

Bắc gọi tiền đồn, Nam kêu chòi gác

Bắc hay khoác lác, Nam bảo xạo ke
Mưa đến Nam che, gió ngang Bắc chắn
Bắc khen giỏi mắng, Nam nói chửi hay
Bắc nấu thịt cày, Nam thui thịt chó

Bắc vén búi tóc, Nam bới tóc lên

Anh Cả Bắc quên, anh Hai Nam lú

Nam: ăn đi chú, Bắc: mời anh xoi!

Bắc mới tập bơi, Nam thời đi lội

Bắc đi phó hội, Nam tới chia vui

Thui thui Bắc kéo xe lô, một mình xích lô Nam đạp

Nam thời mập mạp, Bắc cho là béo

Khi Nam khen béo, Bắc bảo là ngậy

Bắc quậy Sướng Phê, Nam rên Đã Quá!

Bắc khoái đi phà, Nam thường qua bắc

Bắc nhắc môi giới, Nam liền giới thiệu

Nam ít khi điệu, Bắc hay làm dáng

Tán mà không thật, Bắc bảo là điêu

Giờn hót hơi nhiều, Nam kêu là xạo

Bắc nạo bằng guơm, Nam thọt bằng kiếm

Nam mê phiếm, Bắc thích đùa

Bắc vua Bia Bọt, Nam chúa La-De

Bắc khoe Búi Búi lạc rang, Nam: Thơm Thơm đậu phộng

Bắc xoi na vương hòng, Nam ăn măng cầu mắc cổ

Khi khổ Nam trôm trôm ăn vụng, Bắc len len ăn vèn

Nam toe toét “hổng chịu đèn”, Bắc vắn mình “em chả”

Bắc giám chua “cái ả”, Nam bậm trợn “con kia”

Nam mĩa “tên cà chua”, Bắc rửa “đồ phải gió”

Nam nhậu nhẹt thịt chó, Bắc đánh chén cây tơ

Bắc vờ vịt lá mớ, Nam thẳng thừng lá thúì dật

Khi thắm, Nam xách thùng thì Bắc bê sô

Nam bỏ trong rương, Bắc tuôn vào hòm

Nam lét vô hòm, Bắc mặc áo quan

Sang Hạ - Suu Tâm

Những Câu Chuyện Vui

Dạy Chó

Cô vợ đang dạy con chó đứng bằng hai chân sau, anh chồng ngăn:

- Không được đâu, làm sao mà nó lại chịu nghe em kia chứ?
- Cứ bình tĩnh, rồi sẽ thuần phục thôi mà, lúc đầu anh cũng có chịu nghe em đâu!

Bệnh Tình

Chăm sóc chồng ốm nặng, cô vợ sụt sùi hỏi:

- Anh thấy trong người thế nào?

Chồng:

- Mấy hôm nay em bớt nói, thần kinh anh đã ổn định dần, đỡ co giật.

Nói Dối

Một chính khách đang trên đường đi vận động tranh cử thì bất chợt bắt gặp một lũ trẻ đang vây quanh một con chó, cãi nhau chí chóe. Ông liền dừng xe, lại gần hỏi chuyện.

Một cậu bé nói:

- Chúng cháu nhặt được con chó này, ai cũng muốn mang về nuôi nên chúng cháu quyết định là đứa nào nói dối giỏi nhất sẽ được nuôi con chó.
- Các cháu không được thi nói dối vì đó là điều tội lỗi. - Nhà chính khách khuyên nhủ. - Khi ta ở tuổi các cháu, ta không bao giờ nói dối và bây giờ cũng vậy...

Bọn trẻ con im lặng một phút, rồi cậu bé thở dài:

- Đưa con chó cho ông ấy đi!

Chào Hỏi

Cô gái trách chàng trai:

- Sao mỗi khi ra về, anh chào bố mẹ em cụt lủn thế? Anh chỉ biết nói “chào bác, cháu về” thôi à. Lần sau đến nhà em, khi về anh nhớ chào tử tế vào nhé, ví dụ như: Bố nghỉ, con về.

Hôm sau trước lúc ra về, chàng trai thấy bà mẹ người yêu đang nằm xem báo, ông bố đang chơi điện tử, còn các em đang xem phim. Anh bèn chào:

- Mẹ nằm, bố chơi, các em xem, con về.

Cái Gì Không Xài Nữa Thì Cho Đi...

Một ông quan quyền uy và giàu có suốt ngày chỉ biết ăn chơi và gái ghẹo, bỏ bê chuyện nhà và bà vợ già.

Một hôm, ông nghe tin chính xác là bà nhà ngủ với một tên ăn mày.

Vô cùng tức tối, ông về nhà làm dữ với bà:

- Thiệt là hết nói, tại sao bà làm chuyện động trời vậy?

Còn gì là danh giá, hết người rồi sao mà bà lại làm chuyện ấy với một thằng ăn mày!!

Bà thần nhiên đáp:

- Tại nó năn nỉ tôi quá nên tôi xiêu lòng.
- Nó năn nỉ bà thế nào mà bà làm vậy?
- Nó nói là “Lạy bà, bà thương con, bà thấy trong nhà cái gì không xài nữa thì bà cho con xin...”

Lý Do Xin Ly Dị

Eva đến gặp luật sư về chuyện xin ly dị chồng của mình.

- Lý do chị xin ly dị là gì?

Luật sư hỏi.

- Thừa luật sư, chồng em đã không chung thủy với em.

- Chị có bằng chứng thuyết phục về việc này hay không?

- Dạ, đương nhiên là em có chứ ạ. Chồng em không phải là cha của đứa con của chúng em.

Tại phiên tòa xét xử vụ xin ly dị

Quan tòa hỏi người vợ, bên nguyên:

- Trước kia, khi chị đồng ý lấy anh ta thì nhất định anh ta phải có cái gì đó lôi cuốn chị chứ?

- Dạ, thưa quý tòa, có, có đấy ạ, nhưng em đã tiêu hết nhẫn rồi.

Thảo Nguyên - Sưu Tầm

Ngẫm nghĩ về cuộc đời

Đừng bao giờ trách móc bất kỳ ai trong cuộc sống của bạn.

Người Tốt sẽ cho bạn Hạnh Phúc...

Người Xấu cho bạn Kinh Nghiệm...

Người Tội Tệ nhất cho bạn Bài Học... Và... người

Tuyệt Vời Nhất sẽ cho bạn Kỷ Niệm.

Đừng hứa khi đang... vui!

Đừng trả lời khi đang... nóng giận!

Đừng quyết định khi đang... buồn!

Đừng cười khi người khác... không vui!

Cái gì mua được bằng tiền, cái đó rẻ.

Ba năm học nói, một đời học cách lắng nghe.

Chặng đường ngàn dặm luôn bắt đầu bằng 1 bước đi. Đừng a tòng ghen ghét ai đó, khi mà họ chẳng có lỗi gì với ta.

Tuy trong rừng có nhiều cây đại thọ cả ngàn năm, nhưng người sống thọ đến 100 tuổi không nhiều. Bạn thọ lắm cũng chỉ sống đến 100 tuổi (tỉ lệ 1 trên 100.000 người).

Nếu bạn sống đến 70 tuổi, bạn sẽ còn 30 năm. Nếu bạn thọ 80 tuổi, bạn chỉ còn 20 năm. Vì lẽ bạn không còn bao nhiêu năm để sống và bạn không thể mang theo các đồ vật bạn có, bạn đừng có tiết kiệm quá mức. (trên 50t mừng từng năm, qua 60t mong hàng tháng, tới 70t đếm mỗi tuần, đến 80t đợi vài ngày, được 90t... ngơ ngác một mình với giờ phút dài thăm thẳm!)

Bạn nên tiêu những món cần tiêu, thưởng thức những gì nên thưởng thức, tặng cho thiên hạ những gì bạn có thể cho, nhưng đừng để lại tất cả cho con cháu. Bạn chẳng hề muốn chúng trở nên những kẻ ăn bám.

Đừng lo lắng về những gì sẽ xảy ra sau khi bạn ra đi, vì khi bạn đã trở về với cát bụi, bạn sẽ chẳng bị ảnh hưởng bởi lời khen hay tiếng chê bai nữa đâu.

Đừng lo lắng nhiều quá về con cái vì con cái có phần số của chúng và chúng sẽ tự tìm cách sống riêng. Đừng trở thành kẻ nô lệ của chúng.

Đừng mong chờ nhiều ở con cái. Con biết lo cho cha mẹ, dù có lòng vẫn quá bận rộn vì công ăn việc làm và các ràng buộc khác nên không thể giúp gì bạn.

Các con vô tình thì có thể sẽ tranh giành của cải của bạn ngay khi bạn còn sống, và còn muốn bạn chóng chết để chúng có thể thừa hưởng các bất động sản của bạn.

Các con của bạn cho rằng chuyện chúng thừa hưởng tài sản của bạn là chuyện dĩ nhiên nhưng bạn không thể đòi dự phần vào tiền bạc của chúng.

Với những người thuộc lứa tuổi 60 như bạn, đừng đánh đổi sức khỏe với tài lực nữa. Bởi vì tiền bạc có thể không mua được sức khỏe. Khi nào thì bạn thôi làm tiền? và có bao nhiêu tiền là đủ (tiền muôn, tiền triệu hay mấy chục triệu)?

Dù bạn có cả ngàn mẫu ruộng tốt, bạn cũng chỉ ăn khoảng 3 lon gạo mỗi ngày; dù bạn có cả ngàn dinh thự, bạn cũng chỉ cần một chỗ rộng 8 mét vuông để ngủ nghỉ ban đêm.

Vậy chừng nào bạn có đủ thức ăn và có đủ tiền tiêu là tốt rồi.

Bạn phải tạo ra sự an lạc và tìm được niềm hạnh phúc của chính mình. Miễn là bạn phấn chấn, nghĩ toàn chuyện vui và làm những việc bạn muốn mỗi ngày một cách thích thú thì bạn thật đã sống hạnh phúc từng ngày.

Một ngày qua là một ngày bạn mất đi, nhưng một ngày trôi qua trong hạnh phúc là một ngày bạn “được”.

Khi bạn vui thì bệnh tật sẽ lành; khi bạn hạnh phúc thì bệnh sẽ chóng hết. Khi bạn vui và hạnh phúc thì bệnh sẽ chẳng đến bao giờ.

Và nhất là biết trân quý những điều tốt đẹp quanh mình và còn Bạn bè nữa... họ đều làm cho bạn cảm thấy trẻ trung và có người cần đến mình... Không có họ chắc chắn bạn sẽ cảm thấy lạc lõng, bơ vơ.

Xin chúc bạn mọi điều tốt đẹp nhất.

(Xin chia sẻ những điều này với tất cả những người quen của bạn đã trên 60 tuổi hay những người không bao lâu nữa cũng sẽ trên 60)...

An Nhiên- Suru Tâm

Mấy hôm nay, phải nằm lại trong nhà thương sau khi trải qua một cuộc phẫu thuật nhẹ. Tuy thế, vẫn chưa làm giảm đi những cơn đau vật vã.

Không gian tĩnh lặng, lắng đọng tâm tư nghe từng chuyển động chung quanh mình. Thương các con quá, mấy đêm rồi, hai đứa Hùng và Diễm sau những giờ làm việc vất vả lại phải thay phiên nhau, vào đây phụ với ba chúng để chăm sóc mình.

Hoạn nạn mới thấy chân tình. Khi bước đến bên lằn ranh của sự tử sinh, người ta mới nhận ra rằng cuộc đời đáng sống biết bao, và những tình cảm gia đình mới đáng quý thế nào.

Mình thật hạnh phúc với tình thương mà mọi người đã dành cho. Xin cảm ơn ông xã cùng các con yêu quý của mẹ. Cảm ơn các cháu Sơn, Vũ và đại gia đình chúng ta. Lời cảm ơn phát xuất từ đáy lòng, mà từ lâu chưa thoát nên được...

Tiếng chuông điện thoại cầm tay reo vang, ngắt ngang dòng suy nghĩ mông lung.

Hùng chuyển hình của hai đứa con nhỏ đang ở nhà và nghe hai cháu lú lo, riu rít nói chuyện với ba nó trên cell phone. Một lát sau mình nghe Hùng nói:

- “Bác sĩ nói bà nội phải ở lại bệnh viện thêm hai ngày nữa. Mỹ Tiên à!”.

Mỹ Tiên, cô cháu nội xinh xắn nói có vẻ hờn dỗi:

-”Vậy ba phải ngủ ở nhà thương hai ngày nữa hả! Papa not fair.”

Mình nằm suy nghĩ về chữ “not fair” của cháu Mỹ Tiên nói với ba nó mà mỉm cười tự nhủ:

- Mỹ Tiên ơi! Nội xin lỗi con, nội đã giành ba con với con, nhưng nội không biết làm gì hơn trong giờ phút bệnh hoạn, nội rất cần ba con và những người thân trong lúc này, con ạ!.

Một cô bé năm tuổi đã có sự so sánh tình thương của người cha và nội mình.

Hồi tưởng lại những sự hục hặc tranh chấp giữa nàng dâu và mẹ chồng cũng phát xuất từ sự giành giật tình cảm của hai người đàn bà dành cho người đàn ông.

Ngày xưa khi theo lệnh mẹ cha đi lấy chồng, mình mong rằng với thiện chí và lòng thương yêu mình sẽ phá tan thành kiến mẹ chồng nàng dâu. Nhưng mình lại may mắn không phải làm dâu, vì lúc ấy đất nước chiến tranh nên mỗi người ở mỗi nơi.

Rồi thời gian qua đi, theo vận nước nổi trôi, gia đình mình tạm dung nơi xứ người. Một đất nước mà nền văn minh và tự do được coi là hạng nhứt. Mình đã thu mình lại và chỉ mong là người đứng bên lề, lấy hạnh phúc của con cháu làm niềm vui. Vui theo từng tiếng cười và nhỏ lệ theo từng cử chỉ nét mặt của những người thân yêu.

Nhớ lại ngày xưa, mình đã từng là người đứng bên lề cuộc đời. Theo đúng nghĩa đen của sự việc.

Khi còn nhỏ, mỗi đêm theo bà đi ra ngồi bên lề đường, bán từng miếng cá khô, nhìn người qua lại mà vui buồn theo nhịp sống chung quanh.

Lúc lớn lên có chồng, mọi sự đều theo nề nếp của gia đình. Khi quyết định vượt biên mình cũng là người ăn theo các bà chị, chớ không có một quyết định nào cả.

Cũng từ đó, mới thấy rằng mình luôn là người đứng bên lề cuộc đời, theo cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng: bởi đã được ôm ấp bằng tấm thảm tình yêu của gia đình, bạn bè cùng những người thân, nên dù có vũng nước trũng, hay những viên đá làm chướng ngại vật trên đoạn đường đã qua, thì đó chỉ là những thử thách để tất cả mọi người cùng nắm tay mà mạnh bước trên quê hương thứ hai này...

Đã bao lần vượt qua và quyết định tương lai cho hai con.

Giờ đây, ở tuổi cổ lai hy, thấy các con quá vất vả mình không biết đã chọn hướng đi cho các con là đúng hay sai.

Khi còn nhỏ các con phải học hành bù đầu, lớn lên đè nặng trên vai hai chữ bốn phận và tình người:

-"Bác sĩ ơi! Cứu giùm tôi" như lời con thuật lại khi mới ra trường.

Càng nghĩ, mẹ càng thương cho các con của mẹ thật nhiều.

Thương nỗi xót xa của Hùng khi nghe lời rên rỉ từ các bệnh nhân, lúc con đau hoành hành.

Thương những giọt nước mắt rơi là cả của Diễm, khi nhìn những người bệnh từ từ ra đi theo luật đất trời.

Một lần, vào lúc quá nửa đêm hai vợ chồng Diễm phải vùng dậy, lái xe hơn nửa tiếng đồng hồ, mang thuốc đến cho một bệnh nhân cao tuổi. Bởi vì, trong lúc lò dò dậy đi chích thuốc tiểu đường, ông cụ neo đơn đã vô tình làm rơi, vỡ tan chai thuốc. Thế là cụ phải gọi điện thoại đến cầu cứu với Diễm.

Và con của mẹ đã không phụ lòng tin tưởng của bệnh nhân, thực hiện đúng bốn phận người thầy thuốc: "Lương y như từ mẫu".

Phải chăng những việc làm của con, đã được đền đáp bởi lòng thương yêu mà mọi người dành cho.

Hơn sáu năm qua, từ khi nhà thuốc tây Bảo Châu thành lập, mỗi ngày mẹ buồn vui theo từng cử chỉ của con.

Một vài quả quýt, một hai trái bưởi, một gói ớt cay, một nắm rau xanh, một trái bầu, một quả bí... chất chứa biết bao ân tình của các cô dì chú bác bệnh nhân mang đến nhà thuốc biếu cho Diễm, lòng mẹ thấy được an ủi rất nhiều và mong rằng dù các con làm việc để sinh nhai, nhưng bên cạnh đó luôn ghi nhớ rằng đã là người thì phải có lương tâm, đạo đức biết hy sinh cho tha nhân.

Theo định luật khắc nghiệt của cuộc sống, tuổi nào rồi cũng có lúc phải đến đoạn cuối, như con đường HOV dù có cùng đi chung trên cả một quãng dài nhưng rốt cuộc cũng phải xuống ngã rẽ để rồi chia tay.

Người đi trước kẻ đi sau, những cánh chim lẻ bạn sẽ đi về đâu để tìm lại hơi ấm đầy tình thương yêu, nhưng có tìm lại được chăng? Hay phải phơi xác ngoài vũ trụ.

Mình cầu mong những người con, người cháu trong gia đình hãy trân quý tình thương mà mình đã có và các con cháu sẽ là những thân hoa đồng cỏ dại, dù phong ba bão táp vẫn vươn lên theo năm tháng để hướng đến ánh nắng ban mai tươi sáng...

Trần Hoa Việt

Phòng

CHO THUÊ

Nhà nó nhỏ hay chỉ gọn vài chục centimeters mà nơi đó có vài căn phòng trông đã được cho thuê. Có phòng thì mới dọn vào được một tháng, dành cho những cảm giác thân thuộc rất mới mà sao bây giờ rất đổi xa lạ, có phòng thì đã được thuê đến tận 5 năm rồi mà sao mãi vẫn chưa muốn dọn đi, có phòng thì chỉ mới dọn vào 3 năm, có phòng thì trọ lại hết gần cả một đời người, nhưng có khi đến cả những dừng dừng lạnh nhạt cũng tìm đến xin thuê và bị bỏ quên một cách vô tình.

Phòng cho thuê với những gương mặt cười khóc khác nhau, khi thì toe toét với tia nhìn kiêu hãnh, lắm lúc sao lại méo mó với đầy tổn thương giận dữ, và cả cái vẻ bất cần đến tàn nhẫn dường như cũng tồn tại.

Ngày lại ngày, khách ra vào có chút thay đổi và phòng cho thuê như được gõ cửa bởi những tá túc ngắn hạn. Màu sơn cùng với đám dây leo như chẳng chịt quăn chặt lấy thời gian rêu phong màu cũ kỹ, để rồi ngày nắng cũng khó chịu với những khô hạn, đêm mưa cũng ray rứt với những rét mướt tình cờ.

Chắc nhà nó lại có vấn đề? Lặng lẽ cất tấm biển “Phòng cho thuê” và để quên một góc khuất nơi sau cửa.

Điều rất lạ là hôm nay nó đến gõ cửa từng phòng, từng phòng một, nhưng sao không nghe ai trả lời. Khách xin trọ vẫn còn, nhưng hiện hữu thì chỉ là sự im ắng đến thản nhiên, im ắng đến lạnh lẽo, im ắng đến thất vọng. Vẫn không có tiếng trả lời...

Một tấm biển “Phòng cho thuê” với nhiều vị khách được mời và không được mời cứ đan xen thay thế vai diễn cho nhau. Duy chỉ có một điều đặc biệt rằng, không biết đến khi nào người qua đường mới tìm thấy đoạn kết nơi chương dài nội tâm của một kiếp người rất ngắn.

“Phòng cho thuê” không còn là phòng cho thuê nữa hay “phòng cho thuê” cứ sẽ chỉ mãi là phòng cho thuê?

Trần Thái Khuê Nghi

Mùa Xuân và cuộc BIỂN DÂU

*Xuân về như cánh chim bay mới
Cho nói dài thêm nỗi ngậm ngùi
Nghe tiếc ngẩn ngơ trời xuân cũ
Men đời nốc cạn chén quên thôi*

*Hồn ngát ngưỡng say mềm quá khứ
Chập chờn ẩn hiện bóng xuân xưa
Ai đợi - chờ ai - non nước đó?
Xin thấp giùm nhau nén hương thừa*

*Tưởng tượng Mẹ ngồi khơi bếp lửa
Đun nồi bánh tét, nhưn chuối xiêm
Tàn năm mong ngóng đàn con trẻ
Ngờ đâu Mẹ ngủ giấc im lìm!*

*Thương quá, hồn đau như phé phủ
Đôi bờ cạn lệ - nẻo phân ly
Đời lên con sóng - chao lòng biển
Ước hẹn tương phùng - vẹn mấy khi!*

*Người về bên đó ta đưa tiễn
Gửi chút ân tình giữa buổi nay
Đầy chén rượu nồng xin uống cạn
Khà hơi cho ấm núi sông dài*

*Nhớ kể chuyện vui từ phương lạ
Có nắng vàng xuân - lạnh rét run
Ta muốn sống trong ngày tháng Hạ
Vết nắng quê hương đẹp chẳng cùng*

*Và nay - xin gộp lời xiêu tán
Kết lại thành thơ tỏ nỗi niềm
Giọt nước xa nguồn - rơi bãi cạn
Quên đời chôn chặt khối tình riêng!*

*Giờ đây - hoa bướm khơi mùa nhớ
Xuân của đất trời - tươi cỏ cây
Niên lịch qua nhiều đoạn sử mới
Sao chưa lấp cuộc biển dâu này!*

Mặc Huy

Nửa Tình EM

Nửa Đời TÔI

*Nửa đời em, nửa đời tôi
yêu đương lỡ vội, chia phôi cũng đành
thiếu em trăng khuyết nửa vành
ngắm sao nhớ mắt long lanh nửa vời
ngàn sao rồi cũng đổi ngôi
nửa mây tan hợp, nửa trôi vô tình*

*người đi chết nửa hồn mình
nửa kia mê thiếp ẩn hình bóng em
nửa tôi chết đứng bên rèm
nửa trăng mộng mị khát thềm hương xưa
nửa chiều giết nửa hồn mưa
nửa cơn gió giật sớm trưa nhớ người
nửa em còn đó nụ cười
nửa tôi vương vấn má môi ân tình*

*nửa hồn trú dáng em xinh
vòng tay hương lửa, oằn mình gối chẵn
nghe đầu em gối lên trăng
nửa vai anh tiếc tóc giăng hương nồng*

*nửa đêm, nửa giấc hao mòn
nửa mơ, nửa mộng, nửa hồn thương đau
nửa xưa chấp nửa mai sau
mơ Tiên hồn bướm, trầu cau nhủ mầm
thấp đời đốt nửa trăm năm
em ơi! Còn nửa nụ tầm Xuân xưa...*

Đào Lê

Ăn Tết

Làn sương dày đặc trên sông chưa tan, các giọt sương long lanh đọng trên lá cây, hơi lạnh còn tỏa khắp không gian mơ màng đã thấy bóng Bà Ngoại thấp thoáng dưới bếp. Rồi tiếng củ cháy lách tách, ánh lửa hồng ấm áp từ miệng ông Đồ Rau phả dội lên vách bếp. Mùi hành hương, mùi kiệu khử dầu dừa tỏa ra thơm thơm. Một lát sau Ngoại đã rang xong một chảo cơm to. Mùi dầu dừa mới thắng chiên cơm thật thơm, thật ngon nhất là được chiên bằng chảo gang. Thay thế cho hành củ, hành lá, cơm chiên với củ kiệu cũng thơm ngon không kém. Ngoại cho cả nhà lót dạ buổi sáng bằng cơm chiên với tép rang, dưa mắm và cá kho tiêu cho chắc bụng để chuẩn bị cho một ngày dài hoạt động.

Sau buổi điếm tâm đơn giản, nắng sớm cũng vừa rạng lên ở chân trời, đã nghe tiếng dì Hai, mợ Ba, và các chị lao xao ngoài sân nước. Sân nước của Ngoại làm bằng đá xanh dày và chắc chắn sát bên mé sông. Xung quanh có mấy cái lu, vại lớn chứa đầy nước có hàng rào kẽm gai che chắn. Kế bên hàng rào Ngoại trồng mấy dây khổ qua và đậu rồng. Gần Tết nên đậu rồng và khổ qua lên xanh um leo đầy trên hàng rào. Trái xanh mướt lất lay, rung rinh theo những cơn gió chướng từ mé sông thổi lên. Đậu rồng xào tôm, thịt nạc khá ngon mà chấm ăn sống với cá hoặc mắm kho cũng mặn mà bữa cơm. Bà Ngoại có một món khoai khâu mà đàn cháu nhỏ không đứa nào dám nhúng dũa vào là món lá khổ qua nấu canh tép bầm nhỏ vò viên. Trái khổ qua đã đắng mà vị của lá khổ qua còn đắng gấp mấy mươi lần. Bà Ngoại bảo món này “ăn nên thuốc”. Bụi sả của Ngoại cũng um tùm. Cây so đũa cao vút của Ngoại đã trở bông trắng xóa hứa hẹn cho những nồi canh chua tôm hoặc cá linh nồng nàn hấp dẫn.

Như mọi năm dì Hai phụ trách làm mứt bí. Mứt bí làm thật công phu, được làm từ trái bí đao già, vỏ dày mốc trắng, móng tay bấm không lủng. Trái bí to người lớn bẻ muốn không nổi. Dì Hai dùng dao lớn chẻ ra từng miếng bằng cỡ bàn tay, bỏ hạt, gọt vỏ, ngâm nước vôi sau đó mới dùng kim xăm. Món mứt này dì phải làm mấy ngày mới xong. Miếng mứt bí khi đã thành phẩm trông bắt mắt, trong vắt như miếng thạch. Ngoài món mứt bí, dì hai còn khéo món mứt bưởi làm từ phần xộp trắng giữa vỏ và múi của trái bưởi. Mứt bưởi ăn ngon nhưng cũng làm cực như mứt bí nên tôi chỉ nhìn xem dì làm nhưng không bao giờ có ý định học. Chị Năm, chị Sáu chuyên môn mứt khoai lang, mứt cà chua và mứt đu đủ. Chị Hai thủ phần mứt dừa đủ màu và mứt tầm ruột (sau này lớn lên tôi phụ trách mứt trái tắc, mứt khóm dẻo, món ruột của Ba và Mẹ), Bà Ngoại làm món chuối ép xào gừng, dừa, đậu phộng. Còn các món mứt hạt sen, thèo lèo, bánh men, bánh gai,... Đi chợ mua cho nhanh cho khỏe. Riêng món bánh ít, bánh tét, bánh dừa, bánh cúng là phần của Ngoại. Món bánh ít trộn khoai cao do Mẹ phụ trách. Chị Hai chắc tiền kiếp là người Triều Tiên nên rất “hầu” món cải kim chi nên năm nào chị cũng làm một thau thủy tinh lớn dưa Đại Hàn

Để được một cái Tết đầy đủ bà Ngoại đã chuẩn bị từ nhiều ngày tháng trước. Nếp Bà chọn loại hạt đều, dài và dẻo để dành làm bánh tét. Dây để gói bánh Bà tự chế lát. Có khi Bà dùng dao nhọn chẻ tước cọng lá chuối phơi cho héo. Loại dây này gói bánh cũng dẻo và tốt lắm. Nhà đông người, con cháu họ hàng ngày Tết kéo về thật đông nên Ngoại phải chuẩn bị thức ăn thật nhiều. Nếp gói bánh tét phải trên nửa gia là ít. Nội cái việc ngâm nếp qua đêm rồi “nê” từng thúng xuống bên sông vo, xả cho hết nước đục trắng của nếp để bánh lâu bị thiu khi đã nấu chín cũng đủ để tôi ẹo be sườn! Đậu xanh đãi vỏ cũng vậy, cả thau lớn. Rồi còn cái màn rọc lá chuối phơi nắng cho heo héo để dễ gói. Sau đó đem vào nhà dùng dao cắt xén cho gọn phiền lá, bỏ bớt những chỗ cứng, queo quắt rồi dùng khăn lau cho sạch bụi. Tôi không biết gói bánh tét nhưng biết cột nên cũng góp phần chen lấn. Người lớn xếp đặt mọi thứ trên bộ ngựa gỗ rồi bắt đầu gói, nhiều tiếng đồng hồ mới xong. Nhân bánh vừa mặn vừa ngọt. Nhân mặn có đậu xanh và thịt ba rọi ướp chút muối tiêu. Nhân ngọt là nhân đậu xanh xào với đường hoặc nhân chuối. Tôi chỉ thích bánh nhân chuối, bánh nhân đậu xanh tôi bỏ thịt, chấm bánh ăn với đường cát trong khi mọi người ăn bánh với thịt kho tàu và dưa cải chua.

Ngoài bánh tét, bánh ít nhân dừa, nhân đậu xanh, Ngoại còn gói thêm bánh dừa nhân chuối. Tôi mê món bánh dừa của Ngoại lắm. Nếp để gói bánh dừa Ngoại trộn thêm đậu đen nấu chín, xác dừa khô băm, ướp chút đường muối nên bánh ngon thơm vô vùng. Mấy thúng bánh vừa gói xong được chuyển vào cái nồi to tướng ở ngoài sân. Ông Đồ Rau là mấy cục gạch tiểu được chồng lên cao nhưng chắc chắn. Củi chụm lò là những bẹ dừa to mà Ngoại

đã phơi khô từ nhiều tháng trước để riêng bên một góc sân nhà dành cho những dịp này cùng những thanh củi to gai góc để cháy lâu và cho nhiều than. Lửa bập bùng cháy dưới đáy nồi thật nhiều giờ, từ tám đến mười tiếng bánh mới chín. Khi nấu xong Ngoại vớt ra ngâm vào thau nước lạnh cho bánh mau nguội và dễ lại, sau đó bánh được máng lên thanh sào bắt qua trần nhà cho ráo nước, thoáng gió cho bánh lâu hư. Nhìn vào đã thấy có vẻ Tết lắm rồi.

Trước đó cả tuần lễ Ngoại đã xuống chợ mua cả cần xé cải tiều xại để làm dưa. Chỉ cái việc bung cải lên xuống sông để rửa cho Ngoại trung nước sôi để vào thúng gia ủ rồi chuyển vào vại, nấu nước muối chế vào đây kín lại là tôi đã muốn sụm bà chè rồi.

Công chuyện cho những ngày Tết thật là nhiều, hết việc này tới việc kia. Sau khi gói bánh tét, tới màn lau lá dong để gói nem bì. Tôi ưa biết bao mùi bì vừa xào bốc hơi nóng quyến với mùi thính thật thơm và gọi lên không khí ngày Tết. Ba thích thủ vĩ, lỗ tai heo ngâm giấm nên năm nào Bà Ngoại cũng đi chợ mua về một cái đầu heo lớn có khi tới hai cái để vừa làm dưa vừa làm bì. Chỉ cái việc cầm nhíp nhỏ lông cũng đủ ê ẩm cái lưng và mấy ngón tay.

Bánh ít để gần ngày Mẹ mới gói. Mẹ cầu kỳ gói bánh ít bằng nếp ngâm với khóm băm nhuyễn để qua đêm. Ngày hôm sau đãi sạch để cho ráo nước, Mẹ mới xay. Nếp khi xay xong Mẹ để cho lắng bột xuống đáy thau và bỏ hết nước. Mẹ đổ bột vào bao vải, dùng vật nặng đè xuống cho đến khi chỉ còn bột, Mẹ lấy ra và bắt đầu nhồi với khoai môn đã xắt thành sợi phơi heo héo. Nhân đậu xanh, nhân dừa Mẹ xào với sả riêng thơm phức. Cái bánh gói và hấp xong mở ra trong vắt thấy nhân bên trong lẫn sợi khoai, nhai sần sật, giòn giòn và thơm ngon hơn cả bánh ít lá tro, ăn hoài không chán.

Thời ông Ngoại còn sinh tiền, khoảng thập niên 70, vào dịp lễ Tết chúng tôi được ăn Tết tới bảy ngày. Lúc đó tôi còn nhỏ nên chưa biết cực. Mọi việc nấu nướng cổ bàn, dọn dẹp đều phó trong tay bà Ngoại, dì Hai, mợ Ba, Mẹ và các chị nhưng cực

nhọc, vất vả nhất vẫn là Ngoại. Tôi và mấy nhóc tí chỉ tha hồ ăn, lắc bầu cua, chơi cờ quan, cờ triệu phú và nhận bao lì xì. Sau bảy ngày thực phẩm ê hề bà Ngoại dồn hết những thức ăn còn thừa lại vào một cái nồi và hầm đi hầm lại thành món xà bần. Cái món “hầm bà lăng” này vậy mà ngon vô cùng. Ăn với cơm nóng trắng đã ngon mà ăn với cơm chiên lại còn ngon hơn nữa nếu kèm thêm rau sống, dưa leo, chuối xanh xắt lát thì hết xẩy! Ăn hết cơm trong nồi, trong chảo hồi nào không hay. Được biết có một vị vua VN rất thích món xà bần đã ra lệnh cho đầu bếp hoàng cung nấu đủ món ngon xong đổ chung vào một nồi nấu lại thành món xà bần dọn lên cho Ngài.

Khi ông Ngoại đã mất, thế thời thay đổi, không riêng gia đình tôi mà tất cả mọi người dân đều giảm việc ăn Tết từ bảy chỉ còn ba ngày. Bây giờ tôi đã lớn. Việc cúng quảy đã quá vất vả cho tôi. Mỗi sáng sớm đều cúng bánh mứt, nước trà. Buổi trưa và chiều cúng cơm. Mỗi lần cúng là mười mấy mâm, mỗi mâm năm bảy món. Ông Ngoại là trưởng tộc, bà Ngoại là dâu cả nên bao nhiêu giỗ quảy cho tổ tiên bên chồng bà Ngoại lo hết. Trung bình mỗi tháng một đám giỗ. Sống với bà Ngoại tôi lãnh đủ cái gia tài bên chồng của bà.

Bây giờ những cái Tết rộn ràng đầm ấm thừa nào đã lùi xa về miền quá khứ. Đã không còn những ngày cuối năm bận rộn tíu tít nhưng hạnh phúc trong cái rét lạnh dịu dịu làm se làn da của những ngày xuân về. Không còn những lúc làm việc mệt nhọc tay lau giọt mồ hôi trên trán vì cái nóng bên bếp lửa. Không còn những lúc ngâm chân trong nước lạnh để giặt từng chiếc chiếu, cái mùng bên bờ

sông, khom lưng chà rửa từng cục gạch Tàu cho nổi lên màu đỏ sáng, nâng niu từng khóm hoa vạn thọ, bụi hoa hồng gai màu đỏ tươi, cây mai vàng trổ nụ,... cho tất cả mọi thứ của ngày Tết được mới, được đẹp đẽ,... Để rồi sáng sớm cửa lớn được mở rộng đón ánh sáng mặt trời mùa xuân tươi mát vào nhà, phúc lành của một năm mới.

Bây giờ xa quê, ăn Tết lẻ loi nhưng tôi vẫn chờ đợi Tết ta về để được đón Tết trong kỷ niệm. Dù bận rộn đi làm nhưng tôi vẫn chịu khó nấu một vài món mà Ngoại và Mẹ thường nấu khi xưa: giò heo hầm củ cải, trái su; thịt kho nước dừa; khổ qua dồn thát lát hầm, tôm kho tàu, dưa cải,... Không phải tôi nấu những món này chỉ để được ăn mà mùi thơm của chúng luôn nhắc nhớ trong tôi những ngày ở quê nhà, gợi lên trong tôi ký ức hình ảnh quay quần sum họp của những ngày xưa thân ái đầy tình yêu thương của những người thân yêu dấu. Bây giờ xác thân đang ở nửa vòng trái đất bên này nhưng tâm tư luôn hoài vọng về phía bên kia địa cầu là nơi có tổ ấm nhỏ bé thân thương của một thừa đã qua.

*“Cử đầu vọng minh nguyệt,
Đê đầu tư cố hương”.*

Thêm một mùa xuân tha hương, dù chưa biết được ngày về vẫn xin cầu chúc các thân hữu và gia quyến một năm mới an lành như ý nguyện và mong ước tất cả chúng ta sẽ có một ngày đẹp trời “Tung cánh chim tìm về tổ ấm. Nơi sống bao ngày giờ đầm ấm...”.

Đặng Thúy Định

GÓC BẾP QUÊ NHÀ

Nem Chua

Nguyên liệu:

- 600gr thịt bò mỡ
- 220gr bì
- 1 muỗng cà phê hạt tiêu hạt giã to
- 1/2 muỗng cà phê bột tiêu
- 1 muỗng cà phê đường
- 5-7 tép tỏi băm (không băm nhuyễn)
- Vài trái ớt cắt khoanh
- 1 gói nem chua của Thái.

Thực hiện:

Bước 1: Bì heo rửa sạch luộc chín thái sợi nhỏ, để thật ráo nước. Nếu bạn mua bì làm sẵn thì bạn cũng cần luộc qua nước sôi 5 phút, sau đó vớt ra cho bì vào thau nước lạnh có đá cục cho bì được giòn.

Bước 2: Thịt thăn khô (bạn có thể rửa nhưng nhớ phải thật khô). Thái miếng.

Bước 3: Cho vào máy xay nhuyễn, khoảng 1 phút.

Bước 4: Cho thịt vào tô bọc màng bọc thực phẩm rồi cho vào ngăn đá để 45 phút.

Bước 5: Qua 45 phút lấy thịt ra, cho tỏi băm, bì, ớt thái khoanh, gói bột nêm (gói bột nêm có gói nhỏ cho hết vào luôn nhé), tiêu hạt giã đôi + bột tiêu... trộn đều.

Bước 6: Lấy 1 miếng màng bọc thực phẩm lót trong 1 cái hộp. Sau đó cho thịt vào ấn thật chặt tay. (Nhớ là ấn chặt tay) rồi gói kỹ lại cho vào ngăn mát tủ lạnh qua 24 tiếng nem sẽ có màu đỏ cực đẹp và rất vừa ăn.

Trình bày: Cắt nem chua bò từng miếng vuông vừa ăn, trang trí ớt xanh, đỏ, rau răm cho hấp dẫn. Sau đó lấy màng bọc thực phẩm gói lại.

Bánh Cóng

Tên gọi bánh cồng xuất phát từ cách làm bánh. Người ta dùng chiếc cồng làm bằng kim loại không gỉ, hình tròn, đáy bằng, đường kính chừng 5cm, cao khoảng 4cm, có tay cầm dài 30cm để cho nguyên liệu làm bánh vào rồi chiên. Bánh cồng thường ăn kèm với các loại rau cải xanh, salad và các loại rau thơm, chấm với nước mắm pha chua, ngọt.

Tuy nhiên, bánh ngon hay không còn tùy vào bí quyết pha bột và tài pha chế nước chấm.

Nguyên liệu:

- 100g đậu xanh hạt - 200g bột gạo.
- 50g bột mì - 300g tôm thẻ tươi.
- 1/4 lít nước - 1 củ khoai môn nhỏ
- 1/2 muỗng cà phê muối - 1 củ hành tây.
- 1 muỗng cà phê đường - Chanh, ớt, tỏi.
- Nước mắm ngon - Dầu ăn.

Cách làm:

- Đậu xanh hạt ngâm nước vài giờ, đãi vỏ, hấp chín, còn nguyên hạt. Bột gạo và bột mì hòa với nước, khuấy tan, nêm muối, đường vừa ăn. Khoai môn cắt sợi nhuyễn, ngâm khoảng 3 cm

- Hành tây và một nửa số tôm bóc vỏ băm nhuyễn trộn lẫn với bột đã sơ chế. Phần tôm còn lại để nguyên con. Chảo dầu đun thật sôi, nhúng khuôn bánh vào chảo dầu cho thật nóng. Lấy khuôn ra, múc bột đổ đầy khuôn, trên mặt rắc một ít hạt đậu xanh, đặt một con tôm vào giữa, sau đó cho vào chảo chiên cho đến lúc bánh trong khuôn chín vàng và nổi lên là được. Bánh chín vớt ra để ráo dầu.

- Nước chấm pha bằng nước mắm, chanh, đường, ớt, tỏi, nêm chua chua ngọt ngọt vừa miệng. Bánh cồng sau khi chiên xong có màu vàng hơi sậm, ăn nóng với nước chấm và rau sống.

Tuổi Già Hải Ngoại Đón Tết

Vùng cỏ bệnh Chikungunya (Punta Cana, Dom Rep. Jan 2014)

Chúng ta hiện đang bước dần vào mùa lễ lộc, nào là Giáng Sinh, nào là Tết Tây và sắp tới là Tết Ất Mùi... Thôi thì tiệc tùng lu bù liên miên, ăn uống mệt nghỉ.

Ngày xưa hồi còn đi làm, thì có đủ thứ tiệc cuối năm trong cơ quan hay trong sở hoặc trong hãng, tiệc khao mừng xếp lớn xếp nhỏ; tiệc gây quỹ hội đoàn, tiệc ái hữu, tiệc từ thiện, tiệc cứu trợ; thêm tiệc họp mặt bạn bè ta hát ta nghe ta vỗ tay, tiệc gia đình, v.v...

Rồi mỗi năm thường bị mời đi 2-3 cái đám cưới ứ hự, giá bạn bè thân thích là 200\$ cho cả 2 vợ chồng coi mới được. Cho 100\$ cũng được nhưng có vẻ hơi kéo kéo quá xá. Thà từ chối phức cho rồi thì hay hơn.

Lúc rày không còn thấy đám cưới đâu hết, cũng đỡ, chỉ còn thỉnh thoảng phải đi viếng đám tang bạn bè mà thôi nên ít tốn tiền hơn xưa.

Tiệc tùng là dịp để chúng ta gặp gỡ bạn bè, đầu lão, than thở, thăm hỏi đầy đủ đầu môi chót lưỡi, nói toàn chuyện huề vốn, chuyện có về VN chưa, chuyện con cái ra sao, có cháu nội cháu ngoại gì chưa, năm nay anh chị có tính đi du lịch ở đâu không, có đi Trung Quốc chưa, có đi cruise chưa, chuyện thằng cha này con mẹ nọ, vân vân và vân vân.

Toàn là chuyện hi nộ ái ố không hà! Nhưng thấy cũng vui vui!

Đó cũng là dịp để chúng ta cùng nhậu nhẹt, cùng ly ngất ngư con tàu đi, rồi sẵn đó còn bàn tính chuyện kinh bang tế thế, chuyện làm từ thiện bên nhà, chuyện trên trời dưới đất, chuyện lập biển vá trời, chuyện ở bên này tính chuyện bên kia...

Nói cho vui, cho đã cái miệng, cho xả bớt xú bấp, vậy thôi!

Cũng dễ hiểu và cũng nên thông cảm cho bọn già chúng tôi. Ở nhà hồng có dịp bàn luận mấy cái chuyện bá vợ tào lao này với bà xã được vì sẽ bị mấy bà net liên, hết hứng.

Nói thiệt với các bạn, nếu được ngồi chung một bàn toàn dân đực rựa không thì đã biết mấy. Tự do, tha hồ mà nói bất cứ chuyện gì mà hồng sợ mấy bà kiểm duyệt bắt lỗi bắt phải.

Cũng có mấy cha hay mấy mẹ bị bệnh than mãn

tính. Bệnh này hay lây lắm. Ngồi gần mà phải nghe than suốt cả buổi làm mình cũng phát chán đời theo luôn. Bộ trên đời này chỉ có một mình mình độc quyền có problem này nọ hay sao vậy kia?

Tiệc tùng cũng là cơ hội để các bà chị có dịp ăn diện thời trang, áo dài thật đẹp, thật à la mode hết xẩy, toàn là đồ xịn may bên VN không hà. Đi tới đi lui, xề qua bàn này, xẹt qua bàn nọ, làm điệu làm dáng, ẹo qua ẹo lại, ỏn a ỏn ẻn, tưởng mình còn như là con gái đôi mươi nhân ba, cho bà con thiên hạ nhìn ngắm đã thèm, ai tức ráng mà chịu, ai biểu dòm!

Mà đẹp thiệt, nhờ son phấn, nhờ chích botox, nhờ đội thêm tóc giả, nhuộm hoe hoe như đầm thứ thiệt nên thấy cũng mượt con mắt lắm chớ chẳng phải chơi đâu. Có bà mới đi làm tóc, đầu còn mới tinh cứng ngắt chẳng khác gì đầu cô dâu trong buổi tiệc cưới!

Nghe thiên hạ nói có nhiều bà chị nhân chuyện về VN thăm nhà và làm từ thiện, sẵn dịp tân trang lại nhan sắc mùa thu hay mùa đông gì đó luôn, cho ông xã họ Chung lé mắt để có thể tìm lại cảm xúc tưởng như đã tắt lịm từ bao giờ... Nghe nói bên đó có lắm bác sĩ tài ba khéo tay lắm mà lại tính hồ hồ re re rề rề mặt!

Còn các ông thì gọi nhau ới ới, rượu vào lời ra, đô đô tới tấp, múa tay múa chân, mặt mày đỏ gay như trái gấc, thường hay thích kể chuyện tiểu lâm, chuyện miệt dưới càng mặn càng tốt, rồi nhe răng giả cười hô hô, rần rần như chợ cá Trần Quốc Toàn Sài Gòn ngày nào.

Đồng ke! Các bà cũng ráng lắng tai nghe, nhưng sau đó thẩm ý thì chửi là thứ đồ mắc dịch, mắc toi, già hồng nên nét (có nét đâu mà nên), đồ tầm xàm bá láp gì đâu không á... Làm mấy cha cụt hứng, tiu nghỉu xiu hết ráo!

Ai hát trên sân khấu thì cứ việc lên hét, ở dưới ai muốn nói chuyện thì cứ nói, hồng ai phiền hà gì ráo trội! Không khí quá ư là... ồn ào, y như là cái chợ cá không sai! Vui lắm các bạn ơi!

Có ông anh ngồi thừ ra, nét mặt trầm tư mặc tưởng. Chắc có lẽ mới bị bà chị... đi! Suy bụng ta ra bụng người mà.

Ông khác thì có vẻ như ngủ gà ngủ gật, lim dim mơ màng trên bàn tiệc như đang thiên vào tận đâu đâu, giao khoán hết mọi việc cho bà nhà muốn nói gì hay làm gì thì cứ tự tiện...

Ngon quá! Tiệc cưới nhà hàng Tàu, coi chừng mắc cở (Photo NTC 2013)

Ờ, còn chuyện này nữa. Bạn có khi nào để ý hầu như trong những buổi tiệc ở nhà hàng Tàu mấy bà hay có cái lệ hay bảo phổ-ky đem thêm cho mấy cặp dao nĩa nữa, không biết để lấy đồ ăn cho dễ hay để ăn cho nó có vẻ lịch sự noble như đầm thứ thiệt?

Ăn riết tại mấy cái tiệm Tàu thì cũng có bấy nhiêu món đó mà thôi, thí dụ như tổ chim đồ biển, mực xào nấm đông cô, thịt bò xào gai lan, vân vân, khó gấp bằng đĩa thấy mô, và toàn là mỡ là dầu là bột ngọt, phát ngán phát sợ luôn!

Có bàn ăn không hết, nhà hàng đem hộp ra cho ai muốn đem thức ăn dư về nhà thì cứ tự nhiên, đừng có ngại ngùng, đừng có mắc cỡ gì hết... Tiền đã trả rồi, thời buổi khó khăn, gạo châu củi quế, bỏ phí uổng lắm và cũng tội chết đi!

Mà có phải rẻ gì đâu. Cách nay 8 năm, tại Montréal, trung bình vừa ăn, vừa nghe ca sĩ cây nhà lá vườn hát, vừa vợ ai nấy ôm nhảy nhót loạn xạ, ban tổ chức chỉ lấy tượng trưng thôi, nhưng từ vài năm nay giá vé đã nhảy vọt lên lồi gấp đôi gấp ba

Rồi còn vé ủng hộ, vé VIP, vé mạnh thường quân nữa....

Đó là chưa kể chuyện ủng hộ ngoài lề (mua vé số, bỏ thêm chút đỉnh vô bao thơ để giúp từ thiện, bán đấu giá mấy bức tranh, ép mua báo xuân, v.v...).

Kẹt một nỗi là phần đông chúng ta đều lớn tuổi cả rồi. Đến dự để gặp gỡ bạn bè cho vui vậy thôi chứ còn ăn uống thì có bao nhiêu đâu, vì phải kiêng cử này nọ đủ thứ. Đó là chưa nói là đa số cụ rằng cô ba xí ba tú, đều phải mang hàm giả, Tây gọi là partiel. Khó nhai, thức ăn kẹt giữa hàm giả và nướu răng khó chịu lắm... Đôi khi nó sót ra trong miệng, phải làm bộ đi toilette để điều chỉnh lại.

Tiền hưu, tiền già cũng hạn chế, nên mỗi lần đi cũng đắn đo, cũng hao tài lắm chứ bộ!

Ôi chán quá

Ngoài ra, ai nấy cũng đều có ít nhiều vấn đề sức khỏe này nọ!

Đầu óc thì khi nhớ khi quên, bài vở học lâu thuộc, thứ mình cần xài thì lần lần mất đi. Còn những thứ khác cần nó giảm đi thì nó lại tăng lên hoài chẳng hạn như đường cao, máu cao, đau lưng nhức mỏi kinh niên.

Mất mũi thì lèm nhèm, hay lãng tai, quên trước nhớ sau, lộn tên người này qua người khác, hay nói đi nói lại hoài nên đôi khi làm con cháu bức mình bức mầy quá trời quá đất, sinh ra đổ quạu cần nhằn sửa lưng... Hỏi thăm nhau, người nào người nấy cũng ít nhiều đều giống nhau hết. Mình thấy bết lo.

Trăm cái khổ của tuổi già nên ăn uống cũng phải cẩn thận tốp tốp bớt lại, kiêng cái này, cử cái kia, rất phiền phức chứ không được thoải mái tự nhiên như hồi còn trẻ đâu. Cuối cùng rồi cũng ngậm củ tỏi. Mấy hôm trước, có đọc được một bài trên net. Họ biểu già cả rồi, muốn có được sức khỏe tốt thì có thêm cái gì thì cứ việc ăn cái đó, đừng có nghe lời ông thú y biểu kiêng cử lung tung. Nói thì nghe

để ồm nhưng có những món thêm mà ăn không được nuốt hồng có vô.

'xuýt rơi 30cm-Cao niên vui với xóc tuyết 'đường sinh' tại gia (photo NTC Dec 15, 20.

Đôi khi nhìn thực đơn, thấy ngon hết biết, thích ngó bằng mắt hơn là thích ăn bằng miệng!

Mười năm trước, trong bàn tiệc, vợ chồng người gõ thấy có vài cụ niên trưởng lúc ăn đến món thịt, thì họ thường rút cây kéo nhỏ thủ sẵn ra đâu đó, cắt xơ xơ rồi mới ăn được, ăn uống đồ tháo tùm lum. Nay thì các cụ này đã quy Tiên ráo trời rồi!

Vài năm nữa thì cũng sẽ tới phiên lớp mình tấn lên, thế dần vào lớp bô lão đó. Kể trước người sau mà thôi!

Cười người hôm trước, hôm sau người cười!
Đúng quá xá quạ xa.

Mình đã 72 rồi nhưng cũng chưa bỏ được cái tánh tếu.

Thiệt khổ cho cái thân già mà còn đeo bông. Ai biểu già mà ham làm chi!

Không ăn thì lỗ, còn ăn thì lại khổ!

Nhưng, thôi thì thà chịu khổ, vì một năm chỉ gặp lại bạn bè đôi ba lần cũng là một điều hữu ích cho sức khỏe... tâm thần của chúng ta vậy!

Thôi, tui xin kiếu các cụ, còn phải về nhà tiếp bà xã xóc tuyết nữa./.

Bs Nguyễn Thượng Chánh

Vĩnh Long, một vùng đất nằm giữa hai nhánh chính của sông Cửu Long là sông Tiền và sông Hậu với hàng vạn hecta đất phù sa ngọt ven hai con sông này. Cũng như tất cả các tỉnh khác thuộc miền Tây Nam Bộ, Vĩnh Long là vùng đất của sông suối ao hồ, của kênh rạch của đất đai màu mỡ và của cây cối tươi xanh.

Đất sao thì người vậy, con người của vùng đất này cũng phóng khoáng, tươi tắn như đã được phù sa tưới tắm từ bao nhiêu đời nay. Cái phì nhiêu của đất, cái tươi xanh của cây cối, cái tươi vui hiền hòa của con người đất Vĩnh cứ thể mặc nhiên đi vào văn học, thành những câu hát dân gian được lưu truyền đến muôn đời:

*Vĩnh Long đất lịch người xinh
Ruộng vườn tươi tốt dân tình hiền lương.*

***

*Vĩnh Long giàu bưởi Bình Minh
Cam quýt Tam Bình, đồng lúa Vũng Liêm
Dưới sông cá bạc, tôm vàng
Ruộng đồng lúa trúng, nhiều bạn hàng tới lui*

***

*Bình Lương gió lộng về chiều,
Bến đò Tân Tạo có nhiều khách sang.
Đò dọc rồi lại đò ngang,
Đò qua chợ Vĩnh, đò sang An Bình*

***

*An Bình đất mệ cù lao,
Thơm hương hoa bưởi, ngọt ngào nhãn long.
Khách về nhớ mãi trong lòng,
Cù lao nhỏ nhỏ bên giòng Tiền Giang*

***

*Long Hồ là xứ địa linh
Đất sinh nhân kiệt, người sinh anh hùng*

Khi nói về nhân vật lịch sử, ca dao Vĩnh Long thường hay nhắc đến “cặp rồng vàng” – là niềm tự hào của vùng đất hiếu học Vĩnh Long xưa:

*Vĩnh Long có cặp rồng vàng,
Nhất Bùi Hữu Nghĩa, nhì Phan Tuấn Thân.*

***

*Ai về thăm lại Trà Ôn
Tháng giêng mừng bốn giỗ ông Ngọc Hầu*

***

*Lịch thay cuộc địa Trà Ôn
Miếu ông Điều bát lưu tồn đến nay*

***

*Đất Giồng Thanh Bạch xưa kia
Có đền ông lớn với bia lưu truyền.*

***

*Cù lao An Bình vườn cây xanh mát
Giồng Cổ Chiên dào dạt mênh mông
Thương em chỉ để trong lòng
Biết bao ngày đợi, tháng trông mỗi mòn.*

Bao giờ cũng vậy, yêu quê hương đất nước nghĩa là yêu cả những con người được sinh ra trên mảnh đất quê hương ấy. Cái bát ngát mênh mông của thiên nhiên xứ sở cũng như cái chứa chan tràn đầy trong tình yêu của trai gái dành cho nhau. Và cũng chẳng có cách ví von nào giản dị mộc mạc hơn ca dao khi nhưng nhớ yêu thương được ví với sự ngọt ngào của vườn cam sai quả hay sự sung túc tràn trề của đàn cá đang bơi:

*Rạch Cái Cam, vườn cam sai quả
Rạch Cái Cá, cá lội thành đàn
Lòng tôi tha thiết yêu nàng
Như vườn cam ngọt, như đàn cá bơi*

Hay đâu đó là những hình ảnh ví von tưởng chừng ăn nhập gì với nhau giữa những chuyến đò đông với cái cô đơn trong tình yêu nam nữ. Nhưng có lẽ chẳng ai có thể thâm thía hơn con người Vĩnh Long khi đứng trước cái nhộn nhịp tấp nập của quê hương từ đám lục bình trôi dưới sông đến những chuyến đò đưa người sang đất cù lao, để rồi gặm nhấm cái cô đơn trống trải trong lòng mình khi không còn người yêu thương bên cạnh:

*Đò đưa mấy chuyến An Bình
Lục bình còn có bạn, sao chúng mình lẻ đôi?*

Rồi cái tình yêu ấy mai này lớn lên như tình yêu xứ sở, lời thề thủy chung của những con người mộc mạc đất phương Nam cũng trở nên bất diệt trường tồn như phù sa cứ mãi đắp bồi, làm nên một vùng đất Vĩnh Long chan chứa tình yêu:

*Sông Mang Thít có nước xoáy
Rạch Bà Soi nước chảy vòng cung
Người đi mang nỗi nhớ nhung
Sông này vẫn giữ thủy chung với người.*

Người Đất Vĩnh *suu tầm*

TRĂNG VỚI LẠI ĐẦY

*Buổi “chiều thơ nhạc” không hẹn ước
Tiếng nhạc du dương ngọt dịu tình
Em hát đam mê, đàn réo rắt
Hồn ta hư nát bỗng hoàn sinh*

*Ngắm em uyển chuyển chân khiêu vũ
Duyên dáng diên mê ánh nguyệt tròn
Bước gió giao mùa Thu liêu rữ
Ngập ngừng cười nụ, ướm môi son*

*Tâm tình như thể xanh mùa biếc
Nhánh lá ru đời, tóc áo bay
Ta thấy nơi em toàn ngọc bích
Cầu vòng ngũ sắc nổi chân mây*

*Ta từ thân nhện buông mình xuống
Căng lưới quấn vòng eo nhỏ em
Hơi thở thơm môi mềm khát muốn
Trăng tà, nguyệt tận cuốn hương đêm*

*Ta như ngủ giấc tròn thơ mộng
Nhạc đẩy hồn đưa bóng cuộn hình
Tiếng sắt, lời vàng chen nhịp trống
Ai về huyền hoặc những hồn linh?*

*Nhạc thơ ru mộng ôi là nhớ
Vũ nữ thân gầy tóc ủ sương
Uớt mật thềm trăng hồn ta vỡ
Em về thiếp ngủ giữa vằn thương*

Phạm Tương Như

*Chè xanh trắng đỏ người đâu
Trăng rằm ta ngắm đêm thâu một mình
Ngày xưa như bóng với hình
Hàn huyền những chuyện ân tình thuở nao
Cuội ơi ta nói nghe nào
Hằng Nga xa lắm làm sao thăm nàng
Vắng nhau ta mới hiểu rằng
Thiếu nàng như thiếu ánh trăng trong đời
Về bên nhau nhé người ơi
Cho tình thơm ngát, trăng với lại đầy...*

La Minh Trí

Nét Xuân

Songthy

*Xuân nồng vì gió nghịch môi em
E thẹn hoa Xuân đợi bên thềm
Cho bước em sang hồng Xuân hẹn
Có em Xuân này chắc vui thêm*

Lỗi Hẹn

Lâm Viên

*Em này! Xuân đến cũng vì em
Ngỡ trước nắng Xuân ngập bên thềm
Khắp khởi lòng vui anh đến hẹn
Sao em lỗi hẹn để buồn thêm*

Chiếc Xe Đạp Trắng

Có những chuyện xảy ra, để lại trong lòng ta một dấu ấn khó phai .

Phù Sa Sông Cửu

Vâng ! Một buổi chiều đi làm về độ khoảng 4 giờ , tôi lái xe tới đường Embanada , khu Southwest thành phố Houston, tôi thấy 2 xe cảnh sát đậu chặn ngang đường và một chiếc xe đạp cong queo cả sườn lẫn vành bánh xe, nằm bên lề đường , một chiếc khăn trắng được đắp trùm lên thân thể một người đang nằm trên bãi cỏ, thêm một chiếc xe Toyota cũ đậu ngay trên lối dành cho người đi xe đạp. Tôi biết ngay nguyên nhân xảy ra tai nạn đáng thương kia, nhưng liền đó một cảm giác khác lạnh người úp xuống lòng tôi khi nhớ tới đứa con trai thường xuyên dùng xe đạp đi đây đi đó. Mỗi lần tôi khuyên ngăn thì nó cười bảo “ thể dục mà Mẹ cũng sợ! “.

Chân tôi rung rẩy chạy xe vội về nhà, không thấy chiếc xe Ford của con trên bãi đậu, cảm giác hơi yên tâm, tôi mở cửa garage, không thấy chiếc xe đạp của con, tôi lại hoảng hốt, gọi con. Điện thoại reng nhưng không ai trả lời, tôi bủn rủn cả chân tay “ con ơi bắt phone Mẹ đi” . Tôi gọi liên tục và sau cùng nghe được tiếng con . Cúp điện thoại, tôi hòa khóc lên, ngồi phịch xuống ghế, ngược nhìn di ảnh của chồng , tôi thì thầm cầu nguyện “xin anh phù hộ cho sự bình an của các con” và tôi thì thầm nói với con “ con ơi, con có mệnh hệ gì làm sao Mẹ đứng lên được !”

Sau đó vài ngày tôi thấy chiếc xe đạp trắng được dựng lên tại chỗ đã xảy ra tai nạn, dưới ngay bảng tên đường EMBANADA, thỉnh thoảng chiếc xe được treo một vòng hoa , một chong chóng, tôi biết có một bà Mẹ nào đó với cõi lòng tan nát, đau đớn vô cùng vì sự mất mát to lớn khi mất con. Có lẽ không giấy bút nào có thể diễn tả cho hết nỗi đau biệt ly trong mỗi nhân sinh khi phải vĩnh viễn mất đi người mình thương yêu, hình ảnh chiếc xe đạp vẫn nằm đó, ngay trên con đường vào nhà tôi cho nên mỗi lần chạy xe ngang qua, lòng tôi lại cảm thấy buồn vô hạn .

Lòng ta cảm nỗi đau người

Nguyện cầu bá tánh sống đời yên vui

Mô Phật xin cầu nguyện cho em !!!

Lang Lương

Mong CHA

Minh Tâm Đỗ

*M*òn mỗi phương này con vẫn trông
Phương xa cha có nhớ con không?
Có từng mong ước ngày tao ngộ
Như Mẹ cùng con vẫn ước mong

*Ngày tháng đợi chờ nối tiếp nhau
Bao nhiêu năm đó, đã qua sao!
Tóc mẹ bạc màu theo năm tháng
Ngàn ấy năm trường... con lớn khôn*

*Mơ ước một lần trông thấy cha
Phải đâu mơ ước quá cao xa
Đại dương cách biệt tình phụ tử
Cha vẫn trong con...có đâu xa*

*Cha hỏi cha ơi cha biết không?
Con thương cha lắm ở trong lòng
Biết nói thế nào cho cha hiểu!
Tắc lòng con trẻ...ví như sông.*

Vẫn Mãi Là Ước Mơ

Khu thương mại chỗ tôi rộn rịp hẳn lên. Những người khách lạ mặt và con cái từ các thành phố lân cận đổ xô về với những chiếc xe đẩy chở đầy thực phẩm, khách hàng nhộn nhịp mua bán, các mặt hàng mới bày bán để cung ứng nhu cầu người mua, tất cả những hình ảnh này báo hiệu mùa lễ cuối năm gần kề. Bên trong khu thương mại ấm cúng, tươi mát, trong khi bên ngoài gió đông lạnh lẽo. Các cành cây trút lá chỉ còn vài chiếc lơ lửng lẳng héo úa run rẩy trước ngọn gió đông. Mấy tờ lịch sau cùng cũng được bóc rời, chờ một năm mới dần đến. Đây là thời điểm vui vẻ hạnh phúc với mọi người, bởi có những cuộc đoàn viên, những tiệc hội ngộ để sẻ chia với người thân trong gia đình bao điều trải nghiệm cuộc sống qua một năm dài.

Nhưng với tôi thì lại khác. Mỗi lúc Xuân sang, lòng buồn rười rượi. Bởi hạnh phúc đời tôi đã ra đi cũng vào những ngày sang xuân thế này. Thấm thoát hơn mười năm. Nhìn lại đoạn đường, nhiều lúc tự hỏi sao tôi có thể có đủ năng lực đi suốt đoạn đường dài bấy lâu! Và chẳng là tình yêu anh đã cho tôi trước khi tuổi thọ anh vĩnh viễn trở thành hằng số bất biến. Phải chăng hai đứa con mà anh để lại như kỷ niệm cho sự gắn bó giữa anh và tôi tuy ngắn ngủi nhưng tuyệt vời. Đêm đêm tôi thầm cảm ơn thượng đế đã ban cho tôi cuộc sống và mong đủ nghị lực để hoàn thành sứ mạng trên hai vai. Và ngày ngày vào mùa này, bận rộn, khách hàng huyền ảo làm tôi tạm quên những ưu tư dằn vặt lúc đêm về.

Nhớ anh, tuổi độ vào thu nhẹ nhàng như sóng nằng ban mai, lãng mạn như vầng thơ trữ tình, chứ không quắt quay như những chiếc lá thu kia. Anh là những gì ấm áp mà tôi có được. Thế mà lại sớm lìa cảnh, bỏ tôi bơ vơ đơn độc trên đường trần đầy gai chông với hai đứa con nhỏ dại. Tôi như một viên đá cuội, bị ném xuống cái hố sâu không đáy. Tôi sẽ sống ra sao, khi mà mười năm trong vòng tay âu yếm của anh, tôi chẳng một lần tự mình đổ xăng, chưa bao giờ lái xe trên xa lộ. Vậy mà nhiệm mầu thay tạo hóa ban cho tôi cuộc sống và ban cho tôi nghị lực để tự tồn, để nhích bước theo từng tháng ngày qua đi như tờ lịch bóc rời, như chiếc lá mùa Thu. Cho dù đại gia đình luôn cho tôi thứ tình cảm không lường đo giá. Ba mẹ, cậu mợ, dì dượng, em cháu, ai ai cũng thương yêu tôi rất mực. Tình thương và lòng bao dung đặc biệt của cô em gái và ba cậu em trai. Tình thương mà tôi đón nhận đã lấp được phần nào hố sâu thăm đau buồn đời mình. Và hai vì sao xinh tươi, mà tôi thường gọi là công chúa nhỏ, chính là niềm tin, kết tụ san bằng cuộc sống quá nhiều đau khổ mà tôi phải gánh.

Có những đêm thui thủi đi về một mình sau những giờ phút làm việc đầy căng thẳng với cơm áo gạo tiền hằng ngày, khi xe đậu tại driveway trước cửa garage, tôi thầm ao ước có một ánh mắt ngóng chờ tôi về, một bờ vai vững chắc cho tôi dựa vào những lúc thấy chùn chân trong cuộc sống, và một vòng tay ấm áp để sưởi ấm lòng tôi trước gió bão cuộc đời. Nhưng tất cả chỉ là

mơ ước và vẫn mãi mãi là mơ ước. Để rồi đêm dài khắc khoải vẫn lặng lẽ trôi qua... những giọt nước mắt buồn tủi, đơn côi thấm đẫm gối chăn.

Có lúc nhìn mấy đứa cháu nhỏ, con của các em tôi quần quýt bên cha mẹ để vời vĩnh và nững nịu, tôi vô cùng tủi thân. Tủi thân vì tội nghiệp và thương xót cho các con tôi, vì chúng sẽ chẳng bao giờ có thể tìm lại được những phút giây tuyệt vời này. Có hạnh phúc thật bình dị và giản đơn, như tung tăng cùng mẹ cha, vui dạo ngày đầu xuân rực rỡ nắng vàng, hay cùng cha đùa giỡn trên những thảm cỏ xanh mượt mà êm ái. Tội nghiệp, các con tôi sẽ chẳng có những giây phút diệu kỳ này. Và dẫu, ngay cả khi tôi có tìm được hạnh phúc cuối đời mình, thì các con tôi cũng chẳng bao giờ có được như đứa trẻ có cha trong cuộc sống.

Từ những trải nghiệm bản thân, tôi lấy làm tiếc cho những ai đang có hạnh phúc trong tầm tay, nhưng lại không trân trọng và nắm giữ. Đến một lúc nào đó, khi mọi sự đã lỡ làng sẽ thấy rằng. Những gì tưởng là giản dị mà mình đang được thụ hưởng, thật sự sẽ trở nên vô cùng quý báu, khi nó vượt khỏi tầm tay. Xin hãy quý trọng và gìn giữ từng phút giây hạnh phúc để không bao giờ cảm thấy hối tiếc trong cuộc sống cho chính mình, và những “thân thương nhất” của chúng ta.

Giáng Sinh và Năm Mới đến rồi đi. Cuộc sống chúng ta vẫn đều đều gõ nhịp theo quả lắc thời gian. Một kỷ niệm quá đẹp ngủ yên từ bao nhiêu năm nay. Tôi cố không để vượt khỏi lòng mình bởi vì sẽ không có niềm vui hay hạnh phúc nào có thể thay thế. Và, tôi vui sống với niềm vui và hạnh phúc trời ban nhờ hai viên ngọc còn sót lại đời mình để thấy đó là hy vọng, là niềm tin, là hơi ấm để sưởi ấm lúc đông về.

*Dặn lòng giữ trọn ước mơ
Dẫu rằng ngày tháng đợi chờ mệnh mang
Đừng xót xa chiếc lá vàng
Gieo lời trách móc phủ phàng mùa Thu.*

Songthy

Hương Nhãn

*Hình như phượng nở hoa nhiều quá
Mới biết hè xưa đã trở về
Rực trời đỏ lửa phoi nắng hạ
Đâu rồi áo trắng giữa chiều quê?*

*Trường cũ không còn em ở đó
Áo trắng em thay bởi áo hồng
Trường đời em đến như khách lạ
Trái chín đang chờ buổi chợ đông*

*Hương nhãn em mang sang phố chợ
Người đời nặng nhẹ tiếng khen chê
Bóng nón lẻ loi trong nắng lửa
Quán quýt chân em lối chợ về*

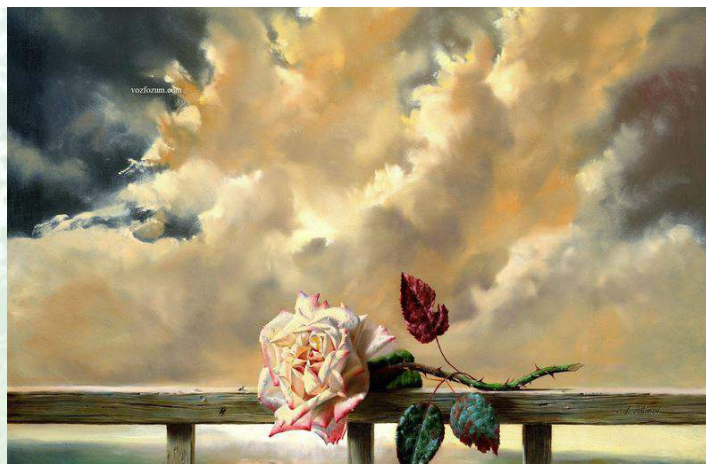
*Em đã theo chồng sang xứ khác
Ngậm ngùi hương nhãn giữa hương đêm
Chợ sớm không còn em đến bán
Gởi lại người mua một nỗi niềm*

*Con đà bỏ nắng lại ven sông
Vắng áo bà ba vài lụa hồng
Em đi bỏ lại con đường cũ
Có nhớ mang theo một nỗi lòng?*

Ngọc Hiệp

Biển Galveston

*Biển chiều nay êm đềm và phẳng lặng
Vẫn vô tình theo con nước triều dâng
Em đứng đây bãi biển Galveston
Bồi hồi nhớ chiều Tây Đô năm ấy*

*Lời em hát như gió gào sóng dậy
Vang dội một thời chinh chiến liệt oanh
Của bao người trai đất Việt hùng anh
Đem tuổi xuân dâng non sông tổ quốc*

*Lời hát đưa em về miền sông nước
Quê hương mình thời khổ nạn tang thương
Làm đổi thay bao số phận đoạn trường
Xót xa lắm những tháng ngày loạn lạc*

*Bao nhiêu năm sống cuộc đời phiêu bạt
Lòng vẫn mơ rồi sẽ có ngày về
Cầu Phật trời cho thoát kiếp u mê
Để nhân loại luôn Tâm Bình An Lạc.*

Như Sương

Xa Em

*Em có buồn và nhớ
Tình yêu ngày hôm qua
Trên cao trăng vời vời
Lạnh lùng giọt mưa sa*

*Em ngồi trong góc nhỏ
Lặng lẽ tựa bên thềm
Môi run, tim khe khẽ
Giữ tròn giấc êm đềm*

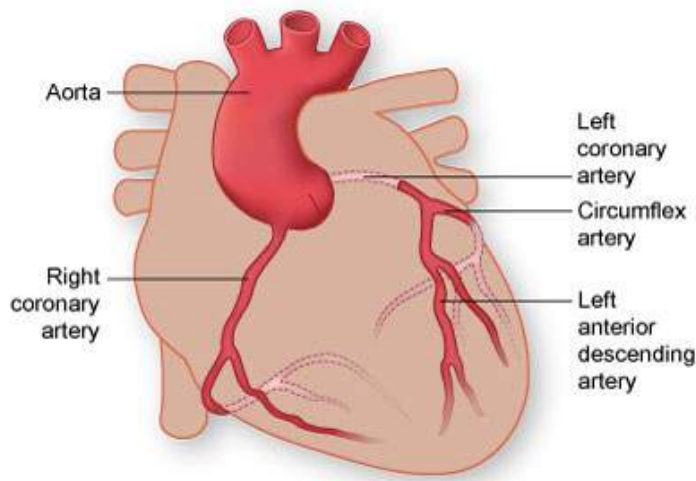
*Dù có sinh tử biệt
Xin giữ chút hương nồng
Bàn tay nào quên lãng
Chìm vào giấc hư không*

*Bao cơn mơ tan biến
Cho câu nói vội vàng
Bao con đường thăm thẳm
Đôi chúng mình sang ngang*

*Đóa hồng kia vẫn nở
Dịu dàng quên tháng năm
Cầu vòng xưa tan biến
Có quay về ghé thăm...*

Hạo Nhiên

7 triệu chứng không ngờ của bệnh tim

1- Khó khăn về tình dục

Chứng loạn năng cương (erectile dysfunction-ED) ở đàn ông là một trong những dấu hiệu tốt nhất báo trước bệnh tim đang phát triển. . Bác sĩ Goldstein nói “Ngày nay bất cứ bệnh nhân nào có chứng ED đều được coi là bệnh nhân tim mạch trừ khi có bằng chứng ngược lại” Đối với phụ nữ việc thiếu máu tới vùng âm đạo có thể cản trở sự kích thích, nên khó đạt được khoái lạc cực độ.

Nghiên cứu của Mayo Clinic cho thấy những đàn ông trong lứa tuổi 40-49 mà bị chứng ED có nguy cơ bị bệnh tim gấp đôi so với những người không bị trở ngại về tình dục. Một nghiên cứu khác phát hiện là cứ hai trong số ba nam bệnh nhân đã được điều trị về bệnh tim mạch đều đã mắc chứng loạn năng cương cả nhiều năm trước khi bệnh tim được chẩn đoán.

Vì sao? Vì sự thu hẹp và cứng lại của các động mạch, dòng máu chảy tới dương vật bị hạn chế làm cho người đàn ông thấy khó cương.hoặc không cương được lâu. Ngoài ra vì các động mạch tới

dương vật nhỏ hơn các động mạch chạy tới tim , nên chứng loạn năng cương (ED) là dấu hiệu đầu tiên của sự cứng động mạch. Thiếu oxygen cũng có thể gây mệt mỏi và đuối sức kéo dài làm cho mất ham muốn tình dục dẫn đến thất bại trong việc chăn gối.

Phải làm gì? Khi bạn hay người phối ngẫu có khó khăn trong vấn đề chăn gối thì cần đi khám bác sĩ để xem có phải vì bệnh tim mạch hay không Nên gặp bác sĩ tổng quát để kiểm tra tất cả các nguyên nhân có thể dẫn tới loạn năng cương hay khó khăn đạt được cực khoái.

2- Ngáy, ngưng thở khi ngủ, và những vấn đề liên quan đến sự thở trong khi ngủ

Nếu bạn ngáy lớn làm cho người phối ngẫu không ngủ được hay phải dùng nút lỗ tai thì tim của bạn có vấn đề. Sự thở hạn chế trong khi ngủ—nguyên nhân của ngáy—có liên hệ với đủ các loại bệnh tim mạch. Ngưng thở khi ngủ (Sleep apnea) —làm bệnh nhân ngưng thở ngắn hạn trong khi ngủ--có liên hệ với rủi ro cao bị các bệnh tim mạch và bệnh nhồi máu cơ tim Những ai bị chứng ngưng thở khi ngủ được xác nhận là có rủi ro nhồi máu cơ tim cao gấp ba lần rủi ro bình thường trong vòng năm năm

Vì sao? Sự thở bị xáo trộn trong khi ngủ--bao gồm chứng ngưng thở khi ngủ và một chứng bệnh khác nhẹ hơn gọi là UARS—làm giảm lượng oxygen trong máu chảy tới tim. Chứng ngưng thở do tắc nghẽn làm tổn thương phần bên mặt trái tim, do đó tim phải bơm mạnh hơn để hỗ trợ cho phổi , giúp phổi khắc phục sự tắc nghẽn ống dẫn khí.

Phải làm gì ? Bất cứ vấn đề về thở có liên quan đến giấc ngủ đều là dấu hiệu báo có gì trục trặc trong cơ thể. Bạn cần đi gặp bác sĩ để trắc nghiệm về giấc ngủ và khám tim. 3- Lợi bị đau, xưng hay chảy máu

Lợi bị đau, xưng hay chảy máu là triệu chứng không những của bệnh nha chu (periodontal disease) mà còn có thể dấu hiệu báo sớm bệnh tim mạch (bệnh nha chu là bệnh nhiễm vi khuẩn làm

cho lợi bị viêm và tách khỏi răng) Một nghiên cứu vào năm 2010 của Viện American Academy of Periodontology cho thấy là bệnh nha chu phổ biến nhiều hơn 50% so với ước tính

Vì sao? Các chuyên gia cho rằng sự lưu thông yếu kém của máu do bệnh tim có thể là nguyên nhân gây bệnh nha chu. Các nhà khảo cứu cũng đang tìm hiểu xem liệu có phải cùng một loại vi khuẩn có liên hệ tới bệnh về lợi và sự tạo thành mảng bên trong các động mạch vành. Sự liên hệ cũng có thể do một điều gì đó có liên quan tới phản ứng của cơ thể đối với tình trạng viêm kéo dài.

Phải làm gì? Bạn nên đi gặp nha sĩ để chữa bệnh về lợi và ngăn ngừa vi khuẩn. Vì bệnh nha chu có thể là dấu hiệu của bệnh viêm và bệnh tuần hoàn, bạn nên yêu cầu bác sĩ cho làm thử nghiệm kiểm tra trong trường hợp triệu chứng không dứt.

4- Căng chân hay bàn chân bị sưng phù

Nếu bạn thấy bàn chân bị sưng đến nỗi đi giày thấy chật, các cổ chân cổ tay hay ngón tay bị phồng lên, hoặc khi tháo vớ thấy có vết lõm hằn trên da thì có thể nước đã bị giữ trong người bạn. Chứng bệnh phù (edema) này có thể là dấu hiệu của bệnh động mạch vành (coronary artery disease-CAD), suy tim, hay những dạng bệnh tim mạch khác.

Theo thống kê trên 80 triệu người có bệnh tim mạch dưới dạng này hay dạng khác, và mỗi năm khoảng 900,000 người bị chết vì bệnh này.

Vì sao? Tình trạng giữ nước trong người xảy ra khi tim bơm không đủ mạnh và máu không tải được các chất thải ra khỏi các mô. Bệnh phù thường khởi đầu nơi bàn chân, cổ chân, các ngón tay, bàn tay và căng chân vì những phần cơ thể này ở xa tim nên máu chảy yếu.

Phải làm gì? Khi bị chứng bệnh này bạn cần cho bác sĩ hay để làm thử nghiệm xác định xem có phải là do bệnh động mạch vành hay không và kiểm tra xem tim có hoạt động tốt hay không.

5- Tim đập không đều hay chứng loạn nhịp

Chứng loạn nhịp tim (arrhythmia) là một dấu hiệu báo sớm cho bạn biết là hệ tim mạch của bạn có vấn đề. Bạn có thể có cảm giác như tim bạn bỏ nhịp đập, đập quá nhanh hay đập thỉnh thoảng. Bệnh động mạch vành (CAD) là nguyên nhân hàng đầu về đột tử (sudden death) cho cả nam lẫn nữ vì có thể dẫn đến nhồi máu cơ tim hay đột quỵ

Vì sao? Nguyên nhân thông thường của chứng tim đập không đều là bệnh động mạch vành(CAD). Bệnh này giới hạn dòng máu chảy tới tim, làm hệ thống điện của tim phải làm việc căng thẳng để giữ cho nhịp tim được đều và phối hợp nhịp tim với các chức năng khác. Suy tim (Heart failure) cũng có thể gây loạn nhịp bởi vì tim phải đập mạnh và nhanh hơn để bù lại sự suy yếu của nó

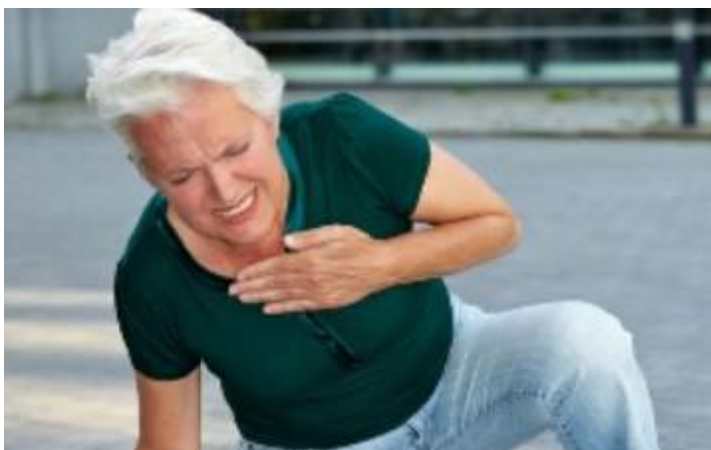
Phải làm gì? Điện tâm đồ (EKG) có thể đo hoạt động điện của tim, kể cả sự đều đặn của nhịp tim. Một thử nghiệm gọi là stress test –đo nhịp tim khi người bệnh đi trên máy chạy bộ (treadmill) --có thể xác định xem tim có bơm máu tốt hay không.

6- Đau hay co rút nơi ngực hay bả vai

Một triệu chứng thông thường nhất của bệnh động mạch vành (CAD) là chứng đau thắt (angina) nơi ngực. Chứng đau này khác với đau nhói do nhồi máu cơ tim: người bệnh cảm thấy như đau sâu bên

trong ngực, hoặc bị co thắt nơi ngực hoặc bị đè nặng trên ngực và khi hít thở lại càng thấy khó chịu hơn. Một trong những lý do cho người ta không nhận ra chứng đau thắt vì mỗi người có một cảm giác khác, có người thì thấy nặng ở ngực, bụng no đầy, hay có sức đè hơn là đau. Nhiều khi bệnh nhân còn lầm tưởng là bị bệnh không tiêu hay ợ nóng khi mà cơn đau chuyển xuống vùng bụng. Sự co thắt hoặc cơn đau có thể xảy ra ở bả vai, cổ, hàm, cánh tay, hoặc phần lưng trên làm cho người ta ngộ nhận là do cơ bắp bị co rút. Có thể phân biệt chứng đau thắt với cơ bắp co rút hay bệnh dạ dày- ruột ở điểm là chứng đau thắt xảy ra nhiều lần chứ không phải chỉ một lần duy nhất hoặc kéo dài.

Theo Viện National Heart, Lung and Blood Institute, có 17 triệu người bị chứng đau thắt (angina). Số ca đàn ông và phụ nữ bị chứng bệnh này xấp xỉ ngang nhau, nhưng đàn ông có rủi ro cao hơn.

Vì sao? Khi mảng được tạo thành trong động mạch vành, các cơ bắp của tim sẽ bị thiếu máu làm cho người bệnh cảm thấy tim thắt lại. Đối với phần lớn những người hay bị đau thắt thì chứng bệnh thường xuất hiện khi tim bị căng thẳng thêm do thể dục hay stress chẳng hạn.

Phải làm gì? Khi bạn được chẩn đoán bị chứng đau thắt thì bác sĩ sẽ khuyên bạn nên nghỉ ngơi mỗi khi cơn đau xảy ra, hoặc sẽ kê cho bạn thuốc nitroglycerin để giúp các động mạch vành và các mạch máu khác thư giãn, tăng lượng máu cung cấp cho tim và giúp tim bớt phải làm việc.

7. Khó thở

Khó thở (shortness of breath) đặc biệt là khi tập thể dục, gắng sức hay stress là dấu hiệu báo trước có sự trục trặc trong hệ thống chính của cơ thể (điển hình khó thở báo trước bệnh tim hay bệnh phổi ở giai đoạn đầu). Bạn có thể cảm thấy như khó bắt kịp được hơi thở hoặc có sức đè lên ngực và phổi làm bạn khó hít thở sâu. Một triệu chứng khác về thở do lưu thông máu yếu kém có thể là thở khò khè (labored breathing) xảy ra khi mà phổi có nước. Khi bạn thấy khó thở nhiều hơn vào ban đêm hay mỗi khi nằm thì đó có thể là do bệnh tim.

Một nghiên cứu của National Institute of Health cho biết 95% phụ nữ bị nhồi máu cơ tim cho biết họ đã có những triệu chứng bất thường từ nhiều tuần hay tháng trước khi lên cơn đau tim và 40% đã thấy bị khó thở.

Vì sao? Khi tim bơm không đủ mạnh, máu sẽ bị thiếu oxygen. Hậu quả là bạn bị khó thở, Bạn sẽ có cảm giác như đang ở trên cao độ hay đang chạy đuổi theo xe bus và không thể hít đủ oxygen vào trong phổi.

Phải làm gì? Khó thở khi tập thể dục và bị stress hoặc vào bất cứ lúc nào luôn luôn là một lý do để đi bác sĩ kiểm tra sức khỏe, vì đó có thể là triệu chứng của một số bệnh nghiêm trọng.

An Nhiên - Sưu tầm

Lucky Loonie được xem là “bùa hộ mệnh” cho các vận động viên Canada trong nhiều giải đấu quốc tế.

Còn được gọi thân mật với cái tên Lucky Loonie (chú chim may mắn), đồng xu ánh vàng 11 cạnh của Canada được đưa vào sử dụng lần đầu năm 1987. Tại thể vận hội mùa đông năm 2002 ở Salt Lake, Lucky Loonie trở thành biểu tượng may mắn ở Canada sau khi được Trent Evans – một thành viên trong đội tuyển Hockey bí mật đặt xuống lớp băng trên sân thi đấu.

Nhờ vậy, cả hai đội Hockey nam và nữ nước này đều giành được huy chương vàng tại thể vận hội năm đó. Từ câu chuyện trên, các vận động viên Canada thường có thói quen bí mật mang theo một đồng Lucky Loonie trong các cuộc thi đấu quốc tế.

Tiền lì xì – Việt Nam

Phong tục lì xì ngày Tết hiện rất phổ biến ở Việt Nam ngày nay.

Câu chuyện về những ĐỒNG TIỀN may mắn trên thế giới

Nếu bỏ một đồng 5 yên Nhật vào ví, bạn sẽ không phải lo lắng chuyện tiền bạc còn các cô dâu nước Anh lót đồng 6 xu xuống giày lúc làm lễ thì cuộc hôn nhân sau này sung túc.

Không chỉ người Việt Nam mới có phong tục lì xì dịp Tết, nhiều quốc gia phương Tây khác trên thế giới cũng rất phổ biến với chuyện mừng tuổi ngày đầu năm. Mỗi nơi lại có một đơn vị tiền tệ khác nhau và phần nhiều là các đồng xu với họa tiết chạm khắc vô cùng độc đáo như dưới đây.

Theo tục lệ xưa, hằng năm, cứ đến Tết Nguyên đán, con cháu trong nhà người Việt Nam lần lượt nói lời chúc ông bà, cha mẹ và được “lì xì” (có nghĩa là mừng tuổi) một phong bao màu đỏ. Trong bao đựng chút tiền để lấy hên và mang lại niềm vui ngày đầu năm mới.

Phong bao lì xì có màu đỏ, tượng trưng cho may mắn và tài lộc. Nhiều người tin rằng cho đi hoặc nhận được càng nhiều bao lì xì thì càng phát tài phát lộc. Phong tục này ngày nay vẫn rất phổ biến.

Đồng một xu – Ireland

Một mặt của đồng xu may mắn Ireland in hình đàn hạc - biểu tượng của quốc gia này. Ảnh: Nw-coin

Những người Ireland gốc tin rằng đồng một xu (penny) của nước mình mang lại may mắn cho bất cứ ai nhận được. Một số tài liệu còn kể lại rằng những người bán hàng nơi đây xưa kia có phong tục trả lại đồng một xu cho khách tới mua để chúc họ may mắn với món đồ vừa lựa chọn.

Lý do nữa khiến đồng tiền này trở nên giá trị là việc nó chỉ được đúc trong khoảng thời gian nhất định (1928-1968). Sau đó, chúng đều bị thu hồi và nấu chảy, chỉ số ít được người dân cất giấu và 35 năm sau đó trở thành món đồ các nhà sưu tập Ireland ráo riết săn lùng.

Đồng 6 xu – Anh

Đồng 6 xu của Anh với những họa tiết chạm khắc hết sức công phu và độc đáo. Ảnh: Britmovie.co.uk

Đây là một trong những đồng xu may mắn nổi tiếng nhất thế giới. Suốt nhiều thế kỷ, các cô dâu ở Vương quốc Anh tin rằng vào giờ làm lễ trong ngày cưới, nếu đặt đồng 6 xu này trong gót giày thì cuộc hôn nhân sẽ được sung túc. Do vậy, ngoài mừng tuổi đầu năm, nó cũng được dùng làm quà tặng cho các cô dâu.

Mặt trước đồng tiền là hình ảnh nữ hoàng hoặc đức vua, phổ biến nhất là Nữ hoàng Elizabeth II. Còn mặt sau là 4 biểu tượng đại diện các quốc gia cổ hợp thành Vương quốc Anh, gồm bông hồng nước Anh, cỏ ba lá Ireland, cảnh tôi tây xứ Wales và cảnh khế của Scots.

Đồng vàng Thiên thần – Pháp

Napoleon Bonaparte được cho là từng giữ bên mình đồng vàng Thiên thần nhưng sau đó lại để thất lạc ngay trước khi diễn ra trận chiến Waterloo. Ảnh: Zlataky.cz

Truyền thuyết kể rằng khi Augustine Dupre – người thiết kế đồng vàng Thiên thần – bị kết án tử hình, ông nắm đồng xu này trong tay để cầu nguyện. Viên đao phủ khi nhìn thấy đã cho phép ông trao đổi để nhận lấy sự sống. Từ đó, việc sở hữu một đồng vàng Thiên thần được xem là may mắn.

Napoleon Bonaparte cũng từng giữ bên mình một đồng vàng Thiên thần trong suốt hành trình chinh phục châu Âu cho tới khi ông thất lạc nó. Đó là thời điểm ngay trước khi diễn ra trận chiến Waterloo.

Đồng 5 xu – đảo Falkland

Được chạm khắc hình hải âu - một biểu tượng của những người đi biển dài ngày, đồng 5 xu được xem là vật may mắn đối với các thủy thủ trên đảo Falkland. Ảnh: Chiefacoins.com

Falkland là quần đảo nằm tại Nam Đại Tây Dương, diện tích 12.200 km², thuộc vùng lãnh thổ hải ngoại của Anh. Đồng 5 xu lưu hành trên quần đảo này có in hình chú chim hải âu lớn đang sải cánh bay.

Đây được xem là biểu tượng niềm hạnh phúc khi trở về nhà của những thủy thủ hay người đi biển dài ngày trên toàn thế giới. Sự xuất hiện rất đúng lúc của những chú chim là dấu hiệu chỉ báo đất liền đang ở phía trước. Câu chuyện về những chuyến đi biển may mắn này được truyền lại cho nhiều đời sau trên đồng 5 xu của người dân đảo Falkland.

Đồng một pfennig – Đức

Đồng một pfennig là một trong những biểu tượng may mắn của người Đức. Ảnh: ma-shops.com

Đồng một pfennig là đồng xu nổi tiếng nhất nước Đức về vận hên. Theo quan niệm của người Đức thời xưa, đồng tiền này có khả năng chống lại tà phép, xua đuổi phù thủy khỏi làng và do vậy nó cũng hay được gắn lên cửa nhà để trấn yểm.

Ngày nay, đồng tiền này còn có tên gọi là “một cent” và hay dùng làm quà tặng trong đời sống tinh thần người bản địa. Một pfennig được xem là mang lại vận may to lớn nhất khi bạn vô tình tìm thấy trên đường. Một vài người Đức cũng thú nhận rằng để tăng thêm niềm vui, khi tặng đồng một pfennig, họ cũng thường để dưới đất cho người khác nhặt.

Đồng Buffalo Nickels – Mỹ

Đồng Buffalo Nickels chỉ có giá trị 5 xu nhưng vẫn mang ý nghĩa to lớn trong đời sống hàng ngày. Ảnh: Usacoinbook

Đồng Buffalo Nickels còn gọi là Hobo Nickels, có hình ảnh thổ dân da đỏ ở một mặt và mặt kia là bò rừng Mỹ. Thời xưa, dù Buffalo Nickels chỉ có giá trị 5 xu nhưng với hình ảnh chạm khắc đặc biệt, nó có thể dùng để đổi lấy một chiếc chăn ấm, một bữa ăn hay nơi nghỉ ngơi qua đêm cho những người vô gia cư.

Trần Hằng

Tiếng sóng biển và cuồng phong nổi lên rồi hạ nhỏ dần...

Lời xướng giọng nữ cất cao thật chậm

Sóng dâng hờn căm

Sóng gào oán than

Giặc cướp về đây

Lấn chiếm biển Đông...

Lời xướng giọng nam vang lên

Biển Đông đang dậy sóng

Sóng biển Đông gào thét lời phẫn nộ

Sóng muốn nhận chìm lũ giặc cướp non sông...

Nỗi Lòng BIỂN ĐÔNG

Nhạc & Lời: Tâm Thọ

Soạn cho nhạc cảnh Tết VLVBSĐ

Biển Đông bao đời nay, dòng nước vẫn trong xanh. Giặc cướp về đây làm vẫn

đục ô-uế lòng biển xanh. Biển Đông bao đời nay, nguồn sống của ngư dân.

Giặc cướp về đây dùng vũ lực đánh cướp tàu thuyền nhân. Biển Đông trong lòng

tôi, lời thét gào quê hương. Biển đảo Việt Nam được lưu truyền ngàn đời từ tổ tiên.

Chúng đến đây, chúng giết người, chúng chiếm lấy Hoàng Sa. Chúng hung hăng, chúng bạo

tàn, sát hại nhiều ngư phủ hiền lành. Cùng đứng lên, cùng quyết tâm bảo vệ biển Đông. Cùng đứng

lên, cùng quyết tâm bảo vệ chủ quyền, biển đảo Việt Nam. Chúng đến đây, ...Nam.

Vĩnh Long Dấu Yêu.

Moderato

Nhạc & Lời: Dương Thượng Trúc

Đất Vĩnh quê tôi có hàng dừa xanh soi bóng.
Lao xao cơn sóng mơn man theo gió vỗ bờ. Dòng sông tuổi
thơ còn ghi biết bao kỷ niệm. Quê hương mến yêu nói
sao cho vừa nhung nhớ. Kiếp sống tha phương nỗi buồn nào hơn xa
xứ. Đau thương quá khứ, đeo mang canh cánh bên lòng.
Ngày đêm ước mong một lần về thăm chốn cũ. Nghe tiếng ai
hò. đặt điều man mác thỉnh không Hò... ơ... Long
Hò sông nước mênh mang Mái chèo đưa đẩy... mái chèo đưa
đẩy. Nhịp nhàng câu ca. Người đi biệt phương xa. Nhớ chẳng kỷ
niệm Hò... ơ Nhớ chẳng kỷ niệm quê nhà dấu yêu... Đất Vĩnh quê...

Nắng về trên sông

Tặng Minh Hằng 1979

Nhạc và lời: Nguyễn Đức Tuấn

Allegro J. 96

Piano

Nắng chiều lấp lánh trên làn nước xanh.

Bóng nước lấp loáng trong làn mắt em.

Mái tóc bát ngát bay trong chiều gió lên.

Bàn tay ru những ngón tay mềm.

Bóng nước lấp loáng in hình chúng ta

Ánh mắt bồi rối, nụ cười thiết tha.

Muốn cất tiếng hát say hương đời cỏ hoa.

Tình yêu nâng hồn muốn bay xa.

Khi ta bên nhau,

này là mắt mọi người

yêu. Đây là nắng trên sông chiều chiều thiết tha. Mênh mông bao la tình sông

nước. Nắng vẫn lấp lánh trên làn nước sông. Hay nắng đã chết trong làn mắt

trong ? Có những lúc dừng trong chiều, nhớ mong. Người yêu ơi, người nhớ

anh không ? Người yêu ơi, người nhớ anh không ?

Fine
D.C. al Fine

Gia đình, tháng 10 - 1979

ngày xưa tìm lại

Thơ: TRANG *
Nhạc: KHIÊM *

Xin được làm dòng sông ở lại bên chân
em vào lầu lán mai Xin được làm mùa thu mềm mại bóng khương
chiều gọi nhói cho mây Xin được làm dòng sông tuổi nhỏ vẫn bên
Em ngày tháng thơ ngây Xin được làm chiều rơi nhẹ nhẹ trên sân
trường ta đó em hay Xin được về xin được về ngày xưa thơ
bè tìm mùa xuân trong tiếng em ca Dòng phố trắng gọi bao kỷ
niệm em ngày xưa đó lụa ngọc ngà hoa khê năm ấy trung trang
cơ nghe lòng ta xanh nổi hên hò Xin được về làm hoa phượng
đỏ bên em đi hè đã chưa xa Xin được về làm vì ngày
này đưa chân người một thoáng mơ qua Xin được về làm bóng cò
vội vàng vô tư chờ tiếng chim rơi Xin được làm trời xanh rồi
vội cò em vào ngày tháng xa xôi

(1987*)

Lời Cảm Ơn

*Xin cảm ơn những ân tình rộng mở
Xin cảm ơn các thi sĩ văn nhân
Xin cảm ơn các vị mạnh thường quân
Xin cảm ơn quý đồng hương thân mến*

*Cứ mỗi năm đón chào mùa Xuân đến
Cùng quây quần ta ngồi lại bên nhau
Dù tuổi xanh hay tóc đã phai màu
Chẳng ngại ngần sẻ chia niềm tâm sự*

*Như đàn chim đang tha hương viễn xứ
Nhớ thương về miền sông nước xa xôi
Tiếng khoan hò vang trong gió chơi vơi
Nhịp giã gạo rộn ràng đêm thanh vắng*

*Cửu Long quê ta hai mùa mưa nắng
Cuộc sống nghèo, tình nghĩa chẳng hề vơi
Đem niềm vui trao tặng đến mọi người
Nụ hoa Xuân ngọt ngào ngày hội ngộ...*

PSSC
Hội Ái Hữu VLVBSĐ

HÌNH ẢNH HỢP MẶT TẤT NIÊN / ĐÓN XUÂN KỶ SỬU

HỌP MẶT TẤT NIÊN 2014 VÀ MỪNG CHỊ PHẠM BÁ HOA BÌNH PHÚC, MỪNG SINH NHẬT CÔ KHUÊ NGHI

HÌNH ẢNH HỌP MẶT ĐỒNG HƯƠNG

Cung Chúc Tân Xuân

TRUNG TÂM NHA KHOA
LA MINH THỨC, D.D.S
NHA KHOA GIA ĐÌNH VÀ THẨM MỸ

LA DENTAL

(trong khu Hong Kong City Mall)
11201 Bellaire Blvd., Suite A - 18

CHUYÊN ĐẢM TRÁCH:

- * Nha khoa tổng quát
- * Nhổ răng
- * Nha khoa thẩm mỹ
- * Làm răng giả
- * Giải phẫu nha khoa
- * Lấy gân máu
- * Chuyên trị bệnh nướu răng
- * Trám răng

Phone: **281-568-8200**

Giờ làm việc:

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9:00 AM - 6:00 PM

Thứ Bảy - Chủ Nhật: 9:00 AM - 3:00 PM

HARMONY MEDICAL CLINIC

NGUYỄN QUỲNH NHƯ, M.D.

Eye Physician & Surgeon

Chuyên Khoa Giải Phẫu và Điều Trị Các Bệnh Về Mắt

- * Tốt nghiệp Bác Sĩ Y Khoa Texas A&M University, College of Medicine
- * Tốt nghiệp Chuyên Khoa Giải Phẫu Nhân Khoa, University of South Carolina
- * Bác Sĩ điều trị Nhân Khoa tại Bệnh Viện West Houston Medical Center
- * Hội viên của American Board of Ophthalmology

CHUYÊN GIẢI PHẪU và ĐIỀU TRỊ

- Mắt lòa, mắt cườm (Cataract). Ghép kính nhân tạo (Lens implantation).
- Vi giải phẫu không phải may (Phaco emulsification, one stitch, sutureless surgery)
- Áp suất mắt cao (Glaucoma). Các bệnh về giác mạc (Corneal diseases)
- Các bệnh về võng mạc (Retinal diseases)
- Bệnh tuyến giáp trạng, bệnh tiểu đường ảnh hưởng đến mắt
- Bệnh viêm mắt, mắt loét, đỏ hoặc khô
- Các bệnh mắt trẻ em (Pediatric Ophthalmology)
- Các bệnh liên quan đến hệ thống thần kinh thị giác (Neuro Ophthalmology)
- Đo độ kính và contact lens

- * **Chữa theo tiêu chuẩn và kỹ thuật hiện đại**
- * **Phòng mạch được trang bị đầy đủ máy móc tối tân**

**Nhận Medicare
Medicald
Bảo Hiểm**

**8200 Wilcrest Dr., Suite 9
Houston, TX 77072
(Cạnh Nhà Thuốc Tây Lotus) (Hoa Sen)
Điện thoại: (281) 530 - 0300**

*Cung Chúc
Tân Xuân*

Lung Chúc Tân Xuân

LA DENTAL

DO CÁC BÁC SĨ NHA KHOA:

LA MINH TỰ, DDS

NGUYỄN VĨNH LAN CHI, DDS

TRINH N.M NGUYỄN, DDS

Khám răng miễn phí

**(Home Bleaching)
Mỗi hàm \$99.00**

**(Office Bleaching) in one hour
Mỗi hàm \$199.00**

**(Office Bleaching) in one hour
Mỗi hàm \$199.00**

Chuyên đảm trách:

- * NHA KHOA TỔNG QUÁT**
- * NHA KHOA NHI ĐỒNG**
- * NHA KHOA THẨM MỸ**

Phòng Nha Khoa được trang bị dụng cụ tối tân với hệ thống bảo vệ nhiễm trùng cho bệnh nhân và nhân viên đúng tiêu chuẩn OSHA và Bộ Y Tế.

Chúng tôi nhận:

**INSURANCE
TRẢ GÓP**

**MEDICAID
CREDIT CARDS**

LA DENTAL

10603 BELLAIRE BLVD. HOUSTON, TX 77072

(Trong khu Saigon Houston Plaza)

Tel.: 281-495-9881

Giờ làm việc: Thứ Hai - Thứ Sáu 9AM - 5PM

Thứ Bảy: Theo hẹn - Chủ Nhật: Closed

Cung Chúc Tân Xuân

ĐOÀN AGENCY

MDRT

VÕ THỊ NHUN

- . Tước Hiệu "MILLION DOLLAR ROUND TABLE" do "THE PREMIER ASSOCIATION OF FINANCIAL PROFESSIONALS" trao tặng
- . ĐOÀN AGENCY AGENT OF THE YEAR TỪ 2005 đến 2014

*** ĐẠI DIỆN ING – USA, thuộc đại Công ty tài Chánh ING có số vốn 700 tỷ Mỹ Kim, Công Ty lớn nhất thế giới. ***

Chúng tôi chuyên cung cấp các dịch vụ liên quan đến bảo hiểm:

- 1- Bảo Hiểm Nhân Thọ: Term Life, Universal Life
(Đặc biệt: Guaranteed Death Benifit UL)
- 2- Quỹ Hưu Trí: IRA, S.E.P...
Fixed and Index Annuity

Cần lập kế toán về Tài Chánh, xin quý Đồng hương liên lạc với chúng tôi: Cô **VÕ THỊ NHUN**

Điện Thoại:

VĂN PHÒNG: 713 - 266 - 0603

CELL: 281 - 797 - 3278

FAX: 713 - 266 - 1323

Địa chỉ:

2825 WILCREST, SUITE # 405

HOUSTON, TX 77042

Nhà Thuốc Tây HOA SEN

LOTUS PHARMACY

LOTUS Pharmacy Nutrition

8200 WILCREST @ BEECHNUT # 8 - HOUSTON, TX 77072

TEL: 281 - 983 - 9382

LOTUS PHARMACY

- Bán thuốc theo Toa Bác Sĩ và các thuốc uống thông dụng.
- Nhận MEDICARE PART D, các loại bảo hiểm, giao thuốc tận nhà vùng Southwest.

LOTUS Pharmacy Nutrition

* Các loại thuốc đặc chế của Lotus Pharm Nutrition do Viện Bào Chế ULTIMATE HEALTH gồm:

- * HEPACHOLINE - tan mỡ, trợ gan, giúp tiêu hóa, giảm cân.
- * HEPAPHYTOL ARTICHOKE - lợi tiểu, lọc máu.
- * MEMORY POWER - bồi bổ trí nhớ cho các lứa tuổi.
- * EUCA-TUSS - thuốc ho khuynh diệp giúp long đàm.

* Đại lý của các loại thuốc danh tiếng trên thị trường hiện nay:

- Các loại dược thảo của BS Phạm Hoàng Trung (California) - Đại lý chánh thức.
- LL IN ON (SNP) của BS Peter Le (California)
- ALOE VERA tinh chất (viên)
- MAN POWER - Hảo Hán Bảo: dành cho nam giới.
- Các loại thuốc bổ tổng hợp khác.
- JOINT CONNECTION - Body Ammo.
- Các loại dược thảo của BS Thượng Hải - Đại lý chánh thức.
- Thuốc đặc chế từ củ nghệ, sữa ong chúa, mật ong.

Thành lập từ năm 1993 do Dược Sĩ tốt nghiệp
Đại học Dược khoa Sài Gòn và Đại học Dược khoa Houston.
Điều hành bởi Dược sĩ tốt nghiệp tại Houston, Texas

Kính mời quý khách đến nhà thuốc tây LOTUS để đo huyết áp miễn phí.

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 10am - 6.30pm Thứ Tư: 10am - 3pm

Thứ Bảy: 10am - 6pm Chủ Nhật: Tạm thời đóng cửa

Bác Sĩ Chuyên Khoa Nội Thương
Internal Medicine & Hospitalist

HARMONY MEDICAL CLINIC

NGUYỄN PHẠM CÔNG KHANH, M.D.

8200 Wilcrest @Beechnut, Suite 9 - Houston TX 77072

Tel. (281) 530 - 0300

- Tốt nghiệp Bác sĩ Y Khoa tại University of Texas / Medical Branch Galveston
- Tốt nghiệp Chuyên Khoa Nội Thương tại University of Texas, Medical Center
- Nội trú các bệnh viện Memorial Hermann, St. Luke Episcopal, MD Anderson, LBJ Hospital
- Nguyên Bác sĩ điều trị tại bệnh viện Methodist Willobrook

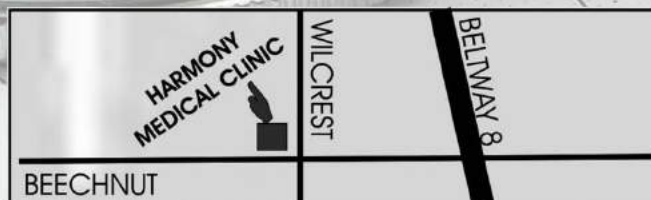
- * Đường hô hấp: điều trị ho, suyễn, lao phổi, khó thở
- * Cao huyết áp, tức ngực, xú, nhịp tim không đều
- * Loét bao tử, ăn không tiêu, đầy hơi, viêm gan...
- * Phái nam sinh lý yếu, bệnh nhiếp hộ tuyến
- * Phòng ngừa ung thư tử cung, kinh nguyệt không đều, tiểu viêm đường
- * Viêm đường tiểu, tiểu gắt, ung thư bàng đái, sạn thận
- * Ung thư và bệnh liên quan đến tế bào máu
- * Bệnh hồi hộp, trầm cảm, rung tay, không tập trung, đứt mạch máu não, kinh phong
- * Đau bắp thịt, bong gân, đau lưng, dây thần kinh bị chàm
- * Bệnh ngoài da, ung mủ, làm biopsy thử nghiệm
- * Khám định kỳ ngừa bệnh, khám nhiếp hộ tuyến, chích ngừa, tiểu giải phẫu
- * Tiểu đường, mất kinh, bướu cổ, cao mỡ trong máu

Nếu cần, giới thiệu vào bệnh viện, chúng tôi sẽ tiếp tục săn sóc bệnh nhân đến khi xuất viện và theo dõi điều trị tiếp theo tại phòng mạch.

- * Lấy máu thử nghiệm tại phòng mạch
- * Phòng mạch được trang bị với máy móc tối tân
- * Hồ sơ bệnh nhân được lưu trữ an toàn trong máy điện toán và thông báo kết quả đến bệnh nhân nhanh chóng

Giờ làm việc:

Thứ Hai đến Thứ Bảy: 9.00AM - 5.00PM

Nhân Hiền Dentistry

ĐÌNH XUÂN BÙI, D.D.S., M.S.

12148 Bellaire Blvd, Suite 105, Houston TX 77072
Phone: (281) 561-7200 * Fax: (281) 561-7996

Phối hợp kiến thức mới, kỹ thuật tinh vi, máy móc tối tân cùng sự tận tâm, nồng nhiệt để bảo đảm kết quả tốt trong công việc chữa trị

TIPS to
ease your
child's
fear of
the
dentist

Máy gây tê / gây mê nhẹ nhàng và không đau

Máy laser cắt răng mô nướu (waterlase MD, Diode, Argon)

Máy vi tính phân tích và chuẩn chỉnh khớp nhai

Máy làm răng tự CAD/CAM (Cerec 3D, Cerec Inlab)

Máy kích thích bắp thịt để tìm độ cao của khớp cắn

Máy cắt răng dùng khí bột (không cần chích thuốc tê)

Máy vi tính đo xương hàm răng (Florida Probe)

Máy Terradent laser chữa trị dây thần kinh bị tê

- * Nha khoa thẩm mỹ, nhi đồng - Giải phẫu - Nha khoa tổng quát
- * Trị bệnh nướu răng, cấy răng vào xương hàm, làm răng giả, làm implant
- * Làm khít răng thưa, sứ mẻ, đen nám, đổi màu - Trám nhỏ, lấy gân máu
- * Chữa trị mọi sai lệch của răng, hàm, và mặt
- * Răng hô, móm, mọc không đều của trẻ con, người lớn

- Chúng tôi nhận đủ loại bảo hiểm và medicaid.
- Có chương trình bảo đảm cho hầu hết mọi dịch vụ.
- Nhận trả góp, giúp đỡ người lớn tuổi, người tàn tật.

ELEGANCE *Flowers*

10613 Bellaire Blvd., #A-136 * Houston, TX 77072

(Trong khu Nhà Hàng Kim Son Bellaire Plaza) [www: kellyeleganceflowers.net](http://www.kellyeleganceflowers.net)

Tel.: 281-564-2600 * Fax: 281-568-0056

*Kính Chúc Quý Vị Một Năm Mới An Khang, Thịnh Vượng
và Ngày Lễ Valentine Tràn Đầy Hạnh Phúc*

SPECIALIZE IN WEDDING:

- * Bouquet, Bout, Church & Reception Decorations.
- * Rental, Mâm Quả, Lư Hương, Khay Trầu Rượu, Tân Hôn, Vu Quy, Đính Hôn.
- * Chairs Cover, Sashes, Table Cloth...
- * Backdrop, Ceiling Décor and Wall Cover

CHÚNG TÔI CHUYÊN VỀ HOA TƯƠI NHÂN DỊP:

- * Anniversary, Birthday,
Graduate, Grand Opening, Party...
- * Nhận gửi Hoa đi khắp tiểu bang
và về Việt Nam.

SPECIALIZE IN SYMPATHLY:

- * Casket, Altar Arrangement
  - * Hoa trên quan tài,
Hoa trên bàn thờ.

Giờ mở cửa:

Mon. - Fri.: 11am - 5pm

Sat. & Sun.: Appointment only

Elegance Flowers - Kính mời

CẨM PHI SaLon

2808 Milam St., Suite E, Houston, TX 77006 (Bên cạnh Phở Sài Gòn)

Tel: (713) 527 - 0191

Cẩm Phi Beauty Salon

CHUYÊN

* Cắt, Uốn, Nhuộm Tóc, Hilite

Quý Bà, Quý Cô, Quý Ông và Trẻ Em.

* Hot Oil Treatment Straight Perm Cho Tóc Quăn.

* Chải, Bôi Tóc, Trang Điểm Cô Dâu, Dạ Hội.

(Nhận hẹn theo nhu cầu của khách)

Có bán son không phai màu hiệu EVITALIT

Đặc Biệt

Nối tóc cho dài ra (Extension Hair)

_ Nối lông mi dài có thể giữ được từ 4 đến 6 tháng

_ Uốn lông mi cong đẹp tự nhiên

_ Se lông mặt, nhổ lông mày,

làm móng tay & chân theo kiểu Việt Nam.

_ Massage da mặt (Facial)

_ Tẩy nốt ruồi, Tàn nhang

_ Xăm lông mày, mí mắt, viền môi...

Vĩnh viễn không phai màu

Cẩm Phi và toàn thể nhân viên,
xin chân thành cảm tạ Quý Khách đã và
đang ủng hộ chúng tôi hơn 25 năm qua.

Tiệm chúng tôi đã dời về địa chỉ mới:

**2808 Milam St., Suite E,
Houston TX 77006**

**(Bên cạnh Phở Sài Gòn,
trong khu Mekong Plaza)**

Điện thoại văn số cũ: (713) 527 - 0191

Chúng tôi rất hân hạnh được tiếp đón

Quý Khách ở cơ sở mới rộng rãi,
khang trang, an ninh và thuận tiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn Quý Khách.

Mở Cửa 7 Ngày:

Thứ Hai - Thứ Sáu: 10:00 AM - 7:00PM

Thứ Bảy: 9:00AM - 7:00PM

Chủ Nhật: 9:00AM - 6:00PM

ANDREW INSURANCE AGENCY

12570 Bellaire Blvd., Houston, TX 77072
Tel.: (281) 564-0604 Fax: (832) 327-7497

LIÊN LẠC

Thu Hương Nguyễn (281) 564 - 0604
Phương Quyên Nguyễn (281) 564 - 0631

BẢO HIỂM: Xe - Nhà - Lũt - Thương Mại

- Giá đặc biệt bảo hiểm xe cho những ai có bảo hiểm lần đầu.
- Bảo hiểm 2 xe trở lên được giảm giá 30%.

ĐẶC BIỆT: Bảo hiểm cho cơ sở Thương Mại như tiệm Nail, Grocery Store, Washateria, Commerical Building, Apartment Complex, Professional Office & Nhà Hàng

THUẾ VỤ: Khai Thuế Lợi Tức Cá Nhân & Cơ Sở Thương Mại

*** Giảm thuế tối đa hợp pháp ***

DEFENSIVE DRIVING: Có 4 ngày trong tuần

Lớp xóa Ticket - Giảm 10% bảo hiểm xe trong vòng 3 năm

SANG TÊN XE: Mua Sticker, Bảng số xe, lấy lại chủ quyền xe bị mất

DỊCH THUẬT: Khai Sinh, Học Bạ, bằng Tốt Nghiệp & giấy Hôn Thú

THỊ THỰC CHỮ KÝ

Có Bán Vé Máy Bay

Tour: Châu Âu, Châu Á, Mỹ & Canada

Có giá đặc biệt đi về Việt Nam trong Mùa Hè

Nhận Làm Visa khẩn về Việt Nam trong vòng 24giờ

Giờ làm việc:

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9.00AM - 6.00PM

Thứ Bảy: 9.00AM - 5.00PM

Chủ Nhật: Theo Hẹn

HÙNG ĐÔNG SUPERMARKET

ĐỊA ĐIỂM 1:

10625 Veterans Memorial, Ste. S, Houston, TX 77038
(281) 448-2486 - (281) 931-1938 (G.H.Thịt)

ĐỊA ĐIỂM 2:

13433 Tomball Parkway/SH, Houston, TX 77036
(281) 272 - 2356

CHUYÊN BÁN SỈ VÀ LẺ

- * CÁC LOẠI THỰC PHẨM Á ĐÔNG, TƯƠI VÀ ĐÔNG LẠNH
- * RAU, THỊT, TÔM, CÁ TƯƠI ĐƯỢC CUNG CẤP HÀNG NGÀY
- * QUẦY B.B.Q. HEO QUAY, VỊT QUAY, GÀ XÌ DẦU, XÁ XÍU
- * CUỐI TUẦN CÓ BÊ THUI, LÒNG HEO, GÀ TƯƠI, VỊT TƯƠI

Ở chợ có bán:

CÁ SỐNG trong hồ,

Tôm, Cua, Cá, Ốc, Hào tươi

ĐẠI HẠ GIÁ

**ĐÃ NHẬN LẠI
FOOD STAMPS**

**MỞ CỬA 7 NGÀY
9:00AM - 10:00PM**

CHỢ HÙNG ĐÔNG KÍNH MỜI

**Chúc Mừng
Năm Mới!**

Trung Tâm Kính Thuốc North Houston OPTICAL AT LINCOLN GREEN

11339 Veterans Memorial
Houston, TX 77067
(trong khu Shopping COMMONS
trước tiệm Phở 95)

Tel: **(281) 580-7555**

Nguyễn Phú Thanh

* Certified Optician * American Board of Opticianry

KÍNH MỜI

Giờ làm việc:

Thứ Ba - Thứ Sáu: 10:00AM - 6:00PM

Thứ Bảy: 10:00AM - 2:00PM

Chủ Nhật: 10:30AM - 3:00PM

Thứ Hai: Nghỉ

Bác Sĩ Khám Mắt (bên cạnh)

- * Khám và trị các bệnh về mắt
- * Đo độ kính Lenses và Contact Lenses
- * Đủ loại Contact trong và màu

CITY PETS

9901 Beechnut, Houston, TX 77036

Tel: **(713) 271-7387**

- * Quý vị cần mua cá kiểng nước ngọt, nước biển, TỐI CITY PETS
- * Quý vị cần hồ và dụng cụ trang hoàng hồ cá, TỐI CITY PETS
- * Quý vị muốn mua chim, lồng chim và các con vật nhỏ, TỐI CITY PETS
- * Quý vị muốn mua đồ ăn, thuốc trị bệnh cho súc vật... HÃY TỐI CITY PETS

CITY PETS NƠI QUÝ VỊ ĐÁNG TIN CẬY

Giờ Mở Cửa

Thứ Hai - Thứ Bảy:

10:00AM - 8:00PM

Chủ Nhật: 12:00PM - 7:00PM

Nhận Visa,

Master,

American Express,

Discover

Amanda Phương Nguyễn

A.N. INSURANCE & FINANCIAL SERVICES

VĂN PHÒNG BẢO HIỂM THUẾ VỤ & KẾ TOÁN

Văn Phòng 1:

11830 Bellaire Blvd., Ste B - Houston, TX 77072

Tel: **(281) 561-8899** Fax: **(281) 561-8894**

Văn Phòng 2:

13734 State Highway 249, Ste A - Houston, TX 77086

Tel: **(281) 931-3200**

FARMERS®

INSURANCE

- * Bảo hiểm xe, nhà cửa, thương mại
- * Bảo hiểm nhân thọ, sức khỏe
- * Quỹ hưu trí (IRA), Quỹ đại học (College Fund)

Chúc Mừng
Năm Mới!

TAX & ACCOUNTING

- * Khai thuế Income Tax (Corporation, Partnership, Individual)
- * Gửi hồ sơ đến IRS bằng Computer (E-File)
- * Giữ sổ sách kế toán (Bookkeeping)
- * DBA, Bill of Sales, Sales Tax, Lập Corporation, LLC, Tax ID
- * Làm lương bổng Payroll: W2, 1099, 941, TWC
- * Thị thực chữ ký

A.N. Insurance & Financial Services * đường Bellaire và Kirkwood

Cung Chúc Tân Xuân

海灣肉食公司

BAYTOWN WHOLESALE, INC.

4010 McKinney St., Houston, Texas 77023

Tel.: (713) 227-2702 or 926-3990

Thịt Heo

Thịt Bò

Thịt Sườn

Gà

Vịt

Trứng Gà

**Công Ty chúng tôi chuyên cung cấp theo giá sỉ
cho các chợ và nhà hàng trong và ngoài các
tiểu bang tại Hoa Kỳ.**

GIAO HÀNG NHANH CHÓNG

PHỤC VỤ TẬN TÂM

PHẨM CHẤT HẠNG NHẤT

Mọi chi tiết xin liên lạc số điện thoại: (713) 227-2702

BUU ANH

AIR CONDITIONING & HEATING

A/C - HEATING - REFRIGERATION

THIẾT TRÍ, SỬA CHỮA, BẢO TRÌ CHO CÁC CƠ SỞ THƯƠNG MẠI VÀ TỰ GIA

All works guaranteed. We services all brand name Licensed & Insured
State Contractor License TACL - A - 018078 - C

CHUYÊN VỀ
A/C HEATING
WALK - IN COOLER
WALK - FREEZER
ICE MACHINE
DISPLAY CASE
BOILER
REACH - IN FREEZER
BEER BOX
YOGURT MACHINE
ICE CREAM BOX

Việc làm kỹ lưỡng
Chính xác
Bảo đảm

12100 Beechnut, Houston, TX 77072

Office: (281) 879-5426 * Cell: (281) 831-0023 * Cell: (281) 831-0024

TẬN TÂM - UY TÍN - GIÁ CẢ PHẢI CHĂNG

TEXAS AUTO REPAIR & BODY SHOP

2215 Main St. Houston, TX 77002

Tel: (713) 223 - 5231

CHUYÊN SỬA TẤT CẢ LOẠI XE MỸ, NHẬT, NGOẠI QUỐC

- Máy điện tử hoặc thường, hộp số, điện, tune-up
- Máy lạnh, Heater, Carburator
- Rebuild máy, làm đồng, sơn
- Thẳng, Front End Alignment
- Ráp Stereo, Cassette, Radio
- Kéo xe 24/24, Free deductible

GIỜ LÀM VIỆC:

THỨ HAI - THỨ BẢY: 9:00AM - 6:00PM

CHỦ NHẬT: ĐÓNG CỬA

Giang Cường KÍNH MỜI

CMS TRADING

Oriental Food Improt Wholesale

1411 HUTCHINS

HOUSTON, TX 77003 - USA

Tel: (713) 225-1727 (713) 225-1728

Fax:(713) 225-2009

Công ty chúng tôi chuyên cung cấp theo GIÁ SỈ cho các CHỢ, NHÀ HÀNG trong và ngoài tiểu bang tại Hoa Kỳ các loại đồ hộp nhập cảng từ Thái Lan, Trung Quốc, Indonesia... với **GIÁ RẺ**.

GIAO HÀNG NHANH CHÓNG

PHỤC VỤ TẬN TÂM

PHẨM CHẤT HÀNG NHẤT

Mọi chi tiết xin liên lạc: (713) 225 - 1727

Chúc Mừng Năm Mới

FARMERS^{SM}
INSURANCE

**XE - NHÀ - NHÂN THỌ - THƯƠNG MẠI
& BẢO HIỂM SỨC KHỎE**

810 Highway 6 S Ste 235
Houston, TX 77079

Tel: (281) 564 - 0604
Fax: (832) 327 - 7497

Email:
dnguyen2@farmersagent.com

Giờ làm việc:
Thứ Hai - Thứ Sáu: 9.00AM - 6.00PM
Thứ Bảy: 9.00AM - 3.00PM

Danny (Duy) Nguyen Agent

Có Lốp Xóa Ticket Defensive Driving Class 6 ngày trong tuần!!!

- Nếu bảo hiểm của quý vị lên giá mà không có lý do.
- Nếu quý vị không hài lòng với service và agent hiện tại.
- Kính mời quý vị hãy gọi cho chúng tôi ngay hôm nay để chúng tôi giúp quý vị chọn một bảo hiểm thật rẻ thật tốt.

**PHỤC VỤ QUY ĐỒNG HƯỚNG
NHANH CHÓNG, TẬN TÂM & KÍN ĐÁO**

C&S ROOFING COMPANY

Serving Businesses & Homeowners Since 1997

713-242-9200

"For Professional & Reliable Service Guaranteed"

**DISCOUNT ROOFING
FREE ESTIMATE NOW!**

**Nhận làm
khẩn cấp**

- ✓ **NEW ROOFS**
- ✓ **RE-ROOFING**
- ✓ **REPAIRS**

Mọi chi tiết, xin liên lạc

Chau Steven Doan

832-788-9899

- ★ Roof Repair/Replacement
- ★ 24 Hour Emergency Service
- ★ Flat Roof Replacement
- ★ Roof Maintenance & Repairs
- ★ Siding Repair & Replacement
- ★ Window Replacement
- ★ Siding Replacement
- ★ Exterior Painting
- ★ Industrial Flat Roofs
- ★ Hardi Plank™ Siding
- ★ Water Heater Vents
- ★ Drain Cleaning

- * Limited Lifetime Labor & Materials Warranty
- * Insurance Claims Assistance
- * Professional, On-Site Manager

CÔNG TY CHUYÊN LỢP MÁI NHÀ

- Làm Mái Mới
- Sửa Mái Nhà
- Thay Mái Bằng
- Bảo Trì Mái Nhà
- Sửa Và Thay Vách Nhà
- Thay Cửa Sổ
- Sơn Trong Nhà
- Quạt Hơi Nước Nóng
- Drain Cleaning
- Hardi Plank Siding

HỒNG LONG

Tau
Yien
Đại
Cát

VIETNAMESE RESTAURANT

18405 Tomball Pkwy - Houston, TX 77070
Tel: (281) 894-8882 Fax (281) 894-8679

honglongrestaurant@yahoo.com

ĂN TRƯA - ĂN CHIỀU - ĂN TỐI
MỘT NƠI THANH LỊCH, LÝ TƯỞNG
ĐỂ HỌP MẶT GIA ĐÌNH & BẠN BÈ

好 QUAN COASTER WHOLESALE 記

1111 NAGLE - HOUSTON, TX 77003

TEL: (713) 224 - 5060 (800) 725 - 5060 FAX: (713) 224 - 7110

- Grocery Supply
- Túi giấy đủ size
- Túi dưa đỏ, trắng
- Ly giấy, dưa To Go
- Muỗng, dưa đủ size
- Cup To Go đủ size

- Restaurant Supply
- Túi Nylon đủ size
- Khăn giấy đủ kiểu
- Ly keo, dưa keo
- Hotdog size To Go
- Soup Bowl To Go đủ size

- Foll Tray To Go đủ size
- Giấy lau tay
- Xăng đặc S - L size
- Ly trà đá
- Băng keo dán thùng
- Giấy vệ sinh (WC)

- Soup cup giấy Chinese
- Giấy kiếng gói thức ăn
- Tiêu, đường, muối, bột ngọt
- Xà bông bột 25 & 50 Lbs
- Ly Champagne keo To Go
- GuestCheck số Oder
- Food tray To Go đủ size

CHÚNG TÔI NHẬN CUNG CẤP THỰC PHẨM Á ĐÔNG
VÀ NHỮNG ĐỒ DÙNG BẰNG GIẤY CHO CÁC NHÀ
HÀNG, GROCERY, TIỆM CÁ, SANDWICH SHOP

FREE DELIVERY

Bảo Đảm Giá Hàng Hạ Nhất và Giao Hàng Đúng Hẹn

金山麵廠

KIM SON NOODLE

Houston, Texas 77039

Tel. (281) 590-0355

Chúng tôi cung cấp:

Mì sợi

Da hoành thánh

Da chả giò

Da dumpling

**PHẨM CHẤT THƯỢNG HẠNG
GIAO HÀNG NHANH CHÓNG**

Cung Chúc Tân Xuân

TIỆM VÀNG - HỘT XOÀN - ĐỒNG HỒ

LÊ CHUNG

9750 Bellaire Blvd., Ste.#150 - Houston TX, 77036
(trong Mall giữa Well Fargo Bank & Sinh Sinh Restaurant)

Tel: (713) 484 - 6888
Fax: (713) 484 - 6895

- Nữ Trang 24K, 18K, 14K, 10K
- Vàng Lá Nguyên Chất
- Hột Xoàn, Cẩm Thạch
- Vỏ Hột Xoàn đẹp, hợp thời trang
- Đủ Loại Kim Khánh (vàng 24K)
- Đủ loại Pin, dây Đồng Hồ

GIỜ MỞ CỬA:
10:00AM - 7:00PM
NGHỈ NGÀY THỨ BA

CHỦ NHÂN KÍNH MỜI

MARINE FOODS EXPRESS

新海利食品公司

Dry Goods

Frozen Food

Meat

Poultry

Seafood

Value Added

5757 SOUTH LOOP EAST, HOUSTON, TX 77033

TEL: (713) 986-3698 (12) FAX: (713) 986-4998

HOTLINE : 1 - (800) 800-8889

WWW.MARINEFOODSEXPRESS.COM

IMPORT & DISTRIBUTE FRESH & FROZEN SEAFOOD & DRY GOODS

Seafood

Specialize in Import - Export and Wholesale of all types of seafood, frozen - fresh delivery for all location in and out of The United States.

Chuyên Xuất - Nhập Cảng & Bán Sỉ đầy đủ các loại sản phẩm đồ biển, hải sản tươi & đông lạnh cho tất cả các Chợ & Nhà Hàng trong và ngoài tiểu bang tại Hoa Kỳ.

Gồm có: đủ loại Cá, Tôm, Cua tươi, Mực ống, Tôm hùm, Crawfish, Hào (Oyster), Nghêu tươi, Vịt cá, Thịt Cua tươi, Đồi Ếch, v.v..

Công Ty Chúng Tôi Bảo Đảm Giao Hàng Nhanh Chóng, Nhân Viên Phục Vụ Tận Tâm, Phẩm Chất Cao, Giá Cả Phải Chăng.

GROCERY WHOLESALE

Chúng tôi còn có thêm đầy đủ các loại thực phẩm Á Đông, Mỹ, Gia vị, Túi đựng bằng giấy, nylon, hộp và mâm To Go, v.v..

Đặc Biệt: có cả vịt và gà có đầu, gà ác, cánh gà, khoai tây chiên (French Fries), bắp cải, chim cút, gân bò, lá sách, ruột heo, sườn heo, v.v..

CHỦ NHÂN KÍNH MỜI

Cần thêm mọi chi tiết hay đặt hàng. Xin quý vị vui lòng gọi cho nhân viên chúng tôi, số điện thoại:

Tel: (713) 986-3698 Hotline : 1 - (800) 800-8889

VĂN PHÒNG BẢO HIỂM **NGUYỄN THANH LIỆT** INSURANCE AGENCY

Chuyên nhận đảm trách các dịch vụ về bảo hiểm
XE HƠI - NHÂN THỌ - SỨC KHOẺ - THƯƠNG MẠI

BẢO HIỂM:

- Đời sống - nhân thọ - sức khỏe cho người lớn tuổi
- Thương mại cho những người làm việc trong thương mại
- Xe cộ - nhà cửa - lụt lội
- Giá hạ, bồi thường chính đáng và nhanh chóng
- Giá đặc biệt cho những cơ sở thương mại đang có bảo hiểm và mới có bảo hiểm đầu tiên
- Giá đặc biệt cho bảo hiểm xe hai chiều. Bảo hiểm 2 xe trở lên được bớt 20%. Bảo hiểm nhà được Discount
- Giá hạ thấp, tiếp đãi ân cần

LÀM VIỆC:

**Nhanh Chóng,
Tận Tâm,
Uy Tín
Kín Đáo,
Hiệu Quả**

XIN LIÊN LẠC: **THÔNG THÁI**

11210 BELLAIRE BLVD (GÓC BOONE RD) - SUITE 138, HOUSTON, TX 77072

Tel: (281) 568-0044 * Fax: (281) 568-1489

- * SANG TÊN XE, NOTARY PUBLIC
- * LÀM LẠI GIẤY TỜ CHỦ QUYỀN BỊ MẤT

Giờ Mở Cửa: Thứ Hai - Thứ Sáu: 9:00am - 6:00pm; Thứ Bảy: 9:00am - 3:00pm

永福

Winford Funerals

Nhà Quàn Vĩnh Phước

8514 Tybor Drive - Houston, TX 77074
Tel.: (713) 771- 9999 Fax (713) 771-8423

Có nhân viên thường trực 24/24
Mọi chi tiết xin liên lạc:

Bà Kiêng: Cell 832-858-0229

Cô Thu: Cell 281-788-8229

**ĐẶC BIỆT:
CÓ HỎA TÁNG
TẠI NHÀ QUÀN,
HỎA TÁNG THEO GIỜ
THÂN NHÂN CHỌN.**

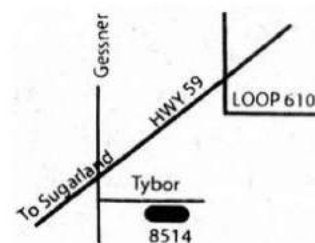
Nhà Quàn VĨNH PHƯỚC, là nhà quàn Việt Nam đầu tiên thành lập tại Houston, Texas do người Việt điều hành. Nhà quàn đã được sự tin nhiệm của Cộng Đồng Việt Nam hơn 22 năm qua, chúng tôi hiện có những tiện nghi để phục vụ tang lễ:

- 3 nguyện đường lớn, 4 nguyện đường nhỏ.
- Trong khuôn viên nhà quàn có 2 lò hỏa táng nên dễ dàng phục vụ theo giờ của thân nhân chọn.
- Lò hỏa táng nằm trong nguyện đường lớn mới xây nên rất thuận tiện cho gia đình và thân nhân khi tham dự nghi thức hỏa táng.
- 2 phòng tiếp khách rộng rãi, 2 nhà bếp đầy đủ tiện nghi.

ĐẶC BIỆT: Có lò hỏa táng tại nhà quàn, chúng tôi nhận hỏa táng theo giờ của thân nhân chọn.

- * Nhà quàn VĨNH PHƯỚC luôn luôn giúp đỡ tận tình cho những đồng hương gặp hoàn cảnh khó khăn.
- * Nhận tổ chức mai táng theo phong tục, tập quán của từng tôn giáo.
- * Nhận chuyển linh cữu về Việt Nam, và từ Việt Nam sang Hoa Kỳ.
- * Nhận hốt cốt từ Việt Nam về Mỹ cải táng.
- * Lập thủ tục mai táng tại nghĩa trang và các vùng phụ cận.
- * Có đất tại nghĩa trang Forest Park và Memorial Oak.
- * Nhà quàn có đủ loại quan tài, kim tinh để quý vị lựa chọn, có chương trình giảm giá cho quý vị mua mộ phạn trước.
- * Khi hữu sự, để tang lễ được chăm sóc chu đáo, trọng thể và trang nghiêm, xin quý vị hãy liên lạc Bà Kiêng (24/24)

Bà Kiêng: Cell: 832-858-0229 hoặc Cô Thu 281-788-8229

KIM THU FLORIST

CUNG CẤP MỌI DỊCH VỤ VỀ ĐÁM TANG

- Hoa trên quan tài
- Hoa phúng điếu
- Hoa cườm
- Gởi đồ tang đi các tiểu bang
- Gởi hoa về Saigon (VN)
- Liễn
- Phật hiệu cho đám tang Phật giáo
- Thánh hiệu cho đám tang Công giáo
- Đồ tang (đủ cỡ lớn, nhỏ)

Mọi chi tiết xin liên lạc:

Cô Thu - Cell: 281-788-8229

THẮNG HƯNG

ORIENTAL FOOD MARKET

Giờ Mở Cửa:

Thứ Hai, Ba, Tư, Năm:

8:30AM - 9:00PM

Thứ Sáu, Bảy, Chủ Nhật:

8:00AM - 9:00PM

Địa Điểm Mới:

3020 Gears Rd.,

Houston, TX 77067

Tel: (281) 999 - 1239

Địa Điểm 2:

9443 Kempwood Dr.,

Houston, TX 77080

Tel: (713) 939 - 7168

- * Cung cấp đầy đủ thực phẩm & vật dụng Á châu
- * Đồ khô, đồ hộp, đủ loại gia vị
- * Thịt heo, bò tươi
- * Cuối tuần có bê thui, đồ lòng
- * Nhiều loại cá sống, tôm sống bơi lội trong hồ
- * Có gian hàng bán thịt heo quay, vịt quay, gà hấp
- * Có cơm phần nhiều món chọn lựa
- * Có bán bánh mì thịt, chả giò, café pha sẵn
- * Tapioca (nước trân châu), nước mía...v..v...
- * Nhận đặt tiệc To Go
- * Có bán thuốc của BS. Thượng Hải, BS. Trọng Võ, BS. Phạm Hoàng Trung, Thuốc Nutrition Depot

Tiếp Đãi Ân Cần, Lịch Sự, Vui Vẻ
Bãi Đậu Xe Rộng Rãi, Miễn Phí
Vui Lòng Khách Đến, Hải Lòng Khách Đi

Chợ THẮNG HƯNG chân thành tri ân sự ủng hộ nhiệt thành của Quý Khách suốt 20 năm qua. Để phục vụ Quý Khách chu đáo hơn, chợ Thang Hung ở địa điểm 1 trên đường Veterans Memorial (6,000sqft) được dời sang ĐỊA ĐIỂM MỚI trên đường Gears Road (30,000 sqft) khang trang, rộng rãi, đầy đủ thực phẩm tươi ngon, bổ dưỡng Á Đông để Quý Vị Đi Chợ Suốt Tuần Thoải Mái.

**Hãy rủ bạn bè, bà con đi chợ Thang Hung
để Tiết Kiệm Ngân Quỹ Gia đình**

CHỢ THẮNG HƯNG TRÂN TRỌNG KÍNH MỜI

Chợ TÂN BÌNH

MEAT & SEAFOOD MARKET

11360 Bellaire Blvd., Ste. # 630
Houston, TX 77072 (trong khu Universal)

Tel: (281) 983 - 0044

Chợ thịt Việt Nam đã được khách hàng ủng hộ trong suốt 20 năm qua.

Từ chợ Hòa Bình - chợ Quê Hương cho đến Asia Supermarket.

Nay tại Southwest - Bellaire chỉ có một chợ Tân Bình, rất mong Quý Khách quan tâm đến ủng hộ.

Chúng tôi chân thành cảm tạ sự nhiệt tình ủng hộ của Quý Khách trong suốt thời gian qua.

ĐẦY ĐỦ CÁC THỰC PHẨM Á ĐÔNG

- * Các loại đồ khô
- * Các loại rau cải tươi, trái cây tươi
- * Tôm, cá, cua, mực... hằng ngày thật tươi
- * Cá sống bơi trong hồ
- * Thịt bò, heo, gà, vịt
- * Thịt được cắt theo ý khách hàng
- * Gạo thơm bao bố

Đặc Biệt: Cơm Chỉ \$6 / 3 món
thay đổi hàng ngày

Đặc Biệt: Chiên Cá Free

Đặc Biệt: Hằng ngày có Bê thui,
Lòng heo tươi nóng

Hàng SALES mỗi tuần

Giá cả phải chăng
Tiếp đãi ân cần, lịch sự
Địa điểm mới, bãi đậu xe rộng rãi, an ninh

Chợ Tân Bình Trân Trọng Đón Chào Quý Khách

Mở Cửa 7 Ngày Trong Tuần 8:00AM - 8:30PM

Tong's Tofu

- We make Egg Roll Skin, Wonton Skin and All Types of Tofu
- Daily Delivery to Restaurants and Supermarkets
- Give us a call

- Công ty chúng tôi chuyên cung cấp đủ các loại Tàu Hũ, Da Chả Giò, Da Wonton
- Nhận giao hàng mỗi ngày cho các Nhà Hàng và các Chợ
- Liên lạc với chúng tôi

TONG'S TOFU
14060 Hempstead
Houston, TX 77040
Tel. (713) 462 - 7099

SUPER NOODLE CO.
2212 Polk St.
Houston, TX 77001
Tel. (713) 228 - 8886

Đức Hương GIÒ CHẢ

Tiệm Chính Gốc của Đức Hương Cali

11360 Bellaire Blvd., # 950 - Houston - TX 77072

(Trong khu Universal Plaza)

Tel: (281) 988 - 6155

Tiệm chúng tôi có bán giò lụa, giò bò, giò Huế, giò thủ, giò bì, chả quế, chả chiên, nem chua Huế, nem thủ Đức ...v..v..

ĐẶC BIỆT:

**Có Giò Lụa loại lớn (3lb), dành cho quý vị biếu Tết.
Có Giò Gà nấm hương**

**Giò Mở Cửa
7:00 AM - 7:00 PM
Đóng cửa Thứ Tư**

華烽肉食公司

3115 Produce Row, Houston Texas 77023

OFFICE: 713-926-2828

CELL: 832-274-8262 & 832-814-8872

**WE SELL ALL KINDS OF MEATS,
POULTRY, SEAFOOD,
DRY FOOD & VEGETABLE**

THE BEST QUALITY IN TOWN

NGHĨA TRANG AN LẠC

GARDEN OF SERENITY

Ngọc Hân 281-541-7970

Email: nghiatranganlac@yahoo.com

- Nghĩa Trang An Lạc tọa lạc ngay sau nhà Quàn Vĩnh Cửu, trong khuôn viên Nghĩa Trang Forest Park Westheimer.
  - Khu đất cao ráo, thoáng mát. Có hai khu riêng biệt:
– Phật Giáo, Cao Đài, Hòa Hảo – Công Giáo, Tin Lành.
  - Khu Phật Giáo có tượng Địa Tạng Vương cao 8 ft, 4 tầng mỗi tầng có thể để được 4 hũ tro.
  - Gồm 48 hộc để tro phía dưới tượng. Số lượng giới hạn.
  - Khu Công Giáo có tượng Đức Kitô Vua.
  - Đất phần và hộc để hũ tro vĩnh viễn, không phải trả tiền chăm sóc, không phải trả thuế.
  - Chuyên Mộ bia, Hoa tươi và Liễn phúng điếu.
  - **Đặc biệt:** 2 lots đất làm được Mộ bia đứng, có rất nhiều Mộ bia đứng.
  - **Có chương trình trả góp hàng tháng nếu mua trước hay trả hết khi có hữu sự.**
- Nếu Quý vị trả hết sẽ có title gửi về tận nhà.

Cần chuẩn bị hậu sự trước tại Nhà Quàn Vĩnh Cửu

xin liên lạc: ANH NGUYỄN: 281-740-1008

Lisence #48589

Mọi chi tiết liên quan đến Mộ phần, hộc để hũ tro,
Mộ bia, Hoa, Liễn phúng điếu

xin vui lòng liên lạc: NGỌC HÂN: 281-541-7970

ELEGANCE Flowers

10613 Bellaire Blvd., #A-136 * Houston, TX 77072 (Trong khu Nhà Hàng Kim Son Bellaire Plaza)

Tel.: 281-564-2600 * Fax: 281-568-0056

www: kellyeleganceflowers.net

Email: eleganceflowers@yahoo.com

SPECIALIZE IN WEDDING:

- * Bouquet, Bout, Church & Reception Decorations
- * Rental, Mâm Quả, Lư Hương, Khay Trầu Rượu, Tân Hôn, Vu Quy, Đính Hôn.
- * Chairs Cover, Sashes, Table Cloth...
- * Backdrop, Ceiling Décor and Wall Cover.

CHÚNG TÔI CHUYÊN VỀ HOA TƯƠI NHÂN DIP:

- * Anniversary, Birthday, Graduate, Grand Opening, Party...
- * Nhận gửi Hoa đi khắp tiểu bang và về Việt Nam.

SPECIALIZE IN SYMPATHY:

- * Casket, Altar Arrangement
- * Hoa trên quan tài, Hoa trên bàn thờ.

Giờ mở cửa:

Thứ Hai - Thứ Bảy: 10:00am - 7:00pm

Chủ Nhật: 11:00am - 5:00pm

Elegance Flowers - Kính mời

TƯỜNG KÝ FAST FOOD

8200 WILCREST DR. # 14 - HOUSTON, TX 77072

(281) 988 - 4888 - (281) 988 - 0788

ĐẶC BIỆT:

- Bánh tằm bì
- Bún nước lèo
- Cháo lòng
- Các loại cơm tấm
- Các loại phở, hủ tếu, mì
- Xíu mại, giò chéo quẩy
- Bánh bột chiên

TRÁNG MIỆNG:

- Chè mè đen
- Chè cung đình Huế

NHẬN ĐẶT

**Bánh Bía, Xôi,
Chè, PARTY TRAYS
cho sinh nhật,
cưới hỏi, hội đoàn**

ĐẶC BIỆT:

Sau 3 giờ chiều
có Lẩu Mắm

Giờ Mở Cửa:

MON - SUN

9:00AM - 9:00PM

Đóng Cửa Thứ Tư

Cung Chúc Tân Xuân

GOLDEN SEA CO

9889 Bellaire Blvd 302

Houston, TX 77036

Tel: (713) 779-2399 / 23 Fax: (713) 779-2479

**Công ty chúng tôi cung cấp các loại
thuỷ hải sản cho các Nhà Hàng:**

**Các loại cá Tilapia
Tôm có đầu và không đầu
Các loại mực
Các loại cá Fillet**

Giá Sỉ
Chất Lượng Tươi, Ngon

PHƯƠNG MY *Music*

AUDIO & VIDEO

**Có bán đủ loại máy
KARAOKE**

CHUYÊN BÁN SỈ VÀ LẺ

TRUNG TÂM: BĂNG NHẠC * SÁCH BÁO * KARAOKE

11205 Bellaire Blvd., #B8, Houston, TX 77072

Tel: 281-530-9155 - Fax: 281-530-8379 (Trong khu Hong Kong City Mall)

CÓ ĐẦY ĐỦ DVD-CD CỦA CÁC TRUNG TÂM TRÊN TOÀN QUỐC

- * Đủ các loại máy Tự Diễn điện tử.
- * Đầu máy Karaoke Hard Drive trên 30 ngàn bản nhạc Việt Nam.
- * Đủ loại máy DVD - Mixer Karaoke, Audio Systems và Microphone
- * Phim bộ Việt Nam, Hong Kong, Đại Hàn và Trung Quốc
- * Phim miền Bắc và Nam, Cải Lương, Hải hước và Phóng sự về VN
- * Phim lẻ Hong Kong và Đại Hàn, có phụ đề Anh Ngữ

Đặc biệt đổi cũ lấy mới:

- * Speakers - Mixer hoặc Microphone không dây, bị hư, cũ... đổi lấy mới đang thịnh hành, âm thanh tuyệt hảo.
- * Tự diễn điện tử các loại, đủ loại từ ngữ để tra cứu, đổi lấy mới, sử dụng dễ dàng.

ĐẶC BIỆT MUA 1 MIXER --> Tặng 1 cặp Wireless Microphone

PHƯƠNG MY KÍNH MỜI

CHÚC MỪNG NĂM MỚI

2015

BEN HUYNH, REALTOR

"Passion to make BUY & SELL process Simple!"

FREE NOTARY PUBLIC

832-607-1679 Cell - <http://blogs.har.com/benhuynh>

BenRealEstate@yahoo.com

CHAMPIONS REAL ESTATE GROUP

Ben Huynh, REALTOR®

Commercial & Residential

List|Sell|Lease

O: 281.561.5386

C: 832.607.1679

E: benrealestate@yahoo.com

www.har.com/benhuynh

JANUARY

M	T	W	T	F	S	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUARY

M	T	W	T	F	S	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

MARCH

M	T	W	T	F	S	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

APRIL

M	T	W	T	F	S	S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MAY

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

JUNE

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7		
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JULY

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

AUGUST

M	T	W	T	F	S	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

OCTOBER

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

NOVEMBER

M	T	W	T	F	S	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DECEMBER

M	T	W	T	F	S	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

**Kính chúc Quý Đồng Hương một Năm Mới
An Khang, Thịnh Vượng**

BEN HUYNH, REALTOR
832-607-1679

THÔNG BÁO DỜI VỀ ĐỊA CHỈ MỖI NGÀY 25 THÁNG 2, 2010 11799 BEECHNUT, SUITE A, HOUSTON, TX. 77072

Espiritus

SPINE AND PAIN
REHABILITATION

Trung Tâm Điều Trị Đau Nhức

Tôn Chỉ & Mục Đích

- Giúp bệnh nhân giảm đau đớn và phục hồi cuộc sống yêu đời qua khả năng chuyên môn, bằng các phương pháp y khoa hiện đại nhất và qua sức mạnh của Chúa Thánh Thần.
- Tôn trọng giá trị nhân bản của mỗi người.
- Phục vụ với lòng tận tâm và yêu thương.
- Tích cực đóng góp vào các công tác bác ái xã hội, rao giảng Tin Mừng của Tu Hội và Giáo Hội, đặc biệt trên quê hương Việt Nam.

Medicine Helps, God Heals

Trung tâm Điều Trị Đau Nhức Espiritus sử dụng các khám phá y khoa điều trị giảm đau mới nhất:

- Lumbar Epidural Steroid Injection
- Facet Joint Injection
- Radiofrequency Facet Denervation/Medical Branch Neurotomy
- Cervical Epidural Steroid Injection
- Percutaneous Vertebroplasty
- Percutaneous Disc Decompression
- Discography
- Stellate/Sympathetic Nerve Block
- Spinal Cord Stimulation
- Medical Management

Chúng tôi chuyên trị các chứng bệnh đau nhức cấp tính và kinh niên gây ra bởi:

- chấn thương thần kinh cột sống,
- xương sống mọc gai, đau cổ, đau thắt lưng,
- đau lưng và tay chân do xẹp đĩa sụn,
- đau khớp xương sống,
- đau khớp xương vai, cổ tay, hông, đầu gối, cổ chân, bàn chân,
- nhức đầu kinh niên,
- đau buốt bắp thịt, bàn tay và bàn chân,
- đau kinh niên sau khi giải phẫu cột sống

Giảm Đau Nhức, Thêm Yêu Đời

Linh Mục Bác Sĩ

Anthony Phạm Hữu Tâm, DO, MDIV, MA

- Thành viên Tu Hội Nhập Thể Tận Hiến Truyền Giáo, 1988
- Tốt nghiệp Cử Nhân Sinh Vật, Tâm Lý, University of California, Los Angeles, 1988
- Tốt nghiệp Cao Học Thần Học, St. John's Seminary, 1994
- Tốt nghiệp Cao Học Mục Vụ, Notre Dame Seminary, Graduate School of Theology, 1996
- Tốt nghiệp Bác Sĩ Y Khoa, University of North Texas Health Science Center, 2003
- Tốt nghiệp Chuyên Khoa Vật Lý Trị Liệu & Phục Hồi Chức Năng (PM&R), Louisiana State University Health Science Center, New Orleans, 2007
- Tốt nghiệp Hậu Chuyên Khoa Điều Trị Đau Nhức, Baylor College of Medicine, 2008

11301 Fallbrook Dr., Suite 100, Houston, TX. 77065

11799 Beechnut, Suite A, Houston, TX. 77072

Foundation Surgical Hospital

5420 W. Loop South, Suite 2440, Bellaire, TX. 77401

PHONE: 281-575-7246 * FAX: 281-575-7248

www.espiritusrehab.com

CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Central Bank đã phục vụ cộng đồng Houston trên 50 năm từ 1956.

Central Bank bền vững, độc lập và luôn quan tâm đến nhu cầu của quý khách.

CLAY ROAD
832.485.2300

TIMBERGROVE
832.485.2350

POST OAK PLACE
713.559.0010

MIDTOWN
832.485.2360

---

www.centralbankhouston.com

Ly Thai
Senior Vice President

Jill Nguyen
Branch Manager

Lien Huynh
Assistant Vice President

Tommy Tran
Banking Officer

Central Bank

Member FDIC

Cung Chúc Tân Xuân

BẢO CHÂU PHARMACY

12002 VETERANS MEMORIAL DR. #C. Houston, TX 77067

Tel.: 281-631-0600 Fax: 281-631-0602

* Chúng tôi sẽ giao thuốc tận nhà cho quý khách mua hàng tháng.

* Bán các loại thuốc thông dụng và thuốc theo toa Bác Sĩ.

* Chỉ dẫn tường tận cách dùng thuốc.

* Phục vụ nhanh chóng, tận tâm, uy tín.

* Có bán nhiều loại dược thảo nổi tiếng, mỹ phẩm Facade và dụng cụ y khoa.

* Nhận: Medicaid, chương trình CHIP, Medicare Part D và của nhiều hãng bảo hiểm.

Dược Sĩ Thuý Diễm nhà thuốc tây Bảo Châu xin chân thành cảm ơn các thân chủ đã thương mến ủng hộ trong những năm qua.

Trong niềm vui Xuân Năm Ất Mùi và những năm tháng sắp tới.

Dược Sĩ Thuý Diễm xin cùng những người Con, người Cháu cầu phúc cho các bậc Cha Mẹ, Ông Bà được trường Thọ, Phước Lộc miên trường.

Tất cả mọi thắc mắc về thuốc xin quý khách gọi ngay điện thoại số:

281-631-0600

để được giải đáp tường tận, và hồ sơ quý vị đã chuyển qua nhà thuốc tây khác sẽ được chuyển về Bảo Châu Pharmacy dễ dàng.

Ngoài ra Bảo Châu còn có bán các loại dược thảo nổi tiếng trên thị trường: Máy làm tan mỡ bụng, điện thoại gọi về Việt Nam và giao thuốc tận nhà cho khách hàng mua thuốc hàng tháng.

Dược Sĩ

Nguyễn Quốc Trường Thuý Diễm

Kính Mời

Giờ mở cửa:

Thứ Hai đến Thứ Sáu: 9:00 AM - 6:00 PM

Thứ Bảy: 9:00 AM - 3:00 PM

Chủ Nhật: Đóng cửa